

Promluvy ve zpovědnici.

Stručná poučení a napomenutí při zpovědi,

složená dle perikop

na neděle a svátky celého roku církevního.

S dodatkem

obsahujícím

poučení pro zvláštní druhy kajicníkův.

Z německého od A. Röggl, přeložil a promluvami o svátcích
sv. patronů českých rozmnožil

FRANTIŠEK BOH. VINKLÁŘ,
kněz arcidiecése pražské.

S povolením kníž. arcib. konsistoře Pražské,
dne 5. září 1877.

HORA,
kancelář.

KÜFFER,
gen. vikář.

V PRAZE.

Nákladem kněhkupectví B. Stýbla.

Pro Pálp a křesť.

Tažák a jeho křesť.

Jin Skála a kř.

Chce-li kdo přijíti za mnou, vezmi kříž svůj a následuj mne.

V PRAZE.
Kněhtiskárna B. Stýbla.

Předmluva.

 české literatuře theologické postrádáme dosud knihy, která by zpovědníkovi, zvláště mladšímu, v těžkém jeho úřadě byla praktickou pomůckou a vůdkyní. Dostav do ruky Rögglovu knihu „Zusprüche im Beichtstuhle,“ a shledav ji býti nejen výbornou, ale toho druhu originálem, pokusil se překladatel jak o převedení její na jazyk český, takž i o rozšíření, hledě k slavnostem a svátkům svatých patronů českých. O praktické potřebě knihy této svědčí však nejen úřady spisovatele (Alois Röggl, bývalý prelát premonstrátů Wilenských v Inomostí, druhdy lektor pastorálky)

a vydavatele (Alois Lechthaler, farář v Monastýru), nýbrž i opětné její vydání.

Jsoutě v díle tom, jak vydavatel sám dotýká, evangelia roku církevního a život mnohých Svatých a Světic Božích pro zpovědnici pojednány a dotýčnými předpisy kajicími.

Ne toliko mladší, ale i starší zpovědníci bývají nejednou v nesnázi, jaká by napomenutí a poučení kajicníkovi, jenž týdně a po mnohá leta u nich se zpovídá, posléze ještě dáti měli. Této potřebě zpomoženo budiž touto knížečkou. Z každého evangelia neb svátku vyňaty tři neb čtyři punkty, hodící se za napomenutí ve zpovědnici, i uvedeny spolu některé příhodné předpisy kajicí, vztahující se k přednějším skutkům zadostučinění — k modlitbě, postu i almužně.

Tu pak samo sebou se rozumí, že zpovědník kajicníkovi všecka napomenutí, jakž tuto vyložena, nedá a všecky skutky kajicí neuloží; služtež ony zpovědníkovi pouze za pokynutí, on pak sám nejvhodnější zvol a dle potřeb, poměrů a stavu kajicníka přispůsob. Nehodíť se vše pro

každého a všechno každého času nevzpomůže.
„Všecky věci časem svým schváleny budou,“ dí
mudřec. (Sir. 39, 40.)

Latinská místa mezi napomenutími a promluvami podržena, a skutky kajicné latíně uvedeny, by kniha výhradně v rukou duchovenstva zůstala.

Dodatek obsahuje napomenutí pro zvláštní druhy kajicníkův, jimiž se krátce — často slovy sv. Písma a sv. Otcův ohavnost a škodlivost hříchu spolu s dotýčnými léky a skutky kajicími na oči staví.

Ačkoliv Církev od přísnosti starých zákonů kajicích upustila a mírnější jednání nastoupilo, musí zpovědník přece nejednoho kajicníka upozorniti, jaké tresty a skutky kajicí kanonické předpisy zpovědní na ty hříchy, jichž se dopustil, ukládaly, by mu tím způsobem velikost a zlobu hříchů jeho znázornil a jej poučil, by nedostatek uloženého pokání dle sil svých doplnil. Za tím účelem připojen stručný výťah ze starých zákonů kajicích k snadnému prohlédnutí.

Přinesiš kniha tato, již i ku kázáním užiti lze, mnohé ovoce dobré — ke cti a slávě Boží i ku spáse bližního! Posloužil-li pak překladatel jen poněkud spolubratřím českoslovanským, bude mu to nejlepší odměnou.

V oktávě mučennického zpovědníka sv. Jana
Nepomuckého 1877.

Překladatel.

Na neděli I. adventní.

(Evangelium sv. Luk. 21, 25—33.)

I. **Vězte** — volá k nám dnes božský Spasitel — **vězte, že blízko jest království Boží.** — Jak daleko jest od nás ještě vzdáleno? — Již opět počíná nový rok církevní. Snad že to mně i tobě rok poslední! O, připravujme se na příchod Páně! *Sursum corda* — vzhůru srdce! Neponořujme se tak u věci časné, bychom pro ně s očí pustili věčných! Ne zde — nýbrž tam na věčnosti jest cíl putování našeho.

II. Na počátku i na konci roku církevního uvádí nám církev **dvoji příští Páně** na paměť. Poprvé přišel co **Spasitel** — po druhé přijde co **Soudce** náš. — Poprvé milostný — po druhé hrozný. Radujme se z prvního příští Jeho a snažme se, abychom i na druhý Jeho příchod těšiti se mohli. Salvianus dí: „*Nullum tunc erit animae solatium, quam sola conscientia bona, innocens vita vel poenitentia fructuosa.*“ — Kajme se tedy za hříchy spáchané, varujme se budoucích, i ovšem nebudeme se lekat, uslyšíce: *Ecce — Dominus venit!*

III. *Rorate* — pěje církev každodenně v době adventní — *rorate coeli desuper, et nubes pluant justum.* Ano, přání naše bude vyslyšeno! Přijdeť v oblacích nebeských co spravedlivý Soudce živých

i mrtvých. Na které straně nás postaví? V pravo nebo v levo? Mezi ovce nebo mezi kozly? Mezi ty, jenž volati budou s touhou radostnou: *Rorate coeli desuper!* aneb mezi ty, jenž s brůzou lkáti budou: *cadite montes super nos et operite nos!* To na nás dosud záleží avšak brzy — brzy snad již na nás záležitosti nebude. **Kamkoli strom padne, tak ležeti zůstane.**

IV. Proč zpívá se v adventě každodenně z rána **slavná mše sv.?** Na památku a na díkůčinění za vtělení Slova božího. Jak toužili po tom praotcové, úpějíce den co den: *Rorate coeli desuper, et nubes pluant justum!* (Is. 45, 8.) Touha jejich se vyplnila a „**Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi.**“ (Jan 1, 14.) Vysýlejmež tedy vroucné modlitby díkůčinění k nebesům snažíce se pojednou, aby nám vtělení slova věčného bylo ku spasení, ne však k větší záhubě.

Poenitentia salutaris.

a) *Quotidiana auditio Missae Rorate, in quantum possibile.*

b) *Angelus Domini flexis genibus et magna cum devotione.*

c) *Meditatio novissimorum.*

d) *Eleemosyna peregrinanti vel pauperi in honorem Christi Domini advenae in terris.*

Na neděli II. adventní.

(Evang. sv. Mat. 11, 2—10.)

I. **Aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, kterýžto připraví cestu tvou před tebou — tak dí**

dnes božský Spasitel o Janovi, svatém předchůdci svém. Ó kolik takovýchto andělů připravujících cestu naši posílá dobrotivý Bůh každému z nás! kdokoli nás zlého vystříhá, k dobrému napomíná, jest takovýmto andělem, připravujícím nám cestu ke Kristu — cestu k spasení. Co platno však, cestou-li připravenou nekráčíme? Jednáme-li jako Herodes, který sv. Jana sice rád poslouchal, ale nenásledoval. „*Omnis anima, quae admonitionem respuit, incurabilis est.*“ S. Gregorius. „*Bonus admoneri gaudet, pessimus quisque correptionem patitur asperrime.*“ Seneca.

II. Jak skvělé svědectví dává dnes božský Spasitel předchůdci svému Janovi, jako v odměnu téměř za svědectví, jež Jan vydal o Něm! Pro nás to naučením, bychom i my dobré spláceli dobrým. A však na nic tak snadno nezapomínáme, jako na dobrodiní. Přáli bychom sobě, aby jiní o nás jen dobré věci a chvalitebné mluvili; my ale o jiných vždy spíše zlé, než dobré vypravujeme. Než pravdě jen vezdy svědectví vydávati sluší. Co prospěje sebe krásnější vysvědčení o mravech našich, pak-li ho nezasluhujeme — svědomí-li nám *ex moribus* známku nedostatečnou dává; co prospěje výborná z mravů známka na vysvědčení?

III. **Blahoslavený jest, dí Pán v dnešním evangeliu, kdo se nebude nade mnou horšiti.** Kdož pak horší se nad Ježíšem? Kdo jiného očekává Krista. Ó, kolik jest těch, jimž se pokora, chudoba, nízkost Ježíšova nelíbí, kteří by přáli sobě jiného, jenž by výčitek nečinil jich životu svým příkladem! Kristova pokora zahanbuje jich pýchu; Kristova chudoba jich lakomství; Kristova tichost vášnivý jich hněv; Kristovo

ukřižování jich smyslnost atd. Avšak k vůli jim nebude Kristus jiným, než jest. Očekávají-li jiného Krista, očekává Kristus jiných křestanův.

IV. Čím nebyl Jan, tím, bohužel, jsme my — **trřtinou větrem se klátící** — tak nestálí ve ctnosti, tak vrtkaví v dobrých předsevzetích. Sebe jemnější zavanutí větěrku pokušení neb soužení postačí, aby se celá naše ctností budova sesula. Čím nebyl Jan, jsme my — měkcí v oděvu — měkcí v jídle a pití — měkcí v celém životě. Lidé tací, dí Spasitel, nebývají na poušti, nýbrž v palácích královských. Kéžby jen v palácích — avšak za dnů našich i ve světnicích rolníkův. Přepych v oděvu se rozmáhá — rozmařilost zapuzuje bývalou prostotu atd.

Poenitentia salutaris.

a) *Actus mortificationis in vestitu vel victu.*

b) *Renovatio votorum Baptismi.*

c) *Actus fidei, spei et charitatis cum adoratione Sanctissimi.*

Na neděli III. adventní.

(Evang. sv. Jana 1, 19—28.)

I. Všude hledají zaslepení Židé Mesiáše, jen ne tam, kde jest. **Uprostřed vás stojí, kterého vy neznáte.** Dejž Bůh, aby výčitka tato neplatila též nám! Uprostřed nás, ano v nás samých stojí Kristus Pán Svým příkladem, Svým učením, přebývajícím v nás duchem Svým, Svou velebnou svátostí a ve velebné

svátosti. My jej však neznáme, poněvadž Ho znáti nechceme; všude spásy, všude štěstí života svého hledáme, jen u Něho ne; a předce bez Něho není spasení.

II. **Ty kdo jsi?** Nebezpečná to otázka, jiných-li se tážeme: spasitedlná, tážeme-li se sebe samých. Než, Bohu žel! tážeme se nejvíce, kdo jiní jsou, zřídka jen, kdo jsme my. Avšak i **my-li** sebe se tážeme, kdo jsme, kdež jsou Janové, jenž pokorně by vyznali: to nejsem já, a upřímně se přiznali: to jsem? Proč? Nedostává se opravdového a upřímného zpytování svědomí. Tou příčinou na sobě mnohem více dobrého, mnohem méně zlého spatřujeme — na jiných ale všecko zlé, dobrého nic. Příště budiž jinak!

III. Co prospěje zdánlivost, není-li skutečnosti? Lidi ovšem klamati můžeme, Boha však nikoli. Nechtějmež tedy dobrými toliko se zdáti, nýbrž pečujme, abychom jimi skutečně byli! Byť bychom ale i dobří byli, nezapomínejme, že jiní jsou lepšími, nebo by v postavení našem mnohem lepšími byli, než my. A jak po zadu jsme za nejlepším — za Ježíšem Kristem! Ano, Jemu nejsme hodni rozvázati řemínky na obuvi Jeho. Než On přichází k nám, ne abychom my sloužili Jemu, nýbrž On aby sloužil nám, ano by tělo a krev Svou nám podával. O té pokory! *Domine, non sum dignus!*

IV. **Isem hlas volajícího na poušti: Připravujte cestu Páně!** Hlasem takovým jest celý svatý advent. Každý den posvátné doby této volá k nám: **Připravujte cestu Páně!** Hlasem takovým jest naše svědomí. Volát k nám ustavičně: **Připravujte cestu Páně!**

Hlasem takovým jest každá důležitá událost v životě, každé neštěstí, každý kříž a soužení. Vše to hlasitě volá k nám: **Připravujte cestu Páně!** Naposled zazní nám volající tento hlas v poslední naší nemoci. Avšak nechtějmež tak dlouho čekati. — „*Multa bona potes operari*“ — dí bl. Tomáš Kempenský — „*dum sanus es, sed infirmatus nescio, quid poteris. Pauci ex infirmitate meliorantur.*“

Poenitentia salutaris.

a) *Examen conscientiae circa vocationis et conditionis tuae officia et contritio de omissis.*

b) *Confiteor.*

c) *Hodie nil loquaris de tuis meritis, vel quae ad propriam laudem faciunt.*

d) *Invocatio s. Joannis ad obtinendam ejus intercessionem virtutem humilitatis.*

e) *Actus aliquot humilitatis, saltem interioris, nisi exterioris sese offerat exercendae occasio.*

Na neděli IV. adventní:

(Evang. sv. Luk. 3, 1—6.)

I. Za knížat kněžských Annáše a Kaifáše stalo se slovo Páně k Janovi na poušti. Proč k tomuto a ne k oněm? a) Poněvadž Annáš a Kaifáš byli sice velekněžími, ale veleotroky svých náruživostí — Jan pak důstojným byl předchůdcem kněze nejvyššího — Spasitele a b) poněvadž Annáš a Kaifáš v hrdých

palácích — v nádherných komnatách žili chlipně a rozmařile — Jan pak kajicně živ byl na poušti. Chceš-li tedy, aby slovo Páně i k tobě se stalo, následuj za příkladem sv. Jana, ne však za těmito tvrdými, v rozkoších se brodicími velekněžími. *Non in tumultu, sed in solitudine loquitur Deus ad cor hominis.*

II. Jan pak kázal křest pokání na odpuštění hříchů. Žádného tedy hříchů odpuštění beze křtu pokání. V čem záleží však tento křest pokání? V pravé lítosti a v pokorném z hříchů se vyznání, v opravdovém úmyslu, života svého polepšiti, a posléze v náležitém zadostučinění. Slzy kajicnosti jsou křestnou vodou hříšníkům, jakož pěje královský žalmista sv. David: *Lavabo per singulas noctes lectum meum, lacrimis meis stratum meum rigabo.* (Žalm 6, 7.) Prosme Pána za tohoto ducha kajicnosti: *Da mihi, Domine, lacrimas in mensura, ut abluam sordes animae meae!*

III. Připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho! kterak ale může a má se to státi? a) **Každé údolí budiž vyplněno.** Sklesnul-lis do propasti smýšlení pozemského, pozvedni se k smýšlení nebeskému. Údolím-li jest srdce tvé, ctnostmi je vyplň. — b) **Každá hora a pahrbek budiž ponížen.** Dolů s pýchou tvou, dolů s tvou hrdostí! — c) **Místa křivá budtež zpřímena a ostrá budtež cestami rovnými.** — Pryč s křivými cestami nespravedlnosti, klamu a podvodu! Pryč se všemi překážkami ctnosti a polepšení! Tak připravena buď cesta Pánu — a nalezne-li cestu do srdcí našich takto připravenou: pak přijde k nám jistě.

IV. A uzří všeliké tělo spásu Boží — t. j. všickní lidé uzří přicházejícího božského Spasitele. O, jaká to přeradostná zvěst pro všechny lidi časů všech! Předce však vlastně radostná jen pro **ty**, kteří mu byli připravili cestu. Ovšemť uzří Jež i ti, jenž toho neučinili, ale ne s radostí, nýbrž s hrůzou; uzříť v Něm zajisté ne **Spasitele**, nýbrž svého **Soudce**. Aby však i nás to nepotkalo, hledmež svatý tento advent ukončiti s tím pevným předsevzetím, že varovati se budeme příště cesty hříchu a nastoupíme cestu ctnosti, vedoucí jediné ku spáse a Spasiteli.

Poenitentia salutaris.

a) *Solitudo sacra per dimidiam horam.*

b) *Quoties in hac hebdomade te mane lavabis, excita brevem contritionem et adde verba Davidica: Domine, amplius lava me ab iniquitate mea et a peccato meo munda me.*

c) *Novem Ave in gratam memoriam novem mensium, quibus Christus in utero Virginis delituit.*

O vigilií Božího Hodu vánočního.

(Na štědrý den.)

I. Consolamini, consolamini! hodie scietis, quia venit Dominus, et mane videbitis gloriam ejus. Crastina die delebitur iniquitas terrae, et regnabit super nos Salvator saeculi. — O quanta dies! o quanta nox! In tenebris jacet mundus. Lux orta est ei! Ut autem

videamus hoc lumen de lumine, abjiciamus opera tenebrarum, et sicut in die honeste ambulemus! Non simus ex illis, de quibus dictum est: Dilexerunt tenebras magis, quam lucem, quia erant prava opera eorum.

II. Josef a Maria hledají přístřeší v Betlémě a nenalézají. *In propria venit* — potomek Davidův do města Davidova — *et sui Eum non receperunt.* O pojd' ke mně, božské Dítě — já přijmu Tě — srdce mé budiž Tvou hospodou. Není arcit' lepší než chlév; avšak rci toliko slovem a čisto bude.

III. *Renovatio votorum.*

Ježíš předchází nám příkladem. Dnes sliby skládá v Betlémě.

a) *Vovet paupertatem.* Jak chudi jsou Josef a Maria — jak chudobné jesle — jak chud On sám! *In pannis involutus jacet in praeseptio, qui coelum terramque creavit ex nihilo.*

b) *Vovet castitatem.* *Ex castissima virgine natus, caro ex carne, sed sine carnali opere precreatus.*

c) *Vovet obedientiam.* Z poslušnosti chvátají Josef a Maria z Nazareta do Betléma. Čin poslušnosti předchází narození Jeho.

Ó, učiňmež i my u kolébky Spasitelovy slib, že chudoby duchem, čistoty a poslušnosti p'letí budeme. Ty pak, Spasiteli, milost propůjč nám, *ut quod Te donante promisimus, Te auxiliante impleamus!*

Poenitentia salutaris.

a) *Quinque Ave cum insertione mysteriorum gloriae D. N.*

b) *Actus mortificationis, indoli poenitentis conveniens.*

c) *Hospitatio peregrini vel saturatio pauperis in honorem Jesu, Mariae et Josephi.*

d) *Pro voto ligatis: Renovatio votorum.*

e) *Pro clericis: Psalm. 34: „Benedixisti Domine“ cum meditatione.*

Na Hod Boží vánoční.

(Evangelium sv. Lukáše 2, 1—14.)

I. Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Ovšem! Narození Syna věčného slouží Bohu ku věčné slávě; neboť v tom jeví se nám božská Jeho podstata a božské Jeho vlastnosti. Slouží však i mně ku pokoji? **Ano**, jsem-li vůle dobré — **nikoli**, dobré-li vůle postrádám. Ku kterému druhu mohu neb mám se počítati? O, novorozený Spasiteli; Račiž zničiti ve mně, co zlého jest na vůli mé; zachovej a rozmnož, co má v sobě dobrého, aby i narození i smrt Tvoje sloužily mně k pokoji, spáse a k radosti!

II. I porodila Syna svého prvorozeného a plénkami jej obvinula a položila v jeslích. Jaký to pohled! Jak chladným, ba ledovým by musil býti člověk, jenž by při pohledu tomto se nerozehřál k milování Toho, jenž nás tak miloval, že jednorozeného Syna Svého vydal za nás — jenž by se nerozehřál k milování Toho, jenž nás tak miloval, že, „nepokládaje

toho Sobě za loupež, že jest rovný Bohu,“ nemněl nedůstojným býti, aby nám se stal rovným — jenž s nedohledné výše Své tak neskonale se ponížil, že podobu a přirozenost služebníka na se vzal a ve všem nalezen jest jako člověk. Čím více, Ježíši, pro nás Se ponižuješ, tím budiž milejší nám. Ano, kdo dítě toto nemiluje, budiž zatracen!

III. A toť vám znamením: Naleznete nemluvnátko plénkami ovinuté a položené v jeslích. Chatrné tedy plénky byly prvním a posledním rouchem Boha-člověka — jesle a kříž prvním a posledním Jeho lůžkem. O, jak zahanbuje a odsuzuje příklad Jeho naši rozmařilost v oděvu a smyslnost na loži! Odřekněmež se ode dneška všeliké oděvu nádhery z lásky k Tomu, jenž nah, jako my, přišel na svět, jenž nah, jako my, svět tento opustil! Odřekněme se však též všeliké smyslnosti v jídle, pití a spánku z lásky k Tomu, jenž co dítě už pro nás lačněl a žíznil, na tvrdém dřevě život započal a dokonat!

IV. Poznej — volá k nám dnes sv. Leo — **poznej, křesťane, dnes svou důstojnost, a s Kristem i skrze Krista božské přirozenosti účastným jsa učiněn, sám se nezhazuj, navrácuje se nezbedným životem ku staré nízkosti své.** Považ, kteréže hlavy údem jsi a nezapomeň, že, byv vytržen z moci temnosti, do říše světla, do říše Boží jsi přenešen. Dnes v Kristu světlo světa se ukázalo i osvítilo těch, jenž seděli v temnosti a stínu smrti. O, kráčejež tedy ve světle tomto; odložme skutky temnosti a učinme narozeniny Ježíšovy narozeninami svého spasení a posvěcení!

Poenitentia salutaris.

a) *Auditio trium Missarum — primae in gratiarum actionem — secundae in satisfactionem — tertiae in deprecationem.*

b) *Actus humilitatis in gratiarum actionem profundae humiliationis Jesu Christi, qui, cum in forma Dei esset, formam servi accepit et factus est homo.*

c) *Actus mortificationis in gratiarum actionem pro passione Jesu a praesepio usque ad crucem.*

d) *Actus corporalis misericordiae (eleemosyna) in gratiarum actionem pro voluntaria paupertate Jesu Christi, qui, cum dives esset, pauper factus est.*

e) *Visitatio devota praesepii Jesu Christi vel Sanctissimi Sacramenti.*

Na den sv. Štěpána.

(Evang. sv. Matouše 23, 34—39.)

I. *Lapides torrentis illi dulces fuere.* — Sv. Štěpán dnes byl kamenován, a Církev pěje, že **sladkými byly mu kameny z potoka**, že s radostí je přijal; proč? *Ut mereretur accipere coronam gloriae*, poněvadž sobě tím zasloužil korunu slávy věčné. I nám nejeden kámen na hlavu padne; co bychom se však z toho měli těšiti, počínáme sobě jako zlostní psi, kteří do kamene po sobě hozeného kousají. Jaká to pošetilost! Kamenové i kamenovači jsou pouze nástrojem v ruce Boží. Neměli bychom tedy kamenný ten déšť, ne-li radostně jako svatý Štěpán, trpělivě aspoň a oddaně přijímati?

II. *Ecce video coelos apertos et Jesum stantem a dextris Dei!* Tak zvolal Štěpán, jsa kamenován. Co on očima tělesnýma zřel, to my očima víry vidíme — ovocem pak toho budiž — **nepřekonatelná trpělivost v soužení**. Jediný pohled k nebesům, a vše nám snadno bude, neboť dí sv. Pavel: „Utrpení tohoto času nejsou rovná budoucí slávě, která se zjeví na nás.“ (Řím. 8, 18.) A právě utrpení tato otvírají nám nebesa. Utrpením musil sám Kristus vejíti do slávy Své. Proč tedy bédujeme, když nám Bůh tento klíč k nebesům — když na nás útrapy a soužení posílá? *Gaudeamus in tribulationibus!*

III. *Domine, ne statuas illis hoc peccatum!* Tak modlil se umírající Štěpán — *et cum hoc dixisset, obdormivit in Domino*. Ano, klidně umřítí může v Pánu, kdo všem odpustí vše, čím mu byli ublížili; neboť i jemu odpustí Pán, cokoli zlého byl spáchal! Zač tedy sv. Štěpán prosil umíraje, za to prosme my, dokudž živi jsme, každodenně: *Domine, ne statuas illis hoc peccatum!* Za dvě tedy věci: **Předně**, aby dobrotivý Bůh odpustiti ráčil viinníkům našim hřích, jehož se na nás byli dopustili, a za **druhé**, aby nedopustil, by ještě jednou opětanou urážkou na nás se prohřešili, aby jim tedy Bůh propůjčil milosti, by bezpráví svá poznali, jich litovali, je napravili a více jich nepáchali.

IV. *Et cum hoc dixisset, obdormivit in Domino*. Spravedlivému jest smrt pouhým **snem**. Neumíráť — nýbrž usne, a sice **v Pánu**. Když na onom světě procitne, nalézá se v rukou Páně, jenž, dle slov apoštola, „setře všelikou slzu s očí jeho, a smrti tam více

nebude, ani kvílení, ani bolesti.“ (Zjev. 21, 4.) I my přáli bychom sobě zemřítí takovouto smrtí spravedlivých; aby se však přání toto na nás vyplnilo, musíme též žítí život spravedlivých. Jaký život, taková smrt. „**Zlé smrti se bojíš, dí sv. Augustin, zlého však života se nestrachuješ.**“ *Corrige male vivere, time male mori. Sed noli timere. Non potest male mori, qui vixerit bene.*

Poenitentia salutaris.

a) *Tacite suffere calumnias et infensos sermones aliorum.*

b) *Preces pro offensoribus nostris in genere et in specie pro hac vel illa persona, nobis adversaria.*

c) *Contemplatio coelestium gaudiorum.*

d) *Commendatio animarum, propriae et aliorum, ante quietem nocturnam.*

e) *Litaniae de omnibus Sanctis.*

Na den sv. Jana, evangelisty a miláčka Páně.

(Evangelium sv. Jana 21, 19—24.)

I. *Christus Dominus privilegio amoris Joannem dilexit Apostolum.* Jan byl tedy miláčkem Páně; proč? *Quia virgo electus ab ipso, virgo in aevum permansit.* — O, milujme tedy a zachovejmež i my panickou čistotu! Jestliž ona ctností Pánu nejmilejší a činí nás Jeho miláčky. *Hunc eligamus Sponsum,* píše sv. Bernard, *qui cum omnia fuerint subtracta, solus servabit fidem.*

II. *Ecce filius tuus! Ecce mater tua! Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua.* (Jan 19, 26. 27.)
 Ejhle, závět umírajícího Spasitele! Odkazuje Matce jiného syna v osobě Janově, odkazuje Janovi jinou matku v osobě Matky Své. Jaké to dědictví! A dědictví tohoto můžeme a máme i my účastni býti. Nás všecky činí Ježíš touto závětí dítkami Matky Své a Matku Svou všech nás mateří. O přijměmež s vděčností toto dědictví, přijměmež jako Jan Matku Ježíšovu do domu svého! Ona péče naší již zápotřebí nemá, my však ošetřování a péče její mateřské potřebujeme. Ona chce býti a bude milostnou naší mateří, budeme-li a pokud budeme milujícími jejími dítkami.

III. *Sic eum volo manere, donec veniam, quid hoc ad te? Tu me sequere!* Tato odpověď na otázku Petrovu: „*Hic autem quid?*“ dvoje pro nás obstihuje naučení. **Předně**, že starati se máme o sebe a ne o jiné, neukládá-li nám to za povinnost křesťanská láska k bližnímu. Nechť jiní, co se jim líbí, dělají — *tu me sequere* — my následujme Ježíše. **Za druhé**, že nepostačí, dobře započítí, nýbrž že též dobře dokonati náleží. *Multo melius est, non coepisse, dí sv. Augustin, quam in bono non perseverasse.* Vytrvalost zdobí dílo korunou.

IV. Sv. Jan co evangelista označuje se **orlem**, poňvadž mezi evangelisty nejvýše se vznesl, totiž až k tajemství vtělení slova Božího. *In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Et Verbum caro factum est.* (Jan 1, 1. 14.) Kdo že odkryl hluboká tato tajemství? *De ipso pec-*

tore Dominico divina mysteria evangelicae veritatis potavit, dí sv. Augustin. Tento pravdy zdroj i nám jest přístupen. Jen čerpati nám třeba, et saliet nobis fons aquae vivae.

V. *Hic est discipulus, qui scripsit haec, et scimus, quia verum est testimonium ejus.* Jan byl **očitým svědkem** všeho a slyšel vše na vlastní uši, co vypravuje ve svém evangeliu. Za svědectví toto trpěl. V tomto a s tím svědectvím — jsa kmet stoletý — zemřel. O věřme tedy pravdě tohoto svědka, živi jsouce v této víře a dle ní až do smrti!

Poenitentia salutaris.

a) *Preces ad impetrandam gratiam castitatis.*

b) *Tres Pater et Ave in honorem ss. personarum Jesu, Mariae et Joannis.*

c) *Symbolum Apostolorum.*

d) *Pro clericis: Stabat Mater vel Initium Evangelii S. Joannis.*

Na den Mladátek.

(Evang. sv. Mat. 2, 13—18.)

I. *Isti sunt, qui passi sunt propter Te.* Byla-li oběť mimovolná, již nevinňátka přinesla smrtí svou, Pánu tak milá a líbezná: jak milou bude mu teprv oběť dobrovolná, kterou mu dospělí životem svým přinášejí? Čiňme tedy vědomě a dobrovolně, co nevinňátka učiniti musila, ač tomu nerozuměla — přinesme i my Bohu sebe samých v oběť. Dítka betlémské

umřely za Ježíše, kterého neznaly; my živi budme pro Ježíše, kterého známe! Necht' ni jediný nemine den, v němž bychom pro Boha něco odporného trpělivě nesnesli. *Nulla dies sine linea.*

II. *Ecce profanus hostis nunquam beatis parvulis tantum prodesse potuisset obsequio, quantum profuit odio.* (S. Aug.) Herodes vzal nevinným dítkám život časný a tím dopomohl jim k životu věčnému — ku slávě věčné. Jak málo bylo by z nich snad dosáhlo koruny mučenické — ba sotva koruny nebeské! Tak to bývá s každým pronásledováním, utrpením, neštěstím! — Vše, ba vše prospívá těm, jenž Boha milují, a jež miluje Bůh. Lidé jim často ublížiti se snaží, a dobře jim činí — jsouce nástroji, jichž Bůh ku spáse svých vyvolených užívá. Budiž nás tedy daleko, abychom jim klnuli, nýbrž modleme se za ně — nechtějmež jich nenáviděti co svých protivníků, nýbrž za největší své dobrodince je považujícíe je milujme!

III. *Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati — hi emti sunt — primitiae Deo et Agno — sine macula enim sunt ante thronum Dei* (Apoc. 14, 4. 5.). Nic nečistého nemůže vejíti do království nebeského. Protož nevinné dítky jsou prvními, jimž božské Dítě hned po svém narození otevřelo bránu k životu věčnému. Krví pro Ježíše prolitou smazána jest na nich skvrna hříchu prvotného, a jiné skvrny hříšné na sobě neměly. — O, střežme se tedy všeliké skvrny hříchů vlastních, byvše křtem svatým očištěni od hříchu prvotného — varujme se zvláště hříchu nečistoty — abychom jedenkrát s neviňátky za Beránkem Božím následovati a zpívati mohli píseň, kterou

jen panny prozpěvují — *et qui cum mulieribus non sunt coinquinati!*

IV. *Audit Tyrannus anxius, adessee regem Principem, qui nomen Israel regat, teneatque David regiam.* — Jak nešťastným činí člověka náruživost — zvláště ctižádost a lakomství! Nepopřáváť mu ni oddechu, ni pokoje — jest neustále úzkostliv a starostliv, by neztratil co má, by dosáhl toho, co ještě nemá. *Exclamat amens nuntio: sucesor instat, pelli-mur; satellesi, ferrum rape, perfunde cunas sanguine.* Koho náruživost zaslepivši učinila zběsilým a třeštivým, tomu žádný prostředek není špatným — není dosti dobrým. *Quid proficit tantum nefas? Quid crimen Herodem juvat? Unus tot inter funera, impune Christus tollitur.* — Tak maří Bůh záměry zlých. Kdo mu odolá? I zlosyn musí mu *nolens volens* sloužiti.

Poenitentia salutaris.

a) *Renovatio votorum Baptismi.*

b) *Preces pro conservanda innocentia propria et infantium, adhuc innocentium.*

c) *Deprecatio pro parentibus, patrinis, benefactoribus et adversariis tuis.*

d) *Pro clericis: Psalm 112. Laudate pueri Dominum.*

Na neděli po Narození Páně.

(Evangelium sv. Luk. 2, 33—40.)

I. Položen jest Tento ku pádu a ku povstání mnohým v Israeli. K čemu jest Ježíš nám položen? Ku pádu, pak-li se nad Ním horšíme — ku povstání,

pak-li v Něho věříme, doufáme a jej milujeme. Ku pádu, pak-li Jej opustíme — ku povstání, pak-li se Ho přidržíme. Ku pádu, pak-li opuštění budouce od Jeho milosti, horšími se staneme, ku povstání, pak-li, posílnění budouce Jeho milostí, se polepšíme. Ku pádu, pak-li nás jedenkrát co Soudce bude muset zatratiti — ku povstání, může-li nás co Spasitel náš spasiti. Ku pádu, pak-li přikázání Jeho přestupujeme — ku povstání, pak-li přikázání Jeho zachováváme. Ku pádu, pak-li nehodně — ku povstání, pak-li hodně Jej přijímáme. K čemu toho z dvojího byl by nám, kdybychom dnes ještě zemřeli? Zkoušejme tedy často sebe, zvláště než přistoupíme ke stolu Páně, k čemu nám Ježíš jest položen. O, jak bylo by hrozné a truchlivé, kdyby nám byl Spasitel místo ku spáse — k zahynutí! Kdyby Ten, jenž přišel, aby nás spasil, jednou přijíti musel, aby nás zatratil! Teď na nás ještě jest, tomu zabrániti.

II. **Tvou vlastní duši pronikne meč bolesti.** Kruté to pro Marii proroctví a jak literně se na ní vyplnilo! To božské Dítě, Jehož narození jí tolik radostí působilo, co připravilo jí pak utrpení! Jaký to rozdíl mezi vánocemi a velikým pátkem! Tak v životě lidském radost střídá se s žalostí. *Nullus sine gaudio, nullus sine dolore.* Matko bolestná! mám soustrast s tebou v bolestech tvých! Avšak měj i ty se mnou útrpnost v bolestech mých! Ale především za mne u Syna svého oroduj, abych se spolu nestal příčinou bolestí Jeho i tvých hříchy svými. I ony jsou mečem, jenž Jeho i tvoje srdce proniká!

III. **Anna — vdova až do let osmdesáti čtyř —**

nevycházela z chrámu, posty a modlitbami sloužíc Bohu dnem a nocí. Nám jediná hodina dlouhou se býti zdá, sebe menší ujma ve dny postní příliš tvrdou. Ano — i my bychom rádi dosáhli vysokého stáří, jako tato čtyři a osmdesátiletá Anna; avšak nikoli ve službě Boží, nýbrž ve službě světa — ve službě těla našeho. O, kterak nás dobrá tato stařenka zahanbuje v mladistvých i v pozdních dnech našich! Zarděmež a polepšme se!

IV. Dítě pak rostlo a posilovalo se, jsouc plno moudrosti, a milost Boží byla v Něm. Tyť jsou krátké dějiny dětství Ježíšova. Co pak my o dětství svém vypravovati můžeme? Vyrostli jsme, jako koukol vyrůstá. *Malitia supplevit aetatem*. Věkem dětmi ještě jsouce, předčili jsme mnohého dospělého nepravostí všeho druhu. Co den prospívali jsme silami tělesnými — avšak co den ochabovali jsme silami duševními — co den ochabovali jsme v odporu proti svým naruživostem — co den slábli jsme v boji proti pokušením a pokušiteli. Co jsme měli býti plni moudrosti, stávali jsme se stále dětštějšími a pošetilejšími. Proč to? Milost Boží nebyla s námi. Promarnili jsme ji hříchy mladosti své. *Hinc illae lacrymae! Doleamus!*

V. Z této části evangelické plynou naučení:

1. **Lidem starým:** Co prospěje vysoké stáří, ne-
užívá-li se ho tak dobře, jak ho užívali Simeon a Anna? Kde nalezneme stáří blaženého? Kde Simeon a Anna je našli — u Ježíše — v chrámu Páně.

2. **Lidem mladým:** Anna provdala se za muže co panna. Snažte se, abyste ji následovali ve stavu svobodném. Chování v pravdě panické, čistotné smý-

šení a jednání jest nejlepší — ano nejnutnější přípravou k šťastnému manželství.

3. Vdovcům a vdovám: Staříčká, čtyři a osmdesátiletá vdova Anna poučuje vás, jak máte sobě vdovského stavu vážit i jej zachovávat. Nikdy nevycházela z chrámu, posty a modlitbami sloužíc Bohu dnem i nocí.

4. Rodičům: Simeon blahorečí rodičům Ježíšovým, že takového mají Syna. Nejvíce do jista na rodičích závisí, aby měli děti dobré. — Nechť plní jen povinnosti rodičů, jako Josef a Maria a děti i jim působiti budou radost; — jestliže však i srdce jejich pronikne nejeden meč bolesti, nechť těší se aspoň jako Maria, že tím vinni nejsou.

5. Dětem: Maličký Ježíš rostl, prospíval, byl pln moudrosti a milost Boží byla v Něm. Viz, dítě milé božský svůj vzor! Jako tělo tvé roste, podobně i duše tvá nechť v dobrém prospívá. To však jen tehdy se stane, když milost Boží bude s tebou; i zůstane s tebou, pokud se nedopustíš hříchu těžkého. Tedy

Poenitentia salutaris.

a) *Examen conscientiae circa delicta juventutis cum dolore et proposito emendationis.*

b) *Visitatio ecclesiae.*

c) *Actus abstinentiae.*

d) *Septem Pater in honorem Matris dolorosae.*

e) *Pro clericis: Stabat Mater.*

Poslední den v roce.

I. *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi.* (II. Tim. 4, 7.) Můžeme na konci roku tohoto v pravdě říci o sobě, co svatý papež Sylvester na konci života o sobě říci mohl: **Dobrý boj jsem bojoval, víru podržel — věrnost zachoval?** Jaká jest moje víra? *Ah credo, Domine, sed adjuva incredulitatem meam!* Jaká naše naděje? *Spero, Domine, sed nondum pertransivi!* Jaká naše láska? *Tu scis, Domine, quia amo Te, sed non, ut Tu petis a me!* *Reformemus jam corpus humilitatis nostrae et ad magna opera pro Deo suscipienda praeparemus animas nostras. Recordemur, nos laboraturos Deo, et sic labor non erit gravis. Ubi amor magnus, labor est modicus.*

II. *Recogitavi Tibi omnes annos meos in amaritudine animae meae.* (Is. 38, 15.) Opět uplynul rok; ale kterak? Jako mnohá jiná léta mého života — bez prospěchu — se škodou. Mnoho let — mnoho hříchův! O, chci tudíž aspoň v poslední den roku tohoto oplakávat dny ztracené! *Non diem — annum perdididi — non annum, sed annos . . . perdididi!* Nyní však stůj úmysl můj nezvratný, co ztraceno a zanedbáno, seč možná, opět nahraditi. *Ecce dixi, nunc coepi!* Jest ovšem pozdě! Avšak lépe pozdě, než nikdy. Vždyť i ti, jenž v poslední hodině — tedy jen hodinu pracovali, obdrželi mzdu svou. *Videte, fratres — napomíná nás sv. apoštol Pavel — quomodo caute ambulatis, non quasi insipientes, sed ut sapientes — redimentes tempus!* (Eph. 5, 15. 16.)

III. *Eheu fugaces* —

Labuntur anni, nec pietas moram

Rugis et instanti senectae

Adferet, indomitaeque morti.

Uplynula již . . . léta — kolik as ještě bude následovati — kdož to ví? *Numerus mensium apud Te est, Domine! Tu quidem gressus meos dinumerasti.* (Job 14, 16.) O, popřej mi jich jen ještě tolik, kolik potřebuji, abych zaplatil dluhy své! Avšak jak dlouho musil bych ještě žíti? Popřej mi jen hodinu aspoň, než umru, abych se s Tebou smířil!

IV. Co **dobrodiní** prokázal mi dobrotivý Bůh opět v roce minulém! Čím jsem mu je odplatil? Nevděkem! Co **milostí** mi propůjčil? Kterak jsem jich použil? Že jsem byl nevěren! *Dedit nobis Deus nova tempora. Haec Deo et saluti impendamus. Sit tota in posterum cura, pati mala et agere bona. Dedimus corpori annum, demus animae dies! — Vivamus paululum Deo, qui toti viximus saeculo!* Petrus Chrysol.

Poenitentia salutaris.

a) *Examen conscientiae annale.*

b) *Eleemosyna in satisfactionem peccatorum anni elapsi.*

c) *Gratiarum actio pro omnibus beneficiis divinis.*

d) *In gratiarum actionem pro aetate transacta recitentur infra hebdomadem tot Pater, quot sunt anni vitae tuae.*

e) *Pro clericis: Te Deum.*

Na den Obřezání Páně.

(Evang. sv. Luk. 2, 21.)

I. *Cum circumcideretur puer.* Ježíš dnes pro nás první Svou krev prolévá i poddává jemné tělo Svě břitkému noži obřízky. Ejhle, co jsme Ho stáli — a předce, tak málo sebe si vážíme! Ejhle, jak tiše pro nás trpí! A my jsme tak nedotknutelní, tak citliví, tak netrpělivi! Učiňmež dnes předsevzetí, že více budeme sobě příště vážití duše své krví Boha-člověka vykoupené, a že za příkladem Ježíšovým vše protivné pro ni trpělivě budeme snášeti. *Nondum usque ad sanguinem restitistis!*

II. *Vox sanguinis clamat ad nos.* Čí jest to hlas? Hlas to bratra našeho *secundum humanitatem* — hlas Syna Božího *secundum divinitatem*. A co volá hlas ten? Vizte, o lidé, kterak miluji Otce! Podrobuji se jeho zákonu — zákonu obřízky! Vizte, o lidé, kterak miluji vás! Já krev svou za vás prolévám — dnes první, na kříži krůpěj poslední. Čím mu odplatíme za lásku tuto? Obřezáním sebe samých. *Si circumcidamini secundum carnem, Christus nihil vobis proderit. Sed nisi circumcidamini secundum spiritum, Christus etiam nihil vobis proderit.* Ale v čem záleží toto obřezání srdce? V zapírání sebe samého, v mrtvení a v úzdu pojímání zlých žádostí.

III. *Et postquam consummati sunt dies.* Jest nový rok! Počítáme 18 . . . Kolik bude asi počítáno v posledním roce mého života? Jižtě tolik let uplynulo — nejméně tedy dvě třetiny mého života. Snad málo jen zrněk nalezá se ještě v sypacích hodinách dnů mých.

Svrchovaný tedy čas, abych v roce tomto opravdově na věčnost připravovati se započal. *Recedant vetera, nova sint omnia, corda, voces et opera.* Nové srdce: nové smýšlení, nové myšlenky, nová přání, nové žádosti. Nová řeč: nová horlivost v modlitbě, nová opatrnost v hovoru. Nové skutky: Skutky lásky k bližnímu, skutky kajicné za hříchy mé. *Ecce nova facio omnia. Fac, o Domine!*

IV. *Et postquam consummati sunt dies octo.* Není to nový rok! *Nihil novi sub sole!* Při věčném tom střídání věčně tytéž trampoty těla i duše, tytéž hříchy, křehkosti a pošetilosti, tytéž mravy a zvyky, tytéž práce a zaměstnání, tatáž nebezpečí a pokušení. Čemu se z toho učíme? Mějmež novou trpělivost při starých života trampotách — novou obezřelost proti starým pokusbám — novou horlivost ku starým zaměstnáním — novou ošklivost proti starým hříchům. Svět starým světem zůstane; nám však starými zůstatí nesluší! *Renovamini spiritu mentis vestrae!* (Eph. 4, 23.)

Poenitentia salutaris.

- a) *Litaniae de ss. Nomine Jesu.*
- b) *Renovatio votorum Baptismi.*
- c) *Quinque Ave cum insertione mysteriorum doloris in honorem Infantis circumcisi et B. V. Mariae.*
- d) *Actus obedientiae, humilitatis vel patientiae in honorem circumcisionis Jesu.*
- e) *Gratiarum actio erga Deum pro beneficiis anni praeteriti.*
- f) *Preces pro omnibus hominum generibus ad*

impetrandam gratiam et benedictionem divinam ineunte et durante hoc novo anno.

g) Eligas unum ex Sanctorum numero pro singulis mensibus — cum invocatione patrocini et imitatione virtutum ipsius.

V neděli po Obřezání i v svatvečer Zjevení Páně.

(Evangelium sv. Mat. 2, 19—23.)

I. Defuncti sunt enim, qui quaerebant animam pueri. Jak děsná musila býti smrt Herodova! Červi, jenž za živa ho užírali, byli obrazem hlodajícího červa svědomí! Tolik nespravedlností a hanebností, jež spáchal; tolik nevinné krve, kterou prolil, zamýšlená bohovražda — kterak vše to ohromnou tíží svíralo srdce jeho, věřil-li v život jiný! A pak-li nevěřil, kterak mu bylo těžko opustiti tento život přítomný, opustiti vše, co měl a v čem se byl kochal! V pravdě — *mors impii pessima*! Střežme se tedy v životě všeho, co by nás v hodině smrti naplňovalo ouzkostí a nelípněmež srdcem k ničemu, co smrtí na vždy ztratíme — opustiti musíme!

II. Defuncti sunt enim, qui quaerebant animam pueri. — Tak každé pronásledování nevinnosti konec bere smrti vinníků. Avšak aniž pronásledují, *multi quaerunt animam pueri* n. p. špatní rodičové, zlí učitelé, svůdcové. O, jak často bývá nezkaženým ještě dítkám prospěšno, že Bůh ty neb ony zemřítí nechává, jenž by jim mohli býti kamenem urážky a pohoršení! Avšak

pronásledovatelů Ježíšových a svaté Církve Jeho nebude se předce nikdy nedostávati. — I po smrti Herodově a jeho dvorních theologů povstali jiní, *qui quaerebant animam Illius*. Avšak ani tito, ani oni nemohli činiti více, než jim Bůh činiti dopustil. Důvěřujme tedy vždycky v Pána, svého ochránce, bez jehož vůle ani vlas nám s hlavy nesejde!

III. Qui consurgens accepit puerum et matrem Ejus, et venit in terram Israel. O, té radosti! Ježíš vrací se s Josefem a Marií zpět do vlasti své, odkudž Jej byla ukrutnost Herodova vypudila. Způsobem duchovním děje se to při každém obrácení hříšníka. Hřích Ježíše z duše naší vypuzuje — Ježíš utíká do Egypta — zůstává nás mrákotám. Ale jak mile byl Herodes zemřel — jak mile náruživosti, které Jej byly vypudily, sami vraždíme, jakmile ustaneme Ježíše pronásledovati, urážeti — vrátí se opět a milostí Svou duši naši zaujme. O, učinmež Jemu i sobě radost tuto upřímnou zpovědí! **Jemu**; neboť je Mu radostí, býti se syny lidskými — sobě; neboť co může působiti nám větší radost nad dobré svědomí — nad spojení se s Ježíšem?

IV. Quoniam Nazaraeus vocabitur. — *Nazaraeus sanctus interpretatur*, dí sv. Jeroným, *sanctum autem Dominum futurum omnis scriptura commemorat*. Ne bez příčiny tedy ustanovil Bůh, aby Ježíš, v Betlémě narozený, v Nazaretě byl vychován. Město toto bylo tak rozkřičeno, že se říkalo: Z Nazareta nemůže nic dobrého pojití. Avšak i mezi zlými lidmi lze dobrým býti a zůstatí — mezi nesvatými lze býti svatým — Bohu posvěceným — Nazareem se státi. Snažme se

o to i my, aby nás Ježíš uznal za Svě! Napišme nápis kříže J. N. R. J. nejen na čela svá, nýbrž živi budme, jsouce tohoto Nazarea učeníky, co praví Nazareové. *Sancti estote, quia ego sanctus sum!* volá k nám Hospodin. (Levit. 11, 44.)

Poenitentia salutaris.

a) *Recordatio mortis.*

b) *Suffragia pro mortuis et deprecatio pro felici morte.*

c) *Visitatio ecclesiae in memoriam fugae in Aegyptum et reditus Domini.*

Na slavnost Zjevení Páně.

(Evangelium sv. Mat. 2, 1—12.)

I. *Vidimus stellam Ejus, et venimus adorare Eum.*

Hvězda přivedla svaté tři krále k jeslím Ježíšovým. Hvězdou naší jest světlo rozumu a milost povolání. Kterak následovali jsme dosavad za vodící hvězdou tou? Kterak jsme užívali rozumu — zjevení Božího — tolikerych osvícení vnitřních i vnějších? Kráčeli jsme za příkladem sv. tří králův aneb za příkladem krále Heroda? Nuže, učinme dnes předsevzetí, že příště a) lépe šetřiti budeme hlasu Božího a b) rychleji a věrněji za hlasem tím pospíšíme, než-li až dosavad!

II. *Et ecce stella, quam viderant, apparuit eis.*

Světlo milosti přichází a odchází, svítí a hasne. Brzy jest v duši naší jasný den, brzy zase tmavá noc. Hvězda nám opět zasvitne, zas jasněji nám se zatřpytí, ne-

budeme-li okenice mysli své úmyslně před světlem zavírat, budeme-li povinnosti své věrně plnit, s lidmi rozumnými se raditi a k Bohu vroucně za osvětlení volati. Tak jednali mudrci od východu a proto cíl hledání svého našli. „**Kdo hledá, nalezá; kdo tluče, tomu se otvírá.**“ Luk. 11, 10.

III. *Intrantes in domum, invenerunt puerum et matrem Ejus et apertis thesauris suis obtulerunt Ei munera.* Chudička a skrovná jest, dí dnes Spasitel, chatrč má — jesle jsou mi kolébkou, vetchý domek palácem. Chud jest Ježíš, chuda jeho Mát, chud svatý pěstoun Jeho. O milujmež svatou chudobu! Onať je údělem učeníků chudého Ježíše — onať věnem Mariiným a svatého Josefa — onať oblíbenou ctností Toho, jemuž náleží vše. Než jakkoli chudí jsme, předce můžeme a máme Tomu, jehož arcit všecko jest, mnoho dáti. Chudička rodina svatá očekává darův od nás. Otevřemež poklady své a obětujeme novorozenému Spasiteli, co máme nejlepšího, a co mu jest nejmilejší: *Cor contritum et humiliatum Deus non despiciet.* Z tohoto srdce pokladu věnujme Mu **zlato** dobrého úmyslu při všech skutcích svých — **kadidlo** nejhlubší úcty při všech svých modlitbách — **myrrhu** trpělivosti ve všech svých souženích. — On dal a dává nám vše — nemáme-liž či nechceme Mu navzájem praničeho dáti?

IV. *Per aliam viam reversi sunt in regionem suam.* Pokynutím to nám, že opustiti máme starou cestu hříchův a zabočiti na cestu ctnosti. Co by se bylo stalo, kdyby sv. tři králové touže cestou se byli navrátili, po které přišli? A co se stane, navrátíme-li se od stolu Páně ku starým svým navyklostem? Ach!

ztratíme opět, co sotva jsme byli našli — zradíme Ježíše, a stáneme se Mu Herody!

Poenitentia salutaris.

a) *Actus fidei, spei et charitatis coram praese-
pio vel effigie infantis Jesu.*

b) *Adoratio sanctissimi Sacramenti.*

c) *Eleemosyna cuidam infanti data in honorem
infantis Jesu.*

d) *Preces pro conversione ethnicorum, infidelium
et haereticorum.*

Na neděli první po Zjevení Páně.

(Evangelium sv. Luk. 2, 42—52.)

I. Et cum factus est annorum duodecim. Dva-
náctiletý Ježíš jest dítkám příkladem:

a) **zbůžnosti.** Konát slavnosti Páně společně se
svatými rodiči Svými svědomitou nábožností, přede-
psanou návštěvou chrámu, horlivým posloucháním slova
Božího, *in his, quae Patris Sui sunt, est, sicut oportet Eum esse.*

b) **úcty a poslušnosti k rodičům.** *Erat subditus
illis* — avšak jen potud, pokud se to srovnávalo s po-
slušností k Otci Jeho nebeskému. *Hinc remansit in-
sciis et invitis parentibus, ut posset esse in iis, quae
Patris Ejus erant.*

c) **pilného prospívání a užívání Bohem mu udě-
lených schopností a milostí.** *Proficiebat sapientia et*

ætate et gratia coram Deo et hominibus. — O, kéž by mládež obého pohlaví v těchto třech věcech následovala za božským Spasitelem!

II. Requirebant Eum inter cognatos, et non invenientes regressi sunt in Jerusalem, requirentes Eum, et post triduum invenerunt illum in templo. Rodičové Ježíšovi ztratili božské dítě své, zase ale našli, tři dni marně hledavše Je. Jak mnozí lidé však, ztrativše Ježíše, více Ho nenalézají! Proč? Poněvadž hledati ho se nesnaží, aneb ne tam Jej hledají, kde by Jej našli — v chrámu Páně. Ne mezi příbuznými a známými — ne mezi davy lidstva v Jerusalemě — ne v hospodách, na procházkách, v divadle, v síni taneční nalézají svatí rodičové Ježíšovi dítko své, nýbrž *in templo, in medio doctorum, audientem et interrogantem eos.* Hledejmež Jej i my tam, kde jediné lze Ho nalézt — v kostele — ve zpovědnici — na kazatelně — u stolu Páně — na oltáři ve svatostánku aneb v obcování s lidmi bohabojnými, ne však *ut supra.*

III. Et erat subditus illis. Právem dojistá žasneme, že Bůh jest lidí poslušen a jím poddán. Avšak, nemáme-liž mnohem více se užásati, že člověk Boha nechce býti poslušen a Jemu poddán. O, svatá poslušnosti, jak milá a drahá byla jsi Synu Božímu! Z lásky k tobě člověkem se stal, a z lásky k tobě lidí byl poslušen. Jak můžeš, jak smíš se zdráhati, člověče, býti poslušným Boha a pro Boha poslouchati lidí, zastupujících místo Boží — rodičů — duchovní i světské vrchnosti? *Paratum cor meum, Domine, paratum cor meum, ut faciam voluntatem tuam! Quid*

vis, ut faciam? Deus meus, volui et legem Tuam in medio cordis mei!

IV. Et Jesus proficiebat sapientia et aetate et gratia coram Deo et hominibus. — Snažme se tak živu býti, aby se totéž i o nás říci mohlo. Co den prospíváme věkem; co den tudíž i milostí a moudrostí máme prospívati. Co platno, že každým dnem stáváme se staršími, nestáváme-li se též každodenně moudřejšími, zbožnějšími a dokonalejšími? Na cestě křesťanské dokonalosti nelze nikdy stanouti: buď kráčíš ku předu, nebo zpět. Se stářím jde to arciť neustále ku předu. Každým dnem člověk starším se stává, konečně tak starým, že sešlostí věkem umírá. Jinak ale jest s milostí: ta může a musí buď každodenně se rozmáhati, aneb každodenně se umenšovati. Stanutí jest nemožné. O, hledmež tedy na dráze křesťanské dokonalosti každodenně aspoň krok učiniti ku předu, až nastane **den**, kdy smrt kroky naše ku předu a nazpět navždy zastaví — až zazní nám slova: *Sta, viator, consummatum est!* Stůj! poutníče, jsi u cíle! O, jak rádi budeme pak, řekne-li nám svědomí: Prospíval jsem každodenně — jak stářím tak i moudrostí a milostí u Boha i u lidí.

Poenitentia salutaris.

a) *Septem Pater pro omnibus, qui perdiderunt Jesum, ut illum iterum inveniant per veram poenitentiam.*

b) *Visitatio ecclesiae et lectio libri spiritualis.*

c) *Actus quidam obedientiae erga parentes, prae-*

positos in gratiarum actionem pro voluntaria obedientia Jesu erga parentes.

d) *Decem Ave cum commemoratione mysterii: „Quem in templo invenisti.“*

Na neděli druhou po Zjevení Páně.

(Evangelium sv. Jana 2, 1—11.)

I. I Ježíše a Marii spatřujeme dnes na svatbě, důkaz to, že nám všeliká zábava se nezapovídá, nýbrž toliko hříšné jí užívání. Chceme-li se tedy oddati vyražení: pozvěme k tomu Ježíše a Marii, příklad Jejich poučí nás, kterak a proč se baviti máme, abychom bez hříchu se bavili. Kde jest Ježíš a Maria, tamť dojista veselo — avšak veselo v Pánu a rozkošno v poctivosti.

II. Pakli Ježíš i o věci **nepotřebné** — o víno — tak otcovsky pečuje, že raději zázrak učinil, než by byl spolustolujícím toho nedostatku dopustil: kterak pečovati bude o věci **potřebné**? A jestliže nedostatkům **tělesným** tak laskavě vyhovuje, jak ochotně odvaruje nedostatky naše **duchovní**! O, důvěřujeme tedy v Něho ve všech svých potřebách **těla i duše**!

III. Dnes poprvé jest Maria **přímluvkyní** u božského svého Syna. A čeho jí z počátku odpírati se zdál, poněvadž nebyla ještě přišla hodina Jeho, uděluje jí posléze zázrakem. O, utíkejme se tedy ve všech potřebách k této přímluvkyni mocné a milostné — k Marii — nebudeme-li vždy aneb rychle vyslyšení, pomněmež, že pravá hodina vyslyšení našeho ještě nepřišla. Všeho do času, Bůh v pravý čas vypomáhá.

IV. Ježíš **proměňuje** dnes vodu ve víno, bude tudíž i s to, aby víno ve Svou krev a chléb v tělo Svě proměnil? U Boha není nic nemožného. Kdykoli tedy přistupujeme ke stolu Páně, rozpomeňme se na svatební stůl v Káni galilejské, aby víra naše se posilnila, naděje vzbudila, láska roznítla!

Poenitentia salutaris.

a) *Abstinencia ab aliqua delectatione licita in expiationem illarum oblectationum, quibus tu vel alii reatum sibi contraxerunt.*

b) *Gratiarum actio pro omnibus corporis et animi benefactis.*

c) *Devota precatio ante et post mensam.*

d) *Quotidiana invocatio patrocinii B. V. Mariae.*

e) *Actus fidei vivae ad consecrationem et ante communionem.*

Na neděli třetí po Zjevení Páně.

(Evang. sv. Matouše 8, 1—13.)

I. **Volo, mundare!** Ejhle, jak rychle vyslyšel Pán prosbu za očištění od malomocenství! Chceť nám tím na rozum dáti, jak milá Mu jest čistota srdce. **Beati mundo corde — vece — quoniam ipsi Deum videbunt.** (Mat. 5, 8.). Prosme tedy Pána každodenně s malomocným v dnešním evangeliu: „**Pane, chceš-li, můžeš mne očistiti.**“ Nepochybujme, zda-li nás očistiti chce, my-li jen očištění býti žádáme, Ukazuje, kam jíti nám

třeba, abychom nabyli svědectví nabídnutého nám Jím očištění. **Jdi ku knězi** — dí každému, kdož hříchů malomocenstvím jest poražen a přines (přikázanou) oběť — oběť **zkroušeného** vyznání hříchů; pak budeš čist!

II. **Pane, chceš-li, můžeš!** Ó jak veliká, jak vznešená jest cena a síla modlitby, zcela do vůle Boží odevzdané! Proč se nemodlíme vezdy, jako se modlil tento malomocný? Pane, chceš-li, můžeš, a nechceš-li, ani já nechci. ***Fiat voluntas Tua! Non sicut ego volo, sed sicut Tu vis.*** My vyslyšení proseb svých na Bohu téměř vynucujeme: Tak chci, tak musíš, ó Pane, učiniti — zač prosím, musíš mně dáti. Jaká to pošetilost! pokud Pán nedí: ***volo*** — co prospěje naše ***velle***? A kdyby i splnil vůli naši, co by nám prospělo? Právě proto nebylo by nám ku spasení, že by to proti vůli jeho bylo.

III. **Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou; ale rci toliko slovem, a uzdravena bude duše má.** Kolik tisíc milionkrát byla tato slova evangelického setníka od kněží i laiků před přijímáním a při mši svaté opakována! Jak zřídka však s touže věrou a důvěrou, s touže pokorou a zbožností, s kterou je onen setník pronesl! Tou příčinou i podnes, jako tenkrát, platí slovo Ježíšovo: „**Amen pravím vám, nenalezl jsem tak veliké víry v Israeli!**“ Ó nenechme se my křesťané od pohanů — my katolíci od nekatoликů — my kněží od laiků svým ***Domine, non sum dignus*** zahanbiti, abychom co synové království nebyli uvrženi do temnosti vnější!

IV. **Pane, služebník můj leží doma šlakem poražený (ochrnutý.)** Evangelický tento setník jest násle-

dování hodným příkladem všem pánům a představeným. Nepostačí, aby čeledi své dávali toliko mzdu smlouvenou, jim též náleží péči míti o tělesné i duchovní potřeby její. O jak mnohý služebník, jak mnohý čeledín leží doma nemocen, a nikdo se oň nestará — aneb hned se velí: Pryč z domu s ním! Jak mnohý čeledín na duši jest nemocen — ochrnulý a chromý ku všemu dobrému, a pán a paní zůstavuje ho v jeho duševní nemoci, i praví a myslí: Co mi po jeho chování, jen když ku práci není chrom! Veliká to zodpovědnost!

Poenitentia salutaris.

a) *Aliquot Ave in honorem immaculatae Virginis Mariae ad impetrandam gratiam castitatis.*

b) *Aliquot Pater cum trina repetitione petitionis: „Fiat voluntas Tua“ — ad obtinendam virtutem resignationis in voluntatem divinam.*

c) *Devota intra Missam cum sacerdote pronuntiatio verborum: „Domine, non sum dignus!“ cum communione spirituali.*

d) *Opus charitatis erga famulantes vel aegrotos.*

Na neděli čtvrtou po Zjevení Páně.

(Evangelium sv. Mat. 8, 23—27.)

I. **Bouře na moři**, o níž dnešní evangelium vypravuje, jest obrazem bouře v duši naší. Každé prudké pohnutí mysli — každá nezřízená žádost jest takovouto bouří duševní, kterou lodička duše naší na úskalí

hříchu naráží a do propasti pekelné uvržena bývá, nepřispěje-li jí ku pomoci Ten, kterýž jediný bouři utišiti může. O, volejmež tedy k Němu o pomoc. **Pane, zachovej nás, hyneme!** Zvláště v hodině pokušení k nečistotě *clamemus: **Salva nos, perimus!***

II. Bouřlivé moře jest obrazem světa — lodička Petrova obrazem Církve — spící Ježíš obrazem jejího zakladatele — větrové obrazem pronásledování Církve po všechny věky. Malomyslnými učeníky jsme my. Ó, proč jsme tak bojácni, tak malověrni! Spěme pokojně po boku Páně — prozřetelnost Jeho nad námi bdí! Pokyne a bouře se utiší i nastane opět poklid a ticho veliké. Jak často zkusila toho již Církev Boží vůbec! Jak často zakouší to každý z nás zvlášť!

III. Ježíš-li s námi jest, netřeba nám ničeho se báti. I když spátí se zdá, bdí láska Jeho za nás. ***Si Deus pro nobis, quis contra nos.*** (Rom. 8, 31.) Budiž tedy jedinou péčí naší, aby Ježíš byl s námi, ne proti nám. Nic pak nezapuzuje Jej od nás, leč hřích smrtelný. Nebojme se tedy ničeho mimo hřích. Ontě způsobuje bouři v svědomí, bouři ve světě, bouři na nebi. Snažme se bouře tyto utišiti, přikažme větrům a moři, t. j. krotme své naruživosti a zlé náklonnosti a hned stane se utišení v nás i mimo nás.

IV. ***Motus magnus factus est — et tranquillitas facta est magna.*** Ejhle, stav svědomí před zpovědí a po zpovědi! Před zpovědí jaký nepokoj! Jak to hříšníkem zmítá! V ustavičném jest nepokoji a rozčilení. Jak volno mu, když hříchů tíži vrhnuv do moře, dosáhl rozhřešení! Ó, hledmež tedy, abychom tohoto poklidu duše nikdy neztratili! Potkalo-li nás

ale neštěstí, že jsme ho ztratili, hledme ztraceného opět nabýti. Probudme spící svědomí a spěchejme k Tomu, kterýž jedině může pomoci a zachrániti.

Poenitentia salutaris.

a) *Quoties impuris vel peccaminosis cogitationibus tentaris, clama: Domine, salva nos, perimus!*

b) *Symbolum apostolicum in gratiarum actionem pro immenso religionis catholicae beneficio.*

c) *Preces pro Ecclesia catholica et pro Rapa.*

d) *Pro clericis: Meditatio super psalmum 4. „Cum invocarem.“*

Na neděli pátou po Zjevení Páně.

(Evangelium sv. Mat. 13, 24—30.)

I. Když lidé zesnuli, přišel nepřítel a nasekl koukole mezi pšenici. Viz, milý hospodáři, milá hospodyně — vizte milí rodičové, co se děje, když spíte, t. j. když bedlivě nevšímáte sobě svojinců — jich činění a jednání — dnem i nocí — jich vycházení a přicházení — jich spolkův a obcování! Přichází nepřítel a seje koukol mezi pšenici. Za jedinou hodinu pokazí více, než za mnohá léta budete moci napravit. Jsouce na loži spíte; co však děje se tím časem ve světnici — u krbu — v komoře — v domě a mimo dům? *O custos, quid de nocte! Vigilate!*

II. Koukol mezi pšenicí — toť světa běh. Všudeť na zemi této dobré se zlým smíšeno. „Kdybychom všemu zlému se vyhnouti chtěli, — dí již sv. Pavel —

musili bychom z tohoto světa vyjít. (1. Kor. 5, 10.)
 Co tedy počítí? **Nechte ať obé spolu roste — dí**
Spasitel — až do žní, abyste snad, trhající koukol,
nevytrhali spolu s ním i pšenice. O nebeská snáše-
 livosti, dcero věčné shovívavosti Boží! Jak dlouho
 snášel Pán mne, koukol mezi pšenicí! Nuže, i já budu
 tak snášelivým k chybuujícímu bližnímu. Čeho nemohu
 změnit, budu trpělivě snášeti, vše poroučeje Pánu.
Et ipse faciet.

III. **Až do žní.** Posléze všecko dozraje — ctnost
 i neřest — dobrý k odplatě, zlý k trestu. Když
 člověk zemře, jest zralý — umře-li dříve nebo později.
 Nuže což — kdyby den tvé zralosti pro věčnost nebyl
 daleký — kdybys dnes měl zemřít — kam bys ná-
 ležel — zda mezi koukol či pšenici? Hle, jak dobrý
 jest ti Pán — můžeš ještě všecko změnit; z koukole
 nemůže pšenice se státi — avšak u nás lidí jest jinak
 — můžeme se polepsiti — můžeme — koukolem
 jsouce — státi se opět pšenicí. O použijme tohoto
 času milosti — obraťme se, než-li den žně nastane!

IV. **Koukol svažte ve snopky — k spálení.** Jak
 hrozné to slovo! **Pšenici pak uložte do stodoly mé.**
 — jaké to slovo těchypné! Které uslyším já v den
 smrti a posledního soudu? Zdaž s koukolem spálen
 budu, či s pšenicí vejdu do stodoly nebeské? . . . To
 ode mne závisí. S milostí Boží mohu uniknouti pekelné
 peci ohnivé, to-li vůle má. A zdaž bych nechtěl?
 Měl bych — věčně — hořeti? *Absit a me! Frumentum*
sum Christi. Non fiam zizania. Velle adjacet mihi —
perficere non invenio. Domine, qui dedisti mihi, ut
velim, da, ut perficiam!

Poenitentia salutaris.

a) *Pro parentibus et praepositis: Examen conscientiae circa officia status sui cum contritione et proposito.*

b) *Meditatio novissimorum.*

c) *Oratio pro conversione omnium infidelium, haereticorum et peccatorum.*

Na neděli šestou po Zjevení Páně.

(Evangelium sv. Mat. 13, 31—35.)

I. Nejmenší seménko vydává největší ovoce — zrno hořčičné stromem se stává. Důkazem toho jest **evangelium**. Tak jest s každým dobrým naučením — s každým dobrým příkladem. Co může dobrého způsobiti každý bez rozdílu, byť nebyl apoštolem — duchovním pastýřem — knězem! A což teprv tento!

II. Nejmenší seménko vydává největší ovoce — zrno hořčičné stromem se stává. Důkazem toho **hřích**. Malým člověk počíná, velikým končí. *Cogitatio prava* — dí sv. Bernard — *parit delectationem, delectatio consensum, consensus actionem, actio consuetudinem, consuetudo necessitatem, necessitas mortem*. Hle, kterak roste strom zlého! Malým tedy nepohrdej! *Principiis obsta, sero medicina paratur, cum mala per longas invadere moras. Adest tentatio, arripe Crucifixum! Crucifixi oscula sunt alapae hosti inflictae.*

III. Nejmenší seménko vydává největší ovoce — zrno hořčičné stromem se stává. Důkazem toho ctnost **po-**

kory. Čím více se umenšujeme v očích světa a v očích svých vlastních, tím většími budeme v očích Božích. *Vis aedificium provehere in altum regni coelestis, a minimo fundamento incipe humilitatis. Non enim exaltabitur, nisi qui se humiliaverit. Ipse mundus odit superbos et Deus eos toleret? Superbis resistit, sed humilibus dat gratiam.*

IV. Malá část kvasu všecku mouku proniká, až zkyše všecko. Důkazem toho kvas **svůdnictví**. Jediné špatné slovo, jediný špatný čin, jediný špatný člověk ve společnosti **spůsobí brzy úplnou nákazu mravů**. Jediná špatná kniha — a jediný bludař, hle! jaké kvašení může způsobiti v hlavách a srdcích přemnohých.

V. Malá kvasu část všecku mouku proniká, až zkyše všecko. Důkazem toho **učení Ježíšovo**. Onotě kvasem; vyžaduje zajisté nemálo **kyselého** a nemálo **kvasného** s sebou nese. Avšak strpení! co z toho bude? Sladký, chutný chléb.

VI. Ježíš mluvil v podobenstvích a bez podobenství nemluvil ničeho; neboť chtěl vypravovati věci skryté od ustanovení světa. Ejhle užitek, který přinášejí **tajuplné nauky** svatého náboženství našeho. Jsoutě pečeti pravdy; neboť v nich jeví se velikost Boží. Jsoutě pečeti pravdy; neboť v nich jeví se slabost lidská. Pokoř se, **nevědomý člověče**, před **vševědoucím Bohem**! Hle, nejmenší pachole křesťanské více ví o Bohu, o Jeho bytosti a vlastnostech, než sešedivělý filosof od mnoha tisíců let svým rozumem o tom vy-pátrati mohl!

Poenitentia salutaris.

a) *Gratiarum actio pro dono religionis, eliciendo actus fidei, spei et charitatis.*

b) *Actus humilitatis vel mortificationis, conditioni tamen poenitentis conveniens.*

c) *Oratio pro dilatatione religionis catholicae et haeresum exstirpatione.*

Na neděli Devítník.

(Evangelium sv. Mat. 20, 1—16.)

I. *Primo mane exiit paterfamilias conducere operarios in vineam suam. I mne časně z rána — již na úsvitě mého mládí — povolal k službě Své — najal za dělníka Svého. Kterak jsem vyhověl hlasu Jeho — dostál svému povolání? Kolik hodin — dnů — roků jsem prozahálel aneb aspoň ne tak pilně ve službě Boží ztrávil, jak jsem mohl a měl? *Et steti otiosus tota die. Delicta juventutis meae et ignorantias meas ne memineris, Domine.* (Psalm. 24, 7.)*

II. *Reprehenduntur hodie a patrefamilias otiosi homines; Quid statis otiosi. Et merito! Non est haec vita tempus otianti, sed laborandi. Homo nascitur ad laborem, sicut avis ad volatum. Militia est vita hominis super terram, et dies ejus sicut dies mercenarii.* (Job. 7, 1.) Hodina odpočinku ještě neudeřila; teprv u večer života udeří, až zazní umíráček. A předce chci odpočívati a si oddechnouti dříve, nežli k tomu čas. Chci odpočívati do umdlení. Ba i práce moje

zdaž nebývá často, leč brnoživou zahálkou? Všelická zajisté práce, nekoná-li se z dobrého úmyslu — pro Boha, jest námahou marnou. Pročež vše z lásky k Tobě, Bože můj! vše ku chvále Tvé!

III. *Quid sibi hoc? Ultimi aequae ac primi accipiunt singulos denarios? En! non quam diu, sed quam bene, quam fervide, quam constanter serviamus Domino, interest. Consummatus in brevi potest explere tempora multa, et lucrari mercedem magnam in coelis. Quod si ergo vocationi divinae hucusque non obtemperavimus, nondum sero nimis. Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra. — Sequamur vocantem: Quid statis otiosi? Ite et vos in vineam, et quod justum, dabo vobis! Redimamus, quod toties prodegimus, tempus pretiosum, intendendo fervorem. Quo serius, eo ferventius!*

IV. *An oculus tuus nequam est, quia ego bonus?* O závisti — jak ohavnou jsi ty neřestí! Býti zlým, proto že Bůh dobrý jest! Není-liž Pánem darů Svých? Nemůže-liž dáti, co chce, mnoho-li a komu chce? Mám-liž proto méně, že jiný více má? Zdaž jest nespravedliv ke mně, když k jiným . . . jest spravedliv? O, v nebesích mezi anděly a svatými jistě není závisti! Každý jest úplně spokojen s tím, co má. Vždyť pak vše jen darem jest! Kéž by též mezi lidmi nepřizně nebylo! Vždyť pak jest vše pouze z milosti Boží!

Poenitentia salutaris.

a) *Pia intentio ante laborem et iteratio ejusdem frequentior.*

b) *Preces vel aliud opus bonum in satisfactionem negligentiarum in officiis status sui.*

c) *Preces pro iis, qui in purgatorio propter acediam vel invidiam poenas luunt.*

d) *Examen conscientiae vitae praeteritae, praecipue circa delicta juventutis et contritio.*

Na neděli první po Devítniku.

(Evangelium sv. Lukáše 8, 4—15.)

I. *Exiit, qui seminat seminare semen suum.* — Totéž símě a týž rozsévač, a předce jak rozličný plod! Proč? Poněvadž jest půda tak rozličná. Símě jest slovo Boží — pole jest srdce naše — plodem naše skutky a činové. Tito-li špatní jsou a slovo Boží buď žádného v nich plodu nepřináší aneb nepatrný, v čem vězí chyba? V semeni ne, slovo Boží věčně pravé a dobré jest. V rozsévači též nikoli, Bůh činí, co na Něm jest, potřebné a hojné milosti nám dává s dostatek; musí tedy v půdě — v nás samých chyba býti. Zlepšeme, vzdělejme ji, aby příště byla úrodnější, t. j. očistme srdce ode všeho, co by zdaru slova Božího, působení milosti Boží překázelo.

II. Část semene padla vedlé cesty, část na skálu, část mezi trní a nepatrná pouze částka v zemi dobrou. Co jest srdce naše? Cesta polní — plna roztržitosti, z nížto ďábel slovo Boží, sotva že jsme je byli slyšeli, zase odnáší — půda skalnatá, kdež nemůže zapustiti kořenů, poněvadž pro ně ni smyslu ni citu nemáme — křoví trnové, kdež je péče o život

a peněžité záležitosti v zárodku udušují — aneb dobře zoraná a dobře zmrvená **půda orná**, kdež slovo Boží s láskou byvši přijato a opravdově uváženo hluboké zapouští kořeny a stonásobné plody dobré přináší? Dejž Bůh, aby touto bylo!

III. *Ad tempus credunt, sed in tempore tentationis recedunt.* Ó té slabosti lidské! Jak brzy bývá po všelikém dobrém předsevzetí! Stačí často jen malé pokušení, jediný zlý příklad — a veta jest po dobrém úmyslu! Důkazem toho jest tento čas masopustní, právě to čas pokušení. Jak mnozí, dosavad statečně setrvávše, upadají — zlým příkladem uchvácení jsouce — ve staré pošetilosti! *Ad tempus credunt, sed in tempore tentationis recedunt.* Jeden blázen deset jiných poblázní. O střežme se takovéto nestálosti! Střežme se, s nerozumnými býti nerozumni! *Qui jocarí voluerit cum diabolo, non poterit gaudere cum Christo.* Petr. Chrys.

IV. **Nejlepší dobou setby jest doba soužení.** *Euntes ibant et flebant, mittentes semina sua* — dí královský pěvec David — *venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos.* (Psalm. 125, 6.) Nelituj tedy práce, můj drahý, stojí-li tě cesta ctnosti pot a namáhání — starosti a slzy. Viz rozsevače, viz rolníka; jak obtížné jest mu orání, setí, pletí, vzdělávání rolí jeho, *iens it et flet!* Avšak blíží se čas žní — plod dozrál, srp vesele žne, plné snopy svážejí se do stodol. *Veniens venit cum exultatione, portans manipulos suos.* Ve všech útrapách, svírajících tebe, buď pamětliv radostí, jež ti jedenkráte přinesou!

Poenitentia salutaris.

a) *Auditio concionis vel catechesis, stando, si possibile.*

b) *Meditatio singulis hebdomadae diebus de iis, quae in concione ultima audita et imprimis menti commendata fuerunt.*

c) *Preces pro peccatoribus bacchanalibus.*

d) *Eleemosyna in redemptionem dilapidatae ab aliis pecuniae hoc tempore bacchanali.*

Na neděli druhou po Devítníku.

(Evangelium sv. Luk. 18, 31—43.)

I. *Ecce! ascendit Jesus in Jerusalem, ut tradatur gentibus, illudatur et occidatur.* Kdež jsou ale Jeho společníci — průvodčí na cestě utrpení? Ach! skoro nikdo Jej nenásleduje. Téměř všecko chvátá v tyto masopustní dny k rozkošem a bláznovstvím. Kde se jen kejklíř, šprýmař, maškarní průvod objeví, hned tu plno, tam neb za ním všecko se hrne. Jen božský Spasitel průvodčích téměř nemá. Mějmež my aspoň s Ním útrpnost, řkouce se sv. Petrem: „**Byť se pak všickni pohoršili nad Tebou, já se nikdy nepohorším**“ (Mat. 26, 33) a pak-li se nás v tyto dny otáže: „**Zdaliž i vy chcete odejítí?**“ odpovězme: „**Pane, ke komu půjdeme? Tyť máš slova života věčného!**“ (Jan 6, 68. 69.)

II. *Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt.* (I. Cor. 6, 12.) Byla by mně sice též v tomto maso-

pustě nejedna hříchuprázdná zábava dovolená; ale nebyla by mi prospěšna. Neboť snáze jest, jí postrádati, než při ní nezhřešiti. Bylo by tedy pošetilé, žiti v těchto dnech svobodněji, ješto nevíme, zdali a pro který hřích nás Bůh opustí! Jestliže ze zdvořilosti a obyčeje té neb oné zábavy přiúčastniti se musíme, varujme se aspoň výstředností, zachovávajíce, k čemu napomíná sv. Pavel: „**Budťo že jíte, nebo pijete, neb cožkoli jiného činíte, všecko k slávě Boží činite**“ (I. Kor. 10, 31.). *Esca ventri, venter escis* — dí na jiném místě — *Deus autem et has et illum destruet* (I. Cor. 6, 13) a království Boží nezáleží v pokrmu a nápoji, ale v spravedlnosti a pokoji a v radosti v Duchu svatém. (Řim. 14, 17.)

III. **Ale on mnohem více volal.** Podobně i nám činiti jest na cestě ctnosti. Nesmíme hned ustati, když se nám nedaří. Jedním rázem strom nepadne. Nechť jiní říkají a činí cokoli, i nechť nám nohy podrážejí jakkoli: *Tu contra audentior ito*. Nemůžeme vezdy překaziti, co masopustní blázni v tyto dny tropí; ty za mnou následuj! dí Ježíš. Neboť **já jsem cesta, pravda i život** (Jan 14, 6.), t. j. já jsem pravou cestou k pravému životu, kdo mne následuje, nezbloudí; kdo však světem se řídí, chodí ve tmách. O jak mnozí činí v těchto dnech masopustních ze dne noc, z noci den a dvojnásob ve tmách chodí. *Caeci duces caecorum*.

IV. *Quid tibi, vis, faciam? Domine, ut videam! Respice! fides tua te salvum fecit.* Hle, jak dobrý Pán! Sám se táže, čeho žádáme a činí, jak od Něho žádáme. Patrně to při této čtyřicetihodinné pobožnosti. Zde v tabernakuli táže se každého sem přichá-

zejícího: **Co chceš, abych ti učinil?** O, nežádejmež málo! Nechtějme však i příliš mnoho! Žádejme, zač slepec žádal: *Jesu, fili David, miserere mei!* Nechtějmež však, aby se nad námi smiloval, pak-li se nesmilujeme nad Ním a nad bližním svým. Žádejme, *ut videam*, za zrak duševní — za milost, viděti; neboť jak často jsme slepi k chybám svým, slepi k chybám jiných, slepi ohledem na Boha, na bližního a na sebe samy a duchovní tato slepota horší jest nad slepotu tělesnou. Uzdravil-li nás však od slepoty duchovní, netápejme ve tmách, *nec faciamus opera tenebrarum*.

Poenitentia salutaris.

- a) *Via s. Crucis.*
- b) *Adoratio horaria.*
- c) *Eleemosyna pauperi vel caeco.*
- d) *Abstinencia quaedam in compensationem intemperantiae aliorum.*

Na popeleční středu.

(Evangelium sv. Mat. 6, 16—21.)

I. *Memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris.* (Gen. 3, 19.). Kolik slov, tolik důtek. **Memento.** Co by člověk nikdy zapomenouti neměl a nač jej každý okamžik upomíná, na to zapomíná nejvíce, proto jej Církev dnes pozorna činí. **Homo ab humo** — původ předpovídá na konec — a poráží pýchu jeho. *Quid superbis terra et cinis?* **Memento, quia**

pulvis es, — dílo z prachu, učiněné z hlíny země. Čím by byl tento trupel z hlíny bez oživujícího jej ducha? **et in pulverem reverteris** — jdi na hřbitov, otevři hroby a viz, co pozůstalo z těla!

II. *Memento homo, quia . . .* Spasitelná to myšlénka, jenž pýchu naši pokořuje a smyslnost v úzdu pojímá! Blažený člověk, který nezapomíná nikdy, čím byl — čím jest — a čím bude. Byl hříšníkem — oplakávejž tedy hříchy své. Jest smrtelný — připravujž se tedy na smrt. Bude za nedlouho — buď blahoslaveným v nebesích, neb zavržencem v pekle neb kajcníkem v očištcí — vyvolíž tedy jedno z těchto tří!

III. Jak spasitelná upomínka na smrt! *Memorare novissima tua, et in aeternum non peccabis.* (Eccl. 7, 40.) *Cogitanti vilesunt omnia* — napsal kdosi na umrlčí lebku. František Borgiaš usmyslil si, shlédnuv mrtvolu krásné Isabelly. *Si frequentius* — píše Tomáš Kempenský — *de morte tua, quam de longitudine vitae cogitares, non dubium, quia ferventius te emendares.* *Beatus* — dí na jiném místě — *qui horam mortis suae semper ante oculos habet.* Jiní sice praví, mysliti na smrt, že jest: před časem chtíti zemříti; já ale pravím, na smrt nemysleti, jesti: s hlavou v pytli chtíti umříti. Sen. Nejlepším jest pravidlem, na každý úmysl, na každé předsevzetí posvítiti si hromničkou. Tom. Kemp. *Facile contemnit omnia, qui semper cogitat, se esse moriturum.* Hieron.

IV. *Satis litatum gustui et sensibus: Quid enim inde, o fili, traximus lucri? Caput grave, stomachum aegrum, vires languidas, marsupium vacuum. Hi fines sunt gaudiorum bacchanalium. Verum mater ec-*

clesia filiis uegris hodie porrigit medicinam salubram — spasitelný prášek — štipec prachu — recept na němž psáno: *Memento homo, quia pulvis es* — a přísnou dietu — čtyřicetidenní půst aneb — *Abstine et sustine!* *Initium enim hodie est s. Quadragesimae.* Nedej se zastrašiti, synu můj! *Contraria contrariis in medicina curantur.* Nestřídým požíváním zkazili jsme si žaludek, i nelze nám jej uzdraviti jinak, než odepřením sobě nepotřebného jídla a pití.

V. *In quo consistit vera cordis poenitentia? Non in externa tristitia. Sic tristantur hypocritae. Nos gaudemus in Domino, maxime in jejuniis.* — *Hilarem datorem diligit Deus.* Pravé pokání záleží u vniterném zármutku. Možná vně veselým se zdáti, v srdci pak býti zarmouceným.

VI. Jaký rozdíl mezi dneškem a včerejškem! Tak vše na světě se střídá — po radosti žalost *et vice versa.* Tak každodenně na celém světě se děje — jeden se směje, druhý pláče — jeden slaví masopust, druhý koná popeleční středu.

Poenitentia salutaris.

a) *Incineratio.*

b) *Memoria mortis.*

c) *Auditio Missae sacrificii in satisfactionem peccatorum bacchanalium.*

d) *Refectio pauperis residuis ciborum quae ex jejuniis superaverant.*

Na neděli první v postě.

(Evangelium sv. Mat. 4, 1—11.)

I. *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis* (II. Cor. 6, 2.)! Aj, nyní jest čas příjemný! A předce jej lidé nechtí přijímati! *Si bona accepimus, cur mala non accipiamus?* (Job. 2, 10.) Pak-li jsme hřešili, proč i káti se nechceme? Aj, nyní jsou dnové spasení! Tolik dní učinili jsme sobě i jiným dny zahynutí, aj! tož učiňme aspoň těchto čtyřicet dní sobě i jiným dny spasení! *Diem perdidi!* vzdychal jistý pohan, a my, jenž tolik dní jsme ztratili, neměli bychom vzdychati? Snažme se aspoň něčím nahraditi, co jsme zanedbali — *redimentes tempus. Nundinae sunt, quis negligat lucrum?*

II. *Ductus est Jesus in desertum.* Ježíš odchází na poušť, aby se připravil k velikému dílu vykoupení. Tak jestiž potřebna svatá samota, má-li něco velikého se zdařiti. Jen za ticha mluví Pán a sluha poslouchá. *Ducam eam in solitudinem, et loquar ad cor ejus.* (Osee 2, 14.). V lomozu světa ho nenajdeme. *Non in motu Dominus.* A předce samoty se vzdalujeme, hledající jen společnosti, roztržitosti, hluku. Kterak mnedle budeme tímto způsobem pokračovati ve vykupitelském díle Ježíšově? — Kterak budeme konati spasení své a spasení jiných? Ustraňme se každodenně aspoň půl hodiny do tiché komůrky, *et conversemur soli cum Solo.*

III. *Non de solo pane vivit homo.* Ovšem že člověk není živ samým chlebem — i duše má zapotřebí pokrmu. Nepečujmež tedy stále jenom o chléb tělesný —

dicentes, quid manducabimus, quid bibemus, quibus operiemur? — nýbrž také a mnohem více o chléb duševní — o slovo Boží, o Slovo, které tělem učiněno jest — o chléb andělský, o chléb, o němž dí Spasitel: **Kdo jí chléb tento, živ bude na věky** (Jan 6, 59.) t. j. ten na věky neumře, na věky nezahyne. — Nemůžeme-li ho každodenně požívatí skutečně, požívejme ho každodenně aspoň žádostí. Vůle platí u Boha za skutek, ano někdy nad skutek.

IV. *Deum tuum adorabis, et illi soli servies.* Slyšíš, co praví Pán: **Bohu samému se klaněti, a Jemu samému sloužiti budeš?** *Si soli — ergo nulli alteri — non saeculo — non carni — non peccato — non diabolo.* Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti. (Mat. 6, 24.) A předce — kolika pánům jsme byli dosavad sloužili! *Tot dominis, quot vitiis.* Každému, jen ne Bohu. Obrátme věc, všem jiným pánům službu vypověděvše, abychom jen Bohu sloužili. Tudiž: *vade satana* — žádosti očí — šeptající nám: *Haec omnia dabo Tibi.* *Vade satana . . .* žádosti těla, mluvící k nám: Ej což hlad a žízeň trpěti, vypomoz sobě sám, učiň si chléb, požívej, čeho smyslové žádají. *Vade satana* — pýchy života, popouzející nás: *Mitte te deorsum — vel ascende superius!*

Poenitentia salutaris.

a) *Oblatio hodiernae Confessionis et Communionis ad Quadragesimam pie inchoandam.*

b) *Quatuor Pater in honorem quadraginta dierum, quibus Christus jejunavit pro nobis in deserto.*

c) *Visitatio Sanctissimi.*

d) *Abstinencia in cibo et pote praeter illam, quam hoc tempore Ecclesia praescribit.*

e) *Per quinque hebdomadas Quadragesimae brevis meditatio de uno ex quinque misteriis Passionis D. N. cum contritione de peccatis et oblatione aerumnarum tuarum huic mysterio Passionis D. N. unita.*

Na neděli druhou v postě.

(Evangelium sv. Mat. 17. 1—9.)

I. **Pane, dobře jest nám zde býti; udělejme zde stánky.** Tak dí dnes Petr k Pánu Ježíši, an proměněn ukázal se mu ve slávě Svě. Jinak ale, zcela jinak mluví, vida Jež v utrpení. **Neznám jej.** (Mat. 26, 72.) Takový bývá člověk! Jen o radostech věděti chce, o žalostech ničeho. Kde veselo, tam by rád meškal; kde však ku kříži cesta vede, tu se vyhýbá. Však nic naplat, zde trpěti musíme! Zde nám ne Táboru, nýbrž jen Kalvarie hledati a nalézti jest.

II. **Nevěděl, co mluvil.** Ubohý Petr byl radostí téměř bez sebe, když Ježíše proměněného zřel. Kterak bude nám, až Jež ve slávě nebeské spatříme. Často sice o tom mluvíváme, ale nevíme, co pravíme. **Neboť žádné oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské to nevstoupilo** (I. Kor. 2, 9.). Těšme se tedy na ten den oslavení Ježíšova a oslavení svého, kdež i my — jako dnes Spasitel — stkvíti se budeme jako slunce. Avšak budme i nyní v těle tak živi, abychom mohli doufati, že s Ježíšem oslaveni budeme.

III. Na tomto světě **stavěti stánky** jest zbytečno. **Neboť nemáme zde místa zůstávajícího, ale onoho budoucího hledáme** (Žid. 13, 14.) — až křehký tento stánek těla našeho smrtí se rozpadne, pak teprv přijmou nás stany věčné, *ubi semper cum Domino erimus, clamantes et dicentes: Domine, bonum est, hic esse! Tedy sursum corda! Quae sursum sunt, sapiamus, quae sursum sunt, quaeramus, ubi Christus est in gloria Dei Patris, non quae in terra, in hac lacrymarum valle.* Pročež často vzdychejme k Pánu: *O quam dilecta tabernacula tua, Domine, concupiscit et deficit anima mea in atria Domini.* (Psalm. 83, 2. 3.) *Cupio dissolvi et esse cum Christo — in aeternum!*

IV. **Tentof jest syn můj milý, v němž se mi dobře zalíbilo, Toho poslouchejte!** Tak napomínal Otec nebeský dnes učeníky na hoře Táboře, tak volá stále i k nám. O, jakouto pro nás pohnutkou, držeti se pevně Ježíše a učení Jeho věrně plniti, aby se nám dobře vedlo zde i tam — by i o nás řekl Otec v nebesích: **Tentof jest syn můj milý, dcera moje milá!** Avšak byt to o nás i řekl, a aby to říci mohl, přede vším třeba — pokory. Ježíš zapověděl učeníkům vyprávěti, co dnes na Ném viděli, co o Ném slyšeli. Podobně nemáme též my to dobré, jež Bůh nám učinil a my s Bohem vykonali, vytrubovati, nýbrž tajiti a u sebe přemýšleti a říkati: *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini Tuo da gloriam.* (Psalm. 113, 1.)

Poenitentia salutaris.

a) *Peregrinatio sacra vel visitatio ecclesiae in memoriam transfigurationis Jesu in monte Thabor.*

b) *Meditatio de gaudiis coelestibus cum Litaniis Omnium Sanctorum.*

c) *Quinque Ave cum insertione mysteriorum glorie D. N.*

d) *Hodie nihil loquaris de tuis meritis vel quae ad propriam laudem faciunt.*

e) *Pro clericis: Psalm. 83. Quam dilecta tabernacula, vel Psalm. 14. Domine, quis habitabit?*

Na neděli třetí v postě.

(Evang. sv. Luk. 11, 14—28.)

I. Ježíš vymítá dnes zlého ducha, a ten byl němý, t. j. který ubohého člověka němým činil. O, jak často i nás zlý duch němými činil! Němými ku chvále Boží, kterouž hlásati — němými k modlitbě, kterou konati — němými při utržení na cti bližnímu, jež hájiti — němými k hříchům a chybám podřízených, jež kárati — němými k poučování dítek, jež učiti — němými k vlastním chybám a hříchům, z nichž se vyznati — němými ku škodě jiných, kterou zameziti máme. Prosme Pána, aby toto němé ďábelství z nás vymítnul, bychom mluvili, kdy mluvití máme — ke cti a chvále Boží — k prospěchu bližního — ku spasení duše své!

II. Kdo není se mnou, proti mně jest, dí Spasitel. Tu není tedy nestrannosti. Dvěma pánům současně sloužiti nelze. Nám jest se vyjádřiti, s Ježíšem-li či se světem — s Ježíšem či s tělem — s Ježíšem nebo s ďáblem — s Kristem nebo s antikristem — s církví

katolickou či s kacírstvím? — Bude nám třeba dlouho se rozmýšlet, ke komu státi máme? Pryč tedy s ramenářstvím! Ukažme před celým světem, že jsme sstoupenci Ježíšovi — tedy nepřátelé všech nepřátel, přátelé všech přátel Ježíšových!

III. Kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje — dí Ježíš. Co prospěje modlení, študování, namahání, neděje-li se v sjednocení s Ježíšem? — Modlíš se, ale bez sebranosti ducha — študuješ, ale bez polepšení srdce — pracuješ, ale bez dobrého úmyslu, tedy bez prospěchu pro věčnost. Zmrhaný to čas a práce na zmar — pleva to, již vítr rozmece! Chce-me-li tedy užitek míti z prací a námah svých, spojme je se zásluhami Ježíše Krista; bychom pak je s nimi spojití a sjednotiti mohli, zůstaňmež, co údové, spojení s Ním, jenž hlava jest — zůstaňmež v stavu milosti Boží. Ve stavu nemilosti s Ježíšem shromažďovati nemůžeme.

IV. Poslední věci člověka toho jsou horší, nežli první. Hříšník-li opět do hříchů klesne, jest tolik, jako když nemocný do předešlé upadne nemoci. Stav toho i onoho bude čím dále horší, nebezpečnější, nezhojitelnější. Místo jednoho zloducha přijde sedm jiných, horších; neboť jedna neřest zplodí mnoho jiných a slabá vůle zeslábne, ještě více častým klesáním. Chraňme se prvního hříšného pádu; stal-li se však, chraňme se tím více druhého. *Cadere humanum est — sed iterum iterumque cadere diabolicum est.* Pamatujte si to, *Relapsarii!* a pomněte na slova Písma: *Sicut canis, qui revertitur ad vomitum suum, sic imprudens, qui*

iterat stultitiam suam. Prov. 26, 11. Legatur II. Petr 2, 20—22.

Poenitentia salutaris.

a) *Silentium per aliquod tempus in compensationem peccatorum tacendo, ubi loqui oportuisset, commissorum.*

b) *Veneratio trium lapsuum Jesu Christi in via Crucis cum contritione de relapsibus nostris in peccata.*

c) *Meditatio super relapsus et precatio pro omnibus relabentibus coram Statione, in qua Christus secunda vice prolapsus in terram repraesentatur.*

d) *Ante et post s. Communionem actus contritionis de peccatis commissis cum renovatione propositi praecipue quoad certum peccatum.*

Na neděli čtvrtou v postě.

(Evang. sv. Jana 6, 1—15.)

I. Pěti chleby nasýtil dnes Pán pět tisíc lidí. Kolikrát sto tisíc nasycuje každodenně! Všemohoucím slovem svým rozmnožuje símě v lůnu země, jako jím chléb v rukou svých rozmnožuje. O, děkujmež tedy laskavému Otci na nebesích, že nás dotud tak otcovsky — tak dobrotivě živil, důvěřujme pevně v Jeho všemohoucnost a lásku, že nás i příště tak otcovsky, laskavě bude živiti. Odstup od nás zbytečná a přemrštěná péče o chléb vezdejší!

II. Místo zbytečné a přemrštěné starosti o chléb tělesný, chovejme mnohem větší péči o chléb duchovní

— slovo Boží a chléb nebeský — o chléb života v nej-
světější Svátosti oltářní. Co platno, pakli tělo dobře
krmíme, duše však při tom hladem hyne? Jídlo — dí
sv. Chrysostom — **člověka z ráje vyhnalo, strídmost
mu jej opět otvírá.** — Učiňmež sobě tedy zvláště
v tomto svatopostním čase ujmu v jídle a pití. Vždyť
pak ne samým toliko chlebem živ jest člověk, aniž
žijeme, abychom jedli, nýbrž jíme, abychom žili.

**III. Sebeřte drobtý, kteréž pozůstaly, ať nezhy-
nou** — dí Pán v dnešním evangeliu k učeníkům, čímž
i nám moudrou šetrnost ve všech věcech poručenu činí.
Nemáme ničím plýtvati, aniž nechatí co na zmar při-
jítí. Čeho nepotřebujeme dnes, budeme potřebovati
zítra, a čeho sami nepotřebujeme, potřebují jiní. O,
litujme všeliké marnotratnosti, které jsme se byli kdy
dopustili a snažme se býti příště šetrnějšími! Kolik
plných košů byli bychom mohli nastřádati, kdybychom
byli vše, co jsme promarnili, pečlivě sbírali a ukládali!

IV. Ježíš utíká, aby se nemusel státi králem;
neboť království Jeho nebylo z tohoto světa. Naše
království rovněž není odtud; neboť nemáme zde místa
zůstávajícího, ale onoho budoucího, věčně trvajícího
hledáme. Nehledejme tedy věcí pomíjejících: slávy,
rozkoší, peněz, nýbrž věcí nepomíjejících: statků, ra-
dostí, slávy věčné! A chceme-li stůj co stůj **králi býti,**
budmež jimi v lepším rozumu. Království Boží jest
uvnitř nás. Tu panujme ynitřním svým náklonnostem
a žádostem. Vyprostme se z nadvlády hříchu a pa-
nujme co králové nad tělem, světem a ďáblem. Tat
jest pravá svoboda, kterouž, jak dí Pavel v listu svém,
(Gal. 4, 31.) osvobodil nás Kristus. Děkujmež mu za

vzácný tento dar a nepoddávejme se nikdy otroctví hříchu! I Ježíše můžeme a máme zvláště ve svatém přijímání, kdež větší zázrak činí rad onen v dnešním evangeliu, učiniti králem, a sice králem svého srdce, t. j. máme mu přísahati lásku, věrnost a poslušnost. Před takovýmto holdováním jistě se neustraní. Tu — v srdci našem — On sám vládniž a panuj.

Poenitentia salutaris.

a) *Meditatio petitionis orationis Dominicae: Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.*

b) *Communicatio panis vel cibi cum paupere.*

c) *Sacra Communio in memoriam miraculi in hodierna pericopa.*

d) *Renovatio votorum Baptismi qua actus oblationis, quam divino redemptori ut regi nostro debemus.*

Na neděli pátou v postě.

(Evang. sv. Jana 8, 46—59.)

I. Božský Spasitel táže se dnes nepřátelů svých: „Kdo z vás bude mne trestati z hříchů?“ A všickni oněměli. Kéž bychom i my tak se tázati mohli! A v skutku často se tak tážeme, poněvadž hříchy své buď uznati neb vyznati nechceme. Než byť nás nikdo z hříchu trestati nemohl, zdaž proto jsme nevinní? „Dí-li kdo, že nezhřešil, lhář jest“ — praví sv. Jan (I. Jan 1, 10.). Z kolika hříchů tresce nás vlastní svědomí, a z kolika obviní nás teprv vševědoucí Bůh,

až nás bude souditi?! *Ab occultis meis munda me, Domine, et ab alienis parce servo tuo!* (Ps. 18, 13. 14.)

II. **Kdo z Boha jest** — dí Ježíš v dnešním evangelii — **slovo Boží slyší: protož vy neslyšíte, že z Boha nejste.** Jak to s námi vyhlíží? Posloucháme slovo Boží a kterak je slyšíme? Rádi či neradi? To-liko-li ušima či i srdcem? Z toho lze nám souditi, jsme-li z Boha čili nic. A nejsme-li z Boha, z koho jsme? Ježíš dí: *Ex patre diabolus estis.* Hrozné to slovo — jak často slyšeti lze rodiče, ani praví: čertovy děti?! Děti-li však ďáblu náleží, komu patří rodiče?

III. Židé obviňují dnes božského Spasitele, že **jest Samaritán a ďábla má**, a co odpovídá? Na obvinění první ničeho, na druhé pouze toto: **Já ďábla nemám, ale ctím Otce svého a vy jste mne zneuctili** — a ve mně tedy i Otce. Jaké to naučení pro nás, abychom, býváme-li od jiných pohaněni — neodvětili zubem za zub, potupou za potupu — abychom k nejedné výčitce, která spíše ke cti než k hanbě nám slouží — aneb nás aspoň před tváří Boží a v očích rozumných lidí nesnižuje — zcela mlčeli a jen tehdy čest svou hájili, když povinnost káže; avšak i tehdy jen tak ji hájili, jak povinnost velí.

IV. **Oslavuji-li já sebe sám** — dí Ježíš — **sláva má nic není; jestiž Otec můj, kterýž mne oslavuje.** Ejhle, co pravou a co lichou slávou člověka! Nemít, čím sám sebe činí, aniž tím, čím jiní lidé jej činí, než toliko tím, čím Bůh jej činí. Pryč tedy s marnou sebechválou! Chválíš-li sebe sám, chvála tvá nic

není. Vlastní chvála zle páchne. Pryč s marnou chválou lidskou! Lidé vidí jen zevnějšek, ne však vnitřek, jen skořápku . . . ale ne jádro. Chvála jejich jest zvuk, sladký uchu pošetilce, nesnesitelný však uchu moudrého. Snaž se tak živu býti, aby Bůh tě chváliti, tebe oslaviti musel! Otec můj budiž mým oslavovatelem!

Poenitentia salutaris.

a) *Examen conscientiae de peccatis vitae praeteritae cum contritione, et cum renovatione propositi praecipue quoad certum peccatum.*

b) *Preces pro omnibus. qui verbis vel factis nos offenderunt, vel silentium, si offendamur.*

c) *Adoratio s. Crucis Christi in deprecationem omnium offensionum, quas ei peccatis nostris intulimus.*

d) *Per singulos hujus hebdomadae dies consideratio unius ex septem doloribus B. V. M. cum compassione et contritione.*

e) *Pro clericis: Meditatio hymni: Vexilla regis prodeunt, vel: Stabat Mater.*

Na neděli květnou.

(Evangelium sv. Mat. 21, 1—9.)

I. Ježíš Kristus koná dnes slavný vjezd do Jerusalema. Vítězoslavně kráčí tedy vstříc Svému umučení a smrti Své, nám k poučení, že cesta utrpení jest vítězoslávou k věčné blaženosti. O, nestýskejme tedy sobě, vede-li nás Bůh cestou utrpení! Cesta tato vede k věčným radostem.

II. Sedě na oslátku oslice, vjíždí dnes Ježíš do Jerusaléma. Obraz to Jeho mírumilovnosti a tichosti! *Ecce rex tuus venit tibi mansuetus!* O, následujmež Jej zvláště ve ctnosti této! — buďmež ke každému vlídní a klidni, pak nalezneme i v duši své pokoj a mír! Kdo ovládati umí hněv, jest v pravdě, jako Ježíš. — *Rex mansuetus sedens super pullum asinae.*

III. Jak horlivě snaží se dnes zástupové připravit Spasiteli slavný vjezd! Nesouť ratolesti palmové, rozestírají před ním roucha svá — volajíce: *Hosanna, benedictus, qui venit in nomine Domini!* Podobně číňme i my při každém svatém přijímání, zvláště v čas velikonoční! Vyčistmě srdce své ode všech zlých náklonností, ozdobme je všelikými ctnostmi, chvalme a oslavujme Pána v nejsvětější Svátosti, holdrjme mu co králi srdce svého a přisahejme mu věčnou věrnost!

IV. Týž lid, jenž dnes plesaje volá: *Hosanna benedictus* . . . volá zuřivě za několik dní: *Crucifigatur!* Taký jest tento svět — láska jeho za krátko mění se v nenávisť, chvála v tupení, vděk v nevděk. Nic toho nedbejme: božskému Spasiteli neučinil to jinak! Mějme to trpělivě za spravedlivý trest, poněvadž i my se často k božskému Spasiteli lépe nechováme; dnes přísaháme Mu věčnou lásku a věrnost, zítra křížujeme Jej poznovu těžkými hříchy — dnes Ho chválíme a vebíme, za krátko Mu lajeme a se Mu rouháme. *Absit hoc a nobis in posterum.*

V. Při dnešním Ježíšovu vjezdu do Jerusaléma, zvláště dítky činnými spatřujeme. *Ex ore infantium et lactantium perfecisti laudem* (Psalm. 8, 3.). Chvála

nevinných jest Pánu nejmilejší. Avšak uboží tito maličci, kteří dnes plesajíce před božským Spasitelem krácejí — museli, ach! odkáti krvavou vinu otců svých, jenž volali: *Sanguis ejus super nos et super filios nostros* (Math. 27, 25.)! Ano pomstěna jest krev nevinná, již otcové prolili, na synech jejich! Po uplynutí sedm a třidceti let vyvrácen byl Jerusálém, při čemž téměř všickni, jenž dnes co dítky Ježíše u vítězoslávě provázeli, zhynuli. O otcové! ó matky! pamatujte, že hříchové vaši ještě na dítkách vašich a na synech synů vašich pomstění budou. Opravdu-li je tedy milujete, varujte se, byste na ně neuvalili viny, za něž jedenkrátě budou museti se káti, by nemusili někdy říci o vás: *Peccaverunt patres nostri et non sunt, et nos iniquitates eorum portavimus*. (Thren. 5, 7.)

Poenitentia salutaris.

- a) *Prosequi processionem hodiernam.*
 - b) *Devota lectio Passionis D. N. J. Ch. secundum Matthaeum vel alium Evangelistam.*
 - c) *Preces ad obtinendam virtutem mansuetudinis.*
 - d) *Quinque Ave cum insertione mysteriorum Passionis D. N.*
 - e) *Pro clericis: Cantic. Benedictus, Psalm. 112. Laudate vel hymn. Te Deum Laudamus.*
-

Na zelený čtvrtek:

(Evangelium sv. Jana 13, 1—15.)

I. **Mytí noh.** *Nisi laverō te, non habebis partem mecum.*

Očištěno musí býti srdce od spousty hříchů, má-li účastno býti těla Páně — těla i krve Jeho. Jsem čist či nejsem? *Mundi estis* — dí Ježíš — *sed non omnes, sciens, quis eum traditurus esset. Numquid ego sum, Domine?* O, jak hrozné bylo by slovo Ježíšovo: *Tu dicis!* Aby mne nestihlo, *amplius lava me, Domine, ab iniquitate mea, et a peccato meo munda me.* (Psalm. 50, 4.) Jsem hotov spolu umývati a slzami lítosti skvrny hříchu smývati. *Da mihi lacrimas in mensura.*

II. **Večeře Páně.** *Homo quidam fecit coenam magnam.* (Luk. 14, 16.)

Tos Ty, božský Spasiteli! *Fecisti hodie coenam vere magnam!* **Velikou** pro dárce: *Magnus Dominus et laudabilis valde et sapientiae Ejus non est numerus.* **Velikou** pro nával hostí. Zveš každého, kdokoli přijíti chce. *Venite ad me omnes!* Ze silnic a rozcestí i z paláců knížecích. **Velikou** pro krmí, jenž se tu poskytá. Místo vína krev — místo pokrmu tělo Boha — člověka. *O sacrum convivium, ubi Christus ipse sumitur!*

III. **Závěš.** *Hoc facite in meam commemorationem.* (Luc. 22, 19-)

Tedy na památku lásky Ježíšovy, *qui cum dilexisset suos — semper, praesertim — in finem dilexit eos.* Na památku Jeho **smrti.** *Et quotiescumque manducabitis panem hunc et calicem bibetis: mortem*

Domini annuntiabitis donec veniat (I. Cor. 11, 26.)
 Na památku Jeho učení. Čemu učil, stvrzuje vlastním — svou krví učiněným podpisem. Na památku Jeho **zázraků**. Zázraky pomíjející stvrzuje zázrakem trvalým — první zázrak proměnění vody ve víno — zázrakem posledním proměnění vína ve Svou krev. *Memoriam fecit mirabilium suorum.* (Psalm. 110, 4.)

IV. **Velikonoční sv. přijímání.** *Desiderio desideravi manducare hoc pascha vobiscum.* (Luc. 22, 15.)

Jeho touha spojití se s námi — tak veliká! Naše touha spojití se s Ním tak malá! Proč ono? Poněvadž nás tak nevyslovně miluje — láska touží po spojení s miláčkem. Proč toto? Poněvadž Jej tak málo milujeme. *Augeatur amor — augebitur desiderium communionis.* Bože můj! jak mnozí, jenž křesťany se zovou, dokazují dnes, že jimi nejsou! *Nauseat illis cibus iste levissimus.* Nedostává se víry — nedostává se lásky. *Inde tot Communiones paschales sacrilegae aut saltem infructuosae.* Jedni, z ohledu na lidi, jiní proto, že se jim tak nařizuje, ke stolu Páně přistupují.

Poenitentia salutaris.

a) *Loco pedum lotionis cibatio pauperis aut aliud opus misericordiae.*

b) *Visitatio sanctissimi Sacramenti in loco, ubi asservatur, in gratiarum actionem pro institutione ejusdem.*

c) *Assignatio legati ad pias causas vi testamenti mortis causa.*

d) *Actus desiderii erga panem coelestem.*

Na Veliký pátek.

I. Při smrti Ježíšově truchlila veškerá příroda: slunce se zatmělo — skály pukaly — hrobové se otvírali — země se třásla. Dionysius Areopagita volá: *Aut patitur Deus, aut dissolvitur machina mundi.* První bylo pravda, druhé pravdou se stane. Kterak nám bude, až se ukáže v oblacích znamení Syna člověka? *Praeveniamus hunc diem!* Jestliže smrt Ježíšova zármutkem naplňuje veškeru přírodu, člověkem, pro něhož Ježíš umírá, pohnouti by neměla?

II. *Eamus et nos, ut moriamur cum eo.* (Joan. 11, 16.) Tak řekl Tomáš, když byl od Ježíše uslyšel: *Lazarus mortuus est.* Nemáme-liž i my tak říci, slyšíce dnes: *Jesus mortuus est?* Ano, umřeme s Ním, abychom s Ním živi byli! Přibíme na kříž všechny zlé náklonnosti pěti smyslů svých a hřích v sobě umrtveme. *Crucifige! Crucifige!* člověče, žádost očí — žádost těla — pýchu života! *Crucifige!* svou sebelásku, smyslcnost, lenost — neustaň, dokavadž neumřel v tobě člověk starý, a člověk nový, duchovní v tobě neožil.

III. *Vulneratus est propter iniquitates nostras,* (Isaie 53, 5.) *Quid sunt plagae istae in medio manuum Tuarum? His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me,* t. j. z lásky přijal jsem rány tyto za ty, jež jsem miloval, a jenž i mne by milovat měli, a aby mne milovati mohli. *O quam gravia esse debent vulnera animae meae, pro quibus sanandis vulneratus est Dominus meus et Deus meus! Abscondamus nos intra haec ss. vulnera. Ibi est asylum peccatorum tutissimum. Vulnera autem Jesu, ait*

s. August. — *plena sunt misericordia, plena pietate, dulcedine et charitate.*

IV. Co druhdy Origenes zvolal ku svým posluchačům, to dnešní den hlasitěji nad kterýkoli volá k nám: *Crucifixum vides et peccas?* Kterak ti hřešiti lze, an **víš**, že hřích Ježíše na kříž přibil? Kterak ti hřešiti lze, an **vidíš**, jak neskonale tě miloval, proti Němuž hřešíš? Kterak ti hřešiti lze, an **věříš**, že spravedlnost božská na Synu Božím tak přísně strestala cizé hříchy, jež na sebe vzal? Oplakávej hříchy své u nohou Ukřižovaného a rci s Kateřinou z Janova: *O amor mi! non amplius peccatum! non amplius!*

Poenitentia salutaris.

a) *Lectio Passionis D. secundum Joannem vel Litaniae de Passione D.*

b) *Publica adoratio s. crucis et deosculatio ss. vulnerum cum verbis b. Leonardi a Portu Mauritio:*
O mi Jesu, misericordia!

c) *Via s. Crucis cum detestatione peccati.*

d) *Visitatio sepulcri Domini devota.*

e) *Pro clericis: Stabat Mater.*

Na Bílou sobotu.

I. *Joseph ab Arimathaea petiit corpus Jesu.* (Luc. 23, 52.) Josef z Nazareta těla Kristovu první, Josef z Arimathie poslední poctu prokázal. Onen pomáhal jej živiti, tento pochovati.

Jakou pak poctu jsi ty dosavad tomuto svatému
Promluvy ve zpovědnici.

tělu prokázal? *Pete et accipe et tu corpus Jesu, et sepeli illud in corde tuo — per dignam communionem et ferventem venerationem sanctissimi Sacramenti!* A poněvadž, cokoli z lásky k Němu jednomu z nejmenších Jeho prokážeš, považuje, jako bys Jemu samému prokázal, ujímej se též tělesných potřeb bližního, konaje s láskou tělesné skutky milosrdenství.

II. *Et sepelivit eum in monumento novo.* Hrob, do něhož Krista položili, **vytesán byl ve skále**, a byl to hrob **nový**, v němž ještě nikdo neležel. Poučné to pro nás pokynutí, kterak zřízeno má býti srdce naše, hotovící se přijati tělo Kristovo. Tato **skála** — zatvrzelá naše mysl musí se vytesati, musí změkknouti, musí se otevřítí. Kristus nesmí v něm jiné mrtvoly naléztí, nic ze starého hříšného zápachu, musí býti **nové** — a není-li tak nové, že tam ještě žádný mrtvec neležel — (prosté každého těžkého hříchu), musí se obnoviti a spousta hříchů pravým pokáním vykličiti. Zdaž tomu tak?

III. Tělo Ježíšovo bylo **vonnými mastmi pomazáno a v čisté plátno obvinuto**. Hle! k hodnému přijímání těla Páně nepostačí vyčistiti srdce své ode všeho plevle hříchů, nýbrž i ctnostmi je ozdobiti náleží. Tyť jsou ona **aromata** a čistá plátna — **Sindones**, jichž upotřebiti máme při pohřbu svatého těla. Sličným toho obrazem jsou květiny, planoucí svíčky a barevné lampy v Božím hrobě. *Christi bonus odor simus in omni loco, ut luceat lux nostra coram hominibus, ut videant opera nostra bona et glorificent Patrem, qui in coelis est, et Filium Ejus unigenitum, qui mortuus est pro nobis et sepultus est.*

IV. *Et erit sepulcrum Ejus gloriosum.* (Isai. 11, 10.)

Ano, byl hrob Kristův **slavný** a **jest** slavný, neboť slavná jest smrt Kristova, slavným Jeho vzkříšením. Bude-liž i můj hrob slavný? Bože můj! chodíce po hřbitově vidíme mnoho sličně ozdobených hrobův; ale jak málo jich jsou *sepulcra gloriosa*? Marnivost staví krásné náhrobky — kdež jsou ale v tento čas, jenž pod nimi odpočívají? Mnohý z nich, vstana z hrobky nádherné, bude volati: *Montes operite me!* Jenom ten, kdo v Kristu a s Kristem žije a umírá, má *sepulcrum gloriosum*. *Da mihi tale, Domine Jesu, ex gratia Tua!*

Poenitentia salutaris.

- a) *Opus corporalis misericordiae.*
- b) *Visitatio sepulcri Domini.*
- c) *Visitatio coemeterii.*
- d) *Memoria novissimorum.*

Na Hod Boží velikonoční.

(Evang. sv. Marka 16, 1—7.)

I. *Christus surrexit, sicut dixit.* (Matth. 28, 6.)

Vzkříšení Ježíšovo spečetilo všecky Jeho nauky a zázraky. Kdyby byl nevstal z mrtvých, co bychom museli souditi o Jeho slovech? Jeho učení bylo by učení lidským, nikoli božským. Kdyby byl nevstal z mrtvých, co museli bychom souditi o Jeho zázracích? Byly by buď kouzly neb kejklemi, ne však skutky všemohoucnosti. Tou příčinou dnes víra slaví vítězství. *Scio,*

cui credidi. Ad quem ibimus, Domine? Tu habes verba vitae aeternae. Credo, Domine!

II. *Scio, quod Redemptor meus vivit, et in novissimo die surrecturus sum, ego ipse et non alius. Reposita est haec spes mea in sinu meo.* (Job. 19, 25, 27.) Z mrtvých vstání Ježíšovo jest nejjistějším rakojním vzkříšení našeho. „**Nevstal-li Kristus z mrtvých, dí apoštol, marná jest víra naše**“ (I. Kor. 15, 14.), marná jest tudíž i naděje naše na jiný, lepší život. **Nyní ale vstal z mrtvých** — tudíž mohu, smím, musím doufat, že i já jedenkrát z mrtvých vstanu. *Scientes, quoniam, qui suscitavit Jesum, et nos cum Jesu suscitabit.* (II. Cor. 4, 14.) Tudíž i **naděje** slaví dnes vítězství.

III. *Rabboni!* Jak blaženou cítila se dnes Maria Magdalena u nohou vzkříšeného Spasitele! Jak horlivě chvátá, aby Jeho z mrtvých vstání učeníkům oznámila! Z mrtvých vstání Ježíšovo jest tudíž nejmocnější pohnutkou **lásky** k Bohu i k bližnímu. Ježíše-li vroucně milujeme, zdaž nemáme se z Jeho vzkříšení tak srdečně radovati, jako se nad smrtí Jeho rmoutíme? A povážíme-li: Kristus za všechny vstal z mrtvých, jakož byl za všechny zemřel, nemá-liž Jeho vzkříšení takou býti pohnutkou k milování bližního, jakou jest Jeho smrt? Tím tedy způsobem i **láska** dnes slaví vítězství.

IV. *Christus resurrexit. O mors, ubi est victoria tua?* (I. Cor. 15, 55.) K jaké útěše jest všem trpícím a umírajícím z mrtvých vstání Ježíšovo — a jakou jest pohnutkou k trpělivosti! Po každém Velikém pátku následuje velikonoc; po každém ach! běda! radostné „alleluja!“ *Deficiat ergo in dolore vita mea et anni*

mei in gemitibus. Pereat mortale hoc corpus, resurget splendidum et immortale, dummodo maneat unitum corpori Christi in fide, spe et charitate; dummodo monitum Apostoli sequamur: Si consurrexistis cum Christo, quae sursum sunt, quaerite, ubi Christus est in dextera Patris, non quae super terram! (Coloss. 3, 1.2.)

Poenitentia salutaris.

a) Preces in gratiarum actionem pro resurrectione Domini nostri J. Ch. et ad impetrandam pro nobis gratiam gloriosae resurrectionis.

b) Actus theologici coram imagine Jesu Christi a mortuis resuscitati.

c) Quinque Ave cum insertione mysteriorum gloriae D. N.

d) Pro clericis: Psalm 106. Confitemini et hymn. Te Deum laudamus.

V pondělí velikonoční.

(Evangelium sv. Lukáše 24, 13—35.)

I. Které jsou to řeči, o nichž rozmlouváte ve spolek? táže se dnes Ježíš dvou učeníků do Emaus jdoucích. I nás provází na všech cestách našich neviditelně, avšak co Bůh všudybytný. Nemluvme tedy ničeho, co bychom si mluvíti netroufali, kdyby Ježíš viditelně s námi krácel! O, jak často mohl by otázati se i nás: Jaké jsou to řeči? **Bezbožné řeči o náboženství — o církvi — o Svatých; necudné řeči proti**

čistotě; **nelaskavé** řeči proti bližnímu; **hrdé** a nejapné řeči proti prozřetelnosti; **opovržlivé** řeči proti představeným atd.

II. Zdaliž nemusil Kristus těch věcí trpěti a tak vjiti do slávy Své? Slova tato budtež nám útěchou ve všech protivenstvích života. Musí tak býti. Z utrpení vede cesta k radostem — s Kalvarie na horu Olivetskou — s kříže ke koruně. Tak ustanovil Otec nebeský všem synům Adamovým. Ani Syna svého nevyjal co Syna člověka od zákona tohoto. *Proprio filio Suo non pepercit.* (Rom. 8, 32.) Ježíš se zákonu tomu ochotně podrobil. *Proposito Sibi gaudium sustinuit crucem.* Čiňmež podobně. *At resurgentis Jesu gloriam suspiremus. Bene! At recordemur, quae oportuerit Eum pati. Si compatimur, conglorificabimur.* (Rom. 8, 17.)

III. Mane nobiscum, Domine, quoniam advesperascit, et inclinata jam est dies! Při trojí příležitosti užívejme slov těchto: 1. Při **modlitbě večerní**. Noc jest nepřítelkyní člověka, tu třeba nám ochrany a záštity. Hledejmež ji u Ježíše, modlíce se: *Mane nobiscum, Domine!* — 2. Při **modlitbě k sv. přijímání**. Nesmí nám dost býti na tom, že jsme Ježíše přijali; musíme usilovati, abychom Jej u sebe zdrželi, a tudíž vroucně se modliti: *Mane nobiscum, Domine!* — 3. Při **modlitbě v skonání**. Když nachyluje se den života našeho a nastává noc, kdež více dělati nemůžeme, tuť povýtečně třeba modliti se: *Mane nobiscum, Domine!* Avšak budmež pamětlivi slov: *Coëgerunt Eum* — svaté násilí mu učinili.

IV. Surrexit Dominus vere. Kdyby byl pouze z mrtvých vstal; aby opět zemřel, **vzkříšení Jeho by**

pravým z mrtvých vstání nebylo. Tak ješ i s naším mravným vzkříšením. V pravdě-li jsme povstali ze smrti hříchu k životu milosti, musíme věrnými zůstatí svým předsevzetím, smrtelného hříchu nade všecko zlé se vystříhati a vyhýbati se všelikým příležitostem, jenž život duše zabíjejí a nás do starého hrobu hříchů strhnouti by mohly. O, střežme se tedy žiti po velikonocích tak, jak jsme žili před velikonocemi a navrátili se, jako vepřové, ku starému korytu — do starého bahna — žráti, jako psi, výkal svůj — Krista, jenž z mrtvých vstal, znovu křížovati — *ne posteriora fiant deteriora prioribus!* (II. Petr. 2, 20.)

Poenitentia salutaris.

- a) *Peregrinatio sacra vel visitatio ecclesiae in memoriam discipulorum versus Emmaus peregrinantium.*
- b) *Silentium per aliquod tempus.*
- c) *Hospitatio peregrini vel refectio pauperis.*
- d) *Preces ad impetrandam gratiam s. Viatici et felicitis mortis.*
- e) *Pro clericis: Preces commendationis animarum.*

V úterý velikonoční.

(Evangelium sv. Luk. 24, 36—47.)

I. Pán Ježíš stanul dnes mezi učeníky svými řka: **Jáť jsem, nebojte se!** Jaká to útěcha spravedlivým! Ježíš jest uprostřed nich, čeho jest se jím báti? *Si Deus pro nobis, quis contra nos?* (Rom. 8, 31.) *Deus*

salus mea et protectio mea, quem timebo? Proto připomíná Církev ve všech svých modlitbách, zvláště při nejsvětější oběti, věřícím tak často přítomnost Ježíšovu: *Dominus vobiscum, et cum spiritu tuo.*

II. *Pax vobis!* **Pokoj nám!** Což lepšího nad tento pokoj? a) **Pokoj s Bohem.** Bůh-li naším jest nepřítelem a my nepřátely Jeho, běda nám! Co nám činí však Boha nepřítelem? Toliko hřích; odstup tedy od nás! b) **Pokoj s bližním.** *Ecce quam bonum et quam iucundum, habitare fratres in unum!* Co ruší pokoj ten? Toliko hřích; odstup tedy od nás hřích! c) **Pokoj s sebou.** *Bona conscientia est iuge convivium.* Jestli pokoj a mír v nitru našem, nechť mimo nás jakkoli bouře burácí. Ale co zaplašuje vnitřní tento mír? Toliko hřích; odstup tedy od nás hřích — a pak **Pax nobis!**

III. **Vizte ruce mé i nohy mé, dotýkejte se a vizte!** Tak vece Pán k učeníkům. Tak praví i k nám. Ano dotýkejte se a vizte, lidé, Boha-člověka Ježíše! Vizte zbodené ruce a nohy Jeho! Dotkněte se probodeného Jeho boku! A pak věřte! doufejte!! milujte!!! **Věřte** ve z mrtvých vstalého Ježíše. Kterak lze vám po takovémto dopadném důkazu pochybovati? **Doufejte** ve z mrtvých vstalého Ježíše. Ranami těla Svého hojí rány našich duší. **Milujte** Ježíše z mrtvých vstalého. Co mohl více učiniti pro nás a neučinil? *Amor amorem accendat!*

IV. **Tedy otevřel jim smysl, aby rozuměli Písmům.** Písmo sv. jest kniha sedmi pečeti zavřená a žádný professor výkladby není s to, by jedinou pečeť rozlomil. Pán sám nejlepším jest vykladačem slov

Svých. Chceme-li tedy rozuměti Písmu, utečme se k modlitbě, prosíce Ježíše, aby i nám smysl otevřel, bychom rozuměli Písmu; sic by všeliké študování Písma bylo marným slovičkářstvím, suchopárnou věcí bez šťavy a síly, potravou marnivosti. Písmena zabijí, duch pak obživuje.

Poenitentia salutaris.

- a) *Actus theologici fidei, spei et charitatis.*
 - b) *Actus charitatis erga inimicos.*
 - c) *Pauperis refectio.*
 - d) *Pro clericis: Invocatio s. Spiritus ante lectionem s. Scripturae.*
-

Na první neděli po Velikonoci.

(Evangelium sv. Jana 20, 19—31.)

I. Dnešní neděle sluje **bílou** od bílého roucha novokřtěnců. Proto počíná mše sv. s graduaem: *Quasi modo geniti infantes*. O, kéž bychom i my náleželi do počtu tohoto a **bílé roucho nevinnosti** nižádnou skvrnou nepokáleli! Avšak roucha bílá dají se vyprati louhem slz kajících. Nuže oplakávejme hořce hříchů spáchaných aneb aspoň v srdci jich opravdu litujme, střežíce se ode dneška poškvřniti duši svou novými skvrnami hříchu, zvláště nečistoty. *Mater pulchrae dilectionis, Mater castissima, Mater purissima oret pro nobis!*

II. **Zavřenými dveřmi** vchází dnes Ježíš k apoštolům, Před Bohem zámek a závorou zavřítí se ne-

můžeme. Jižtě ve světnici, kterou zavíráme — jižtě v úkrytu, kamž zalézáme. Jestli přítomen všude. O, mějme tuto myšlenku o všudybytnosti Boží stále na paměti! Pak spořádáme myšlenky, slova a skutky své tak, že nám nebude třeba se báti tohoto všudybytného svědka skutků našich. Vždyť se strachujeme přítomnosti lidské, když hřešiti chceme, čím více jest nám báti se přítomnosti Boží!

III. Nevěřící Tomáš. — 1. Příčina jeho nevěry. Nepochybně zameškal vlastní vinou příležitost; když se byl Ježíš poprvé zjevil, nebyl s učeníky. Podobně až dosavad bývá zanedbávání služeb Božích a vyučování náboženství povýtečnou příčinou zmáhající se nevěry. **2. Trestuhodnost jeho nevěry.** *Nisi tetigero, non credam!* Což výrok svědků platnosti nemá? Zdaž musíme sami vše viděti a ohmatati? **3. Uzdravení jeho nevěry.** *Et noli esse incredulus, sed fidelis!* S jakou šetrností a láskou hojí Ježíš duševní rány nevěřícího učeníka!

IV. Blahoslavení, kteříž neviděli a uvěřili. Těmito blahoslavenci jsme my. Neviděli jsme sice Pána, ale věříme v Něho tak pevně, jako bychom byli Jej samého viděli. V nejsvětější Svátosti oltářní vidíme chléb a víno, a předce věříme, že to pravé tělo a pravá krev Spasitele našeho. O jak blaženými činí nás víra ta již na světě tomto, a jak blaženými učiní nás teprv na světě onom! Styďme se za dosavadní svou nevěru a rcemež se svatým Tomášem s myslí kajicnou: Pán můj a Bůh můj!

Poenitentia salutaris.

a) *Renovatio votorum Baptismi, si fieri possit in facie fontis baptismalis.*

b) *Gratiarum actio pro dono baptismatis et preces in honorem s. Patroni, cujus nomen gerimus — cum proposito imitationis virtutum ipsius.*

c) *Symbolum apostolicum.*

d) *In honorem vulnerum D. N. J. Ch. quinque Pater cum totidem Gloria Patri etc.*

e) *Pro clericis: Symbolum s. Athanasii.*

Na druhou neděli po Velikonoci.

(Evang. sv. Jana 10, 11—16.)

I. Ježíš jest náš dobrý pastýř; ale jsme my Jeho dobré ovce? On nás zná; známe též my Je, či může snad o nás říci, co řekl o učenicích svých: **Tak dlouhý čas jsem s vámi, a nepoznali jste mne?** (Jan 14, 9.) O kdybychom Je dobře znali, jak pevná by musila býti víra naše v Jeho slovo, jak bezpečná naděje naše v Jeho pomoc, jak vroucná a srdečná naše k Němu. láska! Avšak právě proto, že dobrého pastýře tohoto náležitě neznáme, jsme u víře tak slabi, v naději tak vrtkavi, v lásce tak chladni. Polepšme se!

II. Nájemník stará se jen o svou mzdu a život — o ovoce se nestará i utíká, jakmile vlka zočí. Tak jest i s naší láskou k Bohu. *Amor purus non est mercenarius* — dí sv. Bernard. Všecko dává, všecko obětuje, sebe samu vydává, jen aby se Bohu líbila. O jak

řidká jest takováto láska čistá! Větším dílem jsme jen nájemníci, sloužící za mzdu a pro mzdu, a sice pro mzdu časnou. *Omnes quaerunt, quae sua sunt, non quae Jesu Christi.*

III. **Znám ovce své** — dí Ježíš — **a znají mne mé.** Ano — Bůh mne zná vnitř i zevnitř — všechny moje **potřeby**, všechny mé **křehkosti**, všechny mé **hříchy**. O, jak veliký jest obsah těchto slov. Jaká útěcha v nich pro nuzné, pro ty, na něž pokušení doráží, pro padlé! *pro omnibus errantibus et perditis!* Známe však i my dobrého pastýře svého? Známe Jeho **moc**, Jeho **moudrost**, Jeho **lásku**, Jeho **neskonale dokonalosti**? Kéž bychom Jej dobře znali a v tomto poznání vždy více prospívali! *Noverim me, noverim te etc.* s. Augustin.

IV. Vlk lapá a rozhání ovce. Vlkem tímto jest nejprvé **satan**. *Circuit quaerens, quem devoret.* (I. Petr. 5, 8.) Není tedy třeba, abychom mu sami vstříc chodili; však za námi se plíží. Utíkejme ho; bychom pak unikli, přidržme se pevně Pastýře božského! Kdo se od Něho odloučí, vběhne do drápů vlkovi. Vlkem tímto jest za druhé **náruživost**. *Rapit* — uchvacuje rozum — vůli — paměť — svědomí — milost Boží — časné i věčné blaho naše. O chraňme se jí! *Principiis obsta; sero medicina paratur, dum mala per longas invaluere moras.*

Poenitentia salutans.

a) *Actus fidei, spei et charitatis coram imagine boni Pastoris Jesu Christi.*

b) *Oratio pro Papa et Episcopo.*

c) *Auditio s. Missae in refrigerium fidelium defunctorum in purgatorio.*

Na třetí neděli po Velikonoci.

(Evangelium sv. Jana 16, 16—22.)

I. **Maličko** — dí Pán Ježíš v dnešním evangeliu — **a neužříte mne.** Podobně může říci a říci musí každý sám o sobě. O, jak brzy jest život náš u konce! „**Co jest život náš?**“ — dí sv. apoštol Jakub. — „**Pára jest, ješto se na maličko ukazuje a potom zmizí.**“ (Jak. 4, 15.) *Breves dies hominis, numerus mensium ejus apud te est.* (Job. 14, 5.) Maličko, a více ho nevidíme, a nic z něho nepozůstalo, než kosti, a tyto kryje hrob. A předce lpíme na věci za tak krátko pomíjející — kterak to pošetilo!

II. **Maličko** — dí Ježíš — **a užříte mne.** Ano užříme Jej opět — Syna člověka a Syna Božího, On pak opět užří nás; ale kde? V nebi aneb v pekle? Užříme opět Jej, On pak nás, ale jak? S radostí nebo s hrůzou? To nyní na nás visí. Jak žijeme tak umřeme, a jak umřeme, tak vstoupíme — vzhůru neb dolů, vpravo neb vlevo. O, snažme se tedy tak živu býti, aby shledání naše na věčnosti bylo nám shledáním radostným!

III. **Jdu k Otci** — praví Ježíš. Kéž bychom jedenkrátě při odchodu s tohoto světa i my říci mohli: **Jdu k Otci do vlasti své!** *Pater, in manus Tuas commendo spiritum meum!* (Luc. 23, 46.) Bychom ale tak říci mohli, musíme již zde na zemi co dobré

dítky laskavého Otce nebeského žíti, aneb aspoň dítkami kajícími se ukazovati, aby nás Otec opět uznal za dítky Své a neřekl: Pryč ode mne *nescio vos!* Nejste dítkami **mými**, nýbrž jste děti světa, děti těla, děti satana. *Vos ex patre diabolo estis!* (Joan. 8, 44.)

IV. Budete se rmoutiti — říci dnes Ježíš — **ale zármutek váš obrátí se v radost, a radosti vaší nikdo neodejme od vás.** V tom spočívá útěcha křesťana ve všech utrpeních a souženích života tohoto. Jasně to bolesti při porodu pro nebe. *Mulier quum parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus: quum autem peperit puerum, jam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in mundum.* O, jak snadno snášeli bychom trpělivě vše, co na zemi bolí a hněte, kdybychom vždy pamětlivi byli, že po těchto okamžicích bolu přijde věčnost blaženosti, že nastane radost, kterou nikdo neodejme od nás a nikdo nezkaží!

Poenitentia salutaris.

a) *Memoria novissimorum.*

b) *Visitatio coemeterii et oratio pro defunctis praesertim consanguineis et amicis.*

c) *Aspectus coeli cum verbis s. Francisci Xaverii: O quam sordet mihi terra, quum coelum aspicio!*

d) *Pro clericis: Psalm. 83. Quam dilecta tabernacula, aut Dies irae.*

Na čtvrtou neděli po Velikonoci.

(Evangelium sv. Jana 16, 5—14.)

I. **Užitečné jest vám, abych já odešel** — dí Ježíš v dnešním evangeliu k učeníkům. O jak často bývá i nám k velikému užitku, co za největší škodu pokládáme a neštěstí štěstím naším! Nermuťme se tedy příliš, pak-li nám Bůh odejme, co nám nade vše milé: rodiče, děti, manžela, přítele atd. Jest dojista prospěšno nám, že odešli od nás. I když s útěchou svou nás opustil neb opouštěti se zdál, jest nám dojista prospěšno, jinak by toho byl neučinil.

II. **Já pravdu pravím vám** — vece Kristus Pán. Jak pořádku bývá ctnost tato mezi lidmi! Člověk člověka obelhává, proč? poněvadž známo, že pravdu nerad slyší. *Veritas odium parit*. Avšak nedejme se tím svést. Budeme-li pravdu nade vše milovati, nezahlíme, pak-li nám jiní pravdu řeknou, byť sebe trpčejší byla — ale pak nebudeme se též ostýchat, jiným pravdu říci, ať jim milá nebo ne. Pak-li nám ale opatrnost káže pravdu neříci, tož aspoň nemluvíme, co pravdou není. *Non nisi quae vera loquamur, sed non omnia, quae vera*.

III. **Jdu k tomu, kterýž mne poslal**. Tak mohl arcit jen Ježíš opravdově říci. Byv od Otce poslán — vracel se k Otci. Ale v jistém rozumu může to každý člověk říci. Nejsme-liž všickni od Boha posláni na tento svět, abychom dokonali dílo, jež každému uložil? A umírajíce nevracíme-liž se všickni k tomu, jenž nás sem poslal? Avšak jak rozličný jest odchod ten! Pak-li vyslanec u dvora nejedná správně, bývá

povolán zpět, aby vydal účet, a běda mu, bude-li vinným nalezen! Tak budeme museti i my jednou skládati účty ze skutků svých — co vyslancové Boží — a běda nám, jednali-li jsme proti svým povinnostem!

IV. Trojím soudem hrozí dnes božský Spasitel synům tohoto světa: **pro hřích — pro spravedlnost — pro soud.** Střežme se tedy — bychom jednou před Ním obstáli — především hříchu! Bojme se spravedlnosti, abychom nezhřešili! Zhřešivše, strachujme se soudu! **Kníže tohoto světa jest již odsouzeno** — dí Ježíš — okovy věčnými spoután úpí v pekle. Týž soud hrozí i jeho přívržencům. O střežme se tedy býti poddanými knížete tohoto! **Nemilujme světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou!** (I. Jan 2, 15.) Budme zde přísnými sebe samých soudci, pak bude nám na věčnosti Bůh soudcem milostivým.

Poenitentia salutaris.

a) *Aliquot Pater pro impetranda gratia patientiae in adversis cum ruminacione petitionis: Fiat voluntas tua.*

b) *In odium mendacii silentium per aliquod tempus.*

c) *Commemoratio iudicii extremi cum contritione de peccatis coram imagine Christi.*

Na pátou neděli po Velikonoci.

(Evangelium sv. Jana 16, 23—30.)

I. Prosíte a vezmete. Kdo praví tak? Všemo-
houcí, jenž může dáti, cokoli chce — nejvyšš dobro-

tivý, jenž dáti chce vše, co dáti může. A čeho žádá za to? Ničeho, leč abychom Jej prosili. Velcí páni chtějí, aby byli prošeni, tak i Pán největší — *Dominus Dominorum*. Jdu-li mimo někoho a vidím, že jest chud, on však za almužnu neprosí, nedám mu ničeho. Tak činí Bůh i s námi, žebráky. Zří naši bídu; jsme-li však lenivi aneb pyšni, abychom Jej za pomoc prosili, pomine nás.

II. Otec sám miluje vás, protože vy jste mne milovali. Takové jest srdce otcovské, nelzeť snáze ho získati, než milujeme-li dítko Jeho — *alterum Ego*! Ejhle prostředek k dosažení lásky Otce nebeského a s láskou všeho, co jest ku spasení! Miluj jednorozeného Syna Jeho, miluj Ježíše — miluj dítky, jež za Svě přijal, všecky lidi na zemi: pak bude milovati Otec Ježíše Krista a společný Otec člověčenstva i tebe, a od Něho-li jsi milován, čeho se ti nedostává? Čeho více potřebuješ?

III. Amen, amen pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dáť vám. Ejhle příčina, proč nám Otec často nedává, co bychom rádi měli! Buď Jej za to neprosíme, aneb neprosíme ve jménu Ježíše — *per merita Jesu* — ješto sami nezasluhujeme ničeho — aneb neprosíme *secundum voluntatem Jesu*, prosíce za věci, za něž Ježíš přimlouvati se nechce. Chce, abychom jen za jedno prosili: *Fiat voluntas Tua sicut in coelo et in terra*! my však prosíme: *Fiat voluntas nostra in coelo et in terra*. Tot ovšem není prosba ve jménu Ježíše.

IV. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; opět opouštím svět a jdu k Otcí. Ejhle běh života

Syna Božího! od Otce vyjítí, k Otci zas jítí — na svět přijítí, svět zase opustití. A není-liž to stručný životopis člověka každého? Přichází a jde. Sotva se byl ve světě trochu poohlédl, volá se naň: Člověče, pryč se světa! Což by bylo na tom, jen kdybychom s Ježíšem říci mohli: Jdu k Otci, On otcovsky mne přijme! Tehdy — ale jen tehdy bude radost naše dokonalá!

Poenitentia salutaris.

- a) *Interesse processioni in feriis rogationum.*
 - b) *Actus abstinentiae.*
 - c) *Litaniae Omnium Sanctorum.*
 - d) *Preces pro omnibus fidelibus christianis — singulis feriis rogationum coram Sanctissimo.*
 - e) *Pro clericis: Meditatio de septem petitionibus orationis dominicae.*
-

Na den slavný Nanebevstoupení Páně.

(Evangelium sv. Marka 16, 14—20.)

I. Před Svým na nebe vstoupením dává Ježíš učenníkům ještě důtku pro nedověru jejich a tvrdost srdce, že těm, kteříž Jej vzkříšeného viděli, nevěřili. O, jak často zasluhujeme podobné důtky pro nedověru svou se strany rozumu, a pro tvrdost svého srdce! Tyto dvě chyby jsou příčinou všech hříchův a všech soužení našich. Kdybychom měli mysl věřivou a srdce citlivé, kterak by bylo možná, — bychom byli tak vlastnými ve službě Boží — tak malomyslnými v neštěstí — tak hrdými v štěstí?

II. Posledním rozkazem, jež Pán před Svým na nebe vstoupením učeníkům dává, jest rozkaz, aby **kázali. Idouce po všem světě, kaďte evangelium všemu stvoření!** To nemůžeme, aniž musíme, nejsouce missiionáři. Avšak můžeme a máme evangelium, kteréž se po všem světě kázalo, a neustále káže — pilně poslouchati a věrně plniti. **Kdo uvěří a pokřtěn bude — dí Ježíš — spasen bude; kdož pak neuvěří, bude zatracen.** Kterak ale možná věriti, pak-li slovo Boží neposloucháme — neplníme?

III. A zajisté Pán Ježíš, když jim odmluvil, vzat jest do nebe a sedí na pravici Boží. Jak krátký jest konec života Ježíšova na zemi; avšak jak výmluvný, těchyplný, poučný pro nás! I my jedenkrát domluvíme, doděláme, dotrpíme. Budeme-li však také vzati do nebe? Jak žijeme, tak umřeme; jak umřeme, tak zůstaneme a tak postaveni budeme — na pravici neb na levici — s požehnanými Otce aneb se zatracenými od Otce — na věky.

IV. *Ascendo ad Patrem vestrum.* Jaká útěcha v posledních těchto slovech Ježíšových! *Praecessit — parare locum in domo paterna, ubi mansiones multae sunt. Praeparavit nobis sedem ad dexteram suam, ergo ad dexteram Patris. Nostrum est occupare, quod nobis promeruit Jesus Christus. Utique non morabimur? Ergo cito ad labores et ad iter coeli! Sursum corda, ubi Christus est ad dexteram Dei. Quae sursum sunt, quaerite, quae sursum sunt, sapite, non quae super terram. Heu, quam sordet mihi terra — dicebat s. Xav. — dum coelum aspicio! Hic exilium, ibi patria — hic miseria, ibi gloria — hic labor, ibi requies!*

Poenitentia salutaris.

a) *Quinque Ave cum insertione mysteriorum gloriae D. N.*

b) *Interesse Missae solenni, ubi post Evangelium Cereus paschalis in memoniam ascensionis D. N. extinguitur et aufertur.*

c) *Consideratio gaudiorum in coelis et aliquot Pater, immorando petitori: Ad veniat regnum tuum.*

d) *Litaniae de Omnibus Sanctis, ad coelum ipsorum suffragiis lucrandum.*

e) *Pro clericis: Psalm. 83. Quam dilecta.*

Na šestou neděli po Velikonoci.

(Evang. sv. Jana 15, 26. 27. a 16, 1—4.)

I. Svatý Petr napomíná nás v dnešní epištole: **Nejmilejší! Budte opatrní a bděte na modlitbách.** (I. Petr. 4, 7.) Tím hledí nás na podobenství o pěti moudrých a pěti pošetilých pannách upomenouti. Onyno bděly, tyto usnuly, tudíž příchodu ženichova zameškaly, onyno pak na příchod svůj připravené našly. Boží hod svatodušní se blíží — ženich, Duch svatý, přichází. Blaze těm, jež naleznou bdící na modlitbách a modlící se u bdění! Běda těm, kdož ani nebdí, aniž se modlí! I tyto svátky svatodušní jim bez užitku uplynou.

II. Hle, svátky svatodušní se blíží! Utěšitel, Duch svatý, jenž od Otce i Syna vychází, chce k nám zavítati. Stojí, tluka u dveří našeho srdce. Zdaž je před

Ním stále uzavřené necháme? Či nalezne je, když Mu otevřeme, prázdné — všeho prosté, co by mu přístup zamezovalo? Duch svatý a duch nesvatý — Duch pravdy a duch lže — Duch Boží a duch světa — nemohou vedlé sebe meškati. *Non intrabit Spiritus sanctus in animam malevolam.* Nuže tedy s cesty! Pryč se vším, co sem nepatří! Pryč s láskou ku světu a jeho marnostem, aby vešel Duch čisté lásky Boží a tam přebýval!

III. Ó, jak veliká jest k nám Boží dobrota! Nebylo dosti Otci nebeskému, že Jednorozence Svého vydal v obět smíření a cenu vykoupení; chtěl nám i pramen stále se prýstící otevřítí, aby nám z něho cena a ovoce vykoupení ustavičně hojnými proudy přitékaly. Na nás toliko jest, z něho čerpati. Čím větší nádoba, kterouž bychom čerpali, tím více se tam vejde. Nádobou touto jest srdce naše. Rozšířme je, oprostme je ode všeho nepatřičného a pak prosme Ducha svatého, aby je sedmi dary svými zcela naplnil, aby se i o nás v pravdě říci mohlo: *Repleti sunt Spiritu sancto.*

IV. Co předpovídá dnes Ježíš učenníkům svým? Pronásledování, utrpení, soužení a konečně smrt mučnickou. **A to vám učiní — doložil — protože nepoznali ani Otce ani mne.** Ano budou tak zaslepeni, že, usmrtivše vás, domnívati se budou, že tím službu prokázali Bohu. Jak literně naplnilo se toto proroctví Ježíšovo na prvních Jeho učenicích! Jak literně naplňuje se podnes na posledních Jeho učenicích! Tím se tedy neurážejme; nalezámeť v tom zajisté opětne

stvrzení slov Ježíšových, novou to tedy příčinu, v Něho věřiti! Kdyby jinak bylo, nebyl by Ježíš pravdu mluvil!

Poenitentia salutaris.

a) Oratio per singulos dies hujus hebdomadae vel eleemosyna — qua praeparatio ad festum Pentecostes.

b) Preces pro persecutoribus Ecclesiae catholicae et pro inimicis et offensoribus nostris.

c) Examen conscientiae de peccatis ignorantiae vincibilis cum contritione et proposito.

Na den slavný Seslání Ducha svatého.

(Evangelium sv. Jana 14, 23—31.)

I. *Durum tibi est contra stimulum* (s. Spiritus) *calcitrare.* (Act. 26, 14.) A ještě tvrději jest Mu odpírati. A předce, jak často vyhazovali jsme jako plachý kuň proti vnukání — *stimulis* — Ducha sv. a výčitkám svědomí! Jak často tvrdošijně jsme Mu odpírali podobně těm, jimž řekl sv. Štěpán: *Vos semper resistitis Spiritui sancto* (Act. 7, 51.) Proč? poněvadž nesvatý duch náš úplně nás sobě porobil. Odstraňme již tuto překážku a neodpírejme déle k vlastní škodě vnukání Ducha svatého!

II. **Nezarmucujte Ducha sv., kterýmžto znemenání jste ke dni vykoupení!** (Efes. 4, 30.) Tak napomíná nás sv. apoštol Pavel. Čím ale bývá zarmoncen Duch sv.? Ničím, leč hříchem. Duch sv. jest láska, hříchem však láska k Bohu a bližnímu více méně se umenšuje — hříchem smrtelným pak dokonce

umrtvuje. A tím neměl by Duch sv. býti zarmoucen? O, varujme se tedy všech hříchů, zvláště těch, jenž slují hříchy proti Duchu sv., a o nichž dí Ježíš, že neodpustí se ani v tomto věku, ani v budoucím. O běda!

III. Nevíte-liž, že chrám Boží jste, a Duch svatý přebývá ve vás? (I. Kor. 3, 16.) táže se sv. Pavel. Co vysvítá z toho? Že co nejbedlivěji chrániti se máme všeho, co příbytek tento — tento chrám Ducha sv. — poškvvrnuje, znesvěcuje, hanobí; naproti tomu však všeho vyhledávati, co příbytek tento — tento chrám Ducha sv. — zdobí, ctí a posvěcuje. Dbejmež tedy přede vším vniterné čistoty srdce. Nevpusťme tam prach pozemských žádostí, uzamkněme pečlivě dveře chrámové — vnější smysly — vyčistme často tento dům Boží smetákem zpytování svědomí atd.

IV. Když pak přijde Duch svatý — dí Ježíš — trestati bude svět z hříchu, že neuvěřili ve mne. (Jan 16, 8. 9.) Než co — nebude-liž tím více z hříchu trestati nás, ani v něho věříme a předce tak živi jsme, jako bychom nevěřili? Kdybych byl nepřišel — vece Pán — a jim nemluvil, hříchu by neměli; ale nyní nemají výmluvy z hříchu svého. (Jan 15, 22.) Duch sv. bude nás trestati ze lži, *quia, cum Jesum Christum cognovimus, non sicut Deum eum glorificavimus. Fac opera Christi* — dí sv. Bernard — *ut vivat fides tua.*

Poenitentia salutaris.

a) *Pro impetrandis septem donis s. Spiritus septem Pater et Ave cum Gloria Patri,*

b) *Litaniae de Spiritu sancto.*

c) *Visitatio ecclesiae, Spiritui sancto dicatae.
vel adoratio horaria Sanctissimi.*

d) *Pro clericis: Hymn. Veni Creator Spiritus
aut Sequentia ex missa.*

V pondělí svatodušní.

(Evangelium sv. Jana 3, 16—21.)

I. **Utěšitel pak Duch svatý** — dí Ježíš — **ten vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, cožkoli budu mluvit vám.** (Jan 14, 26.) O, čemu můžeme se naučiti od takového učitele, jen-li se nám nedostáváti nebude snaživosti a účelivosti! Než, Bohužel! toho právě mnohým se nedostává. Schází jim snaživost poučení. Všem spíše usilují naučiti se, jen tomu ne, čemu učí Duch svatý. A nikdy nejsou neučilejšími a nepozornějšími, než právě když učí Duch svatý. *Absit hoc a nobis! Audiam, quid loquatur in me Deus, quia loquitur, quae mihi ad salutem. Taceant omnes magistri prurientes audibus. Tu solus loquere mihi, s. Spiritus!*

II. **Tak Bůh miloval svět** — dí Ježíš v dnešním evangelii — **že Syna Svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul.** A Ježíš tak miloval nás — mne i tebe, bratře milý, že svatého Ducha svého nám dal, abychom v Něho věřili a vírou v Něho věčné blaženosti dosáhli. O, děkujmež za nevyslovnou tuto milost! Děkujme Otci, že seslal Syna Svého, děkujme Synu, že seslal Ducha svatého, Než

jevme vděčnost svou též skutky, věrně užívajíce sedmi darův Ducha svatého.

III. **Kdo věří v Ježíše, nebývá souzen; ale kdo nevěří, již jest odsouzen; nebo nevěří ve jméno jednorozeného Syna Božího.** Jak těchplná jsou tato slova dnešního evangelia věřícím, jak hrozná však nevěřícím! Kdo věří v Ježíše — ovšem účinně — nebude souzen; neboť hříchové jsou mu odpuštěni — dluhy jeho zaplacený. Ale kdo nevěří, ten nepotřebuje teprv souzen býti, již jest odsouzen — přinášit soud svůj — příčinu svého ztracení — nezaplacený svůj hříšný dluh s sebou na onen svět — kdež obdrží, co zasloužil — mzdu za hříchy své. Bychom vše ztratili, nic jsme neztratili, pokud víru neztrácíme, *Tene, quod habes!*

IV. Co jest příčinou nevěry — příčinou tudíž odsouzení a ztracení tak mnoha lidí? Ježíš praví to v dnešním evangeliu: **Milovali více tmu, než světlo; nebo skutkové jejich byli zlí. Každý zajisté, kdož zlé činí, nenávidí světla, a nejde k světlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho.** Nadarmo osvětluje Duch svatý světlem své milosti rozum a svědomí hříšníka. On světlo toto nenávidí, oči před ním zavírá, chce ve tmě zůstat, aby mohl pohodlně a bez trestu konati skutky temnosti. Odtud ta jeho zatvrzelost, tvrdšíjné v hříchu setrvání. *Hinc illae lacrimae!*

Poenitentia salutaris.

a) *Preces in gratiarum actionem pro missione s. Spiritus et fide catholica.*

b) *Renovatio votorum Baptismi.*

c) *Examen generale totius vitae praeteritae cum dolore et proposito praecipue quoad certum peccatum.*

d) *Pro clericis: Veni Creator Spiritus, Credo vel Symbolum s. Athanasii.*

V úterý svatodušní.

(Evangelium sv. Jana 10, 1—10.)

I. Já jsem dvěře — dí Ježíš v dnešním evangelii — **skrže mne vejde-li kdo, spasen bude** — vejde do ovčince, — kdež bude jeden pastýř a jedno stádo — vejde na onu nebeskou pastvinu, kde všeho v hojnosti — slovem — bude spasen. Vešli jsme dveřmi těmito? Ano, skrže křest ve jménu Ježíše. Vejdeme skrže dvěře tyto? Dá-li Pán Bůh, skrže krev Ježíšovu. *Jesu, salva nos, perimus! Salva nos, ne pereamus!*

II. **Zloděj nepřichází, než aby kradl a zabíjel a hubil.** Bože můj, co takovýchto zlodějův a vrahů duševních nalezá se na všech místech! Jedni usilují nám ukrásti víru falešnými zásadami — druzí usilují nám ukrásti nevinnost špatnými mravy — tito i oni chtějí nás zahubiti — na věky. Varujme se jich! *Ex fructibus cognoscemus eos.* Zloděj nevchází dveřmi, ale jinady vstupuje, Všelike tajné a křivé cesty, úskoky a pletichy musí nám býti podezřelé.

III. **Ovce znají hlas svého pastýře. On volá je zejména a vyvádí je, jde před nimi a ovce ho následují.** Ó, kéž bychom byli všickni každého času tak poslušnými ovce svého pastýře! — **Volá**

nás tu vnitř, tu zevnitř — kéž bychom hlas Jeho poznali! **Vyvádí nás** — z chléva hříchů na svobodu synů Božích. Kéž bychom se věsti nechali! **Jde před námi** Svým příkladem. Kéž bychom Ho věrně následovali! Uvedl by nás na pastvu tučnou — od jedovatých bylin hříchu k bylinám nebetyčných hor, ku ctnostem a posléze ke zdroji života věčného. *Sequamur!*

IV. Jest **jeden** toliko **pastýř** — **jeden** toliko **ovčinec** — **jeden** toliko **Kristus** — **jedna** toliko **Církev**. **Kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje** — dí Kristus sám (Luk. 11, 23.) a v dnešním evangelii praví zřejmě: **Všickni, kteří jich kteří přišlo, zloději jsou a lotři**. A tolikéž, co po něm přišli — kacíři a rozkolníci. Děkujmež Bohu, že do samospasitelného ovčince Církve katolické patříme, a modleme se za ty, kdož mimo něj trvají, *ut auferat Dominus velamen a cordibus eorum, ut cognoscant veritatem et amplectentur eam*.

Poenitentia salutaris.

a) *Actus fidei.*

b) *Oratio pro conversione omnium ethnicorum, schismaticorum, praesertim incredulorum.*

c) *Litaniae de Spiritu sancto.*

d) *Pro clericis: Veni Creator Spiritus.*

Na den sváté a nerozdílné Trojice Boží.

(Evangelium sv. Mat. 28, 18—20.)

I. *Cuique suum*. Víme, čím povinni jsme trojedinému Bohu — Otci za své stvoření — Synu za vy-

koupení — Duchu svatému za své posvěcení. Co byli bychom bez stvoření? nic. Co byli bychom bez vykoupení? Zatracení. Co byli bychom bez Ducha svatého? Hříšníci. Dejmež tedy každé z tří božských osob, což Její jest. Celí trojjedinému Bohu náležíme. — Dejme tedy, co Božího jest, Bohu — Otci duši stvořenou — Synu vykoupenou — Duchu sv. posvěcenou! Jest dílem Božím, Božím tedy majetkem.

II. V tom, co se nejsv. Trojice týká, hloubati, jest převrácená všetečnost: *Qui scrutatur majestatem, opprimetur ab ea.* V Trojici nejsvětější věřitl, jak a co o Ní církev katolická věří, jest těchyplná bezpečnost. *Qui crediderit, salvus erit.* Trojici nejsvětější spatřovati a Jí požívati, jest svrchovaná blaženost. *In lumine Tuo videbimus lumen! Nunc in aenigmate, tunc in re ipsa — de facie ad faciem — videbimus Eum sicuti est — trinum et unum.* K tomu tedy touhou se nesme, a tam dospějeme vírou, nadějí, láskou. O, držme se pevně těchto vůdkyní k Bohu trojjedinému!

III. Já Hospodin, a neměním se. (Malach. 3, 6.) Tak dí trojjediný Bůh. Jsme Jeho obrazem; než jak málo se Mu podobáme! Dnes nejsme tím, čím jsme byli včera a zítra budeme jiní, než dnes. Já a Otec jedno jsme — dí Ježíš. Avšak my a Otec — jak často jedno nejsme — dělíce a různíce se od sebe smýšlením a jednáním! Duch svatý od Otce a Syna vychází. Náš ale duch ni od Toho, ni od Onoho nevychází, nýbrž od těla a krve — od zlého nepřitele. Litujmež posavádní nesjednocenosti své s trojjediným

Bohem a usilujme tak žíti, abychom říci mohli: Já a Otec — já a Syn — já a Duch svatý — jedno jsme.

IV. Den co den děláme **kříž**, řkouce: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Jak zřídka však uvážíme, co to znamená! Znamenajíce čelo díme: Ve jménu Otce, na význam, že všechny naše **myšlenky** Bohu se líbiti mají. Znamenajíce **ústa** díme: Ve jménu Syna, na význam, že všechny **řeči** naše Bohu líbiti se mají. Znamenajíce **srdce** pravíme: Ve jménu Ducha svatého, na význam, že všechny naše **náklonnosti a žádosti** Bohu se líbiti mají. Líbí se Mu vždycky? O, jak často nás čelo, ústa i srdce, když děláme svatý kříž, ze lži trestají!

Poenitentia salutaris.

- a) *Renovatio voti Baptismi.*
- b) *Litaniae de ss. Trinitate.*
- c) *Novem Pater cum totidem Gloria Patri.*
- d) *Pro clericis: Symbolum s. Athanasii.*

Na den Božího Těla.

(Evangelium sv. Jana 6, 56—59.)

I. Co žádá od nás Bůh-člověk, skrytý ve působě chleba — zavřený ve svatostánku? **Lásku a útrpnost.** Lásku za lásku Svou, útrpnost pro Své utrpení. **Většího milování nemá žádný nad to, by kdo život svůj položil za přátele své.** (Jan 15, 13.) Však předce — Ontě má větší ještě lásku — On ještě po smrti život

Svůj nám dává — Své tělo — Svou duši — Svou krev — Své božství a člověčenství — Sebe celého. A my nechtěli bychom Jej na vzájem milovati? — A co bez ustání v nejsvětější Svátosti trpí? Kolikeré nehodné přijímání — kolikeré zneuctění — jakou opuštěnost a zlehčování! A nechtěli bychom s Ním mítí útrpnost?

II. *Si totum me debeo pro me facto ac creato, quid addam pro me refecto et refecto tam mirabili modo?* Bern. Tímto povýtečně rozjímáním na poděkování za neskonale dobrodiní svého vykoupení a jeho památky v nejsvětější Svátosti oltární dnes se pobádejme a povzbuzujme! *Quid retribuam Domino pro omnibus, quae tribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo!* (Psalm 115, 12. 13.) Zcela Ti, Bože můj, náležím! neboť jsem dílo rukou Tvých a cena krve Tvé. Jen Tobě sloužiti budu!

III. *Quod non capis, quod non vides, animosa firmat fides praeter rerum ordinem.* Každé tajemství vyžaduje víry — zvláště však tajemství nejsvětější Svátosti. Nechápu, kterak v ní Ježíš jest přítomen; avšak kolik jiných věcí rovněž nepochopuji? Nevidím to; avšak oko víry vidí toho možnost a skutečnost. *Crede et manducasti!* Bůh jest všemohoucí, Bůh jest pravdomluvný; lháti nemůže. Však slovo Jeho jest nám svědectvím: *Hoc est corpus meum — hic est sanguis meus. Ipse dixit et facta sunt omnia; Ipse dixit et factum est quoque hoc.*

IV. *Sumunt boni, sumunt mali, sorte tamen inaequali, vitae vel interitus. Mors est malis, vita bonis, vide paris sumtionis quam sit dispar exitus!* Do kte-

rého počtu, Bože můj, náležím? Jest mi tělo Kristovo jedem nebo lékem? Bude mi pití z Jeho kalicha k životu nebo k smrti. *Quicumque manducaverit panem hunc vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini — non dijudicans corpus Domini.* (I. Cor. 11, 27) Zachovej mne, Pane, od tohoto neštěstí! Tvůj pokrm lásky nebudiž mi nikdy pokrmem smrti!

Poenitentia salutaris.

a) *Deprecatio coram sanctissimo Sacramento ob omnes irreverentias in ipsum commissas.*

b) *Publica professio fidei erga hoc sanctissimum Sacramentum, devote comitanda hodiernam processionem.*

c) *Actus fidei, spei et charitatis coram Sanctissimo.*

d) *Litaniae de Sanctissimo.*

Na druhou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Luk. 14, 16—24.)

I. *Coeperunt singuli se excusare.* Jak zaslepeni jsou lidé! Připravena jest hostina královská, každý jest pozván a stěží ten neb onen přijde. Nemá-liž to božskému Vykupiteli býti bolestno? Za rozkošemi těla všecko pospíchá, ale k požívání těla a krve Páně — přichází jich málo. Zve-li vznešený pán koho ke stolu, hned se odpovídá: Použiju té milosti; dí-li však Kristus Pán: *Venite ad me omnes, qui laboratis, et ego reficiam vos* — neslyšíme. O, toho nevděku!

II. *Coeperunt singuli se excusare*. Čím pak? Ten tím, ten oním; každý však marnými, lichými záminkami. Nikdo nemá času přijíti — ale k šantročení a lichvaření, ke dření a utiskování, k zábavám a vyražením má každý času dost. Veskrz to *excusationes in peccatis*. Než takých výmluv Bůh nepřijímá. On zve — odmítne-li kdo z malicherných příčin pozvání, rozhněvá se a vyřkne v hněvu svém věčné vyhoštění: *Nemo de his gustabit coenam meam!* Nechť slovo toto námi spasitelně otřese, abychom nabízenou milost lenivě nepromeškali.

III. Tři záminky čili překážky ctnosti: *Villam emi* — pýcha života — *duo juga boum emi* — žádost očí — *uxorem duxi* — žádost těla. První výmluvou vymlouvají se ctižádostiví — druhou lakomci — třetí chlípníci. Jak často zdržují i nás tyto tři překážky a) od ctnosti, b) od spravedlnosti, c) od služeb Božích, d) od sv. přijímání! *Linquamus vana vanis*, a nepokládejme nižádné zaměstnání za důležitější, nutnější a výnosnější nad dílo spasení — nad dílo duševní, sloužiti Bohu a věčně spasenu býti!

IV. **Ještě jest místo!** O, slovo útěchy nám všem a každému z nás! Ještě není zmeškáno, ještě jsou dvěře k nebesům otevřeny nám. Promeškali-li jsme neb zanedbali pozvání první, přijměmež druhé. Bohu není dosti, by nás pozvati dal, On téměř nás nutí, abychom vstoupili do večeřadla, aby se naplnil dům Jeho. Jak dlouho budeme odpíratí milosti Boží! Jak často se ještě vymlouvati! O přijde hodina, kdež omluva přijata nebude! Nedopustme, aby tak daleko přišlo!

Poenitentia salutaris.

a) *Sacra Communio post octiduum aut die aliquo festivo suscipienda.*

b) *Sub quavis Missa Communio spiritualis.*

c) *Visitatio Altaris ss. Sacramenti.*

**Na třetí neděli po sv. Duchu spolu na slavnost
nejsv. Srdce Páně.**

(Evang. sv. Jana 15, 9—16.)

I. Slavnost Srdce Páně jest vlastně svátkem lásky Ježíšovy k nám; má však též býti slavností lásky naší k Ježíši. Jako Pán z celého srdce miloval nás, podobně máme i my Jeho z **celého**, ne polovičatého srdce milovati, nedělití lásku svou mezi Něj a svět. Žádá buď vše, neb nic. To budiž tedy dnes opravdovým předsevzetím naším atd.

II. **Učte se ode mne** — volá k nám dnes, v slavnosti božského Srdce Svého, Pán: **Učte se ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem!** *Ecce scholam salutis in corde divino nobis apertam! Cor Jesu — cor mite* — *quam patienter pertulit omnes injurias, aërumnas, passiones! Non aperuit os suum et pro transgressoribus oravit ad Patrem. Cor Jesu — cor humile* — *quam humiliter se gessit Dominus Jesus in vita et in morte sua! Humiliavit Semetipsum usque ad mortem, mortem autem crucis.* (Philip. 2, 8.)
O, kdybychom se těmito dvěma ctnostem od srdce Ježíšova naučili, vyplnilo by se dojista i na nás, co do-

ložil Pán — **naleznete pokoj duším vašim** — pokoj již zde v tranpotách života pozemského — a jedenkrát pokoj věčný v nebesích!

III. Ne nadarmo na kříži kopím prokláno a otevřeno bylo srdce Ježíšovo. Srdce Jeho každému jest **otevřeno**, kdož potřebuje pomoci a útěchy, povýtečně kajícímu hříšníku. K tomuto otevřenému srdci Ježíšovu ve všech potřebách se utíkejme! Vždyť sám nás vybízí řka: **Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.** O uposlechněme tohoto vybídnutí; neboť více méně každý z nás jest hříchy obtížen! Vrzme je do otevřeného srdce Ježíšova, z něhož krev a voda se vyprýštěla — krev našeho vykoupení — voda našeho očištění. I pro nás tekla tato krev a voda, jež nás očišťují a spaseny činí, učiníme-li se jich pravou skroušeností a obrácením srdce svého účastnými.

Poenitentia salutaris.

a) *Actus fidei, spei et charitatis cum dolore et proposito.*

b) *Gratiarum actio pro omnibus patriae nostrae collatis beneficiis.*

c) *Actus mansuetudinis aut humilitatis in honorem mansuetissimi et humillimi cordis Jesu.*

d) *Pro clericis: Litanie de Corde Jesu aut hymni de festo diei.*

Na čtvrtou neděli po sv. Duchu.

(Evang. sv. Luk. 5, 1—11.)

I. **Duc in altum** —! Vez na hlubinu do širého moře! tak káže Pán dnes rybáři Petrovi — tak velí každému z nás. Nemáme stále zůstatí v nížině na mělkém pobřeží, nýbrž po vyšší dokonalosti toužiti. *Ad aeterna, ad immortalia invitamur, fili mi! Sursum corda! Quae sursum sunt, quaerite, non quae super terram! Valedicamus saeculo, pravis desideriis ac carnis illecebris. Contemnamus transitoria, ambiamus coelestia!* Kristus jest kormidelníkem a velitelem naším. *Sequamur, quo nos ducit!*

II. ***Per totam noctem laborantes nil cepimus.*** Celou noc pracováno, loveno a ni jediné rybičky nepopadeno! Tak jest, loveno-li bez Ježíše, pracováno-li bez Ježíše. Tak i vše namáhání naše dnem i nocí marné jest — bez užitku — ne-li pro tento, tedy pro onen svět, neděje-li se s dobrým úmyslem — ku chvále Boží — s přispěním milosti, a což horší, děje-li se v noci — ve stavu těžkého hříchu — neb ze zlého úmyslu — s knížetem a pro kníže temnosti. Varujme se takovýchto skutků temnosti!

III. ***In nomine Tuo laxabo rete!*** K slovu Tvému, ve jménu Tvém rozestru síť — dí Petr. A hned tak učinil — a aj! jak hojný jeho lov. *O lucrum obedientiae et confidentiae christianae! Profecto, fili mi, unico tali actu plus lucrabimur, quam si mille actus bonos ex propria voluntate faceremus!* Co třesce Bůh v pekle, leč hrdou svévoli? Co odměňuje Bůh

v nebesích, leč pokornou poslušnost? Oné se tedy varujme, tuto konejme a nemine nás, že učiníme hojný lov.

IV. Odejdi ode mne, Pane; neboť jsem člověk hříšný! tak zvolal dnes Petr k Ježíšovi; podobně měli bychom říci i my, když dobrotivý Bůh na nás činí divy milosrdenství Svého a lásky Své — zvláště po sv. přijímání: *Domine, non sum dignus, quia peccator sum!* Proto neodejde od nás, nýbrž tím spíše s námi zůstane, čím více se před ním ponížíme. Za jednu milost udělí nám jiné dvě, jen když učiníme, co učinili tito svatí rybáři, o nichž psáno: **Všecko opustivše, šli za ním.** Z rybářů stali se lovci lidí.

Poenitentia salutaris.

a) *Pia intentio ante laborem et renovatio ejusdem frequentior.*

b) *Tres Pater in honorem vitae laboriosae Jesu Christi in terra.*

c) *Singulis diebus hujus hebdomadae actum humilitatis saltem interioris, nisi exterioris exercendae sese offerat occasio, elicias.*

Na pátou neděli po sv. Duchu.

(Evang. sv. Matouše 5, 20—24.)

I. Božský Vykupitel ztrácuje v dnešním evangeliu **farisejskou** spravedlnost, a tím pojednou odporučuje **spravedlnost křesťanskou**. V čem ale záleží rozdíl mezi tou a onou? V tom, že ona spravedlností býti

toliko se zdá, tato jí však skutečně jest, — ona jest lež, tato pak pravda. Pryč tedy s pokrytstvím a licoměrností! Jsme-li pravými křesťany, dokažme to skutkem a pravdou! Co prospěje zdánlivost? Lidi tím na čas klamati můžeme, Boha však nikoli. On veskrz nás prohlédá, a jednou po právu a spravedlnosti souditi bude.

II. Slovo to vážné, slovo . . hrůzyplné, jež Pán dnes k nám promlouvá: **Nebude-li hojnější spravedlivost vaše nad onu fariseů a zákonníků, nevejdete do království nebeského.** Čím tíže tedy, bude-li menší. Spravedlivý-li před Bohem není bezpečen, *peccator ubi apparebit?* Shledává-li Pán vady a nedostatky na spravedlnostech našich — na ctnostech našich — co nalezne na hříších našich? O varujme se molů těchto, zžírajících skutky naše dobré — marného sebemilenství, sebechvály, licoměrnosti, ješitnosti. . . .

III. **Kdo se hněvá na bratra svého** — arcif *vel sine justa causa, vel ultra modum* — **hoden bude soudu.** Bože můj, hříšný-li hněv již mne soudu Tvého hodna činí, čím hodnějším učiní mne hněv tento, vypukne-li v slova a skutky, neb dokonce v nenávisť a nepřátelství! Střežme se tedy všeho, co k hněvu ponouká, a pozorujme-li, že hněv nás uchvacuje, pomněme na poslední soud, kdežto z každé hněvivé myšlenky, z pronešených v hněvu řečí a rouhavých slov, ze skutků vykonaných z hněvu proti lásce k bližnímu účtovati musíme!

IV. **Přinášíš-li dar svůj na oltář, a tu se rozpomeneš, že bratr tvůj má něco proti tobě; nechej tu daru svého před oltářem, a jdi prvé, smiř se s bratrem svým, a potom přijda obětovati budeš**

dar svůj. Slova tato dokazují zřejmě, že Bohu lásky nižádná oběť, ani oběť mše svaté, milá není, přináší-li se mu se srdcem nelaskavým. Tou příčinou i Ježíš oběti kříže oběť lásky k nepřátelům předeslal, modliv se za své nepřátely. Následujme za tímto příkladem, a byť i bratr náš měl něco proti nám, aneb my proti němu — pryč s tím — prvé s celým světem se smířme, a pak teprv před Otce všeho míra přistupme!

Poenitentia salutaris.

- a) *Renovatio piae intentionis per diem.*
 - b) *Septem Pater cum totidem Gloria Patri.*
 - c) *Aliquot Pater pro omnibus inimicis et offensoribus nostris cum ruminacione quintae petitionis.*
 - d) *Nonnunquam actus reconciliationis.*
-

Na šestou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Marka 8, 1—9.)

I. Bez jídla, bez nápoje trvají zástupy v dnešním evangeliu u Ježíše. Pro hlad a žízeň po slovu Božím zapomněli na hlad a žízeň těla. U nás jest naopak. U stolu a v hostinci nám nikdy dlouhá chvíle nebývá, byť až do pozdní noci to trvalo. Ale mše a kázání nebývají nám dosti krátké. Pro samu péči: co budeme jísti, co budeme píti? obmeškáváme tak často služby Boží. O, jak pozemsky smýšlíme! **Hledejme nejprvé království Božího a spravedlnosti jeho, a vše ostatní bude nám přidáno.** (Mat. 6, 33.)

II. Lítost mám nad zástupem — nemají co by jedli — dí Ježíš v dnešním evangelii. O, přelaskavý Pane a Spasiteli! pak-li tělesných potřeb těch, jenž Tvoji jsou, tak útrpně se ujímáš, jakou soustrast míti budeš s potřebami jejich duchovními? Jsi-li hotov raději zázrak učiniti, než lačné propustiti bez nasycení, jsa starostliv, aby nezahynuli na cestě, čeho můžeme a smíme očekávati od tebe my — pro hynoucí duši svou? Propůjč, o Pane, abych účastným se stal této soustrasti Tvé a pečuj o mne, *ne deficiam in via ad aeternitatem!*

III. Sedmi chleby a několika rybičkami nasycuje dnes Spasitel čtyři tisíce lidí, ano ještě sedm košů drobtů sebraných zbývá. Veliký tento zázrak obnovuje božský náš živitel každoročně u velikém rozměru ve žních, v malém pak každodenně — u jednotlivých rodin a lidí. V kterém domě Bůh nepřebývá, tam ani hojnost málu nedostačí. Prosme tedy každodenně za božské požehnání, na kterém všecko záleží — ale číňme se ho též hodnými a účastnými v pravdě křesťanským životem! Pán jen těch nasycuje, jenž vytrvale Ho následují!

IV. Odkud je bude moci kdo nakrmiti chleby? Kde vzíti chleba, aby tak mnozí pojedli? Toť obyčejnou, malichernou starostí všedních lidí. *O infelix anima et misera: usquequo sollicita es et turbaris erga plurima, quum unum sit necessarium? Tandem aliquando fige desiderium, dilige unum*, a zůstav vše-likou péči tomu, jenž o všechny tvory Své tak otcovsky pečuje. *Sustine Dominum, et omnem curam tuam pro-*

jice in Ipsum, et Ipse te enutriet. Konej, co povinností tvou, Bůh Své dostojí!

Poenitentia salutaris.

a) *Auditio concionis vel catechesis, stando, si possibile.*

b) *Refocillatio alicujus pauperis.*

c) *Formula illa nota supplicationis pro omnium necessitatibus.*

d) *Abstinentia quaedam a cibo vel potu.*

Na sedmou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Mat. 7, 15—21.)

I. **Ne každý, kdož mi říká, „Paně, Pane,“ vejde do království nebeského; ale kdo činí vůli Otce mého, kterýž jest v nebesích.** Děsná to slova těm, kdož na prázdných pouze slibech přestávajíce, slibu nikdy nedostojí, vždy jen dobrá předsevzetí činí, ale žádného nesplní, mnohé a dlouhé modlitby konají, života svého však nepolepší. **Skutky** žádá Pán, ne lichá **slova**. Dobře jest se modliti, ale nestačí. Jedno náleží činiti a druhého neopouštěti. *Si ego Dominus, ubi honor meus, ubi timor meus?* (Malach, 1, 6.) Co prospěje pánu sluha, jenž stále se mu klaní, rozkazu však neplní?

II. **Pilně se varujte falešných proroků, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, vnitř pak jsou vlci hltaví.** Varujme se přede vším sami býti vlky hltaví.

vými, zevně ctnostnými se tváříce, jiným lichotíce, do očí je chválíce — za zády pak pomlouvající, aneb v srdci právě opak toho jsouce, čím vně se býti zdáme. Pak i takých lidí falešných se varujme. Kdo nám lichotí a pochlebuje, není jistě pravým a upřímným nám přítelem. Toliko za nástroj nás užívá, aby nečistých svých žádostí, ctižádostivých plánů neb lakotných úmyslů dosáhl.

III. Všeliký strom, kterýž nenese dobrého ovoce, vyřat a na oheň uvržen bude. Takovýmto neužitečným stromem jest každá duše, prázdná ctností a zásluh, listí toliko, ne pak ovoce dávající. Kterak to s námi vypadá? Již tolik let v zahradě Boží stojíme — co strany plodonosné; kde však ovoce? Titus pravil: *Diem perdidisti* — když jednoho dne nic dobrého nevykonal. Kolik dní jsme my strávili, nic dobrého nevykonavše? *Emendemus nos!* Každodenně, než jdeme spát, zpytujeme svědomí, zda-li a co dobrého a záslužného jsme toho dne vykonali: *Nulla dies sine linea!*

IV. Tenť je tedy konečný osud stromu neužitečného — nečinného křesťana: Bude vyřat — přijde smrt s kosou svou a vytne jej — a pak bude na oheň uvržen — buď do ohně pekelného, naskrze-li jest shnilý, aneb do ohně očištcového, pakli neshnil docela. Buď hořeti neb se káti — tak psáno jest. Co chceme raději? Není-liž snáze — a tudíž lépe — zde se káti, než tam hořeti? O prosme tedy Boha každodenně: *Hic ure, hic seca, modo in aeternum parcas!* Snášejme trpělivě soužení tohoto času, abychom na onom světě buď ničeho, neb aspoň tak mnoho trpěti nemuseli!

Poenitentia salutaris.

- a) *Contritio de tota vita praeterita.*
 - b) *Quotidianum per hebdomadem examen circa bona opera per diem peracta.*
 - c) *Tres Pater pro animabus in purgatorio.*
 - d) *Oblatio aerumnarum in satisfactionem pro peccatis.*
-

Na osmou neděli po svatém Duchu.

(Evangelium sv. Luk. 16, 1—9.)

I. Bohatým člověkem v dnešním evangeliu jest Bůh, vladařem každý člověk. Všeho, cokoli máme a jsme, nejsme majiteli, nýbrž jen správci a tudíž jednou Bohu ze všeho musíme účty klásti. **Vydej počet z vladařství svého!** Ze všeho, co ti svěřeno — ze příjmů všech — a ze všeho, k čemu jsi přijaté obrátil, — z výdajů všech. Pílejme tedy věrnými býti vladaři, abychom jednou při posledním účtování před Bohem obstáli, každodenně sami sobě účty skládejme — ! atd.

II. **Vydej počet z vladařství svého; neboť už nebudeš moci vládnouti** — tak zazní rozkaz každému z nás v hodince smrti. Abychom se toho neulekli, jako nespravedlivý správce v dnešním evangeliu, užívejme času správcování svého — času života — k hojnému prospěchu, čiňme dobře, pokud jest den; neboť **přichází noc** — dí Ježíš — **kdežto žádný nemůže dělati.** (Jan 9, 4.) Vykonejme nyní, co brzy, ba příliš brzy, nebudeme moci vykonati!

III. Vladař dnešního evangelia promrhal statek pána svého, Bože můj! jak mnohý statek těla i duše, ježž dobrotivý Bůh nám byl svěřil, i my jsme již promrhali! Želme dnes upřímně této marnotratnosti, a poněvadž nás Bůh správci Svými ještě ponechává, užívejme příště lépe, co nám svěřiti ráčil.

IV. **Synové tohoto světa opatrnější jsou nežli synové světla** — proč? poněvadž přijdou-li v rozpaky, hned umějí sobě pomoci, hned mají po ruce prostředky k vypořádání. Prostředků nespravedlivých, jako vladař v dnešním evangelii, nemáme sice užívatí nikdy k dosažení posledního cíle a konce svého; ale božský Vykupitel dává nám dnes na ruku prostředek dovolený a snadný! **Čiňte sobě přátely** — dí — **z mamony nepravosti** (ze statků nespravedlivých) **aby, když mizeti budete, přijali vás do stanů věčných.** Čímž říci chce: užívejte dobře statků časných, byste jimi věčných dosáhli; almužnou získáme přátel těch, ježž nám přijetí do nebe usnadní. Tať opatrnost, synům světla slušící.

Poenitentia salutaris.

a) *Examen conscientiae de usu et abusu bonorum fortunae, naturae et gratiae cum contritione.*

b) *Recordatio novissimorum, praesertim particularis et universalis iudicii.*

c) *Eleemosyna conveniens statui ac conditioni poenitentis.*

d) *Pro clericis: Psalm. 50. Miserere.*

Na devátou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Luk. 19, 41—47.)

I. Ježíš pláče nad městem Jerusalemem. Slzy tyto jsou slzy lásky, slzy soustrasti, slzy zármutku. Láska chce miláčka učiniti šťastným a nemůže-li jej blaženým učiniti, pláče. Útrpnost trpí s trpícími, utrpení pak bolí a co bolí, slzy vynucuje. Býváme zarmoucení pro smrt těla — čím více pro smrt duše! Oplakáváme neštěstí časné — čím větší naskytá se nám příčina, oplakávati zahynutí věčné. *Hinc illae lacrimae!*

II. Ježíš pláče — o pospěšme Mu utřít slzy ty! Čím? Tím, abychom aspoň dnes ještě poznali a činili, co nám jest k pokoji a ku spasení. *O si cognovisses et tu, quae ad pacem tibi!* Co jest nám ku pokoji? Polepšení, jsme-li hříšníci — vytrvalost, jsme-li spravedliví. Zpytujeme tedy upřímně před Bohem své svědomí, a bude-li nám vytýkati, že s Bohem v nepřátelství jsme a válce, neváhejme s ním učiniti pokoj. Jsme-li pak v milosti Boží, mějme péči, abychom ji nepozbyli.

III. Přijdou na tebe dnové — dí Ježíš — a jací dnové? Dnové úzkosti a hrůzy — dnové utrpení a soužení — dnové zoufalosti a zahynutí. Vše to literně naplnilo se na nešťastném městě, ukřižovavším svého Pána a Spasitele. Avšak mnohem hrozněji naplní se to na nekajícím hříšníkovi v hodině smrti. O, předejděme hodině této ustavičnou přípravou na dobrou smrt, *ne justo dei iudicio fiat, ut, qui nos parare,*

cum possemus, noluimus, non possumus, cum velimus. Si non hodie paratus sum, quando ero?

IV. **Dům můj dům modlitby jest** — dí Ježíš — **vy pak jste jej učinili peleší lotrovskou.** Kdo činí chrám — dům Boží — peleší lotrovskou? Kdo tam pohoršení dává; tím zajisté vraždí duši svou a duše jiných. Mimo to chrám peleší lotrovskou činí ten, kdo nehodně tělo Páně přijímá, jenž dle slov apoštola národů vinným se činí těla a krve Páně (I. Kor. 11, 27.), an Ježíše na novo křičuje. *Caveamus hoc, et non patiamur, ut id fiat ab aliis, sed zelemus Christi praesentiam, garrientes et irreverentes monendo, indignos non absolvendo etc.* Mějme v uctivosti dům Boží a chovejme se k němu co k domu Božímu, tudíž k domu modlitby. *O quanta impetrare possumus in domo orationis per orationem!*

Poenitentia salutaris.

a) *Preces pro conversione peccatorum.*

b) *Oratio usque ad proximam confessionem ante cubitum quotidie recitanda in memoriam agoniae Jesu et pro felici morte.*

c) *Visitatio ecclesiae et deprecatio coram Sanctissimo omnium in ecclesia commissarum irreverentiarum, praesertim indignae Communionis.*

d) *Oratio pro iis, qui ob irreverentias in ecclesia commissas in purgatorio poenas luunt.*

Na desátou neděli po sv. Duchu.

(Evang. sv. Luk. 18, 9—14.)

I. **Dva muži vstupují dnes do chrámu, aby se modlili — hrdý fariseus a pokorný publikán — líceměrný spravedlivec a kající hříšník.** Onen jest od Boha zavržen, tento v milosti přijat. Proč? **Pyšným se Bůh protiví, pokorným pak dává milost svou.** (Jak. 4, 6.) Mějme tedy v ošklivosti hrdost fariseovu, pokory celníkovy však následujme zvláště když do chrámu Páně jdeme, pýcha doma zůstaň, pokora nás provázej. Všady, ale povýtečně zde jest místo, kdež se objeviti máme s pocitem nejhlubší pokory a nejvroucnější lítosti.

II. Která chyba jest každému člověku nejnebezpečnější a nejškodlivější? Přílišná **v sebe důvěra.** Ti, jenž příliš mnoho o sobě myslí a se domnívají, že jsou lepší jiných, Bůh i lidé v nenávisti mají. Bůh, poněvadž před Ním nikdo není spravedliv — lidé, poněvadž kdo jinými pohrdá, i sám pohrdán bývá. Varujme se tedy zlehčování jiných a vyvýšování sebe samých. Bychom si ničeho vědomi nebyli, nemějme se za lepší jiných. Kdož ví, zda by jiní darů, nám od Boha propůjčených, lépe neužívali, než my?

III. Kdo blížním pohrdá, jako dnes fariseus celníkem, pohrdá Ježíšem Kristem, řkoucím: **Co jste jednomu z těchto nejmenších učinili, mně jste učinili.** (Mat. 25, 40.) — ať to dobré nebo zlé. A čím tresce Bůh obyčejně toto nelaskavé posuzování, pohrdání, podezřívání jiných? Tím, že dopouští, aby, kdo se tím provinil, v tytéž neb u větší ještě hříchy klesl,

by tedy ještě opovržlivějším se stal nad ty, jimiž pohrdal. To ponejvíce o hříších proti čistotě platí. *Qui stat, videat, ne cadat.*

IV. Kdo se poníží, bude povýšen; kdo se povyšuje, bude ponížen. Zřejmo to na fariseovi a celníkovi v dnešním evangeliu. Onen se povyšoval. **Děkuji tobě, o Bože** — pravil — **že nejsem jako jiní lidé** — to neb ono zlé, co jiní, nečiním: spíše to neb ono dobré činím, co jiní nečiní. A hle! byl ponížen — odešel větším hříšníkem, než byl přišel. Celník se ponížil: **O Bože** — pravil — **buď milostiv mne hříšnému!** A hle! byl povýšen — modlitba jeho vyslyšána — přišed co hříšník, ospravedlněn odešel. O jedne jme po příkladu tohoto, ne onoho!

Poenitentia salutaris.

a) *Preces flexis genibus.*

b) *Quotidie usque ad proximam confessionem et quidem saepius per diem cum compunctione cordis proferas illud publicani: Domine, propitius esto mihi peccatori!*

c) *Quodsi cogitationibus superbis tentaris, dicas: Gloria Patri.*

d) *Interna vel externa honoratio eorum, quos mente vel verbo contempsisti.*

Na jedenáctou neděli po sv. Duchu.

(Evang. sv. Marka 7, 31—37.)

I. Spasitel uzdravuje dnes **hluchoněmého**. Jak často ve mravném rozumu tímž neduhem jsme sklíčeni, jsouce **hluší** ku spasitelnému napomínání a vnukání, **němí** ku

hříchům jiných i ku hříchům vlastním — uši majíce neslyšíme, jazyk majíce nemluvíme, kdež bychom slyšeti a mluvití měli! Prosme tedy dnes božského Spasitele, aby zázrak, jejž dnes na těle hluchoněmého učinil, učinil též na duši naší, *ut adaperiat aures praecordiorum nostrorum, et solvat vinculum linguae nostrae*, abychom slyšeli, co pravdivé, a mluvili, co pravé jest.

II. I rozvázán jest svazek jazyka jeho i mluvil právě. Jazyk náš jest úd nejnebezpečnější, pročez jej sami svázati máme a nikdy nerozvázati, leč bychom pravdu mluvili. Lépe oněměti, než mluvití nepravdu. Kde však čest Boží neb čest a prospěch bližního neb čest a prospěch náš vyžadují mluvití, tu rozvažme svazek jazyka svého, řkouce se sv. Pavlem: *Verbum Dei non est alligatum*. (II. Tim. 2, 9.) Modleme se tedy každodenně Pánu: *Pone, Domine, custodiam ori meo et ostium circumstantiae labiis meis. Non declines cor meum in verba malitiae*. (Psalm. 140, 3, 4.) Pak budeme na konci života se sv. Efrémem moci vysvědčení sobě dáti: Nikdy nevyšlo přes rty moje slovo zlé neb pošetilé.

III. Božský Vykupitel zapovídá dnes rozhlašování zázraku, jejž byl na hluchoněmém učinil — proč? Všem nám ku spasitelnému naučení, abychom se veliké chlouby, chvástavosti a vynášivosti pilně varovali — sami o sobě ničeho, co nám ke cti jest, neroztruhovali a tak nepokazili, co jsme byli dobrého učinili. Pílejme věrně naučení tohoto — budme němí k marné sebechvále, dobré, jež jsme s milostí Boží a jen skrze milost Boží vykonali, tajme a u sebe rceme: *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam*.

(Psalm. 113, 1.) *Nebot, quid habemus, quod non accepimus, si autem accepimus, ut quid gloriemur?*

IV. Čím více Spasitel rozhlašování učiněného zázraku zakazoval, tím více jej ohlašovali. Tak tomu jest — kdo cti nevyhledává, nalezá ji; kdo ji ale hledá, ztrácí ji. Pokorného chválíme, ctižádostivého haníme. A co praví dnes zástupové o Ježíši? Málem mnoho: **Dobře všecky věci učinil!** O, kdež je člověk, o němž by tak mohlo se říci?! My co činíme, bývá větším dílem špatné, a je-li na tom i co dobrého, však předce víc bývá špatného. Co však Bůh činí, všecko ovšem jest dobré. *Omnia opera Dei perfecta.* Chvalme tedy Pána ve všem, cokoli činí a napravme, co jsme dosud byli učinili!

Poenitentia salutaris.

a) *Strictissimum silentium per aliquod tempus.*

b) *Examen conscientiae de vitiis linguae cum contritione.*

c) *Impositio operis alicujus poenalis, quotiescumque peccaminosum quid dixeris.*

d) *Oratio pro iis, qui propter peccata aurium vel linguae in purgatorio poenas luunt.*

e) *Gratiarum actio pro omnibus benefactis divinis.*

f) *Pro clericis: Psalm. 130. Domine, non est exaltatum, vel Hymn. Te Deum laudamus.*

Na dvanáctou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Luk. 10, 32—37.)

I. Člověk jeden upadl mezi lotry! Truchlivá, nešťastná to nehoda: Avšak jak často přihází se v duchovním rozumu! Všady číhají na nás vrahové duše. **Mimo nás** zlí soudruzi, falešní přátelé, svůdníci, svůdnice. **V nás** — tělo a jeho zlá žádostivost — žádost očí, žádost těla a pýcha života. **Vůkol nás** ďábel se všemi svými tenaty a zbraněmi. Kolik kroků, tolik nebezpečí. Mějme se tedy na pozoru! *Qui thesaurum suum publice portat in via, depradari desiderat.* Než všecka naše bedlivost nic neprospěje bez pomoci s hůry, *ergo vigilate et orate.* (Mat. 26, 41.)

II. Co čině, život věčný obdržím? Nejdůležitější to otázka! **Miluj Boha nade všechno, bližního pak jako sebe samého.** To čiň, a živ budeš. To pravá odpověď. Tažme se tedy při všech činech svých: Co čině, život věčný obdržím? Neboť co prospěje nám život časný, věčného-li jsme pozbyli? Odpověď jest na snadě. Co velí mi *hic et nunc* láska k Bohu? co velí mně láska k bližnímu? To budu činiti, v pravém smyslu — z lásky k Bohu — činiti; bližnímu budu činiti tak, jak rozumně bych sobě přál, aby za týchž okolností on mně učinil!

III. Jak nemilosrdně jednal onen kněz a levita s ubohým člověkem v dnešním evangeliu! Vidí opuštěnost jeho a pomíjejí, aniž mu vzpomohli. Jak šlechetně naproti tomu naložil s ním milosrdný **Samaritán!** Vidí nešťastného, jest milosrdenstvím hnut a vynakládá vše, aby ulevil jeho neštěstí. Zkusme sebe

samých zdaž jednali jsme s bližními jako nemilosrdný kněz a levita, aneb jako milosrdný Samaritán? Zpomohli jsme nešťastnému bližnímu kde a jak jsme mohli, jestliže však jsme nemohli, zdaž jsme s ním aspoň měli útrpnost, aneb zda-li jsme necitelně jej pominuli?

IV. Člověk upadlý mezi lotry jest **obrazem hříšníka**, zvláště hříšníka od jiných svedeného. Svůdníci jej olupují, odnímají mu poklady milosti, zraňují jej; neboť každý hřích jest více méně nebezpečnou ranou duše, 'odpolu živého jej zůstavují — bez síly, aby sám se polepšil. Kněz a levita **nastiňují lidi tvrdé** — zejména necitelné a nečinné správce duchovní, zpovědníky atd. Milosrdný Samaritán jest **obrazem člověka tklivého, upřímně bližní milujícího**, jenž hříšníka se ujímá a všemožně se přičiňuje, aby jej obrátil — obzvláště tedy **obrazem božského Spasitele**, přítele a Vykupitele hříšníkův.

Poenitentia salutaris.

a) *Ante et post s. Communionem actum perfectae charitatis in Deum elicias.*

b) *Corporale opus misericordiae.*

c) *Preces pro conversione peccatorum.*

d) *Preces pro animabus, quae tua causa in purgatorio purgantur.*

Na třináctou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Luk. 17, 11—19.)

I. Božský Spasitel uzdravuje dnes deset malomocných a jediný toliko se vrací, děkuje božskému dobrodinci svému a vzdává chválu Bohu. O, jak ne-

vděční bývají lidé k **Bohu**! Mají vše od Něho a neuznávají toho. Tak nevďěční i k **Ježíši**. Mají od Něho tělo i krev Jeho, a neváží jich sobě. Tak nevďěční i k **lidským dobrodincům**: a) k rodičům a předkům b) k vrchnostem a představeným, c) k jiným dobrým lidem . . . Chceme i my býti z počtu nevďěčníků těchto? Nic ohavnějšího nad nevďěčnost.

II. Malomocenstvím duše jest hřích. Kdo jest prázden malomocenství tohoto — kdo jest bez hříchu? Sv. Jan vece: **Díme-li, že nemáme hříchu, sami se svádíme, a není v nás pravdy.** (I. Jan 1, 8.) *In multis offendimus omnes* — píše sv. Jakub (3, 2.). **I spravedlivý sedmkrátě padne**, čteme v knize přísloví (24, 16.). Neklamejme tedy sebe vylhanou bezhříšností, nýbrž před Bohem i lidmi vyznejme, že jsme bídní malomocníci. Tento jed už na svět jsme s sebou přinesli, a byť i voda křestná první toto malomocenství byla obmyla, předce zárodek a náklonnost k tomu v nás zůstává a tytéž boule vyráží.

III. Jakého prostředku užívá dnes Ježíš k uzdravení desíti malomocných? Jediné poslušnosti: **Jděte — pravil, — ukažte se kněží, a vzdejte oběť, kteráž předepsána jest vám. I stalo se, když šli, že očištění jsou.** Ejhle, prostředek, zbavující nás hříchů malomocenství — buďmež poslušni rozkazu Kristova a Církve. Odkazují nás ku kněží, k zpovědníkům: jděte, ukažte se kněží. Netajme tedy ran svých před zrakoma lékaře, objevme se mu v pravé podobě; jinak není s to, aby nás uzdravil. Dlouho pak neodkládejme; *nam sero medicina paratur, cum mala per longas invaluere moras.*

IV. Kdo byl vděčný onen — jediný z desíti uzdravených, jenž byl sám, jediný velikost přijatého dobrodiní uznal a se navrátil, aby poděkoval dobrodinci svému a vzdal chválu Bohu? Cizinec, Samaritán. Tak bývá na světě. Právě vlastní příbuzní, krajané, sousedé bývají často nejnevďěčnějšími, co zatím cizinec, jemuž do nás nic není a mnohem méně dobrého obdržel, obyčejně vděčným se býti ukáže. *Emendemus nos.* Budme vděční za obdržená dobrodiní! **Starý vděk novou prosbou bývá.** Vděčný malomocník slyší těchyplná slova: **Jdi, víra tvá tě uzdravila.**

Poenitentia salutaris.

a) *Tres Pater cum totidem Gloria Patri vel auditio Missae in gratiarum actionem pro omnibus a Deo collatis spiritualibus et corporalibus beneficiis.*

b) *Examen conscientiae de vita praeterita et de omnibus hucusque peractis confessionibus, invocato lumine Spiritus sancti.*

c) *Confessio generalis intra definitum tempus pro indole poenitentis.*

d) *Pro clericis: Hymn. Te Deum aut Psalm: 102. pro omnibus beneficiis acceptis.*

Na čtrnáctou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Mat. 6, 24—33.)

I. Ano, tak jest, jak božský Spasitel v dnešním evangeliu dí: **Nikdo nemůže dvěma pánům najednou sloužiti.** Neboť kdo jsou tyto dva pánové? Bůh a ďábel

— Bůh a svět — Bůh a tělo. Tito dva páni žádají věci zcela protivných. Co jeden miluje, druhý nenávidí, co jeden zapovídá, druhý dovoluje, co jeden velí, druhý zakazuje. Tu tedy dvojí služba jest nemožnou, Jednomu nutno službu vypověditi, druhému-li sloužiti chceš. Komu jsme dosavad sloužili? Komu příště sloužiti jsme hotovi?

II. Vstupujeme-li do služby, bereme a dostáváme **závdavek** a vymínujeme si **mzdu**. Tak jest i se službou Boží. Žádat Bůh služby věrné — slibuje však hojnou mzdu. Závdavkem pak jest vlastní tělo Jeho a krev v nejsvětější Svátosti oltářní. Jakou mzdu slibuje svět? Kdyby i sebe sama nám dal, kterak to málo! *Quid prodest, si universum mundum lucrarer, sed animae detrimentum facerem?* A jak tvrdé žádá služby! *Nulla servitus turpior, quam voluntaria* — dí Seneka.

III. Co jest život lidský na tomto světě? Evangelium dnešní praví: *Foenus agri, quod hodie est, et cras in clitanum mittitur*. A předce milujeme tento svět tou měrou, že na smrt ani mysliti nechceme. Kterak to pošetilé! Není-liž život náš stálým umíráním? Zachovávejme tedy napomenutí Senekovo: *Meditare quotidie mortem. Qui mori didicit, vivere didicit*. — Nemyslí-liž vězeň rád na vysvobození ze žaláře — otrok na konec svého otroctví — plavec na zakotvení v přístavu?

IV. K čemu tolikerých starostí o tento život — o pokrm, nápoj, oděv, zaopatření, uzdravení — a tak málo péče o život věčný — o nesmrtelnou duši? Zdaž Kristus za tělo naše zemřel, ne pak za duši? **O duše** — lká sv. František Xaverský — **obraze Boží! jak**

málo o tebe staráno! Pro tebe Bůh — člověk krev svou vycedil — celý vesmír nebyl by tě za hodna pokládal ni jediné krůpěje. O važme si tedy příště více duše, než těla — o duši více pečujme, než o tělo! *Cuique suum, sed neutri plus vel minus.*

Pozn. Pro šperku milovné ženy obsahuje dnešní evangelium též sličné poučení. Proč o oděv se staráte, dí Ježíš. Považte kvítí polního. Šalomoun ve vší kráse své tak oděn nebyl, jako jedno z nich. Povzbuzení bezděky vyplývá.

Poenitentia salutaris.

- a) *Renovatio votorum baptismi.*
 - b) *Actus fidei, spei et charitatis.*
 - c) *Memoria mortis et suffragia pro defunctis.*
 - d) *Eleemosyna in satisfactionem ob nimiam de temporalibus sollicitudinem.*
 - e) *Vestire pauperem in satisfactionem ob indecentem ornatum.*
-

Na patnáctou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Luk. 7, 11—16)

I. Božský Spasitel potkává se dnes s průvodem pohřebním. **Když pak se přibližoval k bráně města** — dí evangelium — **aj, mrtvý nesen byl ven.** Kde město, kde dědina, kde dům, kdež by časem nevynášeli mrtvých? Všady potkáváme se s průvody pohřebními. — Za krátko potkají se i s naším průvodem pohřebním, i nás vynášeti budou ven na hřbitov. Pamatujme často na poslední tento výstup na jevišti ži-

vota, kdež na vždy odstoupíme, aniž kdy vystoupíme na světě tomto. Pílejme však tak živu býti, aby, když odtud se budeme ubírat, potkal se s námi Ježíš s učeníky Svými, jako dnes se potkal s mrtvolou mládence Naimského.

II. Mrtvý, jehož mrtvolu dnes k hrobu nesli, **byl jediný syn matky své, a ta vdova byla.** Musil mládenec ten dobrým býti synem, sice by byla matka tak neplakala. Než jak mnohá matka pláče též nad synem a dcerou svou, ne že je předčasnou smrtí ztrácí, nýbrž že za živa tolik hanby a starostí jí působí! O synu, o dcero, jak těžkou ti učiní smrt slzy tyto, jež vynucuješ rodičům, a jak velice jest se báti, že musíte dříve než rodičové, zemřít, pak-li špatným životem svým život jim ztrpčujete a ukracujete a poněvadž tak činíte.

III. Uzřev Pán vdovu plačící, **byl k ní milosrdenstvím hnut**; proč? **Předně**, aby ukázal, že se Bůh nade všemi zarmoucenými a utiskovanými smilovává, zvláště nad vdovami a sirotky, a že tudíž podobně činiti máme. **Za druhé**, poněvadž v této plačící matce zřel obraz bolesti, kterou matka všech věrných — církev katolická — nad duchovní smrtí a ztrátou dítek svých cítí. Snažme se tedy i v tom následovati božského Spasitele; mějmež, jako On, milosrdenství se všemi zarmoucenými a utiskovanými, se všemi trpícími, zvláště s ubohými vdovami a sirotky; mnohem více však útrpnost mějme jako On, se všemi hříšníky a hříšnicemi, prosíce Boha úpěnlivě za jich vzkříšení, t. j. za jich obrácení.

IV. Vzkříšení mládence Naimského posilniž víru naši v Ježíše. Kdo může svou mocí křísiti mrtvé,

leč Pán života i smrti? To pak **nadějí** naši v Ježíše upevňuj; Ten, jenž zvolal dnes na mládence mrtvého; **Mládenče, tobě pravím, vstaň!** — může zvolati a zvolá jednou i na naše tělo v hrobě práchnivějící: Tobě pravím, vstaň! — To pak **lásku** naši k Ježíšovi rozněcuj. Dal pak syna mateři jeho. I nás dal, potkalo-li nás neštěstí, upadnouti do hříchu smrtelného, skrze svátost pokání mateři naší — Církvi sv. — zpět. Nezasluhuje-liž takováto láska útrpná nejněžnější lásky naší?

Poenitentia salutaris.

- a) *Comitatio funeris ad sepulcrum.*
 - b) *Visitatio ossuarii.*
 - c) *Preces pro peccatoribus, haereticis et infidelibus.*
 - d) *Opus misericordiae erga viduam pauperem.*
 - e) *Te in lecto decumbente recordatio expositionis funeris tui et translationis ad sepulcrum.*
-

Na šestnáctou neděli po sv. Duchu.

(Evang. sv. Luk. 14, 1—11.)

I. Láska zapovídá bližního ve zlém podezíratí. Proti tomuto přikázání lásky jednali fariseové v dnešním evangeliu: **Oni Ho pozorovali** — dí evangelista. Kdo? fariseové; koho? Ježíše. Na bližního pozor dáti jest dobré; bude však na tom, proč? Střežíme-li jej z povinnosti, plníme povinnost. Střežíme-li jej z lásky, konáme skutek lásky. Pozorujeme-li jej ze závisti, podezření, z jakéhokoli nedovoleného úmyslu, pak to

hříchem, a hříchem tím větším, čím hříšnější náš úmysl.

II. Nechť pozorují fariseové Ježíše a očima argusovými, podhlídají slova a skutky Jeho, nenajdou v nich ničeho, co by právem haněti mohli. Tím jasněji bítí jim bude do očí Jeho nevinnost, a nenávist tím vztekleji zžíratí bude srdce jejich. Právem nazývá tedy sv. Basil nenávist vynálezem ďáblovým, kterým vraždí ty, kdož se jí uchvacovati nechávají. Tudíž říkáme: **Jedovatá nenávist**, poněvadž jed vychrluje a jed do sebe ssaje, jinému na život sahá a sobě ho odnímá. O, střežme se jedovaté neřesti této!

III. **Osla neb vola, upadne-li do studnice, vytáhneme hned, třeba v den sobotný.** Není-liž bližní mnohem více? Marná to tedy výmluva, nečiníme-li v neděli a ve svátek skutky milosrdenství pod záminkou, že v neděli a ve svátek pracovati se nesmí. Kde láska volá, mlčí příkázání církevní, ba ten v duchu a smyslu Církve je plní, kdo tím způsobem je zachovává. Čest a chvála Boží a blaho bližního předchází všemu. Toto však činíce, nesmíme onoho opomíjeti. Obé, seč možná, spojití třeba. A jak mnoho člověk může, jestliže chce! Toho se však nedostává.

IV. Ponížiti sebe přede všemi, nikdy není na škodu: nad jediného však se vyvyšovati, nikterak není prospěšno. Kdož ví, zda tomu, nad něhož se vynášíme, Bůh před námi přednost nedá a zdali, až Bůh místa rozdávati bude, neřekne nám: *Da huic locum?* Varujme se tedy opovážlivého posuzování jiných a všeliké marné samolibosti! **Kdo se povyšuje, bude ponížen, kdo se poníží, bude povýšen.** Mysleme a vy-

znávejme vždy, že bychom všech nejhoršími byli, kdyby nám Bůh nepřispíval pomocí svou. Vzdejme každému patřičnou čest a ustupme ve vší skromnosti, jiní-li předstupují. *Da huic locum!*

Poenitentia salutaris.

a) *Enarratio rei, quae cedit in honorem proximi tui.*

b) *Visitatio aegroti die dominica vel festiva.*

c) *Preces coram cruce ad adorandum Jesum, in summa humilitate pro nobis morientem.*

d) *Actus humilitatis.*

e) *Pro clericis: Psalm. 33. Benedicam Dominum in omni tempore.*

Na sedmnáctou neděli po sv. Duchu.

(Evang. sv. Mat. 22, 34—46.)

I. Ne by poznali pravdu, nýbrž aby Spasitele polapili v řeči, kladou mu dnes fariseové otázku, které jest největší přikázání v zákoně? O, jak zhusta děje se i za dnů našich, že mnohý jinak mluví a jinak smýšlí — přátelství předstírá a nepřátelství chová — do očí chválí, po straně haní — poklony činí a v srdci proklíná toho, jemuž je činí! O, varujme se také falešnosti! *Magna est veritas et praevalet* — naproti tomu *perdet Deus omnes, qui loquuntur mendacium.* (Psalm. 5, 7.)

II. Milovati budeš Pána Boha svého. Pán tedy musí přikazovati nám, abychom Jej milovali? Nebylo

by dosti, by dovolil nám Jej milovati? Jej, nejvyšší dobré a nejvyšší dobrotivého? Což pak bez Něho a mimo Něho můžeme milovati? Vždyť milujeme jen to, co dobré jest neb dobrým se býti zdá. Avšak nikdo není dobrý, leč toliko Bůh. Ontě prazdroj vši dobroty. Pes miluje pána svého a člověk by jej milovati neměl? Co dostává pes od pána? Kosti a bití; a předce, kterak jest přítulný k pánu svému! Což bychom Boha méně milovati měli, než pes pána svého miluje?

III. Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. Druhé toto přikázání jest podobno prvnímu; neboť jedno bez druhého plniti nelze; nemůžeme bližního milovati bez Boha, poněvadž jen pro Boha jej milovati máme, aniž lze Boha milovati bez bližního, poněvadž Boha v bližním milovati musíme. Nerozlučujme tedy, co Bůh spojil, a co se rozloučiti nedá — lásku k Bohu od lásky k bližnímu a lásku k bližnímu od lásky k Bohu! Kdo miluje otce, i děti milovati musí a chce-li je dobře milovati, musí je pro otce a jako otec milovati. **Na těchto dvou přikázáních tedy zákon záleží.**

IV. Kristus či jest syn? Jest pouze synem člověka? A byť člověk tento všech lidí byl největším, byť to sám David byl, kterak mohl by jsa otcem, jej Syna nazývati pánem svým? Jest pouze Synem Božím? kterak mohl by sám Synem člověka se zvatí? Jest tudíž obojí — Syn Boží i Syn člověka. *Et verbum caro factum est.* (Jan 1, 14.) Nejstručnější apologie tajemství vtělení Syna Božího jest tudíž obsažena ve slovech žalmu: *Dixit Dominus Domino meo, sede a dextris meis.* (109, 1.)

Poenitentia salutaris.

a) *Actus perfectae charitatis in Deum.*

b) *Opus charitatis in proximum praesertim in offensores.*

c) *Actus adorationis Jesu Christi coram Sanctissimo.*

d) *Pro clericis: Psalm. 109. Dixit Dominus Domino meo, eliciendo fidem in divinitatem Jesu.*

Na osmnáctou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Mat. 9, 1—8.)

I. **A** aj, přinesli mu šlakem poraženého, ležícího na loži. Nemůže-li člověk už sám si pomoci, jako ochrnulec tento, musí mu jiní ku pomoci přispěti. O jak mnoho jest ochrnuhců takových ve vlastním i přenešeném rozumu slova tohoto! Nejprv všickni nemocní, jenž na loži leží, pak všickni duchovně chromí, ležící na loži lenosti duchovní. Ustrňte se nad nešťastníky těmito, vzpomozte jim, a poněvadž pomoc lidská nic neprospívá, hledejte pomoci u Toho, jenž sám jediný pomoci může, u Ježíše!

II. **Proč** myslíte zlé věci v srdcích svých? O, jak často výčitka tato i nás se týká! Jak často i my zlé věci myslíme v srdcích svých! a) **Proti Bohu**, pochybujeme-li o slovu Jeho, neb zoufáme-li nad pomocí Jeho — když skutky a cesty Jeho tupíme, proti řízení Jeho reptáme atd.; b) **proti bližnímu**, když jej opovážlivě posuzujeme, jej podezříváme, v srdci ho

osočujeme neb mu závidíme atd.; c) **proti sobě**, chováme-li pyšná, lakotná, nečistá myšlení atd. Jak mile cos podobného zpozorujeme, zvolíme neprodleně k sobě samým: *Ut quid cogito mala in corde meo! apage!* Ten, jenž zírá do srdce mého, zná všechny myšlenky mé, *ergo . . . In extremo judicio interrogabimur: Quare cogitasti hanc rem?* (Reg. 14, 13.) *Abominatio enim sunt Domino cogitationes malae.* (Prov. 15, 26.)

III. Doufej, synu, odpouštějí se tobě hříchové tvoji! O, jak těchyplné to slovo v uších hříšníka — a hříšníci jsme všickni! Dokavadž nevíme jistě, že nám hříchové odpuštění jsou, nemáme pravého pokoje — žijeme a umíráme v bázni a úzkosti. Kdo dá pokoj tento duším našim? Ten, kterýž jediný moc má hříchy odpouštěti — Syn Boží, jenž za všechny hříchy zadost učinil. A kým? Náměstky svými na zemi — kněžími. O, velebme tedy se zástupy v dnešním evangelii — velebme Boha, **kterýž dal takovou moc lidem**, a užívejme veliké moci této ku svému spasení!

IV. Vstaň, vezmi lože své a jdi do domu svého! Ejhle, tři stupně obrácení ochrnulcova! a) **Vstaň!** Hříšník leží v kalu hříchu — ve spánku hříchu! První tedy jest, aby povstal. *Surge, qui dormis, ex profundo lacu!* b) **Vezmi lože své!** Ložem hříšnickovým jest zlá navyklost a zlá příležitost. Této se musí varovati, onu odložití, sice brzy do starých hříchů padne. c) **A jdi do domu svého.** Kde jest dům náš? Jest jím dům náš otcovský — dům Boží — dům věčnosti. K tomuto domu svému krácejme — cestou ctnosti a kajicnosti! —

Poenitentia salutaris.

a) *Examen conscientiae de peccatis cogitationum cum contritione.*

b) *Deprecatio Deo facta de temerariis judiciis in proximum.*

c) *Preces pro omnibus, quos temere judicasti.*

d) *Confessio intra tempus definitum iteranda in gratiarum actionem pro institutione sacramenti poenitentiae.*

e) *Visitatio aegroti.*

Na devatenáctou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Mat. 22, 1—14.)

I. Rouchem svatebním, bez něhož nikdo u nebeské hostiny objeviti se nesmí, jest **milost posvěcující**. Máme krásné roucho toto dosavad, či ho více nemáme? Máme-li je, dbejme co nejpečlivěji, abychom ho neztratili. Nemáme-li ho více, všemožně se stařejme, abychom ho opět nabyli! Dobře začítí nepostačí, nýbrž třeba i dobře ukončiti. **Kdo setrvá až do konce, ten — ale jenom ten — spasen bude —** dí Ježíš. (Mat. 10, 22.) *Si a bene coepto vitae cursu defecerimus, totum perdidimus. Inveniet sponsum, qui non amittit bonum vitae propositum.* Chrysost.

II. Svatební hostinou, již činí král nebes i země Synu Svému, jest zde svaté přijímání, tam pak věčná blaženost — tu i tam nejužší spojení ženicha s nevěstou — duše s Kristem. Již je připravena skvostná

tato hostina, na stůl jest přistrojeno, jsme pozváni. Proč nepřicházíme neb tak zřídka přistupujeme ke stolu Páně? *Omnibus diebus dominicis communicandum suadeo et exhortor* — dí sv. Augustin; dokládá však: *accedite cum fide, tremore et dilectione!* O, jak spasitelné jest častější sv. přijímání! *Quo frequentius, eo fructuosius, quoniam virtus sacramenti operatur in nobis* — dí sv. Bernard.

III. Mnoho jest povolaných, ale málo vyvolených.

To platí též o sv. přijímání. Mnozí — ano všickni pozváni jsou ke stolu Páně, však málo jich přichází. Kdo tím vinen? Bůh nikoli — neboť co mu náleželo, učinil; my tedy sami vinni jsme. *Nolebant venire* — praví dnešní evangelium o pozvaných. Ano, neblahé toto **nechtění** tím vinno, že tak zřídka přistupujeme ke stolu Páně! Nechceme a proč nechceme? Péče o věci časné, smyslné rozkoše, pozemské záležitosti odnímají nám čas i chuť. Jaká to urážka božského Spasitele, že přednost dáváme šocovici smyslnosti, zemčatům časného zisku, luštinám vepřů před drahocenným pokrmem těla a krve Jeho!

IV. Abychom hodně přistoupli k božské hostině svatého přijímání, musíme přinést s sebou **roucho svatební**. Musí však býti **celé a krásné**. Jest pak **celé**, když svědomí naše žádným hříchem těžkým obtíženo není. Každý těžký hřích roztrhne, poškodí svatební roucho milosti Boží. Scel, sprav je zas jehlou lítosti a nití rozhřešení. Jestliť **krásné**, když duše naše netoliko skvrn hříchů prosta jest, nýbrž též ctnostmi zdobena. Okrášli se tedy častými úkony víry, naděje, lásky, pokory, oddanosti do vůle Boží. Čím krašší

tvoje roucho, tím milejším budeš hostem božskému žehnichovi při svatební hostině svatého přijímání.

Poenitentia salutaris.

- a) *Actus fidei, spei et charitatis.*
 - b) *Renovatio votorum Baptismi.*
 - c) *Frequens Communio.*
 - d) *Visitatio Sanctissimi vel comitatio ejus, si ad infirmos defertur.*
 - e) *Vestire pauperem.*
 - f) *Pro clericis: Psalm. 129. De profundis vel Litaniae de Sanctissimo.*
-

Na dvacátou neděli po sv. Duchu.

(Evang. sv. Jana 4, 46—53.)

I. Nemocné dítě velký kříž. I vznešené rodiny nebývají bez něho. Důkazem toho královský úředník v dnešním evangeliu, **jehož syn na smrt byl nemocen.** Ale nemoc tato poslána na rodinu onu ne k smrti těla, nýbrž k životu duše. Tak jest s každou nemocí. Každá sloužiti má dle laskavého úmyslu Božího k našemu prospěchu, abychom si zásluh získali pro nebe, jsme-li spravedliví, neb abychom peklu ušli, jsme-li hříšníci. Obrátme tedy každou nemoc a každé těla soužení ku spáse duše své!

II. Co činí otec, ješto lékař a léky nic neprospěly, syn pak již **počínal umíratí?** Utíká se k pravému a jedinému lékaři, jenž může a chce pomoci

kde člověk pomoci nemůže — k Ježíši Kristu. Podobně činme i my — tak čin i každý nemocný! Jestli dobře, ano jest povinností, přirozených lékův užívati; avšak jen tehdy budou účinkovati, když božský lékař chce, a pokud chce, aby účinkovaly. A co platí o nemocech tělesných, totéž platí o nemocech duševních. Rodičové křesťanští! když dítky vaše na duši umíratí počínají aneb již zemřely, či spíše, aby nezemřely, aby hříchy smrtelné nepáchaly, utíkejme se k Ježíšovi, k důvěrné modlitbě: Pane, sstup prvé, nežli umře syn můj!

III. **Neuzříte-li divův a zázraků, neuvěříte.** Ne-týče se výčitka, jižto Pán dnes otci nemocného syna činí, snad též mnohého z nás? Vidíme co den divy všemohoucnosti a dobrotivosti Boží; ale tyto přirozené divy nás nedojímají, my nadpřirozených žádáme. I tyto staly se; než, my bychom je rádi sami viděli, sic nevěříme. Ó té víry slabé! Nevíme-liž, co řekl Pán k Tomášovi: **Že jsi viděl, věříš; blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili.** (Jan 20, 29.) Snažme se, bychom do počtu blahoslavenců těchto náleželi a nežádejme divů, kde jich třeba není!

IV. **I uvěřil on, i dům jeho všecken!** Jaká to změna v domě tom! Nedávno tam bylo slyšeti jen ach! běda! hoře a soužení — nyní radost a ples! Pravdivá jsou tudíž slova: **Víra oblažuje!** O tom dosavad v každém domě křesťanském přesvědčiti se můžeme. Pravá-li tam víra přebývá, zavítá pojednou i blaho a požehnání, ba i v neštěstí útěcha a do vůle Boží oddanost. Pak-li v domě víry není, není tam ani pravého, trvalého štěstí, ba při všem blahobytu a hojnosti schází tam radost a blaženost. O přidrž se tedy,

hospodáři, hospodyně křesťanská, víry, kterážto jediná oblažuje a spasena činí!

Poenitentia salutaris.

- a) *Visitatio aegroti.*
 - b) *Preces parentum pro prolibus praecipue improbis.*
 - c) *Symbolum Apostolorum.*
 - d) *Corporale vel spirituale opus misericordiae erga famulantes vel domesticos.*
-

Na dvacátou první neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Mat. 18, 23—35.)

I. Jak dnešní evangelium vypravuje, **rozhněval se pán na služebníka svého.** Hněv tento byl hněv spravedlivý — hněv nad hříchem — tudíž hněv ze svaté horlivosti pro spravedlnost. Avšak hněv náš bývá namnoze hněvem vášnivým, pochodícím z vrtochů, z přepychu, z lakomství, z netrpělivosti, a tudíž hněvem nespravedlivým, hříšným. Takového hněvu varuje nás apoštol, říká: **Všeliká hořkost a hněv, i prchlivost a křik i rouhání buď odjato od vás.** (Efez. 4, 31.) Hněv-li nás tedy popadá, tažme se, proč se hněváme, pamětlivi jsouce slov písma: **Hněvejte se, a nehřešte.** (Efes. 4, 26.) *Irasci hominis est, sed iram non perficere, christiani* — dí sv. Jeronym.

II. Jak **tvrdě a nelaskavě** nakládá služebník v dnešním evangelickém podobenství se spoluslužeb-

níkem svým! Jemu odpuštěn celý, nezapravitelný dluh, on však dlužníku svému ni haléře odpustiti nechce. Neděje-liž se mu tedy po právu, že pán tak s ním nakládá, jak on se služebníkem naložil? **Soud bez milosrdenství tomu — dí sv. Jakub — kdož neučinil milosrdenství. (2, 13.) Ó, mějmež tedy milosrdenství s bližním, by i Bůh je měl s námi! Kdo nemá milosrdenství — dí sv. Augustin — není křesťanem. A kdo jiným dvěře srdce svého zavírá, tomu i Kristus zavře dvěře srdce Svého.**

III. **Takť i Otec můj nebeský učiní vám, jestliže neodpustíte jeden každý bratru svému v srdcích svých.** Závěrečná tato slova dnešního evangelia necht nám stále na mysli tanou, zvláště pak tehdá, když nepřátelská a mstivá myšlení na srdce nám vstupují. Jakou měrou měříme, takovou bude nám odměřeno, a to právem; vždyť jsme toho každodenně na Bohu žádali, říkajíce: **Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům!** O čiňmež tedy jiným, co přejeme si, aby stalo se i nám, odpusťme však všecko, aby i nám všem odpuštěno bylo všecko!

IV. **Podobno jest království nebeské — dí Kristus Pán — člověku králi, kterýž chtěl počet klásti se služebníky svými.** Králem tím jest Bůh — my služebníky — počet jest soud po smrti. Jak nesmírné břemeno dluhů okáže se, jak mile Bůh s námi počet klásti započne — tolikerá hříšná myšlení, řeči, skutky — tolikeré opomenutí dobrého — tolikeré přestoupení povinností našich k Bohu, k bližnímu, k sobě samým! Tam bude pozdě prositi za prominutí dluhů tolikerých. Nyní ale jest ještě na čase. (V dny odpust-

kové: Dnes zvláště jest čas milosti. Dnes chce nám milosrdný Bůh odpustiti vinu i trest. Vyplníme-li věrně podmínky, jimiž odpustků získati nám lze, pak můžeme k Bohu se modliti: **Poshověj mi, a všecko zaplatím Tobě** — ne z mého majetku, alebrž z pokladu Církve — zásluhami Ježíše Krista a všech svatých Tvých!)

Poenitentia salutaris.

a) Aliquot Pater pro omnibus offensoribus nostris in genere et in specie pro hac vel illa persona nobis adversaria cum ruminacione quintae petitionis.

b) Remissio debiti debitori pauperi.

c) Examen conscientiae de vita praeterita cum contritione et proposito praecipue quoad certa peccata.

Na dvacátou druhou neděli po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Mat. 22, 15—21.)

I. Jeden Svatý (Didakus) dí: **Tu vlastnost má do sebe hřích, že, byť i vše mlčelo a nikdo o tom nemluvil, sám se prozradí.** Vidíme to opět na fariších v dnešním evangelii. Domnívají se, že kdož ví jak chytře to nastrojili, a jsou zahanbeni výrokem vlastním. Chtí božskému Spasiteli strojiti úklady a sami v nich uvázli, chtějí Jej polapiti v řeči, a jsou polapeni vlastními slovy. Ó, varujme se všelikého úskoku a klamu v řeči i skutku! Nic není zakryto, co by nebylo jednou odkryto.

II. **Dávejtež, co jest císařovo, císaři, a co jest Božího, Bohu!** *Oportet unum facere, et alterum non negligere. Cuique suum.* Lidem, co jim náleží, a Bohu, co Božího jest. Není tedy dobře, když pod záminkou, že musíme jíti do kostela, té neb oné pobožnosti obcovati, povinnosti svého stavu zameškáme. Rovněž ale není dobře, opomíjíme-li pod záminkou, že pracovati musíme, modlitbu. Oklamati císaře, nepokládáme za hřích; neklameme tím ale sebe samých? Pravý křesťan jest vezdy též dobrým poddaným, ješto v lidských představených ctí náměstky Boží. Neboť není mocnosti, kromě od Boha. (Řím. 13, 1.) Než *ne quid nimis!* **Císaři, co jest císařovo** — avšak ne vše jest císařovo. *Est supremus tutor, non Dominus omnium.*

III. **Či jest tento obraz?** — táže se dnes Spasitel. Ó, tažme se často sebe samých: Čím obrazem jsi **ty**?! Bůh stvořiv člověka, podle obrazu svého učinil jej — **k obrazu Božímu stvořil ho** — dí písmo. (I. Mojž. 1, 27.) Duše má jest tedy obrazem Božím. Rozum můj jest obrazem rozumu nejdokonalejšího — vůle má obrazem vůle Boží. Ó, střežme se obraz tento nepodobným učiniti obrazu původnímu, zpotvořiti jej blbostí a zlostí! Naopak, připodobňujme jej čím dál tím více praobrazu moudrosti a ctností, *repraesentantes in nobis imaginem Christi in appetitu pacis, in intuitu veritatis, in amore charitatis.* Bernard.

IV. O *pudor!* — volá sv. Bernard — *de vase stercorum semper curas, de imagine Dei non curas?* — *Quid te abjicis ad infima,* — táže se sv. František Xaverský — *qui natus es ad summa?* Obrazoborci byli od Církve odsouzeni, a kdož jest nyní nej-

větším obrazoborcem v rozumu duchovním? — Hříšník, jenž obraz Boží — duši, ve kteréž Kristus obraz Boží, hříchem prvotným zpotvořený, krví Svou obnovil, hříchy na novo poškvvrňuje a zpotvořuje. *Honorem divinae similitudinis, ad cujus formam creatus es, nobilitate morum, exercitio virtutum, dignitate meritorum habere contende!* — dí sv. Ambrož.

Poenitentia salutaris.

a) *Examen conscientiae de peccatis contra veracitatem cum dolore.*

b) *Examen conscientiae de peccatis cordis, oris, operis vel omissionis contra superiores ecclesiasticos et civiles cum contritione.*

c) *Oratio pro principe et omnibus praepositis.*

d) *Cultus imaginis Jesu Christi.*

Na dvacátou třetí neděli po sv. Duchu.

(Evang. sv. Matouše 9, 18—26.)

I. Na ulici uprostřed zástupů klečí dnes vznešený pán, kníže, před božským Spasitelem, klaní se mu a prosí, aby dceru, kteráž byla právě zemřela, k životu vzkřísil. **Pojď, vlož na ni ruku svou, a živa bude.** Jak krásný to příklad otcovské laskavosti pro rodiče — živé víry pro nevěrce a malověrce — povinné úcty k Ježíši pro každého! kdeže za dnů našich naléztí lze takých rodičů, takých křesťanů! Jak neuctivě chová se mnohý ke Kristu Pánu v nejsvětější Svátosti na ulici, když se tudy nese, v kostele, kdež přebývá!

II. **Oči i srdce** upírá tento představený na Pána. Nevidí a neslyší, co se kolem něho děje. Kdeže bývá v chrámu Páně naše oko, naše srdce? Ach! jak často nutno nám říci s Jobem: *Cogitationes meae dissipatae sunt, torquentes cor meum!* (Job. 17, 11.) Ó pomněmež, **kdo** tu přítomen, před **kým** klečíme! *Ad ecclesiam* — dí sv. Ambrož — *sit humilis et devotus accessus nec fiant ibi parlamenta, nec judicia vel vaniloquia, sed auditio et meditatio attenta divinorum.* **Dům můj dům modlitby jest** — vece Pán (Luk. 19, 46.) — ne tedy hovorna atd.

III. Ó jakou radostí zaplesal otec ten, když mu Ježíš dítko živé navrátil! Spůsobujmež touže radost Otci nebeskému! **Vzkříšení dcery té** — dí sv. Bonaventura — **znamená obrácení hříšné duše. Dcerou tou jest duše tvá. Smrtí její hřích smrtelný. Kristus obživuje ji dotknutím ruky Své — v osobě zpovědníka.** Ó, poklekněmež důvěrně před ním, řkouce: Pane, dcera má a dcera Tvoje — duše má umřela — mrtva jest; vlož na ni milosti plnou ruku Svou, ruku rozhřešujícího kněze, a opět živa bude!

IV. Jak rychle dává se Spasitel pohnouti k útrpnosti a pomoci na prosbu otce zkormouceného! Jaká to potěcha rodičům, majícím děti nezvedené! Jak rychle děje se vzkříšení mrtvé dívky, jako kdyby ji byl z pouhého sna probudil! **Ona spí.** Rovněž snadno bude mu vzkřísiti všecky lidi ze sna smrti k životu. Proč to déle trvalo s Lazarem? Již **čtyři dni** v hrobě ležel, dívka pak **nyní** umřela. **Hříšníky z navyklosti** lze tíže obrátiti než ty, jenž byli poprvé zhřešili. *Aut non peccare, aut cito poenitere. Poenitentia sera, raro est vera.*

Poenitentia salutaris.

- a) *Adoratio coram sanctissimo Sacramento.*
 - b) *Actus fidei, spei et charitatis ante et post s. Communionem.*
 - c) *Preces parentum pro filiis horumque pro parentibus.*
 - d) *Visitatio coemeterii vel ossuarii.*
 - e) *Ante quietem nocturnam brevis consideratio mortis et preces pro resurrectione gloriosa.*
 - f) *Pro clericis: Lauda Sion vel Pange lingua.*
-

Na neděli dvacátou čtvrtou po sv. Duchu.

(Evangelium sv. Mat. 24, 15—35.)

I. Synu můj! jak hrozné jest vše, co nám dnešní evangelium vypravuje! I Svatí chvěli se při vzpomínce na poslední soud! Běda mi — vzdychal sv. mučedník Cyprián — až před soudem bude mi se postavit. Čím více nám jest chvěti se! Neboť **hrozné jest, upadnouti v ruce Boha živého.** (Hebr. 10, 31.) Než jen hříšníkům to hrozné, nikoli spravedlivým. Ustaňmež tedy hřešiti a nebude nám třeba chvěti se před soudem posledním!

II. Sv. Augustin činí u příležitosti dnešního evangelia sličnou poznámku. Poslední den světa — dí — zastihne každého v tom stavu, ve kterém ho poslední den života zastihl. — Neboť, jak kdo umírá, tak bude souzen. Ó snažme se tedy o dobrý den smrti: pak potkáme se též s dobrým posledním dnem soudu!

III. **Tehdy** — dí Ježíš — **tehdy** — až totiž přijde k poslednímu soudu — **kvíletí budou všechna pokolení země.** Tehdy však bude pozdě. Teď — teď, pokud čas, hříchů svých oplakávejme, abychom potom kvíletí nemuseli!

IV. **Ohavnost spuštění na místě svatém,** jižto Pán dnes předpovídá, značí nejen znesvěcení kamenného chrámu jerusalemského, nýbrž mravným smyslem též znesvěcení živého chrámu Ducha svatého, jímžto jsme my. **Chrám Boží svatý jest, jenž jste vy** — dí apoštol. (I. Ker. 3, 17.) Ó varujme se tedy všeho, co tento chrám Boží znesvěcuje a zneuctívá; a uzříme-li ohavnost spuštění, kterou tam stropil hřích, utecme na hory, t. j. pozdvihneme oko i srdce své k Pánu — On jediný nás vysvoboditi může a vysvobodí. Prosme však, aby nebyl tento náš útěk před hříchem **v zimě** — ne teprv na konci života. **Nebo bude tehdaž soužení veliké;** ze spravedlivého dopuštění Božího nebudeme se tak snadno moci obrátiti, kdy bychom chtěli, proto že jsme se obrátiti nechtěli, když jsme mohli.

V. Jak pečlivě varuje Pán učeníky své falešných proroků, jenž spásu a záchránění slibující mnohem nešťastnějšími by je učinili. I nyní jsou tací lži-proroci a svůdníci, lhoucí nám všelicos, by o víru a nevinuost připravili nás. Nevěřme jim. Jen Kristus Pán to s námi dobře a poctivě míní — jen On má slova života, jen On jest cesta, pravda a život, jen skrze Něho přijdeme k Otci a dosáhneme spasení.

VI. **Znamení Syna člověka** — dí Ježíš — **ukáže se v soudný den na nebi.** Aby se nám znamení toto ukázalo tehdy co znamení spásy, a ne co znamení

zahynutí, učiňme již nyní znamení toto — znamení svatého kříže, při všech činech a skutcích svým praporem. Ve znamení tomto zvítězíme — budeme přemáhati.

Poenitentia salutaris.

a) *Memoria novissimorum, praesertim extremi iudicii.*

b) *Examen conscientiae de anno ecclesiastico elapso cum contritione.*

c) *Preces coram imagine s. Crucis ad impetrandam gratiam in die iudicii.*

d) *Iteratio signi s. Crucis dicendo: Crux Christi salva me! Crux Christi protege me! Crux Christi defende me nunc, hodie et in hora mortis meae! Amen.*

Na den Nejsvětějšího jména Ježíš.

(Evangelium sv. Luk. 2, 21.)

I. Přinesme dnes Pánu Ježíši k Jeho jmeninám tři věci vázaného — vírou nejpokornější uctění — nadějí nejpevnější důvěru — láskou nejněžnější lásku vzájemnou; pak bude nám svaté Jeho jméno jménem v pravdě spásonosným — Ježíš bude nám Ježíšem, t. j. Spasitelem, Vykupitelem ve všelikých potřebách těla i duše.

II. **Všecko, cožkoli činíte, všecko číňte ve jménu Pána Ježíše Krista.** (Koloss. 3, 17.) Vše máme činiti, by uctěno bylo jméno Ježíšovo a všecko tak činiti,

aby jméno Ježíš ctěno bylo. Ono předpokládá dobrý úmysl, s kterým všechno činiti máme — toto způsob ukazuje, kterak vše činiti nám náleží. Ve jménu Ježíš vstaň a choď! — tak povzbuzujme se, jako druhdy Petr zvolal ke chromci, na úsvitě a před každým důležitým úkonem; pak se to dojistá Bohu bude líbiti a nám prospívati.

III. Nevezmeš jméno Boží nadarmo — zní druhé přikázání. A předce, jak často běřeme nadarmo jméno Ježíš, ačť jest jmeno Boží! Při každé maličkosti — když něco smutného neb radostného slyšíme, něčeho se ulekne aneb se čemu divíme, když žertujeme a se smějeme aneb zlořečíme neb spíláme, vždy musí slyšáno býti jméno Ježíš — celé neb zpotvořené. O odložme zlou tuto navyklost a nejmenujmež jméno, v němž klekati má každé koleno, nebeských, zemských i pekelných, leč uctivě a s úklonou!

IV. Neníť jméno jiné pod nebem dáno lidem — jak dí apoštol — **skrze něž bychom měli spaseni býti, leč jméno Ježíš** — a kdožkoli **vzývati bude jmeno toto** — s živou důvěrou a vírou v lásce působivou — **spasen bude.** (Skut. 4, 12. Řím. 10, 13.) O držme se tedy nejsvětějšího jména tohoto! Budiž vezdy v srdci našem, v ústech našich, v ruce naší, aby všeliké myšlení naše a toužení, všeliké činění a odpočívání k Ježíši se odnášelo.

Poenitentia salutaris.

a) *Litaniae de ss. Nomine Jesu.*

b) *Actus fidei, spei et charitatis cum contritione coram Crucifixo.*

c) *Eleemosyna aut aliud opus bonum in honorem nominis Jesu.*

d) *Quoties nomen Jesu in vanum pronuntias, loquaris: O Jesu, Tibi vivo! O Jesu, Tibi morior! O Jesu, Tuus sum vivus et moriens! Amen.*

Na slavnost sv. Škapulíře.

I. *Hoc est signum foederis inter me et vos.* Tak zdá se, že Maria volá k nám, podávajíc nám svůj škapulíř. Jestliť znamením úmluvy, již ona s námi, my pak s ní činíme. Ona slibuje nám lásku a ochranu svou, my pak jí slibujeme, že ji zvláště ctíti a horlivě jí následovati chceme. Dostojíme-li my slovu svému, dostojí ona svému slibu tím jistěji. Zrušíme-li však my úmluvu s ní, i ona musí zrušiti úmluvu s námi, a pak jest škapulíř *signum sine re.*

II. *Ego mater pulchrae dilectionis, timoris Domini, cognitionis et sanctae spei.* (Eccl. 24, 24.) kdykoli obraz Mariin na škapulíři svém spatříme, rozpomeňme se na tyto vlastnosti Mariiny. Onať je matkou krásného milování. O jak laskavou máme v ní matku! Onať je matkou bázně Boží — **a bázeň Boží jestiť počátkem moudrosti.** (Přisl. 1, 7.) Tou příčinou jestiť i matkou poznání všeho, co nám jest ku spasení, a tudíž i matkou svaté naděje. *Spes autem non confundit.* (Řím. 5, 5.) Snažme se, bychom těmito čtyřmi ctnostmi každodenně víc a více jí se připodobňovali, aby sv. škapulíř netrestal nás ze lži!

III. Na prsa — na srdce svá klademe škapulíř;

zdaž jej však i v srdci svém nosíme? Co prospěje pouhé znamení, není-li toho, co znamenati má? **Ne** kdož mi říká: **Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž kdo plní vůli Otce mého, jenž jest v nebesích** (Mat. 7, 21.); tak dí Kristus, náš Pán, a tak i Maria dí, naše paní: „Ne kdo vzývá jméno mé a můj škapulíř na těle nosí, přijde do nebe, nýbrž kdo plní vůli Syna mého a vůli nebeského Jeho Otce.“ To dobře v paměti mějme, abychom ve škapulíř zúmyslně nespoleháli.

IV. Škapulíř jest čestný oznam ctitelův a ctitele Mariiných — mariánský řád. Kdo však řád nosí, dle pravidel a zákonů téhož řádu i žítí musí. A statuty bratrstva škapulíře v tomto jediném pravidlu se označují: **Cti Marii, jí následuj — zvláště oblíbenou jí ctností — panickou čistotou.** Obraz přecisté Panny této nosíš na těle, nečiň tedy ničeho tělem svým a ne nech ničeho na něm činiti, proč bys ty před Marií a Maria před tebou zarditi se musela. Její škapulíř budiž tobě tak říká štitem a ochranou proti všelikému pokušení těla, světa a pekla!

Poenitentia salutaris.

a) *Mane et vespere devote osculari scapulare orando Ave Maria.*

b) *Renovatio votorum Baptismi coram imagine B. V. Mariae.*

c) *Litaniae Lauretanae.*

d) *Abstinentia quaedam in cibo et potu feria IV. in honorem B. V. Mariae.*

Na slavnost Porciunkule.

(Evangelium sv. Matouše 11, 25—30.)

I. Dnešek jest **den milosti**, ježž nám Matka Boží ná přimluvu sv. Františka od Syna svého vyprosila. O, obraťme den tento sobě k užitku! Dobrotivý Bůh jest hotov odpustiti nám dnes nejen viny, nýbrž i tresty hříchův — avšak za jaké podmínky! Základní podmínkou jest dojistá pravá lítost, upřímná zpověď a pevný úmysl, že se opravdově polepšíme. Vynasnažme se tedy všechny podmínky, posud lze vyplniti, abychom dnešních odpustků účastnými se stali.

II. Dobrotivý Bůh dnes opět volá k nám: **Pojďte ke mně všickni, jenž hříchy obtíženi jste, a já vás občerstvím.** Břímě, jež sami jsme byli na sebe vložili, chce milosrdenství Jeho sníti s nás, chceme-li jen, aby nám snato bylo. O, pojďtež tedy k tomuto laskavému příteli hříšníků, nikoli však bez vzájemného daru za milost tak velikou! Usmyslemež sobě dnes opravdově, že odložíme tu a onu zlou navyklost — že se **vystříhati** budeme té a oné **příležitosti k hříchu** atd.

III. S pokladem odpustků, ježž nám Církev dnes nabízí, jest jako s každým pokladem. Ne tak snadno lze ho nalézt, jak by mnohý myslel. Odpustky jsou prominutí časných trestů, jež bychom po odpuštění viny hříchův a po prominutí věčných trestů, na úplné Bohu zadostučinění snášeti měli. Chtíce tedy úplného prominutí trestů těchto dosíci a získati odpustků plnomocných, přede vším snažiti se musíme, abychom viny hříchův prosti byli a tudíž všech hříchův i všed-

ních **opravdově** želeť, byť i nutno nebylo ze všedních se zpovídati. Učiňmež tedy, seč jsme, a kdybychom i šťastně celého pokladu nezískali, hledme aspoň část si přivlastniti. Čím víc, tím líp!

Poenitentia salutaris.

a) *Praeter preces pro indulgentiis lucrandis praescriptas gratiarum actio s. patri Francisco et B. Mariae Virgini.*

b) *Praeter preces superdictas precatio pro conversione omnium peccatorum.*

c) *Praeter preces superdictas iteratio brevis actus fidei, spei et charitatis cum contritione per diem e. g. quoties hora pulsat.*

Na den sv. Andělů strážných.

(Evangelium sv. Mat. 18, 1—10.)

I. Bůh — dí žalmista — **andělům svým přikázal o tobě, aby tě ostříhali na všech cestách tvých.** (Žalm 90, 11.) **Uvažujme** — dí sv. Bernard — **velikou lásku, již dobrotivý Bůh k nám chová, a jak otcovsky o nás pečuje!** — Anděly ustanovuje nám za strážce — a služebníky své nám za sluhy dává. Kterak odplatíme mu nejlépe lásku tu? Tím, když prevelikou tuto péči Boží o nás svou vlastní bezstarostností nezmaříme a též jiným anděly strážnými budeme.

II. O, kolik dobrodiní prokázal nám již náš svatý

anděl strážce od dětství až do této hodiny na těle i na duši! Snad by byl ještě více učinil, kdybychom mu sami v tom nepřekáželi. To příště budiž nás daleko! Varujmež se tedy pečlivě všeho, co by budoucně sv. anděla strážce zarmoutiti neb uraziti mohlo, obzvláště všeho, co čelí proti čistotě.

III. Čím jsme povinni svému anděli strážci? Sv. Bernard tři věci udává: a) **uctivosť** k jeho přítomnosti; b) **vděčnou úctu** za jeho blahovůli; c) **dětinou důvěru** za jeho ochranu. Budmež tedy živi opatrně a nezapomínejme, že svatý anděl strážný vždy a všude nám po boku kráčí. Ctěmež každodenně — zvláště když vstáváme a na lože se kladem, sv. anděla strážce, děkujmež mu za vše, co laskavého nám kdy prokázal a poručme se důvěrně i v tento den — i v tuto noc — do jeho ochrany. Pod touto ochranou unikneme všelikému nebezpečí a vejdemo jednou do společnosti svatých andělů.

Poenitentia salutaris.

a) *Novem Pater ad honorandos novem choros Angelorum.*

b) *Litaniae de ss. Angelis.*

c) *Oratio*: „Anděle Boží, strážce můj,“ *quotidie devote recitanda*; *vel: Angele Dei, qui custos es mei; me tibi commissum pietate superna, hodie illumina, custodi, rege et gubernare.*

d) *Corporale vel spirituale opus misericordiae erga infantem pauperem — in gratiarum actionem*

pro omnibus inde ab infantia nobis ab angelo custode praestitis beneficiis.

e) Pro clericis: Psalm. 90 et 102.

Na den Jména Panny Marie.

I. Sv. Bonaventura dí: **Jméno Mariino nemůže zbožně vysloveno býti, by ten, kdo zbožně je vyslovuje, veliký z toho neměl užitek.** O snažme se tedy jméno toto, jež tak veliký užitek nám přináší, často — avšak vezdy zbožně vyslovovati. Rozpomeňme se při tom na přednosti a ctnosti té, již jméno toto náleží, a usilujme onyho ctíti, těchto seč jsme, následovati. V tom nejlepší uctění jména Mariina záleží.

II. Evangelista dí: **Jméno panny bylo Maria** — a jménem tímto pozdravuje ji archanděl Gabriel: **Zdravas Maria!** Jméno Maria jest tedy jméno panické a z úst andělských poprvé je slyšíme, k poučení nám, že, čím čistšími, paničtějšími, čím více andělskými jsme, tím i hodnějšími, jméno toto vzýváti. Snažme se tedy přede vším o tuto ctnost — jesti oblíbenou ctností, Mariinou a tudíž jí nejmilejším dárkem k jmeninám.

III. Dnešní svátek ustanovila Církev zvláště na **poděkování** za vítězství, jehož na přimluvu Mariinu nad úhlavním nepřítelem křesťanstva, nad Turky, dobyla. Úhlavním pak nepřítelem naším jest nepřítel zlý — ďábel. Abychom proti němu síly k boji si vyžádali, obraťme se s dětinou důvěrou na mocnou ochránkyni naši — na Marii. V její jménu šťastně překonáme

svět, tělo a peklo a dosáhneme jednou vítěznou korunu blaženosti věčné.

Poenitentia salutaris.

a) *Aliquot Ave cum Salve Regina.*

b) *Litaniae Lauretanae.*

c) *Votum simplex servandae castitatis usque ad proximam confessionem.*

d) *Preces ad impetrandum auxilium pro Ecclesia catholica contra inimicos intercessione B. V. M.*

Na slavnost sv. Růžence.

(Evang. sv. Luk. 11, 27. 28.)

I. Jak často modlíš se sv. růženec, avšak jak zřídka nábožně! Z takových růží plných trní a bez libovůně, t. j. z takových Zdrávasů plných roztržitostí a bez horlivosti Matce Boží špatný věnec uviješ. Má-li se jí růženec líbiti, snažme se, abychom se jej modlili nábožně a pozorně. Každým Zdrávasem vzrůstej naše horlivost a nábožnost. Jinak by lépe bylo, modliti se jedno Zdrávas slušně a náležitě, než deset špatně.

II. Růženec jest nejlepší modlitební knihou pro zbožné ctitele Mariiny; držít v sobě nejkrasší všech modliteb — modlitbu Páně, pozdravení andělské a snešení apoštolské. Nedejmež se tedy u modlení se růžence mýlit! Kde modlitba tato mizí, tu obyčejně mizí též kázeň a pořádek, tu zmáhá se vlažnost a vlažnost otvírá dvěře všelikým hříchům a nepravostem.

III. Jsouce údy bratrstva sv. růžence přede vším toho pilni budme, abychom přesvatou Pannu sv. růžencem ctili. O, jak mnoho dobrého docíleno již modlitbou touto! Než, mnohem více by se docílilo, kdyby se hledělo, by s větší zbožností se vykonávala. Snáze by to šlo, kdyby se růženec rozdělil a po každém Zdrávasu ihned tajemství sv. růžence se vložilo. Nezáležít na tom, kolik růženců se modlíme, nýbrž jak správně a jak nábožně se je modlíme.

Poenitentia salutaris.

a) *Devota recitatio Rosarii.*

b) *Quindecim Ave in honorem quindecim mysteriorum Rosarii.*

c) *Oblatio quotidiani Rosarii in satisfactionem peccatorum.*

d) *Preces in refrigerium fidelium defunctorum, qui ob distractiones inter orationem voluntarias in purgatorio poenas luunt.*

Na slavnost posvěcení chrámu.

(Evangelium sv. Luk. 19, 1—10.)

I. Sv. Augustin dí: Kdykoli slavnost posvěcení chrámu Páně konáme, sami na sobě učiniti máme, co druhdy s posvěceným chrámem se stalo. Jako zajisté posvěcením dům zděný — chrám — domem Božím se stává, podobně stal se i křesťan skrze svatý křest chrámem Pánu posvěceným a požehnaným,

do něhož Bůh zavítal a příbytek v něm učinil. Chrám Boží svatý jest — dí apoštol — a chrámem tímto jste vy. (I. Kor. 3, 17.) Co z toho jde? Poněvadž tedy — píše sv. Augustin — z milosti Boží chrámy Božími jsme, tudíž s milostí Boží máme a chceme usilovati, abychom tak živi byli, by Pán v nás — chrámu Svém — ničeho nenalezl, co by oko božské velebnosti Jeho uraziti mohlo.

II. O slavnosti posvěcení chrámu se kostely krásněji zdobí, rozžehá se více svíce na oltáři a též dvácte svíce apoštolských, služby Boží konají se slavněji atd. Toť ale též i v duchovním rozumu na nás se díti má. Poněvadž zajisté, jak dí apoštol, my sami chrámy Božími jsme, máme chrám tento, t. j. duši svou ode vší skvrny hříchu očistiti, všelikými ctnostmi ozdobiti, máme svítiti dobrým příkladem a apoštolským životem, máme všelike skutky a jednání svoje tak zříditi, aby byly líbeznou vůní a příjemnou hudbou před Bohem. Tehdy právě posvěcení chrámu konati budeme.

III. Zbožný celník Zachéus ukazuje nám dnes, kterak slavnost chrámu Páně konati máme. Pane! — praví — polovici jmění svého dám chudým a pakli jsem koho oklamal, vynahradím čtvěrnásob. O kéž bychom i my tak smýšleli a hotovi byli, netoliko nic nespravedlivého nečiniti, nezískati neb nepodržeti, uýbrž i z toho, čeho spravedlivě jsme nabyli, chudým spolubratřím svým — byť i ne polovici, tož aspoň částku uděliti; pak by i k nám zavítal Pán a učinil z nás pravé syny Abrahamovy — z hříšníků spravedlivé. Učiňme Jemu i sobě tuto radost slavnosti chrámové!

On hledá nás, dejme se nalézt! Tehdy budeme míti teprv pravou slavnost chrámovou!

IV. Nevíte-liž — volá k nám dnes o slavnosti posvěcení chrámu sv. Pavel — nevíte-liž, že těla vaše jsou chrámy Ducha svatého, kterýž jest ve vás? (I. Kor. 3, 16.) Bohužel! Mnozí, přemnozí zdá se, že to — zvláště v den posvěcení, nevědí aneb zúmýslně zapomínají. Či naplnili by dnes tělo své tolikerými pokrmy a nápoji, až onemocní? O varujme se tedy dnes nestřídmého požívání jídla a pití! Poněkud nám ovšem dovoleno, dnes činiti více, protože posvěcení jest; avšak právě proto, že posvěcení jest, a ne obžírka, nezneuctěmež chrám — chrám Boží — tělo své hříchem nestřídmosti a obžerství. Všeho do míry.

Poenitentia salutaris.

a) *Gratiarum actio pro beneficiis, in templo acceptis.*

b) *Duodecim Pater in honorem duodecim Apostolorum.*

c) *Visitatio ecclesiae et preces ad pedes altarium singularum, si possibile.*

d) *Eleemosyna pauperi.*

Na neděli Patrocinii B. M. V.

(Evang. sv. Luk. 11, 27—28.)

I. Kde má dítě hledati ochrany spíše, než u matky? Utíkejme se tedy pod ochranný plášť Mariin. *Sicut gallina congregat pullos suos sub alis suis, ita B. V.*

Maria congregat clientes suos sub tegmine alarum suarum, protegens eos contra omnia pericula, praesertim contra pericula salutis aeternae. Naši to tedy vinou, tuto-li ochranu zamítáme a hyneme.

II. Sv. Jan Zlatoustý napomíná nás dnes: *Quicumque amatis virginitatem et sanctitatem vitae, ad Matrem confugite Domini, ut ejus patrocinii utilitatem consequamini. Deus enim ita diligit Matrem Filii Sui, ut nullam prorsus conferre velit gratiam, nisi per ipsam.* O jak málo kdo slova tato k srdci sobě připouští! Potřebuje a hledá ochrany, nikdy však na pravém místě — u lidí, ne u Boha — u Boha, ne však skrze Marii.

III. *Chari! Quidquid Redemptori nostro debemus, idem suo modo debemus etiam Matri ejus. Nam Filius Dei per manus Matris Suae hominibus largitur praemia redemptionis Suae, fructus incarnationis Suae. O felix itaque, qui tantae Matris fruitur patrocinio! Quis est ille? Qui tantae Matris utitur exemplo. Quid enim illa — ait Chrysostomus — majus aut illustrius tempore ullo inventum est, aut aliquando inveniri poterit? — Ut sit patrona nostra, fiat norma vitae nostrae!*

Poenitentia salutaris.

a) *Litaniae Lauretanae.*

b) *Pro sodalibus foederis: Renovatio formulae.*

c) *Pro clericis: Hymni Mariani cum oratione: Protege.*

Dne 30. listopadu.

Na den sv. Ondřeje, apoštola.

(Evangelium sv. Mat. 4, 18—22.)

I. Svatý Ondřej **ihned** opustil síť a loď a následoval za Spasitelem. O, toto **hned** jest slůvko malé, ale velikého významu — a větších ještě následků! Kdyby nebyl sv. Ondřej **hned** následoval, snad by nebyl **nikdy** následoval. *Qui cito dat, bis dat. Geminat facti laudem celer executio.* Na jediném okamžiku často celý život závisí. *Ergo hodie, si vocem Ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra.* (Psalm. 94, 8.)

II. Sv. Ondřej **toliko** síť a loď opustil. To však bylo vše, co měl. Kdo vše, co má opouští, opouští mnoho, byť to sebe méně bylo. *Non censum, sed affectum debemus pensare; multum reliquit, qui etiam habendi affectum — qui ergo se ipsum reliquit.* A toho právě člověk nejnemileji se vzdává — vůle své.

III. Sv. Ondřej s největší radostí objal **kříž**. *Salve crux pretiosa, suscipe discipulum Ejus, qui in te pendit, magister meus Christus!* O kéž bychom i my byli takými milovníky kříže z lásky k Ukřižovanému! *Nolendo pati malum addimus malo. Quis nobis inferre posset malum, si quod infertur, inter bona numeremus?* Trpělivě-li neseš kříž, neneseš ty kříž, nýbrž kříž nese tebe. Neseš-li jej netrpělivě, bude ti těžším, než jest. Blah. Tomáš Kemp.

Poenitentia salutaris.

a) *Renovatio votorum Baptismi.*

b) *Preces coram imagine s. Crucis cum proposito resignationis in divinam voluntatem.*

c) *Duodecim Pater in honorem duodecim Apostolorum.*

d) *Symbolum apostolicum.*

Dne 3. prosince.

Na den sv. Františka Xaveria.

I. Sv. Xaverius při všech svých pracích apoštolských neměl účelu jiného, než **slávu Boží skrze spásu bližního**. Který jest účel při pracích našich? Není-li jím Bůh, chybili jsme. **Všickni příliš nízko** — pravil otec Herkulán. Jeden hledá pouze svého prospěchu, druhý pouze slávy, třetí ničeho, leč zábavy. **Všickni příliš nízko**. Středem jest Bůh. Jeho slávy, Jeho prospěchu, Jeho zalíbení hledejme. Vše ostatní jest zbytečným namaháním — rána mimo cíl.

II. Když Bůh svatému Františku Xaveriovi útěchu seslal, říkával: **Pane, nyní dosti!** a když utrpení naň sesýlal, volával: **O více, Pane!** My naopak jednáme. Dobře-li se nám vede, říkáme: *Amplius, Domine!* Zle-li: *Satis, Domine!* Důkaz to, že nerozumíme, co nám prospívá a co ne, a že nemilujeme Pána tak, jako jej miloval sv. Xaverius.

III. **Možnost, býti jiným k prospěchu, jest něco božského** — říkával sv. František. Kolik hříšníkův obrátíš, tolik uzdravíš nemocných, tolik mrtvých vzkřísíš. O užijmež tedy, jako on, každé příležitosti k činění těchto duchovních zázraků. Hledmež podle možnosti podporovati duševní blaho bližního. Každý den a každou hodinu, kdy a kde můžeme, a láska k bliž-

nímu toho vyžaduje, poučujme, napomínejme, varujme, kárejme anebo plačme a modleme se a dobrý příklad dávejme. O kterak můžeme takto před Bohem zásluhami býti bohati a jak skvělé odplaty dobytí sobě v nebesích. **Kteríž spravedlnosti vyučují mnohé, jako hvězdy na věčné věky stkvíti se budou (Dan. 12, 3.); neboť milosrdenství činí bližnímu, jako pastýř cvičí stádo své. (Sir. 18, 13.)**

IV. Sv. František Xaverius ničeho nežádal sobě více nad **korunu mučennickou** — i dosáhl jí. Umřelť zajisté co mučedník lásky a ve službě lásky. Hledejme i my smrti takové! Nižádná oběť nebuď nám přílišnou ve službě Boží a bližního — ni oběť vlastního našeho života. Kterak bychom krásněji mohli zemřít!

Poenitentia salutaris.

a) *Pia intentio quotidie mane et ante negotia renovanda cum verbis s. Xaverii: Omnia ad majorem Dei gloriam et proximorum salutem!*

b) *Preces versus quatuor orbis plagas pro conversione infidelium et haereticorum.*

c) *Eleemosyna pro missionibus apostolicis.*

d) *Pro clericis: Litaniae de s. Xaverio vel oratio s. Xaverii: O Deus, ego amo te!*

Dne 4. prosince.

Na den sv. Barbory.

I. Jan Klimakus dí: Lépe jest popuditi proti sobě rodiče, příbuzné a všecky lidi, než Boha — a v tom rozumu řekl též božský Spasitel: **Kdo nemá**

v nenávisti otce svého a matere své, nemůže mým býti učenníkem. (Luk. 14, 26.) To činila sv. Barbora. Ve všem byla poslušna otce, jen v tom nikoli, co nepravého od ní žádal. Čiňmež podobně! Nedejme se nižádnou bázní neb láskou lidskou odvrátiti od lásky a bázně Boží! **Kdybych se ještě lidem zaliboval, Bohu se však nelíbil, nebyl bych služebníkem Kristovým** — dí sv. apoštol Pavel. (Gal. 1, 10.)

II. Sv. Barbora byla ukrutně mučena; ale božský Vykupitel zhojil všecky rány její. Zhojí pak i duše naše, v něho-li pevně věřiti budeme. *Quis — táže se sv. Tomáš z Villanovy — quis autem fecit Martyres diras et acerrimas subire poenas?* A odpovídá: *Viva fides.* O té zázračné síly víry svaté!

III. Vlastní otec stal se katem sv. Barbory. O, jak často bývají rodiče duševními vrahy dítek svých — učením a příkladem! praví to služebníci Molochovi, jenž dítky své hnusné modle oběťují! Otče, matko! střežte se této hrozného vraždy dítek svých.

IV. Sv. Barbora jest patronkou umírajících. Ctěmež ji tedy pilně v životě, aby nás při skonání horlivě ochraňovala. Nejlepší však záštitou v hodince smrti jest život křesťanský. Jak sladce jest umřítí, dí sv. Augustin, když dobře jsme živi byli. Nekajicného neochraňuje nic — ani sv. Barbora. *Expecta quotidie finem vitae et ad illud iter te praepares.* S. Ephraem.

Poenitentia salutaris.

a) *Preces pro parentibus defunctis in remissionem peccatorum in educatione commissorum, et pro vivis in evitacionem eorundem peccatorum.*

b) *Actus fidei, spei et charitatis cum tribus Pater et Ave pro impetrando dono perseverantiae.*

c) *Consideratio mortis et preces per Octavam in honorem s. Barbarae ad impetrandam felicem horam mortis.*

Dne 6. prosince.

Na den sv. Mikuláše.

I. Znáš sv. Mikuláše? Pochybuji; proč? Proto, že Otci nebeskému za to, co nám každodenně nadílí, tak málo děkujeme. **Bůh dává všem *affluenter*** — dí apoštol — (Jak. 1, 5.) hojně, čeho pro tělo i duši potřebí máme — ba mnohem více, čeho nutně nepotřebujeme, co jen ku prospěchu jest a vyražení. Avšak jak málo kdo dí s Davidem: *Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi?* (Žalm 115, 12.) Sv. Bernard nám ukazuje, čím Bohu spláceti máme: *Pro his omnibus non habemus, quod rependamus, nisi ut diligamus.*

II. Slavnost sv. Mikuláše jest **svátkem dítek.** O jakou radost mívali jsme dítky, a spolu jakou bázeň, jakou poslušnost, když řekla nám matka: Mikuláš přijde a to neb ono ti přinese, budeš-li hodný — anebo to řeknu Mikuláši, budeš-li nedobrý! Kéž bychom se opět dítkami stali a stále byli dětinné mysli a nevinných mravů, dětinné poslušnosti a dětinné bázně! *Nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum coelorum* — dí Ježíš, božský přítel dítek (Mat. 18, 3.) — a naopak o těch, kdož dětinně smýšlejí, dí: *Sinite*

parvulos et nolite eos prohibere ad me venire; talium est enim regnum coelorum. (Mat. 19, 14.) Brána nebeská jest těsná, dítky nejsnáze proklouznou.

III. Sv. Mikuláš veliký divotvorce. *Sed signa infidelibus.* **Neuzříte-li divův a zázraků, neuvěříte — dí Ježíš.** (Jan 4, 48.) O té nevěry! Což vždy ještě divů žádáme! Nestačí nám ty, jenž staly se? O, spokojme se divy, jenž dosavad každodenně před zrakoma našima se dějí — v přírodě — ve světě — na oltáři! Divy všemohoucnosti v tvorstvu — divy moudrosti v řízení světa — divy lásky ve Svátosti oltářní. Tyto-li divy nás nepřesvědčí a nepohnou, zázrakové praví toho též nedovedou. Nevěra najde výmluvu vždycky.

IV. Kterak jsme dítky na dnešní den se těšivali a byli plni starosti! Těšili jsme se k vůli sv. Mikuláši — starali jsme se k vůli dárkům. To dětskou bývalo hříčkou. A podobně jedná laskavý Bůh až dosud každodenně s námi, dítkami svými. Dělá Mikuláše a všelicos nám nakládá; táže se a zkouší nás — chválí a kárá nás podle zasloužení. Ďábel dělá sběratele. *Circuit quaerens quem devoret.* Jest-li nás tedy láska Boží k dobrému nepovzbudí, nechť nás aspoň bázeň před ďáblem a peklem od zlého odstraší. Ten jestiť význam a to má býti ovocem slavnosti sv. Mikuláše.

Poenitentia salutaris.

- a) *Jejunium particulare ad exemplum et in honorem s. Nicolai, feria quarta et sexta jejunantis.*
- b) *Opus misericordiae corporale vel spirituale.*
- c) *Memoria novissimorum.*

d) *Preces pro infantibus, ut conservent innocentiam.*

Dne 8. prosince.

Na den nepoškvrněného Početí P. M.

(Evangelium sv. Luk. 1, 26—28.)

I. O hříchu-li jest řeč — dí sv. Augustin — vyjímám nejblahoslavenější Pannu Marii, o níž v této otázce mluvit nechci. — Avšak i ona o hřešení slyšeti nechce, když o nás řeč jest. Chceme-li tedy býti hodnými chovanci Matky nepoškvrněné, střežme se poškvrnit duší svých tím, čeho ona prostou a nepoškvrněnou zůstala — totiž hříchem! **Blahoslavení nepoškvrnění na cestě!** — pěje sv. David. (Žalm 118, 1.) *Sed polluta est via* — tím více třeba pozor dáti — *ne polluamur in hac via polluta*. Prach nechť nachytá se, jen když se nezablátíme.

II. Jestliť článkem víry katolické, že Maria hříchu prvotního prosta zůstala. Veliká to přednost! Komu jest tím povinna? Ne sobě, nýbrž Tomu, Ježž bez hříchu počala a porodila. My ve hříchu počati a zrozeni, ale křtem od něho očištěni jsme. Také to přednost veliká! Avšak i my ne sobě tím děkujeme, nýbrž Tomu, Jenž životem, utrpením a smrtí svou milost tuto nám vydobyl. Jak vděčnou byla Maria za oprostění od hříchu prvotního — jak nevďeční jsme my za očištění od hříchu dědičného! Budmež příště za přednost tuto vděčnějšími!

III. Maria, nepoškvrněná, tak opatrně živa byla, jako by nepoškvrněnou byla nebyla a každý okamžik

poškvrnění se obávala. A my poškvrněné dívky matky poškvrněné jsme živi tak **neopatrně**, jako bychom byli bez hříchu dědičného na svět přišli a jako bychom hříchem ani poškvrnění býti nemohli. Učme se dnes z tajemství nepoškvrněného početí Mariina býti opatrnějšími! Ani Marii nebyla by přednost ta chránila, kdyby byla činila, co my činíme. Čím více náleží nám pozor míti, jimžto přednosti této se nestalo!

IV. **Potuit — decuit — voluit.** V tom důkaz jest nepoškvrněného početí Mariina. **Potuit**, quia non est impossibile apud Deum omne verbum. **Decuit**, nam non decuit Filium Dei impeccabilem nasci ex matre maculata per peccatum. Bůh tak hříchu nenávidí, že by božský Jeho Syn nebyl vzal člověčenství na se nisi accepisset ab immaculata matre. Ergo **voluit**. Fecit ei magna, qui potens est, et sanctum nomen Ejus. Obrátmež to na skutečné hříchy své. **Possumus** — neboť s milostí Boží můžeme ctnostnými zůstat. **Decet** — neboť nepoškvrněné Matce sluší i nepoškvrněné dívky míti. Tedy **volumus**. Nam velle adjacit mihi, perficere autem bonum non invenio. (Rom. 7, 18.) Invenies, si quaeres; quaerite, et invenietis!

Poenitentia salutaris.

a) *Gratiarum actio pro gratia Baptismi et renovatio votorum Baptismi.*

b) *Litaniae Lauretanae.*

c) *Aliquot Ave per totam Octavam in honorem B. V. Mariae sine labe conceptae, pro impetranda castitate.*

Dne 13. prosince.

Na den sv. Lucie.

I. Sv. Lucie vyprosila na přimluvu sv. Háty zdraví těžce nemocné matce své! Ejhle moc modlitby, zvláště dítek za rodiče! Viz tu moc přimluvy světice Boží! Tak za všechny lidi, tak zvláště za rodiče se modleme! By pak modlitba naše byla tím účinnější a Bohu milější, s přimluvou Svatých ji spojme! *Convertere ad aliquem Sanctorum.*

II. *Cessabunt verba cum verum fuerit od verbera* — pravil pohanský soudce Lucii. Bohužel, přílišnou to pravdou při mnohých křestanech! Slov, slibů a chvástání se nenedostává! když ale jde do pravdy, když pro Boha trpěti jest, když neštěstí a soužení přikvačí — *cessant verba*. Ne tak bylo při sv. Lucii — jak mluvila, tak jednala. I my tak číňme! Raději méně mluvmе a více jednejme — lépe méně slibovati, nežli nesplniti. Pán zajisté ne dle slov, nýbrž dle skutků bude souditi nás, aneb: *De ore tuo te judico, serve nequam* (Luk. 19, 22.) uslyšíme.

III. Kdo žije zbožně a čistotně, jest chrámem Ducha svatého — tak odpověděla sv. Lucie soudci na otázku uštěpačnou: *Estne in te Spiritus sanctus?* Co jsou tedy, kdož zbožně a čistotně nežijí? Chrámem ducha nesvatého, nečistého, zlého. Zachovejmež tedy údy své ode všeho hříšného, zvláště ode vší nečistoty! Kdo činí údy své nástroji hříchu, zarmucuje Ducha sv., jenž v něm přebývá, nutě Jej, by odešel z příbytku jeho, a tak duchu nečistému místo učinil. Znesvě-

cujeť takřka dům Boží — jest chrámu prznitelem — hřeší proti Duchu svatému.

IV. Když Lucii sv. na rozkaz soudcův mezi nevěstky vléci chtěli, zázračně zůstala nepohnutou a plamen, kol kolem ji obkličující, se jí nedotekl. Takovou budiž duše naše — *immota et inamovibilis* — ni žádný popud smyslný jí nepohni — nepopálitelnou budiž ohněm lásky nečisté. Co proti vůli naší s tělem naším se děje, *non consentiente voluntate nostra* — přičítati se nám nemůže. *Si invitam jusseris violari, castitas mihi duplicatur ad coronam* — pravila sv. Lucie. Veliká to útěcha pro úzkostlivé!

Poenitentia salutaris.

- a) *Preces pro parentibus.*
- b) *Litaniae de Omnibus Sanctis.*
- c) *Veni Sancte Spiritus.*

Dne 21. prosince.

Na den sv. Tomáše, apoštola.

(Evang. sv. Jana 20, 19—31.)

I. Sv. Tomáš byl nevěřící. *Nisi tetigero, non credam.* Nevěra tato božskému Spasiteli se nelíbila. *Noli esse incredulus, sed fidelis!* Jak často zasloužili bychom takového pokárání! Jak slabá jest víra naše! **A předce bez víry nelze libiti se Bohu.** *Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est, et inquirentibus se remunerator sit.* (Hebr. 11, 6.). Prosmež tedy

každodenně s oním člověkem v evangeliu sv. Marka: *Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam!* (9, 23.)

II. Pán dopustil sv. Tomáši, aby vložil ruku svou v bok Jeho a prsty své v rány rukou a nohou Jeho. O té milosti! Nám ale celé přesvaté tělo Své na jazyk klade, dává nám je za pokrm a krev svou za nápoj. O té neskonalé větší milosti! Učiňmež se jí, jako sv. Tomáš, hodnými pokorou a lítostí, vírou, nadějí a láskou. *Dominus meus, et Deus meus!*

III. Sv. Tomáš napravil bývalou nevěru svou pracemi apoštolskými a ochotnou smrtí mučennickou za víru. Víra neprospěje nic, leč život podle víry. **Víra bez skutků jest mrtva.** (Jak. 2, 26.) Osvědčujmež tedy jako sv. Tomáš, víru svou skutky, a střežme se náležitosti do počtu těch, *qui ad tempus credunt, et in tempore tribulationis recedunt!* (Luk. 8, 13.)

IV. **Blahoslavení** — pravil Kristus Pán k Tomášovi — **kterí neviděli a uvěřili.** Blaženosti této můžeme a máme i my příúčastniti se. Kdybychom již zde všecko viděli, jaká zásluha pro věčnost zůstala by nám? Zde čas k věření, tam k potěšení. *Credamus ergo, ut aliquando videamus!*

Poenitentia salutaris.

- a) *Symbolum Apostolorum.*
- b) *Actus fidei ante et post s. Communionem.*
- c) *Preces pro conversione infidelium.*
- d) *Duodecim Pater in honorem duodecim Apostolorum.*
- e) *Pro clericis: Symbolum S. Athanasii.*

Dne 15. ledna.

Na den sv. Pavla, poustevníka.

I. Víme s jistotou, že z Bona jsme, a že celý svět ve zlém jest. Máme-li však dvojí tuto jistotu, proč dle ní nejednáme? Jestliže z Boha jsme, proč tak živi jsme, jako bychom byli ze světa? Jestliže svět ve zlém jest, proč svět milujeme? *Filioli* — napomíná nás sv. Jan a s ním sv. poustevník Pavel — *nolite diligere mundum, neque ea, quae in mundo sunt.* (Iv. 2, 15.) Všecko, což jest na světě, jest žádost těla, a žádost očí, a pýcha života, kteráž není z Boha, ale jest ze světa. A svět pomijí i žádost jeho; ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky. (I. J. 2, 16. 17.) O následujmež tohoto napomenutí — tohoto příkladu sv. Pavla!

II. Sv. Pavel byl prvním křesťanským poustevníkem a našel v samotě takové radosti a útechy nebeské, že jí po osmdesát let už neopustil a jsa starcem více než stoletým tam zemřel. *O nos ignavos in vita spirituali!* Bůh i nás volá z lomozu světa a z výtržností všedního života k sobě do samoty. *Ducam eam in solitudine et loquar ad cor ejus.* (Oseae 2, 14.) My se však volání tomu vyhýbáme, kde jen můžeme — nechtíce naprosto býti samotnými. Čas nám hned dlouhý jest . . . Poněvadž jsme nikdy neokusili, jak sladké to — býti s Bohem o samotě. Zkusme toho jednou! *Pie viventibus non subtrahuntur deliciae, sed in melius vertantur.*

III. *Quid prodest solitudo corporis, si defuerit solitudo mentis?* Greg. Lzeť býti v klášteře,

a předce, jako ve světě — lze býti ve světě, a předce jako v klášteře. Kdyby byl sv. Pavel do samoty své svět s sebou vzal, co bylo by mu prospělo, odloučenu býti od světa? On však nejen tělem, nýbrž i duchem poustevníkem byl. Oním-li býti nemůžeš, buď aspoň tímto. Nemysli stále na svět, nemluv stále o světě, světa stále nežádej. *Magis vive Deo, quam homini* — rci se sv. Augustinem: *Amplectar Te bonum; sine quo nihil est bonum! Tu solus mihi sufficis in infinitum, quid mihi cum homine?*

IV. *Nolite solliciti esse, dicentes: Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? Scit enim Pater vester, quia his omnibus indigetis. Quaerite ergo primum regnum Dei et justitiam ejus; et haec omnia adjicientur vobis.* (Mat. 6, 31—33.) Dějiny života sv. Pavla důkazem toho jsou i příkladem. Po šedesát let přináší mu krkavec každodenně půl bochníku chleba — posledního dne, když navštívil jej sv. Antonín, přináší bochník celý. *Vere pius, vere misericors Dominus, militibus suis duplicavit annonam.* — O křestane — buď jen věrným vojínem Ježíše Krista a o **annonu** se nestarej. *Providentia Augusti* — jak psáno na starých mincích — *providebit pro annona militum suorum.* Rozmnoží-li se jejich potřeby, rozmnoží též moudrá prozřetelnost a dobrotivost Boží jejich obživu.

Poenitentia salutaris:

a) *Solitudo sacra per aliquod tempus.*

b) *Jejunium in pane et aqua in honorem s. Pauli Eremitae.*

c) *Vestitus simplicitas in die festo.*

Dne 17. ledna.

Na den sv. Antonína, opata.

I. Jediné slovo Ježíšovo : **Prodej, co máš, rozdej chudým a pak přijď, následuj mne!** (Mat. 19, 21.) — učinilo z mladého Antonína tak věrného, tak stálého následovníka Kristova, tak velikého světce. A my při tolikých slovech Ježíšových zůstáváme vlažnými křesťany — tak velikými hříšníky! Čeho se tu nedostává? Ne milosti s hůry, nýbrž spolupůsobení našeho. O rozjímajme — jako svatý Antonín — často o marnosti věcí pozemských — o krátkosti života lidského, který, byť tak dlouho trval, jako život stopadesátiletého kmeta Antonína — předce naproti věčnosti jen okamžikem jest — a použijme krátkého času tohoto, abychom si připravili věčnost blaženou!

II. Sv. Antonín byl od zloducha ke všemu zlému pokoušen — on však pokušení všecka přemohl. Jakou zbraní? Modlitbou — znamením sv. kříže — jménem Ježíš — postem, bděním a mrtvením těla. My týchž zbraní užívejme! Nikdo není bez pokušení, ale Bůh nikoho nad síly pokoušeti nedopouští. Jsme sami vinni — začasťe, že do pokušení upadáme — vždycky však, že v pokušení klesáme. *Securitas est facilis ad lapsum* — dí sv. Vavřinec Justin. — *Qui se existimat stare, videat, ne cadat!* dí apoštol. (I. Kor. 10, 12.)

III. Několik výroků a pravidel života svatého Antonína.

1. Necht nikdy nevymizí myšlenka na věčnost z ducha vašeho. — 2. Mysli každého jitra: Snad večera se nedočekám. Mysli každého večera: Snad jitra se

nedočkám. — 3. Konej každý úkon tak, jako by byl života tvého poslední. — 4. Před útoky pokušitele mějte se vždycky na pozoru — vždy však buďte čilé odvahy. — 5. Kdo upírá božství Kristovo, neruší se od pohanů — kteří místo Tvůrci tvorů se klaní. — 6. Mnich jest jako ryba. Tato umírá, když vodu opustí; onen, když ze samoty se vzdálí. — 7. Příroda jest knihou, jenž všeliké knihy jiné zbytečnými činí. — 8. *Si silentium observes, cogita, te non esse dignum, qui loquaris.* — 9. Modlitba není dokonalou, pokud modlíci se ví, že se modlí. — 10. Světlo ducha má nekonečnou přednost před světlem tělesným.

Poenitentia salutaris.

a) *Eleemosyna.*

b) *Solitudo.*

c) *Aliquot Pater ad pericula tentationum superanda cum ruminacione petitionis: Et ne nos inducas in tentationem.*

Dne 20. ledna.

Na den sv. Šebastiana.

I. Sv. Šebastian byl **vojínem**, a sice udatným vojínem — pravým válečným hrdinou. I my máme býti vojíny Kristovými. *Militia est hominis vita super terram.* (Job. 7, 1.) Nepřátelé naši jsou: Svět, tělo, ďábel. Zbraně jejich: Žádost očí, žádost těla a pýcha života. Proti nim musíme bojovati pod práporem kříže.

Oblečme se v křesťanské odění pravého hrdiny křesťanského — ve štít víry, lebku spasení, meč ducha. Všelike šípy úhlavního zbojníka nám právě tak neuškodí, jako sv. Šebastiánu šípy Dioklecianovy, budeme-li tak udatně bojovati, jako on.

II. Sv. Šebastián byl **mučeník** i vytrpěl muka ukrutná. Ku stromu přivázán jsa, byl šípy **prostrřilen**. Hrozná tato muka snášel udatně, neotevřev úst svých k bědování z lásky ku Kristu. Šípy, jimiž do nás se střílí, jsou urážlivé řeči, posměchy, řeči hanebné, pomluvy, utrhání atd. I ony způsobují bolest a poraňují — ne tělo, ale duši. Následujmež sv. Šebastiána. Láska Kristova budiž **svazkem**, vížícím nás ku stromu kříže. Láska Kristova **balšámem**, hojícím rány duší našich. Láska Kristova **zámkem**, zamykajícím ústa naše, by nenaříkala.

III. Když byl sv. Šebastián z ran svých se vyhojil, neskryl se, nýbrž svobodně pronásledovatelům svým se ukázal, aby nové příležitosti k novým bojům a vítězství dobyl, i nabyl posléze, čeho tak toužebně hledal — korunu mučenicí — byl **holemi usmrcen**. O jak zahanbuje jeho srdnatost naši zbabělost! My o soužení nechceme slyšeti — vyhýbáme se pečlivě každé nepříjemnosti — a bojíme se neštěstí. *Non sic fratres, non sic! Christianorum est in cruce magis, quam in quiete laetari. Pati sit gaudium, sit desiderium nostrum.* Tak-li daleko to nepřivedeme, snažme se aspoň tak vyspěti, abychom netrpělivými nebyli, když Pán soužení a protivenství na nás sesýlá. *Quem diligit Dominus, castigat.* (Hebr. 12, 6.)

IV. Sv. Šebastián jest **ochráncem od moru**. Ve-

liký to Světec, neboť co hroznějšího, nad ránu morovou? Však ano — mnohem hroznější a nebezpečnější jest — mor hříchů. Tento duši zabijí, onen pouze tělo. Vyzýváme-li tedy dnes sv. Šebastiána za přímluvu u Boha, aby nás moru a nakažlivých nemocí chrániti ráčil, vyzvejme jej tím živěji za přímluvu u Boha, aby nás od každého hříchu a od nákazy zlých příkladů a učení zachovati ráčil a milost nám vyprosil, abychom pohoršení nedávali a pohoršení nebrali.

Poenitentia salutaris.

- a) *Visitatio aegroti.*
- b) *Eleemosyna pro nosocomio.*
- c) *Silentium ad calumnias et verba insultatoria.*

Dne 21. ledna.

Na den sv. Anežky.

I. *Hodie natalis est virginis, integritatem sequamur, natalis est martyris, hostiam immolemus.* S. Ambros. Ano, dnes slavnost jest něžné panny, třináctileté Anežky, *sequamur integritatem*; dnes památka jest zmužilé mučenice, třináctileté Anežky, *hostias immolemus.* — *Nomen virginis titulus est pudoris. Apellabo martyrem, praedicavi satis.* S dvojí korunou vítěznou — panenstvím a smrtí mučnickou, opouští dnes Anežka tento svět. Jak my ho jednou opustíme? *Ubi est victoria tua, ubi corona tua?*

II. *Nondum idonea poenae, et jam matura vic-*

toriae, dí sv. Ambrož o sv. Anežce. O nynějších mladých lidech by se dojista opáčně mohlo říci: *Nondum matura aetate, et jam idonea peccato*. — O léta mládí mého, jak nepodobna byla mladictví sv. Anežky! Jak zahanbuje tato třináctiletá dívka mne, starce šedivého. Není divu! Jaké mládí, také stáří — jaký stromeček, taký strom. Vyprosiž mně, sv. Anežko, té milosti, abych aspoň poslední léta svá Bohu a ctnosti zasvětil, nezasvětiv mu léta prvotná! *Delicta juventutis meae et ignorantias meas ne memineris Domine!* (Psalm. 24, 7.)

III. *Recede a me pabulum mortis, quia jam ab alio amatore praeventa sum*. Tak dává Církev mluvíti sv. Anežce k milovníku jejímu. A kdož jest, jenž první byl dobyl srdce jejího? Odpovídá: *Amo Christum, in cujus thalamum introibo, cujus Mater virgo est, cujus Pater feminam nescit: quem cum amavero, casta sum; cum tetigero, munda sum; cum accepero, virgo sum*. — S tímto čistotným, nebeským, božským ženichem se tolik tisíc duší zbožných zasnoubilo. Tys jednou z nich. Zůstaň věrnou lásce Jeho a všeliké nabídnutí k nevěrnosti zmužile, jako sv. Anežka, a s opovržením odmítni. *Recede a me pabulum mortis! Ipsi soli servo fidem, ipsi me tota devotione committo*.

IV. *Pereat corpus, quod amari potest oculis, quibus nolo. Quid moraris? Et haec sponsi injuria est expectare placituram* — tak sv. Anežka ke katu pravila. O jak rozdílně smýšlejí, mluví a jednají ženy naše, které jen líbiti se chtějí — smrtelným lidem, ne Tomu, jemuž jedině se zalíbiti by usilovati měly! *cui angeli serviunt, cujus pulchritudinem sol et luna mirantur*.

Ecce s. Agnes, quod concupivit, jam videt, quod speravit, jam tenet, ipsi est juncta in coelis, quem in terris posita tota devotione dilexit. Pulchra facie, sed pulchrior fide beata es Agnes, respuens mundum laetaris cum angelis, intercede pro omnibus nobis.

Poenitentia salutaris.

a) *Pro voto ligatis: Renovatio votorum.*

b) *Examen conscientiae praesertim de peccatis, in juventute commissis, cum dolore et proposito.*

c) *Imploratio quotidiana patrocinii s. Agnetis tamquam singularis patronae castitatis. Thom. Kemp. eam praecipue coluit.*

Dne 23. ledna.

Ná den Zasnoubení P. M.

I. *Desponsatio B. V. gaudium nuntiavit universo mundo.* — Když družba hosti zve — když ruce si podají — když svatba už se koná — tu vše jest radostno a veselo. Kdyby však zřeli ty strasti a soužení, co následují, zašlo by žertování snoubencům i svatebníkům. Při dnešním slavném zasnoubení — při zasnoubení Marie a Josefa, opak se děje. Tu vše po tichu, počestně a vážně se koná. Tu není dud — není houslí slyšeti. A předce — celý svět měl by dnes radostí plesati; neboť radost přináší světu celému toto zasnoubení. *Ex te enim, o Maria, ortus est sol justis-*

tiae, Christus Deus noster, qui solvit maledictionem et dedit benedictionem.

II. Při každé svatbě **dárky svatební** se přinášejí. Teď přijdou dárky, říká se. Nuže: což podarujeme my panickým Snoubencům? Co oni sami věnovali sobě v dar svatební — čisté srdce a nepoškvrněné tělo. *Argentum et aurum non habeo, o s. Sponsa, o s. Sponse, quod autem habeo, hoc tibi do!* — Tobě, blahoslavená Panno, tři kvítka dávám: **lilli** — *puritatis studium* — **fialku** — *humilitatis exercitium* — **růži** — *patientiae exercitium*. — Tobě, sv. Josefe, též tři kvítka věnuji: libovonný **karafiát** — šetrnost k počestnému jménu bližního — vysokokmennou **rozmarínu** — věrnost k plnění povinností svého povolání — tak řečenou **hořící lásku** — lásku k Ježíši a Marii.

III. Snoubenci nejčistotnější a nejčudnější, co jich kdy žilo a žíti bude, dnes přistupují k oltáři. *Castus erat Jesu nutritius, s. Josephus — casta erat B. V. Maria.* Toto nepoškvrněné zasnoubení máme a můžeme následovati všickni. Božský Vykupitel chce se zasnoubiti a na věky spojití s duší naší. *Veni electa mea — dí — et ponam te in thronum meum.* Nejužší toto spojení a duchovní zasnoubení děje se zvláště ve sv. přijímání. *Nulla carnalis copula ex duobus sponsis vel conjugibus sic facit unum corpus, sicut s. Communio corpus et animam nostram copulat cum corpore et anima Christi. Illum ergo tamquam sponsum nostrum amemus, quem amare debitum est — Illum exosculemur, quem osculari castitas est. S. Paulinus. Desponsat sibi corda, non corpora. Maria zajisté dí, Virum non cognosco — sed sponsum, sed tutorem*

sed nutritium. Tím vším chce nám i Ježíš býti, ba mnohem více sponsus sanguinis! ne jen nutritius, sed ipsum nutrimentum, non solum tutor, sed ipsa tutela. O quantus amor! Redamemus!

IV. Čtyři příčiny Mariina zasnoubení: 1. *Ut per generationem Joseph origo Mariae monstraretur.* 2. *Ne lapidaretur a Judaeis ut adultera.* 3. *Ut in Aegyptum fugiens haberet solatium.* 4. *Ut partus ejus celaretur diabolo.* — První vyžadoval zákon, druhé povinnost k sobě samé, třetí potřeba božského dítěte, čtvrté lest satanova. — Taktě vidíme, jak moudře Pán všecko řídí, *et in omnibus operibus Suis quasdam congruentias rerum vel temporum propter operis Sui pulchritudinem servare consuevit.*

Kořme se tedy ve všem, co Bůh činí, — buď si to velké, buď si malé, co činí — ohledem na nás i na jiné — na stát i církev — na svět a řízení člověčenstva — moudré Jeho prozřetelnosti!

Poenitentia salutaris.

a) *Litaniae Lauretanae.*

b) *Pro eluendis omnibus peccatis per quinque sensus commissis, quinque Pater et Ave cum dolore.*

c) *Silentium per aliquod tempus in honorem silentii, quod s. Josephus observavit versus B. V. Mariam.*

d) *Pro conjugibus: Renovatio sponsionis, in benedictione matrimonii factae.*

Dne 25. ledna.

Na den Obrácení sv. Pavla.

I. **Šavle, Šavle! proč se mi protiviš?** (Skutk. 9, 4.) Tak táže se božský Spasitel i mne i tebe, a každého hříšníka. Protivíme se Ježíši, kdykoli hřešíme; nebotě každý hříšník, seč jest Ježíše křižuje. Aneb co zavinilo ukřižování Jeho, ne-li hřích? Pronásledujeme Ježíše, když Jeho a své spolubratry — když své bližní pronásledujeme, osočujeme, jim na cti utrháme, škodíme. Neboť údy i hlava trpí. O ustaňme již — aneb raději nikdy nezačínějme, býti pronásledovateli Ježíšovými! Čím nám ublížil? **Proč** neskonanou Jeho lásku zplácíme neskonalým nevděkem? Proč?

II. Dnes jest den obrácení sv. Pavla — kdy bude den mého neb tvého obrácení? Proč odkládáme den ode dne — rok od roku se svým obrácením? Proč neustále s krkavci křičíme: *Cras! Cras!*? Proč zítra — proč ne ještě dnes? Zdaliž nám zítra snadnějším bude, co dnes nám těžko jest! Nebudeliž obrácení se tím tvrdším, čím déle jím odkládati budeme? Sv. Pavel nebyl by se dojista **nikdy** obrátil, kdyby se nebyl obrátil **dnes!** Tedy — *hodie si vocem Ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra!* (Psalm. 94, 8.) Jen zmužile vpřed! *Ego dixi! Nunc coepi!* Kdo rychle začal, polovici práce vykonal.

III. **V nebi jest** — jak Ježíš dí — **větší radost nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými.** (Luk. 15, 7.) O jaká radost byla as v nebi dnes nad obrácením sv. Pavla:

Jaká radost byla z toho již na zemi mezi učeníky Ježíšovými! Ne bez příčiny; kterak byl by mohl Šavel — *spirans minarum* — Církvi škoditi, kdyby ji byl déle tak pronásledoval? A kterak prospěl jí, když se byl obrátil? — Spůsobmež i my Bohu a Církvi — andělům i lidem, zvláště však sami sobě, svatou tuto radost! neboť je-li vůbec na světě radosti, tož zjeďnává ji čisté a očištěné svědomí. O jak sladké jsou slzy kajicnosti!

IV. Božský Spasitel o Šavlovi obráceném řekl: **Jestif mi nádobou vyvolenou, aby nesl jméno mé mezi pohany.** (Skut. 9, 15.) Takovými nádobami vyvolenými jsme i my — jsouce povoláni, jméno Ježíšovo všude slovy i skutky rozšiřovati a zvelebovati. Jak sličné to povolání! Než jak špatně jsme je dosud plni! jak málo učinili jsme ke cti jména Božího! Nechat se polepšíme, dobré podporující a zlé zamezující, seč jsme. Pak-li jsme až dosavad **Šavly** byli, budme od nyníčka **Pavly**! — S milostí Boží všecko lze. **Všecko mohu** — dí Pavel — **skrze toho, jenž mne posiluje.** (Filip. 4, 13.) Jeho milost i mně dostačuje! —

Poenitentia salutaris.

- a) *Septem Pater pro conversione peccatorum.*
- b) *Symbolum apostolicum cum renovatione votorum Baptismi.*
- c) *Jejunium in honorem jejunii triduaní s. Pauli.*
- d) *In quatuor orbis plagas te convertens ora pro missionariis apostolicis.*

Dne 27. ledna.

Na den sv. Jana Zlatoústého.

I. Sv. Jan Chrysostomus byl nejvýmluvnějším všech kazatelův, tudíž **zlatoústým** prozván; než co byla by mu prospěla výmluvnost bez zbožnosti? *Fuisset cymbalum bene sonans et aes tinniens, praeterea que nihil, et dum aliis praedicaret, ipse reprobus factus fuisset.* Štěstí a zásluha jeho v tom tedy záleží, že, co jiným kázal, sám plnil, že v pravém slova toho rozumu byl **kazatelem vzorným**. Následujmež ho! Kažme jiným slovy i skutky. Ne jen ústa naše budtež zlatoústá, *aurea proferentia verba*, nýbrž i srdce a ruka naše zlatou buď, *aureos fovens affectus, aurea exercens opera*. Jaký to poklad zlata můžeme nashromáždit sobě!

II. Sv. Jan Zlatoústý mluvil s kazatelny neohroženě — *respectus humanus*, jenž tak často nám ústa zamyká, mu nevadil. Tím si ovšem velmože světa zneprátnil, neboť *veritas odium parit*; to mu však nepřekáželo, by nehorlil na jejich neřesti a veřejná pohoršení. *Verbum Dei non est alligatum.* (II. Tim. 2, 9.) Spojujmež vezdy s povinnou úctou k velmožům světa také povinnou věrnost k Nejvyššímu. *Quid mihi prodest hominibus placere, si displiceam Deo? si hominibus placerem, Christi servus non essem.* (Gal. 1, 10.) *Oportet Deo magis obedire, quam hominibus.* (Act. 5, 29.)

III. Sv. Jan Zlatoústý čerpal výmluvnost svou ne z filosofie, nýbrž z theologie, ne z rozumu, nýbrž ze zjevení Božího, — a nabyl jí aniž tak knihami, jako modlitbou. Chceme-li tedy duchaplnými a prospěšnými kazateli se státi, čerpejme pravou křesťanskou vý-

mluvnost z téhož pramene, z něhož ji sv. Jan Zlatoustý a všickni velicí řečníci a učenci Církve katolické čerpali z rozjímání písma sv. a z modlitby. *Indiget quis sapientia (vel eloquentia) postulet, et dabitur ei. Sapientia domum Dei est, non datur nisi petenti. Oremus ergo ante studium concionis. —*

IV. Sv. Janu Zlatoustému zjevil prý se, když jednou do vyhnanství se ubíral, sv. mučedník Basilišk, řka jemu: *Joannes frater, crastinus dies nos loco conjunget!* — I my všickni nacházíme se ve vyhnanství tohoto slzavého údolí a též k nám volají Svati nebeští; *Frater, crastinus dies loco conjunget nos!* O jak těchuplná jsou slova tato dobrému! Avšak zatracenci k ne-jednomu z pekla volají: *Frater, crastinus dies nos loco conjunget!* O jak strašná jsou slova tato zlému. Snažme se tak živu býti, abychom v předposlední den svého života zaslechli slova útěchy z úst sv. Jana Chrysostoma: *Frater, crastinus dies nos loco conjunget!* a v den poslední z úst Ježíšových: *Hodie mecum eris in paradiso!* (Luc. 23, 43.)

Poenitentia salutaris.

a) *Septem Pater pro impetrandis septem donis Spiritus sancti.*

b) *Oratio pro felici morte pro se et aliis.*

c) *Auditio concionis et preces pro omnibus concionatoribus.*

d) *Pro clericis: Hymn. Veni Creator.*

Dne 29. ledna.

Na den sv. Františka Salesia.

I. Sv. Salesius horlivým apoštolem.

Jak velice přičinil se, aby kacíře a hříšníky obrátil — aby onyno ku pravdě, tyto ke ctnosti zpět přivedl — silou pravdy a lásky! Nebyltě on *Boanerges*, kterýž neví, *cujus sit spiritus* — který jen koukol vypleti — ohněm a mečem všecky kacíře a hříšníky vyplenit chce — on pravým byl učeníkem Toho, jenž třtinu malomocnou dolomiti, doutnající knot úplně uhasiti nechce, zbloudilé ovečce nezlořečí, aniž s holí ji pronásleduje, nýbrž tak dlouho za ní jde, až ji nalezne, a vloživ na ramena svá zpět do ovčince donese. Takovým pastýřem byl sv. Salesius. *Imitemur!*

II. Sv. Salesius milovníkem Ježíšovým.

Cokoli počínal, četl, psal, činil, počínal slovy: **Zdráv buď Ježíš, láska má!** Proto dělo se vše od něho s láskou k Ježíši a v lásce Ježíšově. Kéž bychom i my Ježíše tak milovali! Jak snadnou byla by nám pak i věc nejtěžší! A jakým požehnáním bylo by provázeno vše, cokoli činíme! Přichází-li kníže světský, volá vše; *Vivat! vivat!* ale král králův *J. N. R. J.* *Vivat* nezaslechne — ani ze srdce, ani z úst. Ba mnohý tak si vede, jako by mu *pereat* volati chtěl. O té nepochopitelné chladnosti! O té hrůzyplné nevěry!

III. Sv. Salesius vzorem mírnosti.

Při otevření mrtvoly jeho nalezena žluč jako skamenělá pro ustavičné násilí, jež sobě činil, aby hněv ukrotil. Rtové jeho přetékali sladkým medem a něžností touto srdce všechněch táhl k sobě a s sebou

k Ježíši — ku ctnosti. I můžeme tudíž jako božský jeho učitel volati k nám: *Discite a me, quia mitis sum et humilis corde.* (Matth. 11, 29.) Školou a pramenem tichosti jest pokora. Pokorný poznává bídu svou a tudíž b'dám jiných šetrně promijí — nehorší se, když jiným něco lidského se přihodí, poněvadž začasť i jemu podobně se děje. *Nil humani a me alienum puto.*

IV. Ukazují-li nám jiní Světcové svatost ze stránky přísné, více odstrašující, než lákavé, ukazuje nám ji sv. Salesius **ze stránky příjemné**, kdež si ji, chtě nechtě, oblíbiti musíme. Jeho Philothea jest navedením ku svatosti pro všechny lidi a časy. Nečinít tu přepjatých požadavků, ničeho, co by každý podniknouti nemohl, pakli chce, a podniknouti musí, chce-li spasen býti. — Čítejmež tedy pilně v tomto navedení ku křesťanskému životu a co jsme čtli, s milostí Boží konejme — pak máme spásu pojištěnu!

Poenitentia salutaris.

- a) *Actus amoris Dei et proximi.*
- b) *Litaniae de ss. Nomine Jesu.*
- c) *Actus aliquis mansuetudinis erga eum, quocum consentire vix potes.*

Dne 2. února.

Na den Očišťování P. Marie.

(Evang. sv. Luk. 2, 22—32.)

I. Ježíš Kristus objevuje se dnes poprvé v chrámě, a Maria přináší za Něho a za sebe **předepsanou oběť**. Důležité naučení a sličný příklad to pro nás,

kterak i my se v chrámu Pánu pozastaviti — a jakou oběť my přinášeti máme. Nejlibeznější obětí budeme Mu sami, totiž naše srdce: myšlenky, slova, skutky, vše, co jsme a co máme, máme obětovati a můžeme obětovati Pánu — za oběť chvály, díkučinění, lítosti, zadostučinění za hříchy své, za oběť úplného se odevzdání do nejsvětější Jeho vůle.

II. Jaký to **zázrak pokory**! Nejčistotnější podrobuje se dnes zákonu očišťování, Panna nepoškvrněná zákonu pro matky hříšné. Nic si z toho nedělá, že ji svět za to má, čím předce nebyla, a ji neuznává tím, čím byla. Následujmež jejího příkladu! Nech svět o nás soudí co chce, jen když svědomí nám dobré svědectví dává! Ať jednáme, jak chceme, světu se nezavděčíme. Což na tom, jen když Bůh s námi jest spokojen! Jen Jeho zákon budiž zákonem naším a jediným pravidlem našeho snažení a činění!

III. Slavnost očišťování Mariina budiž i slavností očišťování našeho. **Nic nečistého nevejde do království nebeského.** (Zjev. 21, 27.) Očišťme tedy svědomí své ode všeho, co je znečišťuje! A očistivše je snažme se, aby už poškvrněno nebylo. Na tom však není dosti. Nám i předepsanou oběť na zadostučinění za hříchy přinéstí sluší. Nemožno-li nám přinéstí oběť bohatých, přinesme alespoň oběť chudých, jako Maria — dvě hrdliček — tichost a pokoru. **Učte se ode mne, neboť tichý jsem a pokorný srdcem.** (Mat. 11, 29.)

IV. Božská Máti učí nás dnes, kterak zákon Boží plniti máme a stařícký Simon dnes poučuje nás, jaké odplaty pak se nadíti můžeme. Nemůžeme-li již odplatou hojnou, že jako on, v hodině smrti své Ježíše neto-

liko na lokty vzíti, nýbrž i do srdce přijati můžeme a důvěrně zvolati: **Nyní, o Pane, propouštíš služebníka svého v pokoji, neboť viděly oči mé Spasení Tvé a Spasitele mého, a nejen viděly, nýbrž i přijaly? Kdož nevolil by zemřítí s touto útěchou Simeonovou? Jaký život, taková smrt.**

Poenitentia salutaris.

a) *Visitatio ecclesiae et renovatio votorum baptismi.*

b) *Auditio Missae et cum Jesu oblatio sui Deo Patri.*

c) *Quinque Ave inserendo mysteria gaudiosa D. N.*

d) *Dispositio et confectio ultimae voluntatis cum assignatione legati ad pias causas.*

e) *Preces in honorem s. Simeonis pro felici morte.*

f) *Pro clericis: Preces commendationis animae.*

Dne 3. února.

Na den sv. Blažeje.

I. Sv. Blažej jest jedním ze čtrnácti svatých pomocníků. Jediným a pravým pomocníkem naším jest sice toliko Bůh: *Auxilium meum a Domino, qui fecit coelum et terram.* (Pslm. 120, 2.) K němu tedy ve všelikých potřebách těla i duše se utíkejme řkouce: *Deus auxilii mei et spes mea ab aeterno, da mihi auxilium de tribulationibus, nam praeter Te nullus est auxiliator — praeter Te — ovšem ale — propter Te —* poněvadž často skrze jiné a na přimluvu jiných

vypomoci chceš. V tom rozumu jesti i sv. Blažej pomocníkem. Ve všech tedy potřebách za přímluvu jej vzývejme — zvláště v těch, ve kterých obzvláště co pomocník vzýván bývá.

II. Sv. Blažej bývá zvláště ve dvou tělesných potřebách vzýván co pomocník: při bolení v krku a moru dobytka. V oné pro zázračné uzdravení chlapce, jemuž hrozilo nebezpečí, rybí kosti se zalknouti, v této, poněvadž dravá zvěř se nevzdálila od cely jeho, pokud jí nebyl požehnal. — Jestli dobré a slušné v podobných nebezpečnostech těla sv. Blažeje vzývati; avšak jsou podobná, ba větší nebezpečství duše. Jsou též bolesti krku a mory v rozumu duchovním; jsoutě tvrdší a neoblomní, zvířecí, chlípni lidé. *In his prope-remus ad s. Blasium!*

III. Sv. Blažej žil dlouho v **samotě** mezi divou zvěří, tak že se sv. Jeronýmem o sobě říci mohl: *Mihi oppidum carcer est, solitudo paradisus*. Oblibme sobě a vyhledejme, jako on, zátiší samoty, vyhýbejme se roztržitostem světa, zbytečným návštěvám společností, varujme se prázdných hovorů a obcování se světáky atd. Ježíš jest nejraději *solus cum sola (anima)*. *Ducam eam in solitudinem — et loquar ad cor ejus*. (Oseae 2, 14.) — Pomíjeme aspoň taková místa a lidi, kdež byt ne tělu, ale duši nebezpečství hrozí, zbavenu býti života věčného. Co prospěje nám celý svět, duši-li ztratíme?

IV. Dvě svíčky sv. Blažeje znamenají planoucí lásku k Bohu a k bližnímu. O, mezi tyto dvě svíce milostné ne jen dnes hlavu položme, nýbrž každodenně — celé tělo své — veškero snažení a činění své,

všecka svá myšlení, řeči i skutky, aby se na nás a od nás vyplnilo, co řekl Kristus Pán: **Tak svěť světlo vaše před lidmi, aby viděli skutky vaše dobré a vlebili Otce vašeho, jenž jest v nebesích.** (Mat. 5, 16.) O jak krásně dal sv. Blažej svítiti světlo lásky své k Bohu a k bližnímu v životě i v smrti! Následujmež ho, a požehnání sv. Blažeje nemine se při nás s účinkem!

Poenitentia salutaris.

- a) *Solitudo per aliquot dies.*
 - b) *Abstinentia ab aliqua delectatione.*
 - c) *Actus charitatis erga Deum et proximum.*
-

Dne 6. února.

Na den sv. Háty.

I. Sv. Hata pocházela ze **vznešené šlechty**. — *Id colligitur ex verbis praetoris: None te pudet nobili genere natam, humilem et servilem christianorum vitam agere?* — Co odpověděla však Panna vznešená? *Multo praestantior est christiana humilitas et servitus regum opibus et superbia,* aneb jak v breviáři ještě jinak čteme: *Summa ingenuitas ista est, in qua Christi servitus comprobatur. Ancilla Christi sum, ideo me ostendo servilem personam.* Jak sličné to naučení pro šlechtice i nešlechtice! Šlechticové nevypínejte se šlechtictvím, nýbrž ku pokoře ji obraťte. Nešlechticové v tom ošlechtění svého hledejte — býti příbuznými Ježíše Krista — sluhy a služebnicemi Jeho. Co prospěje sebe vznešenější šlechtictví rodu bez šlech-

tictví milosti — a co ošlechtuje člověka více nad šlechtictví ctnosti?

II. Sv. Háta byla **velmi slična**. *Nam Quintilianus Siciliae praetor ejus amore captus est.* Sličnost těla jest velmi nebezpečným darem přírody. Jak mnozí jsou jí učinění nešťastní! Máš-li tento dar od Boha, neužívej ho nikdy proti Bohu! Pýcha, marnivost, samolibost, vypínání se nad jiné a pohrdání jimi, koketerie jsou obyčejným komonstvem sličnosti. Než jak škaredým jest sličné tělo před Bohem, v němžto není sličné duše! *Fallax est gratia et vana pulchritudo, mulier timens Dominum ipsa laudabitur.* (Prov. 31, 30.). Tak sličnou a spolu tak bohabojnou byla sv. Háta — proto zůstala nesvedenou, nevinnou, nepoškvrněnou a čistou — právě sličnou a půvabnou před Bohem.

III. Sv. Háta byla **ukrutně mučena**. — *Primum colaphis caesa, dein missa in carcerem, dein admotis candentibus laminis in equuleo torta, dein mamilla eidem abscissa, dein in acutis testalis et candentibus carbonibus volutata, usque dum semimortua in carcerem reducta ibidem effaret animam.* — O co dovede láska k Ježíši trpěti a snáseti! Jak málo my teď Jež milujeme, jenž z lásky k Němu tak málo snášíme, tak málo trpíme! Kéž bychom ode dneška v lásce prospívali, aby též prospívala naše trpělivost, a abychom na sklonku života se sv. Hátou se modliti mohli: *Domine, qui me custodisti ab infantia, qui a me abstulisti amorem hujus saeculi, qui me omnibus tormentis hujus vitae superiorem effecisti — accipe animam meam!* —

IV. *Crudelis tyranne, non te pudet amputare in*

femina, quod ipse in matre suxisti? tak řekla sv. Háta, když jí soudce prsa uříznouti velel. — Muky této, panno a paní křesťanská, báti se nemusíš; jsou však jiná nebezpečí ohledem jí, ba ty sama můžeš tím býti jiným ukrutnou tyrankou. Rozpomeň se tedy často na sv. Hátu — a rei sama k sobě a k jiným — *non pudeat te!* Bůh dal prsy ženám za nástroje k životu dětí — a Ježíš Kristus sám, jsa dítětem, užíval nástrojů těchto k obživě své. Nenadužívej jich tedy ku chtíčům a hříchu, aneb dokonce ku svádění nevinných!

Poenitentia salutaris.

a) *Gratiarum actio pro fide catholica, qua ad tantam dignitatem evecti sumus.*

b) *Tres Pater pro illis, quorum periclitatur castitas, immorando petitioni: Et ne nos inducas in tentationem.*

c) *Quotidiana infra octavam hujus festi oratio ad s. Agatham pro impetrando dono perseverantiae.*

Dne 24. února.

Na den sv. Matěje, apoštola.

(Evangelium sv. Mat. 11, 25—30.)

I. Co ztratil Jidáš **vinou svou**, obdržel Matěj z **milosti Boží**. *Haec est oeconomia gratiae divinae; nulla gratia manet inanis et vacua.* Čím pohrdá jeden, obdrží druhý — co onen ztrácí, tento nalezá. Tak u věcech velkých i malých. Celé říše od víry

odpadají, za to obrací se jiné. Když slunce v jedné části světa zapadá, v druhé vychází. Tak jestiž i při jednotlivých věřících. To budiž naší útěchou, slyšíme-li o odpadnutí od víry a urážky mravů. Bůh a Církev při tom předce újmy neutrpí.

II. Děsný konec Jidášův. Bože můj! — kam zavedla Jidáše lakota. Z apoštola zrádce — ze zrádce samovrah! *Qui stat, videat, ne cadat!* Malými věcmi počínáme, velkými končíme. Jidáš mohl právě tak v nebi býti, jako nyní v pekle jest, místo mezi ďábly, mezi apoštoly dlíti. — **Byl přičten k nám** — pravil sv. Petr — **a došel podílu posluhování tohoto; a ten zajisté obdržel pole ze mzdy nepravosti.** (Skutk. 1, 17—18.) Jak hrozné jest popravné toto kázání pro Jidáše, — jak hrozné pro každého, kdož pro věci časné zrazuje Ježíše — obětuje duši i spasení!

III. Los padl na sv. Matěje. O šťastný ten los! ne sice pro tento, ale pro onen svět. *Sors cecidit mihi in praeclaris!* Tak může o sobě říci Matěj, tak i já. Kolika millionům nepřipadl tak šťastný los jako mně — jsem křesťanem — katolíkem, knězem! Vyhrál jsem v pravdě veliký los! Co mi však prospěje, an jej opět promařím? Sv. Matěj ho nepromařil. *Implevit sortis mensuram et plenitudinem opere et sanguine. Fili! volumusne cum s. Mathia sortem possidere in coelis! Pari zelo apostolico laboremus pro Deo et sancto Evangelio in terris, ut aliquando dicere cum ipso possimus: Sors cecidit mihi in praeclaris!*

IV. Proč byl sv. Matěj od Boha na místo Jidáše k apoštolátu povolán? Pro svou pokoru. Byltě jako

ostatní učeníci, vždy s Ježíšem — jméno jeho však nikdy se nejmenuje. V tichosti a pokoře sloužil Pánu. Pokora tato líbila se Bohu a líbila se spolu-učeníkům jeho. Proto s Josefem Barsabášem přede všemi jinými apoštolátu hodným uznán jest. A maje rozhodnouti los mezi těmito dvěma stejně hodnými čekateli, rozhodl los pro Matěje. Josef spravedlivý mu toho nezáviděl. Kéž bychom i my tak smýšleli, osudu lepšího vespolek sobě nezávidíce! Vždyť Bůh kostky vrhá. Neomylná ruka jeho chybiti nemůže!

Poenitentia salutaris.

a) *Duodecim Pater in honorem duodecim Apostolorum.*

b) *Symbolum apostolicum.*

c) *Gratiarum actio pro vocatione nostra ad fidem et ad statum nostrum.*

d) *Preces pro electione ministrorum ecclesiae dignorum.*

e) *Pro clericis: Psalm 102. Benedic anima mea Domino.*

Dne 2. března.

Na den blahoslavené Anežky České.

I. Anežka, dcera českého krále Přemysla Otokara prvního, narodila se v Praze r. 1208. Záhy zasnoubena byla slezskému knížeti Boleslavovi a poslána do Třebnice, by v klášteře panen cisterciáček, kterýž sv. Hedvika spravovala, nábožného vychování nabyla;

zde pak první základy svátosti položila. Po smrti snoubence odvezena jest Anežka do Čech, kdež ji rodičové na cvik dali pannám premonstrátského řádu v Doksanech. — O, těch rodičův zbožných a pečlivých! Dcera královská na vychování u panen klášterních a již vysílá první pablesky svatosti! Otče, matko! i tobě svěřil Bůh dítky k obrazu svému stvořené, bys je vychoval pro nebe. Jak k cíli tomu pracuješ! Kladeš i ty základy svatosti do srdcí jejich! Bys nemohl (a) poslati je do kláštera, však i ty pravidla křesťanského vychování znáš a Bůh ti k tomu dává milost svou; i tvoje vychovávání směřujž ke svatosti, a tak dítkám nejlepší důkaz lásky dáš. „**Vy, otcové! vychovávejte syny své v kázni a trestání Páně.**“ (Efez. 6, 4.) „**Kdo pohorší jedno z maličkých těchto, jenž ve mne věří, tomu lépe by bylo, aby zavěšen byl žernov osličí na hrdlo jeho a byl pohřžen v propast mořskou.**“ (Mat. 18, 6.) „**Neodjímej od pacholet kázně: nebo budeš-li je trestati metlou, neumře, ale duši jeho z pekla vysvobodíš.**“ (Přisl. 23. 13. 14.)

II. Dříve, než v pannu zrostla, obětovala Anežka Kristu Pánu ustavičnou čistotu. Neboť brzy potom, jakž ji rodiče z doksanského kláštera vzali, prosila Rodičku Boží za ochranu proti smrtelným ženichům, aby tělo bez porušení do hrobu složiti mohla. Když pak jí s manželským sňatkem podávali **císařskou** korunu, sáhla moudrá panna po trnové koruně svého ukřižovaného miláčka Ježíše. — Ó, té šťastné a blahoslavené výměny! *Jesu, Tibi vivo; Jesu, Tibi morior; Jesus, Tuus sum in vita et morte mea!* „**Bla-**

hoslaveni čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ (Mat. 6, 8.) „Nepoškrvnění následují Beránka, kamkoli jde.“ (Zjev. 14, 4.)

III. Pod královským rouchem nosila bl. Anežka košili žíněnou; den co den obcovala mším svatým, klečíc na holé podlaze; odpoledne i s večera modlila se klečmo hodinky, prosila Boha skroušeně za odpuštění hříchův, činila přímělu za duše v očistci, též za všecken národ český. Po půlnoci prostě oblečena putovala s důvěrnou družkou bosa po pražských kostelích; ve svatou dobu před Božím hodem vánočním a velikonočním, v den před slavnostmi Panny Marie, také vždy v pátek a v sobotu postila se o chlebě a vodě. Málo spala na tvrdém ustlání; milosrdných skutků pilně prokazovala a často duši svou svátostmi posvěcovala. Hle, moudrá panna s hořící lampou v ruce své! Pokladů, kterých rez nezzírá a zloděj nekrade, shromažďuje sobě. *Veni, electa mea, et ponam te in thronum meum, quia concupivit Rex speciem tuam. — Trahe me post te, in odorem curremus unguentorum tuorum.*

IV. Anežka pečovala o založení špitálu pro chudé a nemocné a vystavěla na Starém městě pražském klášter pro klarisky, do něhož svatá abatyše Klára, první řádu toho, k prosbě Anežčině sbor pěti řeholních sester vypravila. S klariskami vstoupila do kláštera i Anežka, a slavné sliby složivši, zasnoubila se Pánu Ježíši a nápotom sama abatyší kláštera toho ustanovena jest. Tu pak jsouc zrcadlem řeholních ctností, zářila pokorou, láskou a chudobou. O svých klášternicích soudila: „Jsou hodnější a moudřejší než já!“ a později nařídila jeptiškám, aby jí „Starší

sestro“ říkaly. — Chceš-li velkým býti, prvé malým buď. Pokora jest základ všelikých ctností. **Kdo ctnosti bez pokory shromáždití chce, nese prach naproti větru,**“ dí sv. Řehoř, „**Kdo z vás větší jest, bude vašim služebníkem.**“ (Mat. 23, 11.) „**Bůh se pyšným protivi, ale pokorným dává milost.**“ (Jak. 4. 6.)

Poenitentia salutaris.

a) *Quinque Pater pro obtinenda gratia christiana prolium educationis.*

b) *Quotidiana oratio ad B. V. M. et s. Angelum custodem.*

c) *Consideratio de pretio castitatis.*

d) *Jejunium in pane et aqua una die ad honorem B. Agnetis de Bohemia.*

e) *Saturatio pauperis.*

f) *Auditio Missae flexis genibus.*

Dne 19. března.

Na den sv. Josefa.

(Evang. sv. Mat, 1, 18—21.)

I. Sv. Josef jest **panický ženich panenské matky** a tudíž vzorem **svobodným i ženatým**. O, kdyby všickni svobodní smýšleli tak, jako sv. Josef, jak málo který toužil by po manželství! A kdyby všickni ženatí tak ctnostně živi byli jako sv. Josef, jak málo manželů přalo by si býti ještě svobodnými! Tak ale nespokojenost všady mezi svobodnými i ženatými. Oni touží oženiti se, tito litují, že se oženili. Čeho se těm

i oněm nedostává? Panického smýšlení sv. Josefa. *Quaerunt, quae carnis sunt, ideo tribulationem carnis habent hujusmodi.* —

II. Sv. Josef jest **pěstounem** Ježíše Krista — vzorem tudíž a příkladem všechněm rodičům. O kdyby všichni otcové a matky tolik lásky a péče věnovali dítkám vlastním, jako svatý Josef věnoval božskému chovanci svému, jak málo bylo by dětí nezdařilých! Avšak otcové a matky z větší části domnívají se, že dosti činí, dítky své živíce, jich vychování ale málo sobě všímajíce. Což ale dítko jen tělesné potrawy potřebuje a ne také duchovní u míře větší? Není-liž duše více těla? Člověk zajisté ne samým chlebem živ jest, ba co prospěje mu život tělesný, na duši-li mrtev jest — ve věčné-li pádí zahynutí?

III. Sv. Josef byl **spravedlivý**. Jediné toto slovo obstihuje vše, co ku chvále jeho říci lze. Neboť spravedlivým býti znamená, vesměs a vždycky činiti, což spravedливо jest — všeliké povinnosti plniti — povinnosti k Bohu, bližnímu, k sobě samému: Příklad zajisté zůstavil chováním svým ku panenské choti své. Vidí, že je těhotna — neví kým — neosměluje se jí tázati, nechce ve zlou pověst ji přivést: co činí? myslí potají opustiti ji. Tak ušetřena její čest a zpomůženo jeho svědomí. — O, kterak opačně jednáme my, majíce někoho v podezření! Důkazem to, že nejsme tak spravedliví, jako sv. Josef. *Fiamur!*

IV. Svatý Josef **ochráncem umírajících**. Ježto zemřel na rukou Ježíšových a Mariiných, tudíž každý přeje sobě tímže zemřítí způsobem, pročez i sv. Josefa za šťastnou hodinku smrti vzývá. Chceme-li však, aby

Ježíš, Maria a Josef při skonu našem přítomní byli, musíme i my při skonu jejich býti t. j. často se rozpomínati na smrt Ježíšovu, Mariinu a Josefovou. Zpomínka tato bude nás ode všeho zlého chrániti a k dobrému pobádati a tak i šťastné hodinky smrti se dočkáme. Vzájvejmež tedy každodenně svat. Josefa co patrona svého úmrtí — nebotě každým dnem můžeme zemříti a tudíž každodenně ho potřebujeme. Bychom však pod jeho záštitou zemřeli, snažme se po příkladu jeho živu býti! —

Poenitentia salutaris.

a) *Eleemosyna pueri alimentario in honorem s. nutritii Josephi.*

b) *Litaniae de s. Josepho vel Omnibus Sanctis.*

c) *Quotidiana infra Octavam hujus festi oratio ad s. Josephum pro felici morte.*

d) *Pro clericis: Hymn. de s. Josepho aut preces commendationis animae.*

Dne 25. března.

Na den Zvěstování Panny M.

(Evangelium sv. Luk. 1, 26.—28.)

I. Radujme se! Dnes Slovo tělem učiněno jest! Tak Bůh miloval svět, že Syna Svého jednorozecného dal, aby spasil, co bylo zahynulo. O dni spasení! *Quid nobis nasci profuisset, si redimi non dedisset nobis benignissimus Deus? Sed quid prodesset redemptio nostra, si nihilominus periremus? Et peri-*

*bimus certe, si non utamur remediis salutis. Quae-
nam haec? Verbum dei et Caro incarnati Verbi.
Audiamus itaque, quae loquitur Verbum incarnatum.
Verba vitae aeternae habet. Et de pane illo digne
edamus, de calice illo digne bibamus, quem Verbum
caro factum nobis propinat in ss. Sacramento.*

II. *Missus est angelus Gabriel ad Mariam nun-
tius incarnationis Verbi divini. Qualis annuntiatio?
Ecce concipies Nobis quoque annuntiatur per
nuntium ecclesiae simile mysterium, similis gratia:
Ecce concipies I my přijati máme téhož Syna
Nejvyššího, ježž Maria počala, pod způsobou sice
toliko chleba, předce však pravdivě — v Božství
Jeho i člověčenství — s tělem i krví — v nejsvětější
Svátosti oltářní. Quanta ergo sit nostri cordis innocentia!
O sacratissima Virgo Maria, quae Spiritu sancto
cooperante, Deum et hominem concipere meruisti: ora
pro nobis, ut et nos Eum digne in hoc Sacramento
recipere valeamus et consequamur Spiritum Hujus
dilecti Filii tui.*

III. *Dnes stala se Maria, blahoslavená Panna.
Matkou Boží a tudíž i Matkou naší. O igitur felices
nos, qui talem ac tantam Matrem in Maria accepimus!
Gratulemur beatissimae Virgini ad tantae Majestatis
titulum. Gratulemur etiam toti generi humano, in
Maria ad tantum honorem elevato. Consanguinei
facti sumus Filii Dei, adeoque cum tota ss. Trinitate
spiritualis cognationis vinculum contraximus. Caro Ma-
riae fit caro Filii Dei. Atqui caro Mariae caro
nostra est. Os ex ossibus nostris, caro de carne nostra.*

Qualis dignitas, quale solatium! qualis ratio sperandi! quale motivum dilectionis!

IV. Ave Maria gratia plena! Ave Filia Dei Patris! Ave Mater Filii Dei! Ave Sponsa s. Spiritus! Ave Maria gratia plena! En clavem auream ad cor maternum Mariae! Libenter nos salutat Maria cum gratia, si eam libenter salutemus cum „Ave Maria, gratia plena!“ ait s. Bonaventura.

Dominus tecum! Si omnipotens cum illa, quid non omnia ab illa? Sed illa — quid respondet? Ecce ancila Domini, fiat mihi secundum tuum verbum. En exemplum humilitatis! Quo altior, eo submissior. En exemplum resignationis! Quo humilior, eo obediens. Imitemur has virtutes Mariae, in prosperis humilitatem Mariae, in adversis resignationem Mariae.

Poenitentia salutaris.

a) *Ad — „Angelus Domini“ — attenta recitatio salutationis angelicae.*

b) *Litaniae Lauretanae.*

c) *Preces ad B. V. Mariam pro impetranda virtute humilitatis et resignationis in adversis.*

d) *Pro clericis: Magnificat, et post quemlibet versiculum interjecta salutatio angelica.*

Dne 23. dubna.

Na den sv. Vojtěcha.

I. Svatý Vojtěch, přemilý krajan a patron náš, ze slavného pocházel rodu Slavníkův, statky časnými hojně jsa opatřen. Než k věcem pozemským nelnulo

srdce jeho, nýbrž táhlo se k nebeským. Na kněžství byv vysvěcen a do vlasti se vrátiv, zvolen jest za biskupa pražského. Všecky síly ducha i těla duchovnímu blahu krajanů svých věnoval. Kterak ty vlasti i krajanům sloužiti snažíš? Zdaž i ty o spásu svou i jejich pečuješ, chybujiící napomínáš, zarmoucené těšíš, zdaž cestu k nebesům jim ukazuješ? **„Modlete se za sebe vespolek, abyste spaseni byli.“**

II. **„Já jsem pastýř dobrý“** — dí Církev slovy Spasitelovými o Vojtěchovi. Ano, byl on pastýřem dobrým, neboť i život položil za zbloudilé ovce Kristovy. I ty pastýřem býti máš ve svém oboru. Jsi otcem, jsi matkou; na jakouže pastvu duchovní vodiš dítky své? Kterak jich chráníš před vlky často v rouchu beránčím? před svůdníky? — Tys hospodář, hospodyně; pastýřem, ne nájemníkem býti máš čeládce. Tys představený; jak o spásu svěřenců svých pečuješ? **„Beatus vir, qui timuit Dominum“**

III. **„Qui me confessus fuerit coram hominibus, et ego confitebor eum coram Patre meo, qui in coelis est.“** Sv. Vojtěch mezi pohan-skými Prusy slovo Boží zvěstoval a za podíl dostalo se mu smrti mučnické, nyní však korunou slávy jest ozdoben. Hle! nepřátelé slova Božího se množí. Na vše, co svaté, metají kal, pronásledují Církev Boží i služebníky její. Kterak ty pravdy Bohem zjevené se ujímáš? Hájíš víru svou? Nestydiš se veřejně ji vyznávat? Buď pamětliv slov Kristových: **„Kdo se za mne stydí před světem, za toho i já stydět se budu před Otcem svým, jenž jest v nebesích.“**

Poenitentia salutaris.

a) *Preces pro aversione omnium calamitatum a patria.*

b) *Preces ad Deum, ut dignos mittere dignetur operarios in messem suam.*

c) *Quinque „Pater noster“ et „Ave Maria“ pro conversione paganorum.*

d) *Peregrinatio ad monumentum S. Adalberti Pragae.*

Dne 24. dubna.

Na den sv. Jiří.

I. Sv. Jiří byl statečným **vojínem křesťanským**. My jsme vojínové Kristovi. *Vita hominis militia super terram.* (Job. 7, 1.) Jsme bojovníky Kristovými proti nepřítelům svým i Jeho. Těmi jsou: svět, tělo, ďábel. Proti ním musíme bojovati každodenně, až dobojováno a koruna věčného vítězství dosažena. Než jak bojujeme, kterak zápasíme? O, kéž bychom byli i my v boji tak udatní, v pokušení tak věrní, v soužení tak trpělivi, jako sv. Jiří! *Ah! non sine vulnere milites, non sine fuga, non sine desertione perfida!* Budiž jinak! *Caro, mundus, diabolus non superabit, quos Christus sibi sociavit milites!*

II. Co učinil sv. **rytíř** Jiří, aby držel s Ježíšem? **Vojenství** — totiž pohanského — se vzdal, důstojnost setníka složil. Dvěma pánům sloužiti nelze Krisu totiž a ďáblu světě — Kristu a světu — Kristu a tělu.

Jednoho třeba opustiti a druhého se přidržeti. Tudíž rozhodněme se již, koho se přidržeti chceme! Svět nebývá v rozpacích. *Qualia stipendia dat unus et alter?* Není lepší a výnosnější služby nad službu Kristovu. — K němu tedy do služby vstupme, všeho jiného se vzdavše. *Non poenitebit nos!*

III. Sv. Jiří se vyobrazuje jako **obrněný** rytíř, an kopím draka protknul a usmrtil. I my usmrtiti musíme draka pekelného — ne zbraní tělesnou, nýbrž duchovní. A která to jest, poučuje nás apoštol. **Vezměte**, praví, **zbroj Boží**, abyste mohli v den zlý odolati, a ve všem dokonalí státi. **Stůjítež** tedy, **majíce** **podpásaná** **bedra** **svá** **pravdou**, a **oblečení** **jsouce** v **panciř** **spravedlnosti**, a **obuté** **majíce** **nohy** **přípravou** **evangelia** **pokoje**; **především** **vezmouce** **štíť** **víry**, **kterýmž** **byste** **mohli** **všechny** **ohnivé** **šipy** **nešlechetníka** **uhasiti**; a **lebku** **spasení** **vezměte**, a **meč** **Ducha**, **jímž** **jest** — **slovo Boží!** (Efes. 6. 13—17.)

IV. Sv. Jiří jest jedním ze čtrnácti sv. **pomocníků**. Jediným sice zpomocníkem ve všelike bídě jest Pán a Bůh náš, Pán a Spasitel náš. *Dominus auxiliator meus, et redemptor meus*. Přímluvčími našimi pak ve všelikých potřebách těla i duše jsou všickni Svatí Boží — a mezi nimi zvláště ti, jež pode jménem čtrnácti pomocníků vzýváme. Byliť zajisté již mnohým trpícím pomohli přímluvou svou v potřebách a od potřeb, poněvadž vesměs jakožto pomocníci se ctí a vzývají. I my tudíž ve strastech k nim se utíkejme — dnes pak k jednomu z nich — k sv. Jiří! *Ora pro nobis, s. Georgi, ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

Poenitentia salutaris.

a) *Quatuordecim Pater in honorem quatuordecim Auxiliatorum.*

b) *Litaniae de Omnibus Sanctis.*

c) *Actus fidei, spei et charitatis.*

d) *Pro clericis: Symbolum s. Athanasii.*

Dne 25. dubna.

Na den sv. Marka, evangelisty.

I. Svatý Marek jest jedním ze čtyř **evangelistův** i vyplnil věrně v povolání svém co dí apoštol Pavel: *Tu vero vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelistae, ministerium tuum imple!* (II. Tim. 4, 5.) Obrátmež napomenutí toto i na sebe. Všichni můžeme, všickni máme své **ministerium** plniti. K tomu dvěho jest zapotřebí: **Vigilare et laborare** — bdíti, abychom nevešli v pokušení — **pracovati**, co nám povolání naše ukládá. Tot **službou** naší **evangelickou**.

II. Sv. Marek napsal druhé svaté **evangelium**. Evangelium obsahuje blahé poselství o království Božím — o našem s Bohem smíření. Jak svatým, jak důležitým má tudíž býti nám obsah jeho! S jakou horlivostí máme evangelium slyšeti, čísti, plniti! *Ad quam ibimus?* — řekl apoštol Petr k Ježíšovi — *verba vitae aeternae habes!* (Joan. 6, 69.) Co v jiných knihách čítáme, bývají začasť *verba mortis*.

aeternae, lží, neb. aspoň slova prázdná síly životní. V evangeliu pravda jest a život.

III. I **svět** má své **evangelium** a své **evangelisty**. Avšak jak různí se učení evangelia tohoto od učení evangelia Kristova! Evangelium Kristovo dí: **Umrťvej sebe, zapřiž sebe, vezmi kříž můj a následuj za Ukřižovaným!** Svět praví: *Ede, bibe, lude, post morbem nulla voluptas.* — Evangelium dí: **Odpusť nepřítelům, splácej dobrým za zlé, modli se za ty, jenž pronásledují tebe.** Svět praví: **Netrp toho, pomsti se!** — Evangelium dí: **Blažení chudí** — svět praví: **Blahoslavení bohatí** atd.

IV. Sv. Evangelista Marek za evangelium, jež hlásal, **krev svou prolil**. My aspoň **živi** budme podle evangelia, nemáme-li příležitosti, za evangelium **umřít** — ale hotovi jsouce zaň umřít, kdyby Bůh toho od nás žádal. **Svědectví krve** Bůh od nás nežádá, žádá však **svědectví života**. I ten káže evangelium, kdo slovem a skutkem — učením a příkladem přispívá, aby se království Ježíše Krista rozšiřovalo, jméno Jeho ctilo a velebilo.

Poenitentia salutaris.

a) *Symbolum Apostolorum.*

b) *Litaniae de Omnibus Sanctis.*

c) *Tres Pater cum attenta ruminacione petitionis: Sanctificetur nomen Tuum, in honorem s. Marci qui ob praedicationem nominis Jesu mortem oppetiit.*

d) *Devota praesentia processioni hodiernae.*

e) *Pro clericis: Initium s. Evangelii secundum Marcum.*

Dne 1. května.

Na den sv. apoštolů Filipa a Jakuba.

(Evangelium sv. Jana 14, 1—13.)

I. Byv sv. Filip od Ježíše k apoštolátu povolán prosil za dovolení, aby prvé domů se vrátiti a otce pochovati směl. (Clemens Alex.) Ježíš odpověděl: **Pojď za mnou a nech, ať mrtví pochovávají mrtvé své.** (Mat. 8, 22.) **A Filip šel.** Kdyby nebyl hned šel, snad nebyl by nikdy šel. Tak jestiž důležité, abychom hlasu milosti Boží neprodleně následovali. Sic jinak lecos nám překážeti bude; první horlivost ustydne a první příležitost zameškána byvši, obyčejně nevrátí se nikdy. *Hodie si vocem Ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra.* (Psalm. 94, 8.)

II. Sotva byl Filip Spasitele poznal, bylo první jeho péčí, aby též **přítele** svého Nathanaela štěstí tohoto příúčastnil. **Pojď a viz** (Jan 1, 46) — pravil k němu — pojal jej za ruku a přivedl k Ježíšovi. **Totě pravé přátelství!** Štěstí i neštěstí sdíleti s přátely; spásu duší jejich si přáti a podporovati; je k Ježíši vésti — ba, třeba-li, k Ježíši je táhnouti — neustávati, pokavadž nepovstanou od stromu fíkového, jehož listem, jako Adam a Eva, zakrývají hanbu svou, aneb v jehož stínu nečinně odpočívají — jako Filip — a přijíti a viděti, jak dobrý jest Pán, *et quam bonum adhaerere Ei!*

III. **Pane, ukaž nám Otce; a dosti nám!** Jak krásná to modlitba, již bychom každodenně za příkladem sv. Filipa říkati měli! **Pane, ukaž nám Otce!**

Již na tomto světě ukaž nám všemohoucnost Jeho ve stvoření — Jeho lásku ve vykoupení — Jeho moudrost v řízení — Jeho spravedlnost v odměňování dobrého a pokutování zlého! — Ukaž nám Otce na onom světě, ne již v zrcadle, nýbrž tváři v tvář — ne již *in aenigmate*, nýbrž v plné jasnosti *et sufficit nobis!* Ovšem *sufficit*; čeho nám více třeba, než Otce věčně viděti, milovati, požívat! Ontě všecko ve všem!

IV. Svatý Jakub menší byl synem Alphéovým a Mariiným, sestry to blahoslavené Panny, tudíž blízkým **příbuzným** božského Spasitele podle těla. Jaká to čest! Avšak cti této všickni můžeme účastni býti; neboť Spasitel dí: **Kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, tenť matka má, sestra i bratr můj.** (Mat. 12, 50.) Pravá čest a pravá zásluha sv. Jakuba v tom záleží, že přijmí **spravedlivého** zasloužil, a že jsa apoštolem a biskupem Jerusalemským, život apoštolský smrtí svatých mučedníků dokonal. Byl Nazireem, vína nikdy nepil, masa nikdy nejedl, a nikdy neodíval se, leč v roucha kajicná, a tak často u modlitbách na zemi se vrhal, že kůže na kolenou jeho stvrdla jako kůže velbloudí. *Script. epist. canon. dejectus do pinnaculo templi.*

Poenitentia salutaris.

a) *Symbolum apostolorum.*

b) *Opus misericordiae erga amicos aut inimicos.*

c) *Meditatio de gaudiis coelestibus, et aliquot Pater immorando petitioni: Adveniat regnum tuum.*

Dne 2. května.

Na den sv. Zikmunda, patrona země české.

I. Sv. Zikmund, syn Gundebalda, krále burgundského, nastoupil po otci svém na trůn a spravoval říši svou moudře a spravedlivě. Jsa horlivým katolíkem, staral se všemožně o vyplenění bludů arianských, k nimžto se Burgundští přiznávali. Dobrodiní prokazovati nepřestával a v postech, v modlitbách a tuhém pokání Pánu Bohu sloužil. Na všech stranách snahy duchovenstva podporoval a tím způsobem položil základ k návratu celého Burgundska od kacířství arianského do církve katolické. — Buď i ty pamětliv slov Spasitelových: **„Tak svěť světlo vaše před lidmi, aby viděli skutky vaše dobré a velebili Otce vašeho, jenž jest v nebesích.“** Slova hýbají, příklady táhnou — i ty hled' skutky dobrými, příkladným životem táhnouti za sebou těch, kdož vůkol tebe jsou.

II. „**Střízliví buďte,**“ napomíná apoštol; „**neboť ďábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by polhtil.**“ A zlý tento duch ztropil v rodině královské velikých nevolí, i samého krále Zikmunda svedl k hříchu. Po smrti první manželky, paní to ctnostné, kteráž porodila mu synáčka, pojal druhou, ženu to plnou úkladů, vášní a nepravostí. Z nenávisti proti nevlastnímu dítěti přemluvila krále, že syna usmrtiti kázal. — Hle, jak těžký to pád muže šlechtného, že popřál svůdným řečím ženy nešlechtné. — I k tobě blíží se snad mnozí v rouchu ovčím, uvnitř jsouce vlci hltaví. „**Po ovoci jejich poznáte je.**“ Střež se

společnosti lidí oulisných, varuj se pochlebníkův; nespolehej sám na sebe; neboť „**kdo se domnívá, že stojí, hled, aby nepadl.**“

III. Bůh dopustil na Zikmunda klesnutí hluboké, aby milostí Jeho od pádu vstana, tím výše se k Němu povznesl. Sotva spáchán byl ohavný čin, počal ho již král velice pykati a prchlivost svou hořce oplakával. Odešel do kláštera a tam mnoho dní na postech, modlitbách a tuhém pokání ztrávil, klášter bohatě nadal a Pána Boha prosil, aby zde po celý život jej trestal a po smrti na milost přijmouti ráčil; nejvíce ale si přál, aby násilně pro víru a pro Boha umříti a tak k svat. mučenníkům připočten býti zasloužil. I stalo se mu vedlé žádosti jeho. Ve válce s Franky chycen, a s manželkou i syny odpraven jest, mrtvá pak těla do studnice vhozena. Bůh jej po smrti mnohými zázraky a divy oslavil a zvláště od zimnice vzýván, mnohé uzdravil. Karel IV., král český, tělo světcovo do Prahy přivésti a v chrámu sv. Víta pohřbiti kázal. — Hle, jak milostivý jest Bůh! „**Nechceť smrt hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl.**“ Hled i ty pokáním napravit, co zlého, zvláště na bližních jsi spáchal. Následoval-lis Zikmunda v hříchu, následuj ho i v pokání.

Poenitentia salutaris.

- a) *Septem „Pater“ pro conversione haereticorum.*
- b) *Quotidianum propositum bene agendi in proximum.*
- c) *Quotidianum examen conscientiae.*
- d) *Actus fidei, spei et charitatis.*

Dne 3. května.

Na den Nalezení sv. kříže.

I. *Ecce lignum crucis, in quo salus mundi pendit. Venite adoremus!* Tak pěje Církev na Veliký pátek při poctě sv. Kříže. Tak máme říci sami k sobě, jdouce okolo sv. kříže. A však ne jen spása nýbrž i nález zátraty světa na kříži pní. *Hoc signum erit in coelo, cum Dominus ad judicandum venerit.* O kterak uleknu se bezbožní spatřice znamení toto. Písmem plamenným čísti budou na něm své odsouzení. Ustaňme hřešiti, káti počneme se — než ukáže se hrozný tento meteor!

II. Dnes jest **nalezení sv. kříže**. Nam netřeba hledati dlouho, my všady nalezneme kříž — v sobě i mimo sebe. Kdež ale radost jest nad tímto nalezením kříže? Proč zármutek místo radosti — proč nářky místo chválopění nad šťastným tímto nálezem? Poněvadž nevíme a nepomníme, jaký nalezl poklad, kdo nalezl kříž. Zdaliž část kříže dřevěného větší má cenu, než část kříže utrpení Kristova? Neutíkejme tedy kříže, nýbrž hledejme ho a naleznuvše, ať jsme hledali, ať nehledali, děkujme za to Pánu a v Pánu se z toho radujme!

III. Tři kříže nalezla dnes sv. Helena, avšak pouze jeden byl křížem Kristovým. Po čem to poznala? Po síle blahodárné. Tak jesti i s kříži našimi. Každý sice kříž svůj nese; ale ne každý kříž je křížem blahodárným. Mnohý mnohému i záhubu přináší. *In Cruce salus* — ale jen v kříži Kristově

t. j. v onom kříži, jež s trpělivostí Ježíšovou snášíme. I ďábel má své nositele křížův, má je i svět. Křížů těchto sami hledáme, i radujme se z jich nalezení; ale radost tato dříve neb později obrátí se v zármutek.

IV. Radujme se dnes s Církví nad vítězstvím kříže Kristova. Co bylo znamením potupy a zlořečení, jím stalo se znamením slávy a požehnání. Zastkvívá se na čele a na prsou, na věžích a korunách. Znamením tímto všecko se žehná a světí. *In hoc signo vinces!* Znamenejme se tedy často a pobožně tímto znamením, prosíce Boha, aby vyslal křížáky apoštolské, jež by nových zemí, nových srdcí Ukřižovanému dobyli, aby však i z nás křížáky takové učinil, jež by trpělivostí v kříži Ukřižovaného následovali.

Poenitentia salutaris.

a) *Quinque Pater et Ave cum commemoratione mysteriorum Passionis D. N. coram imagine s. Crucis.*

b) *Iteratio signi s. Crucis cum memoria extremi iudicii.*

c) *Preces coram imagine s. Crucis ad impetrandam patientiam in adversis.*

d) *Pro clericis: Hymn. Vexilla regis prodeunt.*

Dne 4. května.

Na den sv. Moniky.

1. **Sv. Monika ve sklěpě.** Málem byla by se z mladé Moniky stala ožralkyně. Příležitost dělá zloděje. Zpočátku vína jen okusila; pak pila je s pochotí, konečně

s dychtivostí. O víno, pivo, kořalka! jak mnohým již byly ku pádu! Okoušením počínají, co opilci končí. Co vyhojilo sv. Moniku? Uštěpačné slovo služby: **Ty opilá!** Kde ctižádost, tu možné vyhojení. Svár mívá dobré následky. Svárliví pravdu si do očí řeknou. Svědomí staví před tvář zrcadlo. Dotknutý v něm se vidí, stydí se, polepší se — o šťastné hádky!

II. **Sv. Monika, co choť.** Kdyby všechny ženy byly jako Monika, i mužové všickni brzy byli by obrácení. Jakých prostředkův užila? a) modlitby — b) dobrého příkladu — c) trpělivosti. Trojí této zbrani neodolá dlouho srdce sebe zatvrzelejší — povaha sebe divočejší. Pamatujte sobě, ženy, naučení sv. Moniky: Obviňujte toliko jazyky své. Čas jestiž k mluvení a čas k mlčení. Vy však mluvíte, kde mlčeti, a mlčíte, kde mluvití vám náleží. *Hinc illae lacrimae!*

III. **Svatá Monika co matka.** Kdyby všechny matky byly jako Monika, jak často byli by synové jejich Augustiny! Jakých prostředkův užila? — a) Napomínání — b) příkladu — c) modlitby — d) slz. Syn slz takových, dcera pláče takového zahynouti nemůže. Na čas snad bude hýřiti — jistě však jednou půjde do sebe. O rodičové a zvláště vy, matky, naučení toto si pamatujte! Neustaňte se modliti a jistě děti vaše ustanou hřešiti! *Argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina!* (II. Tim. 4, 2.)

IV. **Sv. Monika na loži úmrtném.** Jen tak dlouho sobě žiti přála, až by Augustina syna svého obráceného viděla — pak žádala sobě umřítí. A přání její se vyplnilo. Před smrtí měla ještě předtuchu o onom světě. „Kde byla jsem?“ pravila. Nepochybně do

nebe byla vtržena. A předce poroučela se do modliteb synů svých. **Jen za to vás prosím, abyste u oltáře Páně byli mne pamětlivi.** Kde budu já? Kam přijde duše má, až od těla se odloučí? O poroučejme se do modliteb pozůstalých, zvláště při nejsvětější oběti! Nám více toho třeba, než Monice.

Poenitentia salutaris.

a) Sitis toleratio vele abstinentia quaedam a potu praeter aquam consueto.

b) Preces pro prolibus et parentibus.

c) Auditio Missae pro moribundis et mortuis.

Dne 16. května.

Na den sv. Jana Nepomuckého, patrona země české.

I. „**Bůh jest světlo!**“ (I. Jan. 1, 5.) a za to světlo bojoval mladý rek a krajan náš Jan Nepomucký. Tomuto **světlu** vydával svědectví životem, slovy, smrtí. Ježíš „**světlu světa**“ jest a pravdu tuto hlásal Jan s takovou silou a s takým úspěchem, že celá Praha kol něho se shromáždila a přemnoží slovy jeho se řídili. I tys světlem tím nebeským osvícen; nebráníš mu zúmyslně, by do srdce tvého nesvítilo? Řídíš se vždy jeho paprsky? Či snad raději vyhledáváš temnoty, bys v ní prováděti mohl „**skutky tmy?**“

II „**Člověk buď rychlým k slyšení, volným ale k mluvení,**“ napomíná sv. apoštol. (Jak. 1, 19.) Pravidlem tím řídil se sv. Jan, mluvil zmužile, kdy po-

třeba kázala, mlčel, kdy velela povinnost. Než mluvíš, rozvaž, zdaž, co a jak mluvití máš. Raději jazyk na úzdě drž. S mlčelivou nejdál dojdeš — už přísloví dí. Nemluv, co by nevinných dítek neb dospělých urazilo, všetečnost jejich vzbudilo, zlé myšlenky neb domněnky vyvolalo. Nemluv, co by bližnímu na cti škodilo, podezření neb nedůvěru vzbudilo. Nemluv, čím bys Boha, neb jeho svaté náboženství urážel neb zlehčoval. Nemluv, čím bys bližního rozhořčil neb ku mstě jej dráždil. Ale ke cti a chvále Boží, k poučení a pokárání bližního, k obhájení jeho cti jazyka svého užívej.

III. „Čím srdce plno, tím ústa přetékají,“ řekl Spasitel. Co miluješ neb v ošklivosti máš, čeho si přeješ neb co nenávidíš, tím naplňuje se mysl tvá, tvoje obrazotvornost, myšlenky odnáší neb vztahují se k tužbám srdce, tudíž i jazyk k tomu se kloní, by myšlenky a city vyjádřil. Zachovej tudíž mysl svou čistou a srdce nepoškrvněné, a čisty budou tvoje řeči a bez poškrvny jazyk tvůj.

Poenitentia salutaris.

- a) *Meditatio circa verba: Deus est lux.*
 - b) *Preces apud imaginem b. Joannis Nep.*
 - c) *Processio devota ad quandam ejusdem Sancti imaginem.*
 - d) *Peregrinatio ad monumentum b. Joannis Pragae.*
-

Dne 6. června.

Na den svat. Norberta, patrona země české.

I. Sv. Norbert, jehož tělesné ostatky v kostele Strahovském v Praze odpočívají, pocházel z velmi důstojné, ba s císařem spřízněné rodiny německé. Jsa mlád a vesel až k lehkomyšlnosti a zbožím pozemským oplýváje, začal Norbert velmi záhy po rozkoších světa oči a mysl obracet a než se nadál, byl lapen v jeho tenata. K přání rodičův přijal nižší svěcení, později i na jáhna jest posvěcen; než ve stavu duchovním všem dosavadním náklonnostem úzdu pustil, povinností svých nic nedbaje. Brodě se v marnostech světských a v rozkoších smyslných, dosáhl Norbert roku třicátého, an jím Hospodin mocně otřásl a ze sna hříchův ho vyděsil. — Bůh i tobě předností mnohých udělil, rozumem, důvtipem, sličností a silou tělesnou tě obdařiv a s nedostatkem není ti zápasiti. Ze všech těchto statkův účty složiti musíš Pánu, neboť jsou hřivny, jež ti svěřil ku správě a jichž výtěžek jednou od tebe požádá. Chceš, by i tobě zahřměla slova Páně: „**Služebníče nešlechtný, zlý a lenivý, měl jsi hřivnu mou dáti penězoměncům, a já, přijda byl bych vzal, což mého jest, s požitkem; a neužitečného služebníka uvrzte do temností zevnitřních!**“ Uvaž slova Páně.

II. Norbert vyjel si jednou se služebníkem do jisté vesnice. kdež očekávala ho společnost veselých přátel a hojné rozkoše. Však když květnatými lučínami cválal, stáhly se černé mraky na obloze, krutá

bouře se strhla a hrom děsně rachotil. Norbert bodl koně, by rychleji cíle dojel. Hrůzou sklíčený volal za ním sluha: „Pane, kam jedete, co počínáte?“ Nardarmo. Norbert žene se dále, v tom udeří hrom před ním do země. Norbert spadl s koně a za celou hodinu ležel omráčen. — „**Pane, kam jedete a co počínáte?**“ tak volal zděšený sluha a tak já i k tobě volám, jenžto hříšné náruživosti za Boha máš, a hověti jim a úzdu pouštěti za službu Boží považuješ. Kam jdeš s tou svou pýchou, lakotou, závistí, nestřídmostí, chlípností, hněvivostí? Slyš, co Duch Boží dí: „**Bezbožní, kteří neznají Boha a neposlouchají evangelia Pána našeho Ježíše Krista, pokuty věčné trpěti budou v zahynutí od tváři Páně a od slávy moci jeho.**“ (II. Tess. 1, 8—9.) „**Do temností zevnitřních, kdež pláč a skřípění zubů!**“ — tam spěješ, tam pádíš.

III. Když Norbert ze mdlob procitl, rozpomenul se na léta minulá svého života, a žel a lítost rozevaly duši jeho tak, že v nejhlubší skroušenosti se sv. Pavlem zvolal: „**Co chceš, Pane, abych učinil?**“ A hlas božské milosti mu odpověděl: „**Uchyl se od zlého a čiň dobré!**“ A Norbert tak učinil. Všeho se odřekna stal se chudým kazatelem, založil řád premonstrátův a svatý život veda svatě spravoval co arcibiskup diecési svou. — Hle, i ty zbloudil jsi velice, i ty uchýlil jsi se od cest Páně; však nezoufej. Přišelť Pán hledati, co zahynulo, Onť nemocným chtěl býti lékařem, On i tobě v hojnosti poskytne ze zdrojův své milosti, z proudův vody živé, kteráž vyskakuje do života věčného. Započni boj proti náruživosti.

stem svým a Pán přispěje ti na pomoc; buď pamětliv slov apoštola řkoucího: „**Všecko mohu v tom, kterýž mne posiluje.**“

Poenitentia salutaris.

- a) *Quaedam opera devotionis.*
- b) *Jejunium cum precibus.*
- c) *Adoratio Sanctissimi.*
- d) *Aliquot „Pater“ pro perseverantia in bono.*

Dne 15. června.

Na den sv. Víta, patrona země české.

(Evangelium sv. Mat. 10.)

I. *Nolite arbitrari, quia pacem venerim mittere in terram; non veni pacem mittere, sed gladium.*“ Tak řekl pán k apoštolům, když poprvé je vysýlal. Ačkoli zajisté Ježíš Bohem míru jest a pokoje, nechce, bychom se světem žili v pokoji. „**Království Boží násilí trpí a ti, kdož mu násilí činí, uchvacují je.**“ Bojem ustavičným jest život náš pozemský, bojem proti tělu, světu a ďáblu. Zápasíš statečně a vytrvale proti nepřátelům těm přemocným, abys dosáhl koruny vítězství. Milost Boží ti přispěje na pomoc.

II. „**Totoť jest vítězství, kteréž přemáhá svět, víra naše.**“ (I. Jan. 5, 4.) Tak může sv. mládeneček a patron náš Vít volati k nám s výšin nebeských. Pro víru trpěl a bojoval; avšak víra skytala mu mocných zbraní, veliké opory, neboť vírou překonal svět, I tvou jest povinností, víře svaté, k níž bez zásluh

tvých tě povolal, vždy a všady vydávati svědectví. Jestliže kdy toho bylo potřebí, tož dojista za dnů našich. — Nuže pust se v boj pro věc svatou, pro pravdu, pro Boha. Sv. Vít přispěje ti na pomoc.

III. „*Oravit sanctus Vitus dicens: Deus coeli et Domine Jesu Christe, exaudi me et aggrega mecum patrem meum in aula sancta Tua.*“ — Hle, otec tvůj neb matka tvá tonou ve hříších, špatným tobě předcházejíce příkladem. Spasení jejich jest v nebezpečí. Modli se za ně, lkej, volej k nebesům, by milost Boží otevřela oči jejich, by poznali cest svých zlých a navrátili se k Pánu Bohu svému. Za rodiče a dobrodince své vroucně se modliti nikdy neopomeň. „*Domine Jesu Christe, illumina oculos patris mei.*“

Poenitentia salutaris.

a) *Deprecare Deum, ut inimicos s. Ecclesiae humiliare dignetur.*

b) *Preces pro parentibus.*

c) *Auditio Missae, si possibile, in s. Metropolitana Ecclesia vel in alia.*

Dne 29. června.

Na den svat. apoštolů Petra a Pavla.

(Evang. sv. Mat. 16, 13—19.)

I. **Tříkráte zapřel sv. Petr Krista Ježíše — tříkráte vyznal sv. Petr lásku svou ku Kristu Ježíši.** Tak máme — tak hotovi budme napravovati chyby

své! Kolikrátkoli klesneme, tolikráte i povstaňme. Čím těžší a četnější jsou hříchy naše, tím četnější a přísnější budtež skutkové naší kajicnosti. — Bože můj — ne třikrát — nesčíslněkráté jsem zapřel Tebe — jak zřídka však a vlažně vyznal jsem Tebe.

II. Jak slabý je člověk? Petr, skála, klesá a slabá třtina pevně státí má? Petr, zaklínavší se, že třeba-li, hotov jest umřítí s Ježíšem, přísahá, že nezná ho. Co Kristus jde, aby Petra a celý svět vykoupil, Petr stojí před celým světem Pána zapíraje. Pád jeho buď nám k poučení. **Kdo se domnívá, že stojí, hled', abys nepadl!** (I. Kor. 10, 12.) Nikdo, byť sebe zbožnějším byl, není jist a nejméně ten, kdo za nejjistějšího se má. *Vigilate!* Bděte!

III. Ježíš na Petra kleslého hledí útrpně a již mu srdce puká, oko v slzách tone, lituje a oplakává svůj hříšný pád. O prosme božského Spasitele, aby i nás, potkalo-li nás neštěstí, že do těžkého hříchu jsme padli, udůstojnil milostivého svého pohledu, abychom, jako Petr do sebe šli a hříchy své jako Petr hořce oplakávali! Tou měrou bude i nám, jako jemu, neštěstí štěstím, pád povstáním, hřích ku spasení.

IV. Při ohni ve společnosti špatné luzy — na řeč **děvky** padl sloup církve — skála Petr. Kdyby byl zůstal u Ježíše neb Marie a ostatních učenníků, nebyl by klesl. Příklad jeho buď nám výstrahou! Varujme se příležitosti k hříchu, uvarujme se hříchu samého. **Příležitost dělá zloděje.** Příležitost dělá hříšníky. Zůstaňme u Ježíže, zůstaňme u Marie a dojista zůstaneme a budeme nevinni!

Poenitentia salutaris.

a) *Actus charitatis erga Deum et contritionis de peccatis coram imagine Crucifixi.*

b) *Symbolum apostolorum.*

c) *Preces pro augmento Ecclesiae et Papa.*

Dne 2. července.

Na den Navštívení Panny M.

(Evangelium sv. Luk. 1, 39—47.)

I. Blahoslavená Panna Maria vydává se dnes na cestu, chvátá přes hory a **navštěvuje svatou tetu svou Alžbětu**. Láska neleká se cesty daleké, hor vysokých, povětrnosti nepříjemné. Vzhůru tedy, milý kajícíku! vzhůru ku práci pro česť Boží a spásu bližního! Musíme vystupovati a stále vystupovati, až dostoupíme vrchole křesťanské dokonalosti a dokonalého křesťanského sebezapírání a sebevraždění. Nepřijdeme-li až nahoru, snažme se aspoň hodně vysoko přijíti. Čím výše, tím krásnější vyhlídka, tím čistější vzduch.

II. Maria navštěvuje příbuznou Alžbětu a **slouží jí**. Jak sstoupené to přátelství! Jak ochotná to služba! Jak pokorné snížení! Řiďte se jejím příkladem. První nároky na lásku naši mají nejbližší naši příbuzní. Kolik příležitostí se naskytá, prokázati jim služby laskavé! Nedostává-li se nám však příležitostí takých, varujme se aspoň příležitostí těch, kdež proti lásce bychom jednali, jížto jsme jim povinni. Střežme se všeliké nepřítelství, nepřátelství, pomlouvání, šizení atd.

III. Maria navštěvuje příbuznou Alžbětu a aj, **ditě radostí poskakuje v životě Alžbětině**. O kterak

měli bychom se radovati i my a srdce radostí skákati by mělo, když nás Maria s božským dítkem svým navštěvuje! To bývá při každém sv. přijímání — při každé mši sv. — ba v rozumu duchovním státi se může každý okamžik. Proč není tak? Poněvadž my nenavštěvujeme Ježíše a Marii aneb aspoň ne tak, jak bychom měli. *Sic nos Tu visitas, sicut Te colimus.* Jaká návštěva, také pohostění a jaké pohostění, taká návštěva.

IV. **Blahoslavena jsi, že jsi uvěřila,** — pravila dnes Alžběta k Marii — **neboť se naplní, co povědino jest ti od Pána.** Ejhle útěcha křesťana ve všelikých případnostech života! Víím — říká — komu jsem uvěřil a jsem ubezpečen, že mne nemine, co slíbil mi Pán. O, jaká blaženost spočívá v této víře ve Všemohoucího — v této důvěře v nejvyšší Pravdomluvného! Jaká blaženost v životě ve všech protivenstvích, jež nás potkají — jaká blaženost ve smrti ve všech úzkostech, jež nás svírají! Držme se pevně této blahonosné víry nejblahoslavenější Bohorodičky!

Poenitentia salutaris.

a) *Visitatio templi.*

b) *Peregrinatio ad B. V. Mariae thaumaturgam imaginem vel ecclesiam.*

c) *Novem Ave in honorem novem mensium, quibus Maria fructum benedictum in sinu suo portavit virgineo.*

d) *Opus charitatis in memoriam illius, quam B. V. Maria s. Elisabethae praestitit.*

e) *Pro clericis: Cantic. Magnificat.*

Dne 4. července.

Na den sv. Prokopa, patrona země české.

I. „*Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus Te; quid ergo erit nobis!*“ Tak otázal se Petr Pána a Mistra svého, chtěje dověděti se, jaké as odměny dostane se jemu a soudruhům za to, že, opustivše všecko, následovali za Ním. A jakéže dostalo se mu od Pána odpovědi? „**Zajisté, zajisté pravím vám, že vy, kteříž jste následovali mne, v druhém narození, když seděti bude Syn člověka na stoličce velebnosti své, budete i vy seděti na dvanácti stolicích, soudíce dvanáctero pokolení israelské. A každý, kdož opustí dům, nebo bratry, nebo sestry, neb otce, nebo matku, nebo manželku, nebo syny, anebo pole pro jméno mé, stokrát více vezme a životem věčným vládnouti bude.**“ (Mat. 19, 28, 29.) Veliké věci tudíž slibuje Pán těm, kdož nepřilnouce k věcem pozemským, k nebeským mysl obrátí a těmto v oběť přinesou výhody časné. Odvratiž i ty srdce své od statků časných, pomíjejících, ale těch, které s hůry jsou, vyhledávej.

II. Jak Pán přikázal, tak jednal bohumilý ochrance a krajan náš sv. Prokop. Nejedno pouto vázalo jej k věcem světským, pozemským. Brzy však o jejich mělkosti a lichosti se přesvědčiv, Bohu a službě Jeho výhradně se oddal, život poustevnický na Sázavě sobě vyvoliv. V samotě té brzy pověsti světce nabyv, krajany do tiché poustevny vábil, jich napomínal i poučoval, k vlasti nebeské cestu jim ukazuje i dokládaje slovem i skutkem, že ne statky časné, ale jedině věčné člověka spasí. Následuj za příkladem sv. Prokopa, srdce svého ku světu nepřikládaje.

III. Věř slovům Spasitelovým. Tisícero násobně odplatí tobě Pán, co v životě tomto proň jsi opustil. Ni otec, ni matka, ni dům, ni role neposkytují tobě oné Boží útěchy, jako naděje v Něho a láska k Němu. Slova Spasitelova: „**Stokrát více vezme a životem věčným vládnouti bude**“ přiměla tisíce, by vše opustivše Boha se přidrželi. A nebyli sklamáni. Až na tomto světě splnění té zásluby se dočkali a nebe — onoť svrchovanou teprv odplatou. — Sv. Prokope, oroduj za nás!

Poenitentia salutaris.

a) *Quinque „Pater“ et „Ave“ in memoriam paupertatis D. N. J. Ch.*

b) *Eleemosyna in pauperes.*

c) *Jejunium cum abstinentia in hororem sancti Procopii.*

d) *Auditio Missae per Octavam s. Procopii.*

Dne 5. července.

Na den sv. Cyrilla a Methoděje, apoštolů slovanských.

(Evangelium sv. Lukáše 10.)

I. *Vidi conjunctos viros habentes splendidas vestes, et Angelus Domini locutus est ad me, dicens: Isti sunt viri sancti, facti amici Dei.*“ Tak pěje Církev dnešního dne o sv. bratřích Cyrillu a Methoději, vydávajíc jim svědectví, že jsou mužové svatí, učinění přátely Božími. Hle, svatá tato dvojbrať mezi pra-

otce naše, mrákotou pohanskou oslepené, přišla, by ukázala jim cestu k nebesům, by ku poznání pravého, jediného a živého Boha je přivedla a učinila přecetný národ slovanský přátely Božími. Světlem pravdy nebeské i tvůj rozum osvícen a srdce tvé zvlaženo tak často rosou božské milosti. Již na křtu sv. Bůh přítelem, ba dítkem svým tě učinil a dědicem ustanovil věčné blaženosti. Kterak přátelství to jsi po dnešní den zachoval. ? —

II. „*Designavit Dominus et alios septuaginta duos, et misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem et locum.*“ — „Žeň **zajisté hojná, ale dělníkův málo; proste tedy Pána žně, by poslal dělníky na vinici svou.**“ Ba, žeň byla hojná, celý mohutný, slavný národ slovanský očekával dělníkův Božích; a Pán smíloval se i poslal dva muže apoštolské, by okopali, zalili, zdělali, vypěstili úrodnou tu půdu, z kořene vyvracující bludy pohanské. I požehnal Pán dílu dělníkův svých. — Hloží a bodláčí novověkého pohanství bujní, žel Bohu, na krásné té vinici Páně; nevěra, lež, nemravnost a prostopášnost právě pohanická hrdě vztyčuje hlavu svou. Nyní i na tobě jest, bys apoštolem byl svedeným svým krajanům, slovem i písmem, skutkem a příkladem při každé příležitosti potíraje to plémě pekelné. „**Kdo mne vyznává před lidmi, toho i já vyznávám před Otcem svým, jenž jest v nebesích.**“

III. „*Praedicabunt populus fortitudinem meam, et annuntiabunt gentibus gloriam meam.*“ Slova života, jenž pohanským druhdy předkům našim hlásali svatí věrověstové solunští, taže slova hlásají tobě po-

dnes nástupcové jejich, biskupové a kněží. Jakže slovo Boží posloucháš? Zda v neděli a ve svátek kázání, křesťanskému cvičení jsi přítomen? Obracíš slova kazatelova na sebe, řídíš dle nich život svůj? Či jest srdce tvé skálou, na něž slovo Boží padnuvši neujímá se, proto že nemá vláhy? že vlašným jsi ku pravdám nebeským? Či ono trním časných starostí tak jest zarostlé, že símě slova Božího v něm se ujmouti nemůže? — „*Fides ex auditu.*“

Poenitentia salutaris.

a) *Renovatio foederis baptismalis.*

b) *Quinque „Pater“ et „Ave“ pro conversione infidelium.*

c) *Gratiarum actio pro vocatione tua in Ecclesiam sanctam Dei.*

d) *Sedula auditio concionis et catechesis pomeridianae.*

e) *Devota recitatio Symboli Apostolorum.*

Dne 22. července.

Na den sv. Maří Magdaleny.

(Evangelium sv. Luk. 7, 36—50.)

I. *Haec mulier* — dí Ježíš — *non cessavit lacrymis rigare pedes meos.* Magdalena — hříšnice — sklání se kajicně k nohám Ježíšovým a slzami svými smáčí. A to činí bez bázně před celou společností, nic toho nedbajíc, co všickni ti lidé o ní budou my-

sliti, co o ní řeknou. Ó, jaká to lítost pokorná! Jest-li jsme jako Magdalena hřešili, jako Magdalena hříchů svých li ujme. Odstup pýcha! Na kolena! Kdo se poníží, bude povýšen. Kdo se litostně Ježíši k nohám vrhne, milostně pozvedne jej Pán — kdo oplakává hříchy své, utře mu slzy kajicné. Jen pýcha milosti u něho nenajde.

II. *Dimissa sunt ei peccata multa, quia multum dilexerat.* Nepřijde na to, mnoho-li či málo jsme hřešili, nýbrž zda-li mnoho neb málo litujeme. Kde dokonalá láska a dokonalá litost, tam i dokonalé odpuštění. Kteraká jest naše láska k Ježíši? Ach, jako Magdalena jsme zhřešili, ale jako Magdalena nemilujeme. Svrchovaný čas, abychom se obrátili. Milujme mnoho, aby nám mnoho se odpustilo. Láska přikrývá množství hříchů. *Tanto namque amplius peccati rubigo consumitur, quanto peccatoris cor majori charitatis igne crematur.*

III. **Komu se méně odpouští, ten i méně miluje.** Ajta dobrá hříchu stránka! Kající hříšník bývá v dobrém horlivější, než vlažný spravedlivý. Tento sice nečiní nic zlého, avšak ani mnoho dobrého. Obrácený hříšník ale usiluje nahraditi, co zanedbal — a upomínka na hříchy spáchané jest mu ustavičným ostnem ku ctnosti. Tudíž i v nebi větší jest radost nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými. O udělejme v nebi radost tu. Těžce jsme zhřešili; nuže od nyníčka tím horlivěji milujme, tím horlivěji po cestě spravedlivých krácejme!

IV. **Vira tvá tě uzdravila, jdi v pokoji.** S těmito slovy útěchy propouští dnes Pán kající hříšníci. Kéž

bychom i my těchplného slova tohoto udůstojnění byli! I býváme po každé upřímné zpovědi, a na nás toliko jest, abychom v pokoji, t. j. rozhřešení od hříchů — smíření s uraženým Bohem — propuštění byli. K tomu jediné věci jest potřebí — pevné víry, že Ježíš jest Beránek Boží, který snímá hříchy světa, a že moc tuto knězi odevzdal — moc rozvázati ode všech hříchů, z nichž se hříšník upřímně vyzná a jichž opravdově lituje. Víra tato Magdaleně zpomohla — ona zpomůže i nám.

Poenitentia salutaris.

a) *Septem Pater et Ave pro omnibus peccatoribus.*

b) *Coram imagine beatae Magdalenae vel Crucifixi deflere peccata commissa cum renovatione votorum Baptismi.*

c) *Osculari vulnera Crucifixi, et excitare actus doloris, fidei, spei et charitatis.*

d) *Quaedam mortificatio magis interna, e. g. abnegatio propriae voluntatis; linguae, oculorum, aliorumque sensuum coërcitio.*

Dne 25. července.

Na den sv. Jakuba, apoštola.

(Evangelium sv. Mat. 20, 20—23.)

I. Svatý Jakub byl bratr sv. Jana. Oba blízcí příbuzní Ježíše Krista podle těla — oba *Boanerges* — *tonitru filii* — oba svědkové proměnění Páně na

hoře Táboře a smrtelných úzkostí Ježíšových na hoře Olivetské — tedy nejdůvěrnější učenníci a nejstatečnější přátelé Ježíšovi. Tím i my můžeme býti a se státi v duchu. **Kdo činí vůli otce mého, jenž jest v nebesích — dí Ježíš — tenť jest bratr můj i sestra má i matka má.** (Mat. 12, 50.) *Vos amici mei estis — si feceritis, quae ego praecipio vobis.* (Jōan. 15, 14.) O snažme se přijíti do toho přátelstva Ježíšova — a věčně zůstatí v něm! —

II. **Sv. Jakub kázal prý první evangelium ve Španělsku; výsledek byl však tehdáž nepatrný.** To však zásluhy apoštolské práce jeho neumenšuje. Výsledek na Bohu závisí — ne na lidech. Čiňme jen vezdy, co na nás jest, ostatní poručme Bohu. Jest-li výsledek s námahami se srovnává, Boha z toho velebme. *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam!* (Psalm, 113, 1.) — Pak-li se nesrovnává, nermuťme se. Bůh nehledí na skutky, nýbrž na vůli. A byt bychom ovoce prací svých neviděli, jeho se nedožili — zrnko zaseté nezahyne.

III. **Matka sv. Jakuba a Jana byla matkou o dítky své velmi pečlivou.** Byla by je nejraději viděla po boku Ježíšovu — *unum a dextris, alterum a sinistris.* Čiň ty podobně, otče milý, matko dobrá! Dítka tvé nebudou nikde tak bezpečný a zaopatřeny, jako po boku Ježíšovu. Modli se tedy každodenně za dítky své, aby je přijal Pán pod sv. ochranu a záštitu svou, aby po boku jeho aneb v jeho šlépějích kráčely a tudíž se jednou v nebesích z patření na Něho a ze svého s ním obcování věčně radovaly — s těmi jimž dáno jest od Otce, nejblíže seděti s Pánem.

IV. Nevíte, co žádáte! dí Ježíš k Jakobovi a Janovi. Jak často i nám tak říci může! Tito dva učenníci žádali první místa v Jeho království — aby v pravo a v levo byli nejblíže Jeho trůnu. Trůnem však Jeho na zemi byl — kříž. **Můžete-liž píti kalich, jejž já píti budu?** I my soudíme, že s Jakubem a Janem říci můžeme: „**Ano, můžeme!**“ Avšak když jde do pravdy, tak stálí jako Jakub a Jan nejsme. Neprosme tedy Pána nikdy za něco pouze časného. Začasté štěstím nám leccos se býti vidí, co vlastně neštěstím jest. Vezdy jen za to prosme: Pane, staň se vůle Tvá! Jen tu milost nám dej, aby, cokoli mne potká, bylo mi ku spasení.

Poenitentia salutaris.

- a) *Preces pro prolibus.*
- b) *Symbolum apostolorum.*
- c) *Tres Pater immorando petitioni: Fiat voluntas Tua.*
- d) *Loco peregrinationis Compostellam alia peregrinatio sacra vel visitatio ecclesiae.*

Dne 26. července.

Na den sv. Anny.

I. *Bona est oratio cum jejuniis et eleemosyna.* (Tob. 12, 8.) *S. Anna, cum, uti s. Hieron. in Epist. de B. M. scribit, per viginti annos sterilitate laborasset, et vitam in jejuniis et precibus exegisset, denique a probro sterilitatis liberata est. Dilecte! Spem non*

abjiciamus, si nos non cito audiat Deus. Impetrabimus, quod et quando illud nos expediat, si constanter oraverimus. Saepe si petita differuntur, commutantur in meliora. Anna dojistá syna si přála, a hle, kdyby byl Bůh prosbu její vyslyšel, nebyla by matkou Mariinou — bábou Ježíše Krista. *Non raro accipimus majora, quam forte desideraverimus antea.*

II. *Pro sublato sterilitatis probro quid obtulit s. Anna? Quod habuit optimum, filiam Mariam.* O fili! Kterak zahanbuje nás tato vděčnost sv. Matky Anny! Jak mnoho dobrého dostáváme i my od Boha den co den, hodinu co hodinu, okamžik co okamžik! A jak málo vracíme dárci všeho dobra! Začasté ani nepomyslíme, že všecko dar Boží jest, ba zhusta darů Božích k urážení Boha zneužíváme. Toho uevděku! Příště tak nebudiž. Díky novou jsou prosbou.

III. Šťastná matka, takou dceru mající, jako Maria — šťastná dcera, mající takou matku, jako sv. Anna! To Církev vyjádřiti se snaží, představujíc sv. Annu, kterak malou Marii pilně učí, a představujíc Marii, kterak klečí u nohou své matky, svaté Anny, poslouchajíc zvědavě její učení. Jak poučný to příklad pro dívky i rodiče! Rodičové! poučujte dívky své slovem a příkladem ve všem dobrém, jako poučovala Anna dcerušku svou Marii. Dívky! nechejte se od rodičů tak dychtivě poučovati, jako se Maria poučovati dala od svaté matky své.

IV. Sv. Anna náleží k rodině, k pokrevenstvu Ježíšovu — jsouc bábou Jeho podle těla. Ježíš Kristus jest ale i naším pokrevným, bratrem naším

v těle, sv. Jeho bába jest tedy i bábou naší. Již však víme, jak něžně bába vnuky své miluje — za-
časté více, než rodiče milují dítky své. Utíkejme se
tedy důvěrně ve všelikých potřebách k této milostné
bábě své — zvláště v posledních potřebách našich
— v hodině smrti naší. Sv. Anna jest patronkou —
ochrankyní umírajících — vyprosiš nám milost smrti
blažené.

Poenitentia salutaris.

a) *Resignatio in divinam voluntatem et tres
Pater cum ruminacione petitionis: Fiat voluntas Tua!*

b) *Gratiarum actio pro omnibus a Deo collatis
beneficiis cum contritione de abusu ipsorum.*

c) *Per hanc hebdomadem preces quotidianae,
mane et vespere, in honorem s. Annae pro felici morte.*

Dne 31. července.

Na den sv. Ignacia z Loyoly.

I. Jak podivný jest Pán v svých soudech, jak
divné začasté povolání člověka! Sv. Ignác nejméně
dojista na založení nového řádu si pomyslí. Jest vojí-
nem — než právě to ho vede k jeho povolání. Jest
raněn. Čte duchovní knihu. Jde do sebe. Umiňuje
sobě státi se vojínem Kristovým — bojovníkem za
Církev katolickou a úmysl svůj s milostí Boží pro-
vedl. *Sic cooperantur omnia, etiam infortunia, illis in
bonum, qui a Deo vocati sunt sancti. Tu quoque voca-
tus es a Deo. Sequere vocationem tuam.*

II. **Co vše sv. Ignác pro Krista učinil — co vše pro Krista vytrpěl!** Hanu a potupu, posměch a spílání, křivdy a protivenství všemožné. A s jakou myslí? S největší radostí! *Omnia ad majorem Dei gloriam!* bylo heslem jeho. *Patiar, vilipendar, despiciar, premar!* *Et haec omnia ad majorem Dei gloriam!* To budiž příště i naším heslem ve všelikém soužení a protivenství života — při všelikém našem podniku a práci. Proto zajisté na světě jsme — *ut in nobis et per nos in omnibus glorificetur Deus.*

III. **Sv. Ignác jest zakladatelem tovaryšstva Ježíšova.** Do tovaryšstva Ježíšova můžeme v jistém rozumu patřiti všickni a máme tam patřiti všickni — můžeme, ba máme jistou měrou být Jesuity — ne-li slouti — tož býti. Ježíš zajisté všech nás jest Mistrem, tudíž my všickni jsme žáky Jeho — Jeho slovo a příklad jest naší řeholí. *Nec enim aliud nomen est sub coelo datum hominibus, in quo oportet nos salvos fieri.* (Act. 4, 12.) Ve jménu tomto jsme pokřtěni — ve jménu tomto musíme činiti vše, cokoli činíme — za jméno toto trpěti, vše ochotně cokoli nám trpěti jest. Ejhle, pravý jesuita v duchu a v pravdě!

IV. *Estote prudentes sicut serpentes, et simplices, sicut columbae.* (Mat. 10, 16.) Totě zásadou Jesuitů, jež sv. Ignác založil. I on byl *simplex sicut columba*. Jsa již mužem, posadil se ještě do škamen s dětmi, aby se učil grammaticae. *Erat prudens sicut serpens.* Jsa vojínem poznal svět i lidi. Odtud jeho u věcech světa opatrnost — moudrá jeho k poměrům časovým shovívavost. Opatrnost bez prostoty jest lstivost. Prostota bez opatrnosti jest hloupost. Obé spojeno jest

charakteristickou povahou pravého křesťana a pravého Jesuity. Úzká jest to čára, ale láska k Bohu ji sledovati dovede.

Poenitentia salutaris.

a) *Lectio libri spiritualis ad exemplum s. Ignatii.*

b) *Renovatio votorum Baptismi, cum contritione et proposito.*

c) *Litaniae de Ss. Nomine Jesu.*

d) *Iteratio piae intentionis: Omnia ad majorem Dei gloriam!*

Dne 10. srpna.

Na den sv. Vavřince.

I. **Sv. Vavřinec** byl levitou — služebníkem oltáře — služebníkem Církve — sluhou Božím. O, jak svatá to služba, jak výnosná to služba! *Deo servire regnare est.* Kterak může každý účastenství míti v této službě levitů — býti a státi se služebníkem oltáře? Horlivou láskou a péčí o vše, co k veřejné bohoslužbě náleží — pilným tedy navštěvováním chrámu Páně — nábožným obcováním mši sv. a službám Božím, dobrovolnými příspěvky na mši sv., na ozdobení kostela, na veřejné pobožnosti atd. *Faciamus!*

II. **Sv. Vavřinec** byl otcem chudých, a jak věrným a laskavým v úřadě tom se býti ukázal! Aby poklady církevní před lakotou zachoval, skrýval je

v rukou chudých. O té svaté lsti! O té zbožné a výnosné lichvy! Kdež zajisté jsou peníze lépe uloženy než u Boha? A kdo ukládá je u Boha? Kdo chudým je rozdává. Snažme se za příkladem sv. Vavřince lichvu tak svatou, tak prospěšnou prováděti! Svět dává nám čtyři neb pět ze sta — Bůh nám dá sto ze sta a nebe návdavkem. *Centuplum accipietis et vitam aeternam possidebitis.*

III. Sv. Vavřinec byl mučeník a jak statečný mučeník! *Deum meum colo* — pravil k tyranovi — *et Illi soli servio, et ideo non timeo tormenta tua. Quid nos colimus? Cui nos servimus? Nemo potest duobus dominis servire. Servimus carni et sanguini, ideo timemus tentationes ejus. Servimus mundo, et ideo timemus vituperationes ejus. In craticula positus s. Laurentius se obtulit Deo sacrificium in odorem suavitatis, et dixit: Gaudeo, quia hostia Christi effici merui. Nos ipsos ad ejus exemplum offeramus Deo in sacrificium totam vitam nostram divino consecrantes honori, mactantes nos per abnegationem nostram. Hostia Christi debet mactari et in craticula comburi. Hostia nostra est voluntas nostra et amor proprius, craticula ejus abnegatio.*

IV. Sv. Vavřinec byl na rošti pečen. V tom odnášení jest obrazem trpících duší v očištění, a trpících nemocných na lůžku bolestném. Láska k Bohu v něm tak plápolala, že žáru ohně ani necítil. Duším v očištění však plamen lásky k Bohu rozmnoží plamen očištcový. Nemocným ale plamen lásky k Bohu umenší plamenný žár palčivých ran a bolestí. *Oratio Ecclesiae: Da nobis quaesumus, Domine, vitiorum nostrorum*

flammas extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare.

Poenitentia salutaris.

- a) *Litaniae de Omnibus Sanctis.*
- b) *Eleemosyna vel aliud opus bonum.*
- c) *Auditio sacrificii Missae cum oblatione sui ipsius.*
- d) *Preces pro animabus in purgatorio.*

Dne 15. srpna.

Na den Nanebevzetí Panny Marie.

(Evangelium sv. Luk. 10, 38—42.)

I. Maria, všech synů a dcer lidských nejblažejší a nejsvětější, předce musila zemřít! Než kterak zemřela? Bez bolestí, bez úzkostí, z lásky a v lásce, milujíc a jsouc milována od nejsvětější Trojice. *Cupiebat dissolvi et esse cum Christo.* I my zemřeme, ale jak? V bolestech a úzkostech. Co jest s to, aby nám v oněch ulevilo, tyto umenšilo? Ctnostný a kající život. Jaký život, taková smrt. O mějmež tedy po celý život hodinu smrti před očima, aniž kdy na lůžko se kladme, leč dříve se s Justem Lipsiem pomodlivše: *Sancta Maria, adesto cum tota aeternitate decertanti!*

II. Tělo Mariino v hrobě nezůstalo — tělo z něhož přijal Syn Boží tělo Své, nemělo jako tělo Jeho, viděti porušení — měloť vzkříšením a nanebevzetím

svým připodobněno býti tělu Syna Božího. I naše tělo vstane z mrtvých; avšak kdy a kterak? Teprv v poslední den a zdali oslavené a bolestiplné — kdož to ví? — I naše tělo bude vzato, ale kam? Vzhůru neb dolů — do nebe neb do pekla — kdož to ví? Však ano — jistě to víme; uzná-li nás Maria za pravé dítky své, i božský Její Syn za dítky Svě uzná nás. *Et ubi Ille est, nos quoque erimus.*

III. Dnes Mariā za nebes královnu korunována. Jaká to útěcha pro nás, její svěřence! *quia ut nunc omnia potest, sic et omnia cupit nostra causa.* Jak sličně tedy i pravdivě dí sv. Ephrem: *Non nobis est alia, nisi in te, fiducia, o Virgo sincerissima! Ex ulnis siquidem maternis tibi dediti sumus miseri tuique clientes appellati.* — *Ecce mater tua!* (Joan. 19, 27.) tak řekl k nám Ježíš na kříži; tak dí k nám i dnes v den na nebevzetí Marie Panny: *Ecce mater tua!* Volejmež tedy k ní co dítky důvěrné: *Sancta Maria, succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles, ora pro populo afflicto! Sentiant omnes tuum juvamen. O clemens! o pia! o dulcis Virgo Maria!*

IV. Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nebude odňata od ní. Co vyvolila ona, a co volíme my? Ona nebe zvolila; my volíme zemi. Jí díl, jí stránka její zůstane; nám odňat bude podíl náš. Zvolila ctnost; my často nepravost volíme — ona pokoru, ustraněnost zvolila; my opak toho činíme. Ona lásku k Bohu zvolila; my lásku k lidem smrtelným. Kdyby opět na svět přišla, totéž by zvolila; my však chtějíce, by nebyla nám někdy odňata stránka zvolená, musili by-

chom voliti něco jiného. Ode dneška lépe volme.
Zvolmež, co na věky nebude odňato od nás!

Poenitentia salutaris.

a) *Quotidiana infra Octavam hujus festi oratio ad s. Mariam pro felici morte.*

b) *Auditio Missae cum Communione spirituali qua viatico.*

c) *Quinque Ave cum commemoratione gloriae D. N. in honorem glorificati corporis B. V. Mariae.*

d) *Duodecim Ave propter duodecim stellas in corona B. V. Mariae.*

e) *Pro clericis: Litaniae Lauretanae cum antiphona: Salve Regina.*

Dne 24. srpna.

Na den sv. Bartoloměje, apoštola.

I. **Se sv. Bartoloměje za živa kůži odřeli. *Pellelem pro pelle!*** Sic jubet amor divinus. Exuamus igitur veterem hominem et induamus novum — id est, spiritum vere apostolicum s. Bartholomaei. Si cuti, si corpori nostro timemus, heu nunquam virum induemus apostolicum! Si non, ad quid venimus? Ut carni vivamus? Si secundum carnem vixeritis, moriemini, si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. (Rom. 8, 13.) Ante nos ergo vita et mors. Eligamus! Utinam partem meliorem, infinite meliorem, imo unice bonam!

II. Mráz jde po nás při pouhém pomyšlení na muka sv. Bartoloměje. Tak ukrutná — tak zdlouhavá — tak nelidská to muka! A předce je sv. Bartoloměj snesl — s trpělivostí statečnou — s myslí radostnou. Proč? Vždyť ji snášel pro Krista — tedy pro Toho, jenž pro něho neskonale více trpěl, jenž ho v mukách jeho vnitř posilňoval a jenž mu je na věčnosti neskonale odplatiti přislíbil. ***Omnia possum in Eo, qui me confortat*** — pravil. O jak mnoho mohli bychom i my s Jeho milostí, kdybychom chtěli a rozpomenuli se na slovo apoštolovo: ***Non sunt condignae passionibus hujus temporis ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis!*** (Rom. 8, 18.)

III. Sv. Bernard, rozjímaje muka sv. Bartoloměje, volá: *Ah! quo abiit spiritus apostolicus? Quo humilitas? Labores? Zelus primitivae Ecclesiae? Sumus zelotissimi in rebus saeculi; at in rebus nostrae salutis vel divini honoris quam tepidi, quam remissi!* Ne jeden, jak se říká, pro krejcar dříti by se dal — ale pro nebe nechce učiniti, nechce trpěti ničeho. Dnem i nocí pracují, potí se pro bídne najedení, dře se, a konečně k čemu? Aby se pár zlatých vydřelo a *quae parasti, cujus erunt?* Veselí dědicové budou se o statek tvůj rváti a se smáti, že jsi se za živa tak dřel a sobě ničeho nepřál.

IV. ***Pelli meae*** — dí Job — ***consumtis carnibus, adhaesit os meum, et derelicta sunt tantummodo labia circa dentes meos.*** (Job. 19, 20.) Trpělivé mu Jobovi tedy aspoň kůže zůstala, se sv. Bartoloměje i tu stáhli. Nestěžujme si

tedy, když v obrazném rozumu s nás kůži drou. Předce nás to tak nebolí, jako sv. Bartoloměje. Nám jenom věci časné odňaty býti mohou, kteréž však jednou ztratiti a zůstaviti musíme, jen když s duší vyvazneme. Peníze, sláva, život rozkošný nás šťastnými ne učiní, *sed mens sana in corpore sano*, totě nejlepší, co máme zde na světě.

Poenitentia salutaris.

a) *Symbolum Apostolorum.*

b) *Aliquot Pater immorando petitioni: Sanctificatur nomen Tuum, vel eleemosyna pro missionariis apostolicis.*

c) *Mortificatio, indoli poenitentis conveniens.*

d) *Oratio ad s. Bartholomeum pro impetranda patientia in adversis.*

Dne 28. srpna.

Na den sv. Augustina.

I. Sv. Augustin v mládí tak lehkomyšlný — ve stáří tak vážný — co jinoch tak rozpustilý — co muž a kmet tak svatý — jaký to příklad mladým i starým! Kterak strávili jsme my leta mladistvá? Sotva mnohem lépe, než sv. Augustin. Kterak trávíme leta stáří svého? Dojista nikdo z nás, jako sv. Augustin. ***Si peccantem imitati sumus, cur poenitentem non imitamur?*** Rcemež se sv. Augustinem: ***Sero amavi te, Domine!*** Pozdě — předce

však ne zcela pozdě. Lépe pozdní kajicnost, než žádná!

II. Odkud' tak náhlá změna smýšlení a života při sv. Augustinu? Ze čtení svatého Písma. **Tolle, lege!** Četl, šel do sebe a z velikého hříšníka stal se veliký světec. O k jaké škodě jest kniha špatná, k jakému užitku dobrá! Pryč s onou! Sem s touto! **Nulla dies sine linea.** Aspoň něco každý den ze sv. Písma, z Tomáše Kempenského, z některého sv. Otce aneb z jiné knihy duchovní čti — a nejen čti, nýbrž i rozjímej. Užitku dlouho postrádati nebudeš. Dobré semeno zaseto v dobrou půdu ponese ovoce.

III. **Vezmi a čti!** A co četl sv. Augustin na prvním listu Písma sv., kde byl otevřel? **Jako ve dne poctivě chodme; ne v hodování a v opilství, ne v smilství a nestydatostech, ne v sváru a závisti: ale oblečte se v Pána Ježíše Krista a nemějte péče o tělo podle žádosti.** (Řím. 13, 13. 14.) Důležitá to slova — i pro nás! Byť bychom, jako mladý Augustin, nehověli hrubé rozmařilosti, tož dojistá o tělo své příliš pečujeme a jemu hovíme — v jídle a v pití, ve spaní, v oděvu a zábavách smyslnosti příliš hovíme. *Emendemus nos!*

IV. Sv. Augustin dílo obrácení svého opravdově započal, statečně prováděl a šťastně dokonál. Toho se nám obyčejně nedostává. Buď nikdy opravdově nezačneme, aneb sice započneme, ale trvanlivě a statečně nepokračujeme a proto nikdy šťastně neskončíme. A totě právě věci nejdůležitější. Co prospěje dobrý počátek bez dobrého konce. *Finis coronat opus.*

Qui perseveraverit usque ad finem, hic salvus erit.
(Mat. 10, 22) *Ergo!*

Poenitentia salutaris.

a) *Examen conscientiae de peccatis juventutis cum actu doloris et charitatis in Deum cum dictis s. Augustini: Quam sero incepti Te amare!*

b) *Lectio libri spiritualis.*

c) *Preces ad. s. Augustinum pro impetranda perseverantiae gratia.*

Dne 29. srpna.

Na den Stěti sv. Jana Křtitele.

(Evangelium sv. Marka 6, 17.—29.)

I. ***Veritas odium parit.*** Toho zakusil též sv. Jan Křtitel. Herodes byl mu nakloněn; ***libenter eum audiebat, et multa faciebat.*** Jak mile mu však pravdu dí — ***non licet*** — ztrácí přízeň jeho; přátelství mění se v chladnost, a poněvadž Jan úst svých nezavírá, zavírá jej Herodes do žaláře. Stará Herodiada v nenávisti své dále jde. Neustává, dokud neklesla hlava Janova — proč? Proto, že pravdu pověděl: ***Non licet tibi habere uxorem fratris tui.*** Tak dosud bývá na světě. Rci někomu jen ta dvě slova: ***non licet***, a veta po přátelství. Avšak lépe ztratiti přítele, než zpronevěřiti se pravdě,

II. **Neprozhřetelná přísaha stála Jana život, Heroda poklid svědomí.** Varujme se nejen nerozvážných

přísah, nýbrž i nerozvážných slibů. Lépe neslibovati než slibovati a nesplniti. Ještě více však střežme se návyku, bez potřeby přísahati. Ano, ano! Ne, ne! co nad to jest, od zlého jest, jestiž urážkou velebnosti jména Božího! Nemáme je bráti nadarmo. Nejvíce však se varujme přísahy křivé. Jak hrozné bylo by, zneužívatí pravdy věčné za prostředek lži — pravdomluvného Boha zneužívatí za svědka nepravdy!

III. Dnešek nebezpečí tance ukazuje nám. Kdyby nebyla dcera Herodianina tancovala, Jan nebyl by zahlazen. Co hříchů zplodil ples tento jediný! Při Heródovi, při Herodiadě i při dceři její Salomě. **Žádej, co chceš, a byť byla polovice mého království!** Co lze odepřítí sličné baletnici? **Co mám žádati?** táže se dcera lakotná matky pomstychtivé. **Hlavu Janovu.** Jak nelidská to žádost, při kvasu radostném žádati smrt člověka, místo milosti pro něho. Z ohledu lidských svoluje zbabělý Herodes v žádost tu, a hlava největšího všech synů lidských klesá od trupu do zástěry žen!

IV. Jan umírá v žaláři co mučovník, t. j. co svědek pravdy. O šťastné smrti té! **Jan dobře umírá** — dí Petr Dam. — **Kdo končí život časný, by věčný započal, umírá, by věčně žil!** Kéž bychom podobně zemřeli! Připravujme se k tomu, jako připravoval se Jan — kajícím a svatým životem. **Jaký život, taková smrt.** Každý den, než na lůžko ulehne, učinme závěť svou; nejsmeť zajisté bezpečni ni hodinu. Kdož byl by se nadál, že dnes při hudbě a hře ortel smrti uslyší? Jak často byla síň taneční

již popravištěm? Jak mnohý tančil z tančírny na lože úmrtné?

Poenitentia salutaris.

a) *Quinque Pater cum totidem osculis imaginis crucifixi pro vitiis linguae contra veritatem.*

b) *Pro indiscrete jurantibus: Aliquot Pater cum ruminacione petitionis: Sanctificetur nomen Tuum.*

c) *Solitudo sacra in honorem s. Joannis in vinculis.*

d) *Commendatio animae pro se ipso.*

Dne 8. září.

Na den Narození Panny Marie.

(Evang. sv. Mat. 1, 1—16.)

I. Narození Mariino — pěje Církev sv. — celému světu radost zvěštovalo; nebotě z ní narodil se, jenž kletbu hříchu sňal a přinesl požehnání, smrt potupil a život věčný nám daroval. O, radujme se tedy dnes z narození tohoto dítko požehnání, spolu však péči mějme, aby požehnání, jež nám dítko toto přináší, vinou naší nebylo zmařeno v nás!

II. Kteraký dar věnujeme dnes Matce milostné k narozeninám její? Zlata a stříbra od nás nežádá, toliko srdce; ale srdce čisté, srdce pokorné — srdce jejímu podobné; a pak srdce planoucí láskou k ní, srdce plné vroucné horlivosti pro ni, srdce dychtivé ji následovati. Srdce takové máme a chceme dnes

Marii k narozeninám věnovati. K jaké bude jí radosti dar takový!

III. V den narození Mateře Boží pamětlivi budme i dne narození svého. Kdyby dnes nebyla Maria se narodila, všickni byli bychom ztraceni; onatě zajisté matkou Vykupitele svého i našeho. O děkujmež tedy nebesům za narození Marie; hledmež ale tak živu býti, abychom se radovati mohli svému narození, aby nikdy neřeklo se o nás: **Lépe bylo by jemu, aby se byl nenarodil.**

IV. Velmožové světa tohoto bývají v den narození svých štědřejšími u prokazování milostí. Nepochybujme, že Matka Boží, ačtě vždycky hotova na Pánu Bohu milosti vyprositi nám, dnes v den narození svého povýtečně bude hotova vyslyšeti prosbu naši, prospěšná-li nám jest ku spasení. Dnes tedy s obzvláštní důvěrou k ní se utíkejme, prosíce snažně, aby nám u Boha pravého obrácení, stálého polepšení a šťastného konce vyžádala.

Poenitentia salutaris.

a) Preces in honorem nativitatis Mariae et ipsius parentum.

b) Litaniae Lauretanae aut Salve Regina.

c) Visitatio devota ecclesiae vel capellae Mariae dedicatae.

d) Pro clericis: Meditatio super hymnum: Ave maris stella!

Dne 16. září.

Na den svat. Ludmily, patronky země české.

I. „*Aris daemonium thura non posuit, sed Deo Salvatori sacrificavit hostiam laudis.*“ Slovy těmito Církev svědectví vydává statečné vyznavačce a mučednici, ctihodné patronce naší sv. Ludmile, že nekládla kadidla na oltáře ďábelství, že neobětovala bohům cizím, ale oběť přinesla Bohu Spasiteli svému. V oběť příjemnou, libovonnou přinesla Světice Boží život svůj, zdobený ctnostmi křesťanskými. Ty ovšem bohům cizím, ty modlám neobětuješ; avšak do srdce svého nahlédni a viz tento oltář i oběti, jež na něm přinášíš? Pýcha, lakomství, smilstvo, obžerství, hněv, závist, lenost, netečnost ku věcem Božím, vlažnost u plnění tvých křesťanských povinností — hle! ty a podobné jsou modly, jimžto se klaníš, takové jsou ohavnosti pohanské, jimiž zprzněno jest srdce tvé! Za Ludmilou následuj! Bohu Spasiteli svému v oběť přines srdce své, srdce skroušené a pokorné a darem takým Pán Bůh nezhrdne! —

II. *Oculus fuit caeco, et pes claudo; mater erat pauperum et orphanorum.*“ Svrchovanou bylo Ludmile sv. radostí, na modlitbách trávití dny a díky Bohu vzdávati, že sejmouti ráčil roušku temnosti pohanské s očí její. A Bohu vzdavši díky, neustávala konati ctnosti všelike, zejména se skvějíc láskou a dobročinností k chudině, že záhy matkou chudých, nohou chromých, okem slepých, sirotkův a vdov těšitelkou zvána byla. — A tyť jsou poklady, jež i ty shromážděti a z dočasné této vlasti napřed posílati máš

před sebou do vlasti nebeské. „Cokoliv jste jednomu z těchto nejmenších učinili, mně jste učinili,“ praví Pán. Konej horlivě skutky lásky k bližnímu a tak milost Boží v sobě rozmnožuj.

III. „*Simile est regnum coelorum thesauro abscondito in agro.*“ Pokladem v roli Církve skrytým byla sv. matka drahé vlasti naší Ludmila. Hospodin z mrákot pohanských na světlo denní ji vynesl, by příkladem svým po všechny věky svítila svým krajanům. Hle i v srdce tvé Bůh nejeden poklad skryl, poklad sv. víry, kterouž na křtu sv. vlil v srdce tvé. Tys pokladu toho nehledal, ale jako náhodou jej našel. Než tak drahým ti budiž poklad ten, bys raději všech statků svých oželel, než ztrátu sv. víry utrpěl. — Tvůj stav a povolání tvé jiným jest ti pokladem, jímžto máš těžiti, aby užitek hojný ti vydal během života. Povinnosti stavu svého konej horlivě, toť před mnohým nebezpečím i záhubou tě zachrání.

Poenitentia salutaris.

- a) *Devotae preces in honorem s. Ludmilae.*
- b) *Eleemosyna et alia opera charitatis.*
- c) *Peregrinatio ad sepulcrum s. Ludmilae.*
- d) *Gratiarum actio pro fide catholica.*

Dne 21. září.

Na den sv. Matouše, apoštola.

(Evangelium sv. Matouše 9, 9—18.)

I. Ježíš vidí Matouše seděti na celně. O, jak mnohé z nás vidí tolikéž seděti na celně blízké příležitosti a nebezpečnosti hříchu! aneb na celně hříchu

samého, tu kde ne Bůh, nýbrž protivník Jeho, tělo, svět, ďábel clo zbožňování — daň poddanosti vybírá! Ku všem těm volá Ježíš: *Quid statis tota die otiosi?* (Mat. 20, 6.) Bohdej jen zahálejíce — a ne příliš zaměstnání pro lakotu, ctižádost, smyslnost! Pryč — pryč od této celny hanebné, od tohoto mýta, jež cestu k nebi zavírá, cestu k peklu otvírá!

II. Na první a jediné slovo Ježíšovo: *Veni, sequere me!* opouští sv. Matouš výnosné řemeslo své — clo a celnu — vstává a následuje Pána, stává se z mýtného rozdavačem pokladů nebeských, z publikána apoštolem. Synu můj, jak často jde i mimo nás Pán, milostně na nás pohledaje a vyzýváje nás, abychom Ho následovali! My však zůstáváme seděti, nohou ni rukou nepohneme, nechtíce odtrhnouti se od marných starostí . . . dokavadž nás smrt od nich neodtrhne. O naučme se od sv. Matouše pohrdati věcmi pozemskými a nebeských hledati!

III. Jak milostně a přívětivě musilo zníti sv. Matouši slovo Ježíšovo: *Veni, sequere me!* že ani se netáže: **Kam? proč?** Když Pán volá nás, abychom ho následovali, netřeba dlouho nám rozmýšleti se, nýbrž hned vstáti a jíti máme. Byť i cesta trním a kamením — skrze kříže a utrpení — ba i k smrti vedla, východištěm a koncem cesty té předce nebe jest. Přichází-li nám následování toto — slovo toto: *Sequere me* — za těžké, rozpomeňme se, jak mnohem těžším a hroznějším bylo by nám jednou slovo Ježíšovo: *Recede a me!* Abychom nemuseli zaslechnouti toto, nepřeslechněmež nyní: *Aut sequere nunc, aut recede tunc!*

IV. **Sv. Matouš napsal první evangelium**; avšak nikoli toto sepsání, nýbrž hlásání a následování evangelia zjednálo mu slávu a odplatu **evangelisty**. Synu můj! nám nelze státi se evangelisty sepsáním evangelia; lze nám však státi se jimi, jestliže slovem a skutkem evangelium hlásáme a sami naskrze dle učení evangelického živi jsme. *Id agendum est* — dí sv. Jan Zlatoústý — *ut vita nostra evangelio respondeat.* — *Agamus istud!*

Poenitentia salutaris.

- a) *Renovatio votorum Baptismi.*
- b) *Lectio et meditatio hodierni Evangelii.*
- c) *Preces pro conversione gentilium et Judaeorum.*
- d) *Symbolum Apostolorum.*

Dne 27. září.

Na den sv. Kosmy a Damiana, patronů země české.

I. Sv. bratři Kosmas a Damián pocházeli z vysoce urozené rodiny v Arabii, jsouce nejmladší z pěti bratří, kteřížto všickni jednomyslně oslazovali život ovdovělé matky své Theodory, ženy to bohabojné a ctnostné, sloužící Bohu skutky dobrými a plnící horlivě svaté Jeho zákony. Šťastná matka neznala pak ovšem dolehavější starosti, než pěstovati dítky své láskou právě mateřskou. — A v pravdě, jen ti rodičové šťastnými slouti mohou, kteří takovéto radosti dožijí se na dět-

kách svých. Zachovej i ty v hloubi srdce přikázání: „**Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.**“ Viz příklad Ježíšův! „**A byl jim poddán**“, svědčí evangelium. Chceš-li šťastným býti a koruny dosáhnouti nebeské, jednej podobně.

II. Sv. Kosmas a Damián oddali se vědám lékařským a to zvláště z té příčiny, by snadnějšího přístupu měli do domů pohanských a tím snáze jim mohli zvěstovati učení Kristovo. Milost Boží byla s nimi i děly se skrze ně věci podivuhodné. Modlitba a důvěra v Boha provázela je k loži chorých a často pouhým znamením kříže uzdravovali nemocné. Takto plnili sv. Kosmas a Damián věrně rozkaz Ježíšův: „**Nemocné uzdravujte, mrtvé křeste, malomocné očišťujte, zloduchy vymítejte.**“ — A co svatí patronové naši činili, můžeš i ty. Byť i nebyl znalcem lékařství, však nemocné navštěvovati, ošetřovati, povzbuzovati, těšiti, k trpělivosti a do odevzdanosti vůle Boží napomínati můžeš a tak, aspoň částečně býti lékařem i tělesným i duševním. „**Když jsem nemocen byl, navštívili jste mne**“, řekne jednou Pán k těm, kdož na pravici státi budou. Hleď, bys i ty k nim byl připočten.

III. Sv. Kosmas a Damián sloužili každému, kdož pomoci jejich potřeboval a jelikož umění své jediné z horlivosti o duše lidské a z lásky k Bohu prováděli, nebrali nikdy jakés odměny za své namáhání, pamětlivi jsouc slov Páně: „**Darmo jste vzali, darmo dejte.**“ Než právě pro tuto nezištnost a proto že neléčili jen tělo, nýbrž i víru Kristovu zvěstovali, zanevřeli na ně kněží pohanští i obvinili svaté bratry, když za císaře Diokleciána nové pronásledování kře-

stanů vypuklo, u náměstka císařského, kterýž je po mnohých ukrutných mukách, když modlám obětovati nechtěli, spolu se třemi staršími bratřími postínati kázal. Jim ke cti vystavěl sv. Václav kostel v Staré Boleslavi, u jehož dveří i sám smrtí mučnickou sešel. — Hle jak nezištní byli sv. Kosmas a Damián! Věděliť zajisté, že „**kořen všeho zlého jest žádost zisku**“ (I. Tim. 6, 10.), že kdo za cíl snah svých vytknul sobě zisk, nezná ani matky, ani bratří, přátelé mu jsou lid neznámý a příbuzní cizinci. Láska k zisku, lakomství, zatvrzují srdce člověka; on nezná zákona lásky, nezná Božích příkazův. Lež, podvod, křivá přísaha, násilí, ukrutnost, pře a sváry, tyť jsou ducha jeho odznaky. — „**Viztež a vystříhejte se všelikého lakomství, neboť žádného život nezáleží v hojnosti těch věcí, kterými vládne.**“ (Luk. 12, 15.)

Poenitentia salutaris.

- a) *Preces pro parentibus.*
- b) *Visitatio infirmi.*
- c) *Eleemosyna pro nosocomio.*
- d) *Meditatio rerum extremarum.*

Dne 28. září.

Na den sv. Václava, patrona a dědice země české.

I. „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapřiž sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Není jiné cesty k nebesům. Žíti zde na zemi dle přikázání Kristových

a Jeho příkladu a pak za Ním přijíti do království nebeského, tenť jest cíl člověka, v tom jeho spása, jeho blaženost. Milost Svou nám k tomu Pán ovšem udílí; ta nás však nenutí a proto mnozí nenásledují. Neváhej tedy, nerozpakuj se, nýbrž rychle a opravdově se rozhodni, sic jinak ti svobodná tvoje vůle bude na škodu. „**Zapři sebe sám**“, t. j. překonej, přemoz nezřízenou sebelásku; za žádnou cenu smrtelného hříchu se nedopusť; odtrhni srdce své od statků pozemských a pro časnou výhodu ani všedním hříchem duší svoji nepoškvřň; vol raději chudým býti, vzdej se ctižádosti a marnivosti, dej přednost žalu a bolesti před radostmi a rozkošemi.

II. Země tato jest údolí slzavé a kříže vlast. Kříž přemnohý jest nám snášeti, neboť „**jho těžké vloženo jest na syny Adamovy**“. Přicházíť kříž nejeden samou přírodou, nemoce, sucho, hlad; přicházíť osudem chudoba, ztráta majetku, ztráta přátel a příbuzných; přicházíť od lidí nenávisť, závist, pomluva a sočení; přicházíť od nás samých vášně a opětne klesání ve staré nepravosti. Tys křesťan a katolík; podrob se a nereptej, sic každý z křížů těch těžším ještě bude tobě. Ochotně kříž svůj na se vlož, tělo své i jeho vášně a náklonnosti ve službu podrobuj, vůli vždy měj na úzdě a tak „**za Kristem následuj**.“ I následuj z lásky ku Spasiteli, bys věčně s Ním jednou spojen byl.

III. Slova ta svatý kníže a dědic české země i mocný ochrance náš Václav choval v srdci svém. Zapřelť sebe sám. Nic tu při něm knížecího, leč ctnosti v pravdě knížecí. Netoliko sám následoval za Kristem,

ale i národ svůj k Němu vedl, ba tať byla jediná a výhradná jeho péče panovníčí. „*Quaesivit Dominus sibi virum juxta cor suum: et praecepit ei, ut esset dux super populum suum.*“ I tobě blaho a spása jiných, dítek, čeledi, poddaných jest svěřena; buď jim vůdcem dle srdce Božího. A jakož pěje Církev o Václavu svatém: „*Data est ei corona et exivit vincens, ut vinceret*“, podobně slova ta splní se i na tobě.

IV. „*Dilexit decorem domus Tuae, ut videat voluptatem Tuam, Domine. Venit et adoravit vestigia pedum Tuorum et ministravit Tibi.*“ O zvelebení služeb Božích a svatyně horlivou péči měl sv. Václav a nestyděl se sám připravovati dary obětné, chléb i víno, a přisluhovati knězi při oběti mše svaté. Jakáže tvoje horlivost ve službě Boží. Dům Boží vezdy tobě otevřen; spěješ tam s touhou posvátnou a srdcem plannoucím? — Pán pochválil onu vdovu chudou, že groš svůj do pokladnice na ozdobu chrámu vložila. Co ty jsi kdy pro dům Boží učinil?

Poenitentia salutaris.

a) *Preces ante Crucifixum cum proposito Eum sequendi.*

b) *Visitatio Sanctissimi.*

c) *Eleemosyna pauperibus.*

d) *Donatio aliqua in honorem et decorationem ecclesiae.*

Dne 29. září.

Na den sv. Michaela, archanděla.

I. Co učinilo sv. archanděla Michaela v nebi tak vznešeným a velikým? Jeho ponížení se před Bohem, jeho Bohu poddanost, jeho k Bohu věrnost. Co zavrženého anděla Lucifera s nebe svrhlo? Jeho přepych, neposlušnost a k Bohu nevěrnost. *Non est locus in coelo superbis. Deus superbis resistit, humilibus dat gratiam.* (Jac. 4, 6.) O varujme se pýchy; onatě přemnoho andělů z nebe a prarodiče naše z ráje vyhnala. (Sv. Bernard.) O, milujme a pilni budme ctnosti pokory, nebotě pokora, vece sv. Bernard, potřebna jest, nejen abychom ctností dosáhli, nýbrž i spaseni byli. Kristus zajisté řekl: **Brána nebeská těsná jest** (Mat. 7, 13); tudíž jen maličkým, t. j. pokorným lze skrze ni vejíti.

II. **Jestliže i v nebi rozbroj byl a boj, čím více bude na zemi!** Nesněmež tedy o míru a pokoji, dokud na zemi živi jsme. Budeť nám stále zápasiti, bojovati tu s ďáblem, tu s tělem, tu se světem. *Ad arma! ad arma!* Přemožen bude jenom ten, kdo zbaběle zbraň zahodí; kdo však v boji vytrvá, zvítězí. Dábel jest svázán, nesvede ničeho proti nám, nenecháme-li se mu sami zajmouti. Sv. Michael a všichni svatí andělé ukazují nám, kterak s ním si počínati máme. *Resistite diabolo, et fugiet a vobis.*

III. **Mi-cha-hel — i. e. Quis ut Deus?** Ovšem — kdožtě jako Bůh? O, jaká útěcha a moc v těchto dvou slovech se zavírá! Když nás svět vábí, tělo dráždí, ďábel pokouší, rcemež: **Kdož jako Bůh?**

Ničím není, co vy mi poskytujete proti Bohu. Upadneme-li do nebezpečí těla neb duše, rcemež: **Kdož jako Bůh?** *Si Deus pro nobis, quis contra nos?* Něco-li nám za těžko připadá — když kříže a soužení nás tísní, rcemež: **Kdož jako Bůh?** Všecko mohu v Tom, jenž mne posiluje. *Quid sunt passiones hujus temporis comparatae gloriae aeternae, possessioni et fruitioni Dei?*

IV. Sv. Michael s váhou v ruce upomíná nás na poslední soud. *Quid faciam, cum venerit ad judicandum Deus et cum quaesierit, quid respondebo Illi?* Jak lehká bude váha, až vážiti bude Bůh naši spravedlnost, skutky naše dobré! Jak těžká naopak, až zváží hříchy a nepravosti naše! Abychom na váze sv. Michaela — na váze posledního soudu — příliš lehkými nalezení nebyli, naplňmež nyní, dokud čas, váhy své dobrými skutky neb aspoň strastmi pečlivě snášenými, varující se, váhu hříchu, bez toho již těžkou dosti, novými jako centy těžkými hříchy obtěžkávati.

Poenitentia salutaris.

- a) *Litaniae de ss. Angelis.*
- b) *Per duos vel tres dies dominicos devotio quaedam ad s. Michaëlem pro felici morte.*
- c) *Consideratio novissimorum.*
- d) *Pro clericis: Pslm: 102. Benedic anima mea Domino.*

Dne 15. října.

Na den sv. Teresie.

I. Jakou lásku k Bohu a k bližnímu chovala sv. Teresie? Ohnivý lásky šíp v srdci její jest tohoto oznakem. Čím však srdce plno, tím ústa přetékají. Pravila: že chtěla by do posledního soudu v očistci úpěti, kdyby tím jediného hříšníka neb kacíře obrátiti mohla. A za účelem tím každodenně tělo mrskala bolesti své Bohu obětujíc — na nějaké aspoň zadostučinění za hříchy lidí všech. Následujmež v tom svaté panny této, z lásky k Bohu, hřích nenávidíce, sami nehřešíce a seč jsme, hříchy jiných zamezujícíe!

II. Oblíbeným heslém sv. Teresie bylo: „*Aut pati, aut mori!*“ Prání se splnilo. Život její zajisté nebyl, leč ustavičným utrpením a přestavši trpěti, přestala žíti. O jak daleci jsme takového rekovného smýšlení! My jinak smýšlíme a mluvíme. *Non pati, non mori* — říkáme aneb *aut mori, aut non pati*. Avšak nic naplat. Trpěti musíme, zemřítí musíme chtíce neb nechtíce. Učiňmež z nutnosti ctnost a z utrpení a smrti zásluhu sobě. Jako zlato v ohni, musí ctnost na pánvici útrap a soužení zkoušena a tříbena býti.

III. Sv. Teresia, Světice tak veliká, a předce před smrtí se chvěla — plna strachu a bázně byla, že na věky zahyne. A my hříšníci neměli bychom se chvěti, neměli se báti. *Si justus vix salvabitur, peccator ibi aparebit?* Co činila sv. Teresie, aby ukonejšila bázeň svou! Učinila slib, že vezdy bude plniti, co za dokonalejší a tudíž Bohu milejší uzná. Slibu

takového Bůh od nás nežádá, ba mohl by slib ten nám být velice nebezpečen; než toho od nás žádá, abychom nečinili, o čem přesvědčení jsme, že se Bohu nelíbí, že hříšné jest, abychom při všem, co činíme, dobrý měli úmysl, činiti totiž, co se Jemu líbí a poněvadž se Mu to líbí. *Ergo faciamus!*

IV. Sv. Teresie plála takou po koruně mučednické touhou, že potaji z domova uprchla, do Afriky se přeplavila, by tam za Ježíše a za spasení nevěřících krev prolila. Ježto však strýc ji nazpět povolal, odevzdala se do vůle Boží, hledíc vynahraditi skutky kajícími, čeho nemohla učiniti mukami. Jaký to i pro nás příklad rekovnosti křesťanské! Máme přát sobě pro Ježíše krev svou prolíti. A ježto na přání Mu dosti jest, staňmež se mučeníky pro Krista dobrovolnou kajicností a prolévejmež jako sv. Teresie po celý život místo krve — slzy kajicné!

Poenitentia salutaris.

a) *Preces pro conversione haereticorum et peccatorum.*

b) *Renovatio votorum Baptismi.*

c) *Mortificatio quaedam, conveniens indoli poenitentis.*

d) *Aliquot Pater pro impetranda patientia in adversis, immorando petitioni: Fiat voluntas Tua.*

Dne 18. října.

Na den sv. Lukáše, evangelisty.

I. Sv. Lukáš byl lékařem tělesným i duševním. Lékem jeho bylo slovo Boží, modlitba, příklad. O, ko-

lik duší trojím tímto lékem uzdravil, od smrti věčné vysvobodil! Takovými lékaři máme býti neb státi se všickni a to i můžeme. Netřeba k tomu mnoha studií, žádných hodností — toliko jazyků svých, dobré vůle a příkladného života k tomu potřebujeme. Buďme jen bedliví, aby se neřeklo o nás: „*Medice, cura te ipsum!*“

II. Sv. Lukáš byl nerozdílným průvodčím a přítelem sv. Pavla. Totě pravé přátelství, když dva neb více se spojí, aby sjednocenými silami dobré konali, zlému bránili. *Amicus fidelis protectio fortis; qui invenit illum, invenit thesaurum.* (Eccl. 6, 14.) Zkoumejme svá přátelství. Který jest jich účel? Který jich prospěch a užitek? Jsme jimi lepší aneb horší? *Melius est — dí sv. Isidor — habere malorum odium quam consortium. Cum sancto sanctus eris, cum perverso perverteris.* (Psalm. 17, 26, 27.)

III. Sv. Lukáš byl prý také malířem, a maloval prý první obraz Bohorodičky. My nejsme sice malíři barvami; můžeme však a máme býti malíři myšlením, slovy a skutky. Malujmež obraz rodičky Boží myšlenkami, t. j. často na ni mysleme. Malujme jej slovy, t. j. často o ní mluvme. Malujme jej skutky, t. j. buďme živi a jednejme jako ona. Ona budiž naším nástinem, my její obrazem. Rcemež tedy blahosla-vené Panně se sv. Ildefonsem: *Utinam praedicem Te, sicut praedicanda es! Utinem diligam, quantum diligenda! Utinam serviam Tibi, sicut serviendum est gloriae Tuae!*

Poenitentia salutaris.

a) *Litaniae de Omnibus Sanctis.*

b) *Opus charitatis spirituale vel corporale erga proximum.*

c) *Devotio coram imagine B. V. Mariae cum proposito imitationis virtutum ipsius.*

d) *Pro clericis: Initium s. evangelii secundum Lucam.*

Dne 21. října.

Na den sv. Voršily.

I. Církev sv. přirovnává sv. Voršilu s její družkami ku pěti pannám, jež byly s plnými lampami vstříc vyšly ženichovi. Kde jsou lampy naše? Brzy snad života našeho lampa uhasne, nebotě olej dochází. Důkazem toho ubývání sil našich. Což na tom, jen když lampa duše naší — víra, naděje, láska — jasně hoří. V hodině smrti naplniti lampu tu pozdě jest. Ona tě každý den, ba každou hodinu naplněna býti musí, jako sv. Voršila a spolupocestné její to činily. Či nejsme všickni na cestě, do vlasti se vracějíce?

II. Voršila a jedenáct tisíc panen. Jak sličný to ženský voj, — voj rekyň křestanských — amazonek, *quae sprete liberorum propagine Christo copulari maluere, quam foedari a barbaris.* Jestliť ještě — Bohu díky — panen bez počtu, jenž nikoli *ex necessitate*, nýbrž ze svobodné vůle jimi jsou, jako sv. Voršila a soudružky její. *O quam pulchra est casta generatio cum claritate.* (Sap. 4, 1.) *Hae sunt, quae sequuntur Agnum,*

quocunque ierit, sive ad occidendum sive ad regnandum. —

III. Sv. Voršila vyobrazuje se obyčejně s praporem v ruce co velitelka a vůdkyně svých spolubojovnic, ona klesá postřílena šípy barbarskými. Obraz to boje ctnosti, jež zde na zemi všickni bojovati musíme. Šípy na nás pršící jsou pokušení všeho druhu, jsou urážky slovem i skutkem, jež od jiných snášeti nám jest. Bojujmež i my tak udatně, jako sv. Voršila a družky její, vítězného praporu, totiž sv. kříže, z ruky nepouštějíce: *In hoc signo vinces*. Jenom smrt nechť vyrve jej nám, či spíše zjednej nám vítězství.

IV. Dle legendy jedna z oněch jedenácti tisíc panen z bázně před smrtí prý se ukryla. Smutný to důkaz lidské slabosti. *Necesse est, ut veniant scandala* (Math. 18, 7.), *i c. peccata, quo magis in virtute corroborantur reliqui. Fili! si credamus stare, timeamus ne cadamus. Peccamus quotidie; pudeat nos inconstantiae nostrae, quam auget imprudens timor. Virtus in medio.* Ne příliš směle — ne příliš bázlivě. Kdo jest příliš smělý, padne jistě — kdo však jest příliš bázliv, padne tím jistěji. *Meticulosus multa credit, parum audet, agit nihil. Plus venamur timoribus quam malis, plus opinione, quam re ipsa. Mala semel nos premunt, timor assidue.*

Poenitentia salutaris.

a) *Aliquot Pater pro illis, quorum periclitatur castitas, immorando petitioni: Et ne nos inducas in tentationem.*

b) *Oratio ad s. Ursulam pro conservanda virtute castitatis.*

c) *Pro solutis: Renovatio formulae foederis.*

Dne 28. října.

Na den sv. apoštolů Šimona a Judy.

I. Jak mnoho pracovali a snášeli tito dva sv. apoštolové pro Ježíše Krista! A jak málo my pro Něho pracovati a snášeti hotovi býváme! Proč? proto že nejsme, jako oni, stále pamětlivi slova Páně: **Není služebník větší, než-li Pán jeho. Jestliže se mně protivili, i vámť se protiviti budou. Kdybyste byli ze světa, miloval by svět co jeho jest: ale že nejste ze světa, proto vás svět nenávidí. (Jan 15, 19. 20.) O jak žádoucí jest tato nenávisť; onatě nám zjednává lásku Páně!**

II. Sv. apoštol Šimon obdržel příjmi Zelotes — horlivec — i zasloužil čestného jména toho vši měrou. Horlivost jeho pudila jej do Afriky, ba až do Persie, aby obracel národy, aby duše získal Bohu. O kdybych měli jen nepatrnou částčku této horlivosti apoštolské, nebyli bychom dojista tak vlažni ve službě Boží, nýbrž každé příležitosti dychtivě se chápající, čest Boží bychom rozmnožovali a spásy bližního pilni byli! Proč se nám však této horlivosti pro Boha nedostává? poněvadž nám schází láska k Bohu. Láska jest horliva. *Nullum amanti gravius est supplicium, quam vita, quae caret possessione summi boni.* Xav.

III. Sv. Juda Tadeáš byl prý synem Kleofáše —

bratra sv. Josefa a sestry blahoslavené Panny. Všecky tyto příbuzné milé, i ženu a dítky opustil sv. Tadeáš, aby Ježíše následoval, aby pro Ježíše pracoval. Konečně i život za Ježíše položil. Jak hojně byl za to od Ježíše odměněn! *Centuplum accepit et vitam aeternam possidet.* Následujmež jeho příkladu. Opustme aspoň, co k hříchu nás svádí a v pravdě hříšno jest! *Qui renuntiavit saeculo, major est honoribus ejus et regno.* Cypr.

IV. Juda Tadeáš a Jidáš Iškariotský, jak nestejná to dvojbrať apoštolská! Ten vydal Ježíše hanebnou zradou na smrt kříže; onen sebe sama hlasným vyznáním vydal na smrt mučennickou. Tak až dosavad bývá mezi křesťany. Jedni zapírají, druzí vyznávají Ježíše — oni znovu Jej hříchy svými křižují, tito sami pro Něho křižovati se nechávají a sami se křižují pro Něho sebezapíráním. S kterým Judou hodláme držeti, se zrádcem neb s apoštolem a mučovníkem? O ctěmež jméno Judy Tadeáše tím, že varovati se budeme, bychom se nestali Jidáši Iškariotskými!

Poenitentia salutaris.

- a) *Symbolum Apostolorum.*
- b) *Devotio ad s. Familiam Christi.*
- c) *Oratio ad s. Simeon Zelotem pro impetrando verae fidei zelo.*

Dne 1. listopadu.

Na den Všech Svatých.

(Evangelium svat. Mat. 5, 1—12.)

I. Sv. Bernard dí: **Přímluvy Svatých jsou nám velice žádoucí, aby, čeho nemůže dosíci síla naše, na přímluvu jejich nám dáno bylo.** Utíkejme se tedy ne jen dnes, nýbrž každodenně ke všem Svatým Božím, prosíme je, aby modlitbu svou spojili s modlitbou naší a nám od Pána Boha to vyžádati pomohli, čeho byli sami od něho dosáhli — milosti, svatě živu býti a blaženě umříti.

II. **Kterak se to srovnává** — táže se sv. Jan Zlatouústý — **Svaté vzývati a ctíti, svatost pak samu podceňovati a zanedbávati?** Nejprv musíme svatost milovati a ctíti a pak teprv Svaté; neboť svatost předchází Svatým. Není tedy pravým ctitelem Svatých, kdož svatosti nectí, aniž opravdově svatost ctí, kdo živ jest nesvatě.

III. Proč ale za dnů našich tak málo svatých jest? Poněvadž skoro všechněm se nedostává opravdové vůle, svatými se státi. Bůh možnost dává, ješto dí: **Svatí buďte, neboť i já, Bůh váš, svatý jsem.** (Levit. 11, 44.) Věcí nemožných od nás jistě nežádá — dáváť každému čeho potřebuje, aby svatým se stal. Nám však vůle schází — my nesnažíme se spolupůsobiti. O čiňme jen, co na nás jest, Bůh co na Ném jest učiní! Prostřední cesty není: musíme buď svatými v nebi, aneb zatracenci v pekle se státi. Kterými tedy chceme státi se?

IV. Svatost nezáleží v činění zázraků, nýbrž v či-

nění dobrého — ne v konání věcí mimořádných, nýbrž v konání spravedlnosti, v plnění povinností stavu svého, zachovávání Božích přikázání — a přikázání Boží těžká nejsou. **Jho mé sladké jest — dí Ježíš — a břímě moje lehké.** (Mat. 11, 30.) Vzávše tedy na se jho sladké a břímě to lehké, nosme je vytrvale, až Pán sejme je z nás. **Kdo setrvá až do konce, ten spasen bude.** (Mat. 10, 22.)

V. Chceme-li svatými býti, musíme s větší horlivostí svatosti dbáti, než dbali jsme až dosavad. Aby se však horlivost tato v nás budila a množila, pohlížejme často na příklady Svatých, zvláště oněch, jenž v témže stavu a povolání, v němž i my se nacházíme, se byli posvětili a rcemež začasť k sobě se sv. Augustinem: **Mohl-li ten i onen, proč nemohu já?** Avšak i oni nemohli o svých silách, nýbrž s milostí Boží: **Všecko mohu v Tom, kterýž mne posiluje** — dí apoštol. (Filipp. 4, 13.)

VI. O jak mnoho mohli Svatí s milostí Boží! A při všem soužení časném kterak byli klidni a spokojeni? protože věděli, že toto nynější utrpení jim zjedná věčnou, prevelikou slávu na světě onom. Cesta utrpení jest cesta k nebesům. Cestou touto předešel nás Spasitel — po této cestě kráčeli za Ním všickni Svatí — po této cestě musíme tedy i my následovati za Ním. Aby nás cesta tato neodstrašila, rozpomeňme se na slovo Ježíšovo, jenž zvolal ku všem kráčejším cestou tou: **Odplata vaše veliká bude v nebesích!** — (Mat. 5, 12.)

Poenitentia salutaris.

a) *Litaniae de Omnibus Sanctis.*

b) *Oblatio sacrificii Missae feria secunda in honorem Apostolorum, feria tertia in honorem ss. Martyrum, feria quarta in honorem ss. Confessorum, feria quinta in honorem ss. Episcoporum, feria sexta in honorem ss. Poenitentium, sabbato in honorem ss. Virginum, dominica in honorem Omnium Sanctorum.*

c) *Renovatio voti Baptismi.*

d) *Actus fidei in honorem ss. Apostolorum, actus spei in honorem ss. Martyrum, actus charitatis in honorem ss. Confessorum et ss. Virginum et actus doloris cum proposito in honorem Omnium Sanctorum.*

e) *Pro clericis: Te Deum, Psalm. 148 vel Canticum trium puerorum.*

Dne 2. listopadu.

Na den Všech věrných Dušiček.

(Evangelium sv. Jana 5, 25—29.)

I. Sv. Jan dí: **Synáčkové moji, nemilujmež slovem, ani jazykem, ale skutkem a pravdou.** (I. Jan. 3, 18.) Já pak dokládám: Ne jen v životě, nýbrž i po smrti. Zdaž lze nám lépe dokázati lásku tuto, než když za mrtvé se modlíme a dobré skutky konáme? Sv. Řehoř zajisté dí: *Probatio dilectionis exhibitio est operis.* Proto dí Písmo: **Svaté a spasitelné jest myšlení, za mrtvé se modliti.** (II. Makk. 12, 46.)

Modlitbou není však pouze ústní se modlení, nýbrž i dobrý úmysl, s kterýmž cokoli dobrého činíme, ku vzpomození a útěše věrných dušiček činíme a Bohu obětujeme.

II. Kdykoli duši z očiště vyvoloditi pomáháme, dí Spasitel i k nám a řekne to opět v den posledního soudu: **Vězněm jsem byl a vysvolodili jste mne; neboť cokoli jste jedné z těchto ubohých duší, jenž ve mne věří, učinili, mně jste učinili.** O snažme se tedy mnoho takýchto vězňů vyvoloditi, **pamětlivi jsouce okovů jejich, jako bychom jimi sami spoutáni byli.** Co jest ale výkupným za jich osvobození? Modlitba, almužna, skutky milosrdenství, oběť mše sv., skutkové kající a odpustky.

III. **Aj, kterak se milují!** — říkali pohané o prvních křesťanech. To nechť i o nás říci lze, a bude to lze říci, bude-li láska naše i za hrob sahati. **Silné jest milování jako smrt** (Píseň Šalom. 8, 6.), ba silnější nad smrt. Tělo může smrt zrušiti, lásku však nikoli.

IV. Vzpomínajíce dnes s křesťanskou útrpností na duše ubohé, nezapomeňme na nejubožší duši všech — a která to jest? **Duše naše.** Vizmež tedy, aby právem neřekly nám duše v očiště: **Neplačte nad námi, ale nad sebou; neboť to-li na dřevě zeleném se děje, co na suchém stane se?** My zde v očiště již časné tresty tak bolestně snášeti musíme, co však očekává vás, budete-li ve hříších a nepravostech dále živi a v nekajicnosti zemřete; vaším údělem byly by tresty v pekle, kde červ neumírá a oheň nehasne. Jednejmež dle napomenutí blahoslaveného To-

máše Kempenského, jenž dí: Lépe jest nyní za hříchy trpěti, než na onen život tím odkládati. Ještě lépe však jest ničeho se nedopustiti v životě tomto, zač bychom zde neb tam trpěti museli.

V. Jestíť svaté a spasitelné myšlení za mrtvé se modliti. Proč myšlení svaté? Poněvadž Nejsvětější chce, aby z duší trpících brzo duše zcela svaté se staly a, cokoli na nich nesvatého, by brzy se vytrýbilo a posvětilo. Proč spasitelné myšlení? Poněvadž účinek modlitby za zemřelé jim i nám jest ku spasení. O spojme tedy modlitbu svou s modlitbou veškeré svaté Církve — Církve rytěřující a vítězné za Církev trpící — za dušičky v očištění; ale spojme s přímlovou lásky též skutky lásky, kteréž ve jménu jejich konajíce, část dluhu jejich skutky těmi splatíme. Neníť ztraceno, co pro jiné činíme; prospěšno to oběma, nám i jim. *Omnes sumus membra unius ejusdemque corporis, cujus caput est Christus.* Trpí-li co úd jeden, spolu s ním údové všickni. (I. Kor. 12, 26.)

Poenitentia salutaris.

a) *Iterato visitare coemeterium et aspergere, ubi moris est, sepulchra mortuorum aqua benedicta.*

b) *Missae sacrificium, eleemosyna aut aliud opus bonum in solatium defunctorum.*

c) *Rosarium pro defunctis.*

Dne 4. listopadu.

Na den sv. Karla Boromejského.

I. O jak mnoho učinil sv. Karel pro chudé — a jak málo činíme my! Kdybychom na sebe tak

přísní byli, jako on, zbylo by nám mnoho pro jiné, bychom i takých příjmů, jako on, neměli. Láska vždycky něco má.

II. O jak mnoho učinil sv. Karel pro nemocné, zvláště v čas moru — a jak málo činíme my! By zachránil život jiným, život svůj vydával v nebezpečí. Většího milování nemá žádný nad to, by kdo život svůj položil za přátele své. (Jan 15, 13.) Láska jest nejlepší opatrovkyni nemocných. Nemůžeme-li ošetřovati nemocných jako sv. Karel, můžeme se za nemocné modlití jako sv. Karel. Modlitba jeho účinkovala víc, než jeho ošetřování.

III. Sv. Karel byl v modlitbu tak pohřížen, že ani vytržen nebyl, když úkladný vrah po něm střelil. Náš však sebe nepatrnější věc hned při modlitbě roztržitými činí, proč? poněvadž nikdy nemáme mysl řádně sebranou — že ji máme obrácenu více mimo sebe, než na Boha. *Orare bonum est, sed orare constanter sanctum et perfectum est.*

IV. Co znamená ten provaz okolo hrdla arcibiskupa svatého? Ducha kajcnosti, s nímžto modlití se musíme, má-li modlitba naše líbiti se Bohu. *Per culpam Deo discordes sumus, per flagella jungimur cum Eo. S. Greg.* Všickni trest jsme zasloužili — všickni provaz kajcnosti okolo hrdla nositi máme. Škapulíř jest podobným duchovním provazem kajcnosti. Pamatuj nás každodenně na to, co zasluhujeme za hříchy své!

Poenitentia salutaris.

a) *Eleemosyna.*

b) *Oratio cum omni possibili mentis collectione.*

c) *Visitatio aegroti.*

d) *Per aliquod tempus portare scapulare contrito corde in memoriam s. Caroli, qui in solemni processione funem circa collum portavit.*

Dne 6. listopadu.

Na den sv. Linharta.

I. Král Chlodvig byl příbuzným sv. Linharta.

Žil při dvoře, ale život u dvora sv. Linhartu se nelíbil. Dobrovolně jej opustiv, stal se benediktinem. *Melior dies una in atriis Tuis, quam mille anni in palatiis regum.* Proč nesmýšlíme podobně? Proč se vyhýbáme tomu, čeho Svatí vyhledávali — svaté samotě? Proč vyhledáváme, čemu se Svatí vyhýbali — život veřejný? Proto že užitek soukromého, a škodu neb aspoň nebezpečí veřejného života pramálo známe.

II. Král Chlodvig chtěl sv. Linharta učiniti biskupem. On však toho nepřijal. *In hoc mundo subjacet minor contumeliae, major invidiae.* Než to by ještě nebylo neštěstím; *sed quo altior gradus, eo profundior casus.* A přece všecko vzhůru touží. O vyhýbejme se důstojnostem! *Honores mutant mores, sed non in melius.*

III. Sv. Linhart jest patronem zajatých. *Sed unde tanta vis Leonardo in vincula? Quia ipse prius solvit vincula mundi. Ecce reliquimus omnia et secuti sumus Te!* (Mat. 19, 27.)

Bože můj — jak mnozí úpějí po vykoupení a osvobození z okovů zlých náklonností! Avšak jim

opravdově o to neběží, aby okovy hříchů roztrhli. Potají dobrovolné toho zajetí milují. *Hinc illae lacrymae!*

Poenitentia salutaris.

a) *Solitudo sacra per aliquod tempus.*

b) *Visitatio et consolatio captivorum vel aegrotorum.*

c) *Per aliquod tempus oratio quotidiana ad s. Leonardum pro impetranda redemptione ex vinculis certae consuetudinis pravae.*

Dne 11. listopadu.

Na den sv. Martina.

I. Oblíbenou ctností sv. Martina byla láska k bližnímu. Svědky toho jsou chudí, jež obohatil — Kristus sám, Jež v postavě nahého žebráka přioděl — tři mrtví, jež vzkřísil k životu — bratří jeho řeholní, jimž k vůli ještě déle živu býti hotovým se ukázal — jeho odpůrce, jež nástupcem svým učinil — konečně všickni, jimž modlitbou svou milost s nebe vyprosil. O snažme se ve všem, zvláště pak v této ctnosti následovati sv. Martina — v účinné totiž lásce k bližnímu. *Charitas operit multitudinem peccatorum.* (I. Petr 4. 8.) O, kolik plášťů my bychom potřebovali, abychom přikryli všecko!

II. Jak stkvělou chválu vzdává Církev sv. Martinu! *O ineffabilem virum* — pěje v dnešních hodinách — *nec labore victum, nec morte vincendum, qui nec mori timuit, nec vivere recusavit!* Za jeho tedy

příkladem příště ni práce se neštitme, ni smrti nehrozme — zůstavujíce obé moudrému úradku Božímu. Chce-li, abychom ještě déle pracovali, aneb k věčnému odpočinku se odebrali — staniž se vůle Jeho! Bceme často při práci: *Aeternitati vivo, aeternitati laboro*. Myšlénka tato vzbudí v nás horlivost k práci a odhodlanost k smrti. *Fiat voluntas Tua, Domine, de me, circa me, per me!*

III. **Sv. Martin umírá** — ale jak? S ciliciem (roucho žiněné) na těle, na holé zemi posypané popelem; pravít zajisté: *Non decet militem mori non armatum*. Kajicnost a modlitba zjednávají šťastnou hodinku smrti. Předědmež ji, abychom nepřišli pozdě. Nyní ještě při dobrých silách, při zdravém jsme rozumu. Kdož ví, budeme-li i v hodince smrti. Pozdě jest pak teprv učiti se umírati, když opravdu již umíráme. Veškeren život náš musí býti přípravou na dobrou smrt. Vždyť den co den umíráme, — neustále vytéká písek z hodin života našeho. Snad že za nedlouho poslední zrnko se vysype. Buď hotov tedy!

IV. **Klid' se ode mne** — pravil sv. Martin v hodince smrti k nepříteli zlému — **klid' se ode mne, dravče, na mně nenalezneš, čeho hledáš. Toto neb onoho hříchu jsem se buď nikdy nedopustil, aneb jsem jej odkál.** O šťastný to člověk, jenž v životě i v smrti tak osloviti může satana! Nešetří on ovšem nikoho, ani nejsvětějšího. ***Circuit quaerens, quem devoret.*** (I. Petr. 5, 8.) Říkejme jen zmužile: **Klid' se ode mne, dravče, v pokušení tvoje nesvolím. Na mně nenajdeš, čeho hledáš. *Retro Satanas!***

Poenitentia salutaris.

a) *Eleemosyna — donatio indumenti detriti egenti cuidam.*

b) *Preces pro felici morte.*

c) *Actus mortificationis, praecipue illis mortificationibus te submittas, quas officia status tui secum adducunt, sive quas providentia divina imponit. Hic spectant labores, quotidiana sollicitudines, aegritudines corporis et animi, molestum contubernium cum hominibus morosae indolis etc.*

Dne 12. listopadu.

Na den sv. Benedikta a bratří.

I. Když sv. Vojtěch poprvé z Říma se vrátil, přivedl s sebou pět mnichů z řádu sv. Benedikta, jimžto blíže Prahy klášter Břevnov vystavěl. Později provázeli jej mužové ti, Benedikt, Matouš, Jan, Isák a Kristin do Polska, kdež na samotě každý těsnou chýšku sobě zbudoval. Zde život vedli přísný, ve všem sebe zapírajíce. Postili se denně, ba někdy jen dvakrát za týden se nasýtí, Bohu při tom žalmy zpívající, se modlíce, těla svá mrskejíce a ve hrubý šat žíněný se odívající. Tuhý byl život jejich, oslazovaný však bratrskou vespolek láskou. O nich se v pravdě říci sluší: „*Ecce quam bonum et quam jucundum, habitare fratres in unum!*“ — A lásku takou k bližnímu chovati a jeviti i tobě víra sv. velí. „**Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.**“ — Měj

pokoj a mír se sousedy, se svojinci, s každým. „**Blahoslaveni pokojní, neboť oni synové Boží slouti budou.**“

II. Boleslav, kníže polský, dozvěděl se o tichém, Bohu zasvěceném životě svatých bratří v pustině, umínal si je navštívit. I učinil tak. Shledav pravdou býti, co o nich byl slyšel a spatřiv nevýslovnou jich chudobu, kteráž na ukojení hladu i kořínky bylin se spokojuje, zůstavil jim značnou summu peněz na přílepšení. Než sv. bratří, sotva byli peníze našli, okamžitě po soudruhovi Barnabášovi knížeti je zpět poslali, chudoby své vzdáti se nechtíce. — A kterak nyní každý pachtí se jen za penězi, za majetkem, za bohatstvím, kterak zapomíná téměř každý na slova Kristova, že „spíše projíti lze velbloudu uchem jehlí, než boháči do království Božího vejíti.“ — „Kde jest poklad tvůj, tamť i srdce tvoje“ a — „dvěma pánům (Bohu a mamonu) sloužiti nelze.“ „Co prospěje, bys celý svět získal, ale na duši své škodu trpěl?“ —

III. Zhrzení statky časnými svatým bratřím v náhradu přineslo statky věčné. „*Verbera carnicum non timerunt sancti Dei, morientes pro Christi nomine, ut haeredes ficerent in domo Domini.*“ Lupiči, domnívající se naléztí bohatý dar knížete, přepadli bezbranné a ničeho nenalezše, všechny povraždili.

„**Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duši zabiti nemohou; nýbrž raději těch se bojte, kdož tělo i duši uvrci mohou do pekelného ohně.**“ — Snášíš chudobu? Buď trpěliv; vždyť ani Pán „neměl, kam by hlavy položil.“ Za to však pověděl apoštolům :

„Zajisté, zajisté pravím vám, že vy, kteříž opustili jste všecko, stokrát více vezmete, a životem věčným vládnouti budete.“ A apoštol tvrdí: „Mám za to, že utrpení tohoto času nejsou rovná budoucí slávě, kteráž se zjeví na nás.“

Poenitentia salutaris.

- a) *Meditatio circa effatum Domini: „Beati pacifici, quoniam ipsi filii Dei vocabuntur.“*
- b) *Solitudo per aliquod tempus.*
- c) *Aliquot „Pater“ pro pace.*
- d) *Paupertatis in honorem Christi sustentio.*

Dne 15. listopadu.

Na den sv. Leopolda.

I. Uprostřed bohatství a rozkoší všelikých byl sv. Leopold vzorem evangelické zdrželivosti.

Střídmost, čistota a skromnost byly oblíbené jeho ctnosti. Hle, tak lze v každém stavu nalézt příležitost ku ctnosti a sebranosti ducha. *Inter pericula non amittere, potius augere pietatis meritum, ars est artium. Imitemur s. principem — spernamus terrena! Non carebimus gaudiis, sed commutabimus falsa cum veris.*

II. Nejlepším jest vladařem, kdo vládne sám nad sebou. Takovým byl sv. Leopold, *qui et sibi et aliis imperavit sanctissime.* Nejposlušnějšími poddanými byly jeho náklonnosti. *Imitemur s. hunc principem: Quid prodest aliis praeesse, si ipsi serviamus*

carni? Sub te sit appetitus tuus, et tu dominaberis illius, non ipse tui. Rex esse debes, non fias vile mancipium passionum tuarum!

III. **Sv. Leopold vzorem vladařův a všech představených** — *verbo et exemplo praefuit. Curavit subditorum bonum temporale, sed multo magis aeternam eorum salutem. Erat benignus erga alios, severus erga se ipsum, justus erga omnes. Jsi-li představeným, následuj za tímto příkladem **Sicut rex, ita grex.** Jaký představený, takový poddaný.*

Poenitentia salutaris.

a) *Oratio quaedam pro domo Austriaca.*

b) *Examen conscientiae de obligationibus status tui cum contritione et proposito.*

c) *Eleemosyna congregationi s. Leopoldi ad sublevandas ecclesias Americae.*

Dne 19. listopadu.

Na den svaté Alžběty.

I. **Sv. Alžběta, královská princezna**, vychovaná u dvora — od světa ctěna a milována — a při všem tom tak zbožná, pokorná, čistotná, na sebe tak přísná! Kterak zahanbuje sličný tento příklad naši vlažnost v nábožnosti — naší pýchu při vší naší nízkosti — naší smyslnost a zženilost ve všem, co těla se týče! Sv. Alžběta žila uprostřed světa, jako by byla žila v klášteře, a my i v ustranění svém žijeme, jako bychom byli uprostřed světa. *Emendemus nos!*

II. Sv. Alžběta pravou matkou chudých — skutečnou milosrdnou sestrou. Odtud řád Alžbětinek. Každý do řádu tohoto vstoupiti — milosrdným bratrem neb sestrou se státi nemůže. Každý z nás však může ducha řádu tohoto učiniti měřítkem svého života a má tak učiniti — každý z nás může a má skutky tělesného a duchovního milosrdenství bližnímu prokazovati. Neopomíňmež nižádné k tomu příležitosti! *Beati misericordes* — dí božský Spasitel — *quoniam ipsi misericordiam consequuntur*. (Math. 5, 7.) Modlíme se: *Domine, miserere mei! Miserebitur, si nos quoque miserebimur miserabilium personarum*.

III. Sv. Alžběta žila s chotěm svým v nejutěšnějším manželství, poněvadž ctnost manželství toto spojila a ctnost spojené toto manželství utvrdila. A předce nesla trpělivě ztrátu chotě svého. *Nunc expeditior Jesum sequar* — pravila. — Jaký to vzor všem manželům, zvláště manželkám a vdovám, ba nám všechněm! Nic jsme neztratili, dokavadž neztratili jsme poklad největší — milost Boží. A neztratíme ji, pokud těžkého hříchu se nedopustíme. Ztráta časná dopomůže nám spíše k věčnému užitku. *Quid peritura amamus, nati ad immortalia?*

IV. Sv. Alžběta měla vidění, v němžto Spasitel k ní s kříže se skláněje řekl: *Quia tu vis esse mecum, ego ero tecum, et a te nunlatenus separabor*. O jakou útěchu chovají slova ta! Přiučastněme se téže útěchy! *Sic nos tu visitas, sicut te colimus*. Jak smýšlíme s Ježíšem, tak On smýšlí s námi. Chceme-li náležeti Jemu, chce i On uáležeti nám. Nic nemůže odloučiti nás od lásky Jeho

kromě hřích. Varujme se tedy hříchu, a na věky budeme s Ním spojeni — zde *in fide*, tam *in fruitione aeterna*.

Poenitentia salutaris.

- a) *Corporale vel spirituale opus misericordiae.*
- b) *Pro conjugibus: Examen conscientiae de officiis status conjugalis et recitatio formulae foederis.*
- c) *Renovatio votorum Baptismi.*

Dne 21. listopádu.

Na den Obětování P. Marie.

I. Jestliž starobylým podáním, že blahoslavená Panna v třetím roce věku svého ve chrámě postavena jest Pánu. Odtud Obětování Panny Marie. Rodičové její přinesli ji v oběť Pánu a Maria svolila. Učiňmež podobně! Jak slušno a spolu kterak to málo, obětovati se zcela tomu, jemuž zcela náležíme! Vždyť Mu tím nic svého nedáváme, nýbrž vracíme, což Jeho jest. Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti — dí Ježíš (Luk. 16, 13.) — tím méně dvěma obětovati. Vyvolmež tedy toho, jejž Maria zvolila. *Optimam partem elegit sibi Maria, quae non auferetur ab ea in aeternum.*

II. Co obětovala dnes Maria v chrámě? Sebe samu — a sice celou. Všecky síly své — všecky své náklonnosti — celou svou osobu. Co tudíž matka, jsouc dítětem, byla učinila, tože i dítky její jsouce dospělými, nechť učiní — nechť nedělí mezi Boha a

svět — mezi Boha a tělo — mezi Boha a ďábla. Bůh žádá buď vše aneb nic. Neboť i On — Bůh člověk v těle se zjeviv — **celý** se obětoval za nás. Zdaž chceme skrbými býti k Němu a méně pro Něho učiniti, než by Sám pro nás učinil a než dnes svatá Jeho Matka učinila pro Něho?

III. Co byla dnes Maria Pana obětovala, nikdy více nazpět nevzala. Co Mu byla dnes zaslíbila **po celý život** věrně plnila. O kterak zahanbuje příklad této vytrvalé kněžky obětující nestálost obětování našeho! Jak mnoho my každodenně Bohu slibujeme a jak málo plníme! *Sicut parvuli fluctuantes circumferimur ab omni vento.* Slibujeme Mu větší horlivost ve službě Jeho, větší trpělivost v soužení, větší bdělost u nebezpečích, větší věrnost v pokušeních. Kterak se mají všechny tyto sliby? Jak často slib svůj rušíme? Budiž jinak! Lépe neslibovati, než slíbiti a nesplnit.

IV. Jak něžný to obraz — obraz obětování Marie Panny v chrámě! Přemilá nevinność vede a rukou rodičů — Pánu postavená a obětována na vždy! Kéž by i rodičové učinili s maličkými svými, jako Jachim a Anna byli učinili s tříletou Marií — kéžby do chrámu je vodili — je tam Pánu postavili jako poklady od Něho svěřené, je s tělem i duší Jemu obětovali a Jej prosili, aby je za Své přijal a ve Své milosti zachoval, aneb ještě v nevinnosti jejich je k Sobě vzal prvé, než by hříchem těžkým milosti Jeho pozbyly.

V. Jak příjemné muselo býti Pánu Mariino dnešní v chrámě obětování! Jak hojně ji za to odměnil!

Pamatujmež si to. Zdarma nic nečiníme. Kdo se Mu zcela oddá, tomu i On se oddá zcela. Jaká to výměna! Jaká odplata! Za bídné naše nic — Bůh dává nám nekonečné veškerenstvo Svoje.

VI. Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti. (Mat. 6, 24.) Maria se dnes toliko jednomu Pánu za služebnici obětovala. Učme se od ní, komu příště všechny služby své — všechny síly těla i duše věnovati máme. *Deus est — dixi satis. Gustate et videte, quoniam suavis est.* (Psalm 33, 9.)

Poenitentia salutaris.

a) *Renovatio voti Baptismi et omnis propositi pii.*

b) *Oblatio sui praesertim in momento consecrationis in Missa.*

c) *Visitatio templi et devotio ad B. V. Mariam ad impetrandum ipsius patrocinium.*

d) *Pro clericis: Te Deum pro vocatione ad statum clericalem.*

Dne 22. listopadu.

Na den sv. Cecilie.

I. Příkladem, modlitbou a napomínáním svým obrátila sv. Cecilie ženicha svého i bratra jeho. Snažme se i my trojím tímto prostředkem — nejprv své příbuzné — pak i všechny, s nimiž nám obcovati jest, od zlého odvrátiti a k dobrému obrátiti. Kdo zachová duši jiného, zachová i duši svou.

II. Sv. Cecilie trestala tělo své postem a žíní, čímž žádostivost těla přemohši — i ve stavu man-

želském pannou zůstala. Chceme-li panickou čistotu uprostřed světa zkaženého zachovati neporušenu, musíme tělo duchu podrobovati, musíme je v přísné kázni držeti, leccos dovoleného mu odepříti, aby se mu nezachtělo věci nedovolených. *Caro recalcitrat contra spiritum.*

III. Sv. Cecilii byl anděl ochráncem. Andělská její duše těšila se již na tomto světě z obcování s anděly. I nám anděl strážný, neviditelný průvodčí, kráčí po boku. Střežme se u přítomnosti jeho mluvíti neb činiti, co by ho urazilo neb zarmoutilo. Obzvláště všeho varujme se, co čistotu — nejmilejší tuto ctnost andělů svatých, uráží, nás pak nehodny činí nebe, *ubi neque nubunt, neque nubentur, sed erunt sicut angeli Dei in coelo.* (Matth. 22, 30.).

Poenitentia salutaris.

a) *Preces pro conversione infidelium et peccatorum.*

b) *Actus mortificationis, indoli poenitentis conveniens.*

c) *Quotidiana oratio ad Angelum Custodem pro conservanda castitate.*

Dne 25. listopadu.

Na den sv. Kateřiny.

I. Sv. Kateřina jest učitelkou moudrosti nebeské. A v čem záleží moudrost ta? **V bázni Boží.** *Initium sapientiae timor Domini.* (Prov. 1, 7.). Kdo se Boha bojí, bojí se i všelikého uražení Boha — tudíž všelikého hříchu, a kdo se hříchu bojí, ten se ho varuje, a kdo se ho varuje, tentě moudrý, a kdo moudrý

jest, ten vždy více se blíží ku zdroji moudrosti — k Bohu. Prosme tedy sv. Kateřinu, aby nám tento dar moudrosti — bázeň Boží na Bohu vyprosila!

II. Sv. Kateřina **podstoupila hádání s padesáti filosofy** a všech padesáte překonala. Ejhle vítězství pravdy nad bludem! Co prospěje vědění všeliké, nevíme-li, co vědění jest nejhodnější? Co prospěje všechno umění bez umění nejpotřebnějšího — bez umění — zde svatými, tam blaženými býti? O toto umění tedy za příkladem a skrze přímluvu sv. Kateřiny usilujme obzvláště, snažíce se každodenně prospívati v něm.

III. Sv. Kateřinu vyobrazují, kterak jí Ježíšek na prst navléká **prsten**. Prsten tento jest:

a) **prsten snubní**, jímžto se panna Spasiteli zasnubuje;

b) **prsten doktorský**, jímžto se zasnubuje s moudrostí věčnou panna moudrá.

Jaká to čest! Kterak k ní přišla? Nevinností a čistotou. I my snažme se, abychom čistě a nevinně živi byli: pak na doktory povýšení a s Ježíšem spojení budeme. Nižádné kolo od Něho nás neodloučí.

Poenitentia salutaris.

a) *Preces ad Spiritum s. pro impetranda vera sapientia.*

b) *Quotidiana infra Octavam oratio ad s. Catharinam pro impetranda et conservanda cordis puritate.*

c) *Quinque Pater et Ave in memoriam victoriae de quinquaginta Philosophis ab ipsa relatae.*

Dodatek.

Napomenutí a kajicné úkony pro zvláštní druhy kajicníků.

I.

Pro pyšné (in genere).

A) Napomenutí.

1. Všelike dary dobré, jež máš aneb míti se domníváš, původně od Boha jsou. Jemu tedy a ne tobě čest a chvála patří. **Co máš, člověče?** táže se apoštol (I. Kor. 4, 7.), **čeho bys nebyl vzal** — od Dárce všeho dobra — od Boha? Pýcha jest tudíž **svato-krádeží**, neboť pyšný krade Bohu tak říká čest, kteráž jemu samému náleží a jestiť spolu největším k Bohu **nevděkem**; ješto pyšný darů Božích k urážení Boha užívá.

2. Pýcha, dí moudrý Sirach (10, 15.), **jest počátek všelikého hříchu**. Není hříchu bez pýchy; hřešící zákonem Božím pohrdá a tudíž pyšný jest.

3. Pýcha jest **všelikého hříchu původem a všeliké ctnosti záhubou**. Neboť **Bůh pyšným se protiví, ale pokorným dává milost svou** (Jak. 4, 6.). Pýcha předchází pád, dí přísloví; a kdo se povyšuje, bude ponížen, dí Kristus Pán (Luk. 14, 11.)

4. **Pýcha v nenávist přivádí u Boha. Ohavností jest Hospodinu každý hrdý.** (Přisl. 16, 5.) Lucifer a pyšní andělé do pekla od Boha zavržení jsou. Pýcha-li z andělů ďáblы učinila, co z lidí učiní?

5. **Pýcha u každého člověka v nenávist tě přivodí. Kdež bude pýcha, tu bude i pohanění,** čteme v knize Přísloví (11, 2.). Kdo jinými pohrdá a jich si neváží, bude i od nich pohrdán. **Za pyšným jde ponížení.** (Přisl. 29, 23.) Tou příčinou sluje pýcha **neřestí smrdutou**, poněvadž jako smrad jest nesnesitelná, tak že pyšnému každý se vyhýbá, jako lidem smrdutým se vyhýbáme.

6. Co **zloby** natropila již neřest tato! Z pýchy, dí katechismus, pochází: Vypínavé přiosobování si věcí nepřináležících neb opovážlivé bažení po věcech nepřislušných, ctižádosť, marnivost, vychloubání a vypínání se, licoměrnost, svéhlavost, sváry, hádky, neposlušnost a zpupnost k představeným, ukrutnost k poddaným, nevděčnost, nevěra, kacířství a nenávist Boha.

7. **Pyšný sám sobě škodí nejvíce; tonto zajisté neřestí připravuje sebe sama o to, čeho vyhledává, o pravou čest před Bohem a před lidmi, tolikéž o velikou zásluhu svých předností a dobrých skutků. Byť byl dostoupil nejvyššího stupně dokonalosti, jestliže proto se vynášíš: konec jest s dokonalostí tvou, a chudý jsi a bídný jako žebrák.** Sv. Jan Zlatoústý.

B) Léky a skutky kajené.

1. Kdykoli ti myšlénka pyšná napadne, rozpoemeň se na hříchy a bídy své, řka: **O Bože, buď mi-lostiv mně hříšnému!**

2. Když tě lidé chválí a čest ti vzdávají, modli se potichu: *Gloria Patri* atd. Ne nám, o Pane, nýbrž jménu Tvému buď čest a sláva na věky.

3. Co ti čest působí, o tom jen zřídka a co možná málo mluv.

4. Nic nečiň a nikdy, abys se zalíbil lidem, nýbrž ve všem zalíbení Božího vyhledávej. Zásloh svých před Bohem tak lacino neprodávej — za nepatrnou cenu marné chvály lidské.

a) *Actus quidam humilitatis non internae solum, sed qui insuper opere aliquo externo firmentur, e. g. actus contritionis de peccatis praesertim superbiae in angulo ecclesiae vel flexis genibus.*

b) *Visitatio coemeterii aut ossuarii cum precibus pro animabus, quae hoc peccatum in purgatorio luunt.*

c) *Preces ad obtinendum humilitatis amorem et superbiae odium.*

d) *Contemplatio exempli humillimi Jesu et V. Mariae cum proposito imitationis.*

e) *Vespertinum examen conscientiae de peccatis superbiae per diem commissis, cum contritione et proposito.*

II.

Pro pyšné (in specie).

NB. Vyjádřením: Byl jsem pyšný, míní kajníci obyčejně **pychu v oděvu**. Na takové lze obrátiti:

A) Napomenutí.

1. **Oděv**, dí sv. Jan Zlatoústý, ustavičně připomínej nám, jaké štěstí vinou prarodičů našich jsme

ztratili a do jakého neštěstí jsme upadli. Místo hrdého k vůli oděvu se vypínání tudíž se pokořujme. Prvním oděvem přiodíti museli se první hříšníci.

2. Bůh Hospodin dal prvním lidem a ovšem i nám oděv, abychom jím nahotu přikrývali a tělo proti nepohodě chránili, ne však abychom jím pýše sloužili a stydlivost uráželi.

3. Sv. Bernard dí: **V oděvu máme se vystříhati všeho, co přesahuje meze nutnosti a slušnosti, aniž tělo více fintiti a zdobiti, než duši užitečno jest, a sv. Pavel píše: Dosti mějte na tom, co máte, abyste přioděli se. (Žid. 13, 5.)**

4. Co platno, přiodívati tělo krásnými rouchy, duše-li zůstává naha, ctností prosta? Spíše toho dbej, aby nesmrtná duše tvá před Boha ozdobena předstoupila, než porušitelné tělo tvé před lidmi. **Čím více, dí sv. Bernard, z marnivosti zdobíš tělo své vně, tím ošklivěji zohavena bude vnitř duše tvá.**

5. Zdaž proto jsi lepším člověkem, že pěknější šaty máš? Šaty nedělají člověka. Bohatec v kmentu a purpuru v pekle pohřben jest i se skvostným rouchem svým, an chudý Lazar v rozedraných hadrech svých od andělů nešen jest do lůna Abrahamova.

6. Kdo se příliš kochá v okrase šatu, pyšný jest a vnější nádhera oděvu bezpečnou jest známkou vnitřní marnivosti. Nebotě pěkné šaty oblačí, aby, když vyjde, sličnějším se býti zdál a kdyby nechtěl aneb naději neměl, že bude uzřen, obdivován a ctěn od jiných, tolik práce a času k fintění by si nevzal.

7. Což jiného jesti skvost šatu, než pěkný rubáš

umrlčí na smrt odsouzeného zločince! Zdaž nepodobá se fintil neb fiflena ověnčenému zvířeti obětnímu?

B) Léky a skutky kajicné.

1. Když nový šat si kupuješ, oblačíš neb svlékáš, rozpomeň se na listí fíkové aneb na roucho ovčí našich prarodičův.

2. Když fiflenství tě napadne, vzpomeň sobě na rubáš, v nějž budeš oblečen.

3. Když do zrcadla hledě sobě se líbiti budeš a jiným zalíbiti se zamýšlíš, vzpomeň sobě, kterak budeš vyhlížeti, až budeš umíratí a v hrobě hníti.

a) *Qui superbo ornatu peccaverit, in vestitu simplici accedat ad loca, ubi in ordinato vestimentorum luxu scandalum dedit.*

b) *Donatio alicujus vestis egeno aut venditio illius vestis, in qua superbisti, in emolumentum pauperum.*

c) *Visitatio coemeterii aut ossuarii cum aspectu sceletorum horrendorum, qui olim splendide quoque vestiti erant.*

d) *Preces pro animabus, quae luxum vestium in purgatorio luunt.*

III.

Pro lakomé.

A) Napomenutí.

1. Budiž jim představena neřesti této **hanebnost**.

Jestli neřest tato tak hodna opovržení, že svatý Pavel mezi těmi ji jmenuje, kteréžby ani jmenovány

býti neměly mezi křesťany. On přímo modlářstvím ji zove, neboť jako modloslužebník modlám se klaní, tak lakomec penězům (Ef. 5, 3, 5.). Tou příčinou dí moudrý Sirach: „**Nad lakomce nic není nešlechetnějšího. Nic není nepravějšího, než milovati peníze, nebo takový i duši svou na prodej má.**“ (10, 9. 10.). Zač ji prodává? Za několik krejcarů. Byť to však bylo i krejcarů mnoho, a byť to bylo zlato vší země, což by vše to bylo naproti duši, ba naproti samému Bohu? Neboť lakomec i Boha má na prodej, prodát Jej, jako Jidáš Krista, za několik stříbrných.

2. Budiž jim představena neřesti této škodlivost.

Kteríž chtějí zbohatnouti, upadají v osidlo ďáblov, a v žádosti mnohé, neužitečné i škodlivé, kteréž pohřžují lidi v zahynutí; kořen zajisté všeho zlého jest žádostivost. (I. Tim. 6, 9. 10.) **Koho ovládá lakomství, dí sv. Augustin, toho všecky neřesti ovládají, nebotě v lakomství všecko zlé původ má. Lakomství, dí sv. Chrysostom, jest zápalkou všeliké nespravedlnosti a lakomec všech lidí nepřitelem. Komu nic dosti není, tomu též nic špatným není. Lakomství na voze o čtyřech kolech k peklu jede. Tato čtyři kola jsou: Malomyslnost, nelidskost, zapomenutí na Boha, a zapomenutí na smrt. Dvěma koni jsou: Skrblivost a loupeživost, kočím pak jest lakomství.**

3. Budiž jim představena neřesti této pošetllost.

Blázne, pravil Bůh (Luk. 12, 20.), této noci duše tvé požádají od tebe, a co jsi nashromáždil, čím bude? Veselých snad dědiců, kteří v málo letech prostopášně zmrhají, cos ty tak pracně uspořil. Jaktě

pošetilé, shromážděti poklady, jež rez kazí a zloděj krade, a ztratiti za to poklady, jenž trvají na věky! Jaktě pošetilé, při všem bohatství chudým a nikoli pánem, nýbrž otrokem býti peněz svých! A tím jest lakomec. Ni sobě, ni jinému čeho přeje. Ne on bohatství má, nýbrž bohatství jej. A čím více stárne, tím více lakotí. Všelike neřesti časem ubývá, jen lakomství přibývá i jesti vlastně neřestí lidí starých. Čím více hodina smrti se blíží, tím více lakotí, jako vodnatelný tím více žízni, čím více pije.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Buď často posledních čtyř věcí pamětliv. Pomni **na smrt**; nazí jsme se narodili, nazí opět pohřbeni budeme; ničeho jsme na svět nepřinesli, a ničeho odtud nevezmeme. Pomni **na soud**; otázke se nás Bůh, kde jsou úroky z kapitálu, jež svěřil jsem ti? proč neobrátil jsi peněz na to, nač jsem ti je dal? **Na peklo a nebe**; co platno člověku, byť celý svět získal, ale ztratil duši svou a nebe promrhal?

2. Buď pamětliv příkladu Ježíšova, jež dobrovolně chudým se stal, a příkladů těch Svatých, jež opustili všecko, aby získali Krista.

3. Cvič se v důvěře v Boha. Bůh o tebe pečuje, oč chceš ty pečovati? přirozenost s málem se spokojí, k čemu nadbytek? Kdo s málem jsa spokojen, v Boha doufá, ten nedostatku míti nebude.

a) *Eleemosyna pauperi aut ad pias causas ab avaro in satisfactionem detur et quidem tempore continuato, etiamsi parum datur, ut ex assidua consuetudine, saepius eleemosynas distribuendi, paulatim*

habitus liberalitatis nascatur, qui studium avaritiae eliminabit.

b) Via s. Crucis cum consideratione infelicis Judae, aut preces in coemeterio vel ossuario cum memoria novissimorum.

c) Suffragia pro animabus, quae nimiam de rebus terrenis sollicitudinem in purgatorio luunt.

IV.

Pro smilníky (in genere).

A) Napomenutí.

1. Budiž jim představena neřesti této **ohavnost**.

a) Všeliký hřích, dí Pável, kterýkoli činí člověk, kromě těla jest; ale kdo smilní, hřeší proti svému tělu; kdo však proti tělu svému hřeší, hřeší proti tělu Kristovu; nevíte-liž zajisté, že chrám Boží jste, a že Duch Boží přebývá ve vás? Nevíte-liž, že vaše těla jsou oudové Kristovi, a že oudové vaši jsou chrám Ducha svatého, jenž jest ve vás, jejž máte od Boha, a nejste svoji? (I. Kor. 6, 18. 19; 3, 16.) Smilstvo jest tedy takřka svatokrádeží — chrámu zprzněním.

b) O smilnících platí obzvláště slovo Žalmistovo: Člověk, když ve cti byl, nesrozuměl: přirovnán jest hovědům nemoudrým a učiněn jest podoben jim (48, 21.). Člověk chlipný tedy nikoli bezprávně vepři se rovná, jenž v blátě se válí. Chlipnost, dí sv. Jeroným, převrací mysl, činíc z rozumného člověka nerozumné zvíře.

c) Kterak může trvati Belial vedle svatostánku, ohavný těla chtíč vedle těla a krve Boha člověka?

d) Proč stydí se smilník páchatí neřest tuto veřejně? Proč skrytých zákoutí k ní vyhledává, proč se rdí, když při ní jest postižen? Nedosvědčuje-liž toto vše, že ohavnost neřesti té sám uznává?

e) **Láska nečistá s šíleností sousedí**, dí sv. Jeroným. **Pustá to a rozumného člověka nedůstojná ohavnost.**

2. Budiž jim představena neřesti této škodlivost.

a) **Škodí tělu.** **Budete-li podle těla živi, zemřete**, dí apoštol (Řím. 8, 13.). To přede vším o smilnících místo má.

b) **Škodí majetku.** Vidíme to na marnotratném synu a o témž svědčí každodenní zkušenost. Nižádný hřích mnohdy tolik nestojí, jako hřích smilstva a nečistoty.

c) **Škodí dobrému jménu.** Byť bys ji sebe více tajil, jednou předce vyjde na jevo. Kde plamen hoří, prozrazuje dým a jednou-li v hříchu tom jsi postižen, po dobrém jménu navždy veta.

d) Nejvíce však škodí duši. Archanděl Rafael řekl: „**Ti zajisté, kteří chlipnosti tak hovějí, jako kůň a mezek, nad takovými má ďábel moc.** (Tob. 6, 17.) By tě, jako sedm mužů Sařiných, nezabil, tož dojista, maje tě v moci své, tak snadno tě nepustí a násilím duši tvou strhne do pekla. Právem nazývá sv. Ludvík z Granady smilstvo rybářskou sítí ďáblovou, do nížto lidé chytáni bývají, aniž by kdy vyvázli.

e) Učení a svatí mužové tvrdí, že valná většina všech lidí, jenž zatraceni budou, dojista hříchem smilstva v zátratu se vrhají.

f) Jak přísně tresce Bůh ohavnost tuto již na

tomto světě! Potopa, zkáza Sodomy a Gomorrh, záhuba Sichemitův a pokolení Benjaminova, Samsona, Šalomouna dostatečně to stvrzují. I nesmíme diviti se, že i za dnů našich tolik bídy časné člověčenstvo hněte, ješto tak mnozí smilstvu oddáni jsou.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Varuj se zahálky. Stále něčím se zaměstnávej, aby tě ďábel bez práce nezastihl.

2. Ostríhej smyslů svých, zvláště očí a uší. **Pohoršuje-li tě oko tvé, dí Ježíš, vylup je** (Mat. 18, 9.), aby k tomu nepřišlo, učiň, jako Job, smlouvu s očima svýma, nehleděti na nic, co by tě pohoršovati mohlo. Ohraď i uši své, abys neslyšel hovorů nepočetných.

3. Varuj se zlé příležitosti. Zkusiv, jak slabý jsi, proč chceš opět jíti neb meškati tam, kde, že padneš, jistě předvídáš?

4. Buď střídmý v jídle a pití. Jídla a pití nestřídmě požívati jest olej líti do ohně nečistoty.

5. Časté přijímání nejsvětější Svátosti, zbožné uctění blahoslavené Panny Marie.

6. Ustavičné pamatování na přítomnost Boží, na smrt a soud, na peklo a věčnost.

Si te libido ad peccandum invitat, dicit s. Bernardus, objice tibi memoriam mortis tuae, propone tibi futurum judicium, futura tormenta, aeterna supplicia: memoria ardoris gehennae extinguat in te ardorem luxuriae. Momentaneum, quod delectat, aeternum, quod cruciat!

a) *Mortificatio carnis gravitati peccati, indoli et statui poenitentis conveniens.*

b) *Consideratio passionis et mortis Jesu Christi*
— e. g. aliquot Pater inserendo mysteria Passionis D. vel via Crucis et coram singulis Stationibus contritio de hoc peccato.

c) *Recordatio novissimorum in coemeterio vel ossuario.*

d) *Quotidiana devotio erga Immaculatam B. V. Mariam ejusque sponsum Josephum et angelum tutelarem.*

e) *Pius usus aquae lustralis.*

f) *Iteratio sacramentorum intra definitum tempus.*

V.

Pro smilníky (in specie) — hřešící myšlenkami.

A) Napomenutí

1. Budiž představena jim myšlének těchto **ohavnost**, když kdo v nich dobrovolné má zalíbení, tedy sám myšlenky takové si dělá a nečisté žádosti vzbuzuje, aneb věda, že nečisté — tudíž hříšné jsou, v nich trvá. **Ze srdce, dí Ježíš, vycházejí zlá myšlení.** (Mat. 15, 19.) Nečisté srdce nečistě smýšlí. **Tělesná mysl jest nepřítelkyní Boží,** dí sv. Pavel. (Řím. 8, 7.) Kdo zlé, nečisté věci činiti zamýšlí aneb je činiti si přeje, ten před Bohem jako by je byl již učinil. Tou příčinou dí Ježíš: **Každý, kdož by pohleděl na ženu,** t. j. s dobrovolnou žádostí, by s ní hřešil, — **již cizoložil s ní v srdci svém.** (Mat. 5, 28.) Vševědoucí ví a vidí netoliko skutky lidské, nýbrž ví a vidí i myšlení. Kterak tedy nebude Mu nelíbiti se na tobě, když před Ním, aspoň v myšlení a žádostech, jako

vepř ve blátě váleť se budeš! **Blahoslavení**, dí Ježíš, **čistého srdce, neboť oni na Boha patřiti budou.** (Mat. 5, 8.) Neblaženi tedy, nešťastni ti, kdož srdce čistého nejsou: na Boha zajisté patřiti nebudou.

2. Budiž jim představena myšlének takých **škodlivost.**

a) Od zlých myšlének obyčejně přichází se ke zlým skutkům. Z počátku bývá prostá myšlenka, načež přijde živá představa; pak následuje záliba, z té povstane pohnutí a konečně přistoupí svolení a je-li příležitost, stane se skutek sám. **Jako žaludy vepře živí, dí sv. Efrém, tak živí zlé myšlenky žádosti zlé. A kdo zlé činiti žádá, jižť je učinil. Jiskrou rozžehá uhlí, a to-li se roznítilo, vznikne plamen.**

b) V den soudu budeme museti nejen ze slov a skutků, nýbrž i z myšlení a žádostí účty klásti. Jak zahanbeni budeme tu státi, když přede všemi zjeveno bude, co ohavného jsme, byť ne činili, tož dobrovolně myslili!

c) Příklad krále **Davida**, jenž žádostí zlou k manželce Uriášově, syna jeho **Ammona**, jenž nečistou láskou k sestře své, a dvou **starců**, jenž chlipným chtíčem k Susanně zahořeli, dostatečným jest důkazem, kam to přijde a jakou škodu má v zápětí, jestliže myšlénkám a žádostem nezřízeným hned v zárodku neodpíráme.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Mysli na dobré, abys nemyslíl na zlé, neboť duch nečinným nikdy býti nemůže.

2. Buď žádostiv toho, co z Boha jest, a ne toho

co z těla pochází; **neboť kde poklad tvůj, tam bude i srdce tvoje**, a kde srdce tvé, tam budou i tvá myšlení.

3. Kroť oči a uši své. Proč žádáš sobě viděti a slyšeti, co není dovoleno tobě míti a požívat?

4. Nedej růsti koukoli, ale hned v zárodku ji vypleňuj; nedej nepříteli vniknouti, sic veta po pevnosti.

5. Bež útočiště ku kříži Kristovu i vezmi korunu jeho trnovou, bys vzdělal z ní plot okolo srdce svého, aby lišky vniknouti nemohly; aneb k ranám Ježíšovým se utec. **Když nečistá myšlenka mne napadá, dí sv. Augustin, utíkám se k ranám Kristovým.**

6. Těla svého příliš měkce neošetřuj, sice myšlení a žádosti zlých prost nebudeš.

a) *Quoties spiritus immundus te vexaverit, ob-
jures eum verbis Christi: Recede satana! scriptum
est: Deum tuum adorabis, et illi soli servies! Potius
mori, quam foedari!*

b) *Devota pronuntiatio ss. nominum Jesu et
Mariae.*

c) *Via s. Crucis cum contritione de peccatis men-
tis coram Statione, ubi Jesus vestibus privatur.*

d) *Quinque Pater et Ave cum commemoratione
mysteriorum gloriae D. N.*

e) *Suffragia pro animabus, quae impuras cogi-
tationes in purgatorio luunt.*

VI.

Pro ty, jenž slovy hřeší.

A) Napomenutí.

1. Budiž jim představena hříchu toho ohavnost. **Všeliká nečistota, dí apoštol, nebuď ani jmenována**

mezi křesťany, jak sluší na svaté (křesťany). (Ef. 5, 3.) Jazyk, krví Ježíše Krista zardělý, nikdy k řečem se nepropůjč, před nimiž ctnost a nevinnost rdíti se musí. Zdaliž týž pramen pojednou sladkou a hořkou vodu vydává, chválu Boží a řeči oplzlé? Sv. Pavel píše v listu ke Kolossenským (3, 8.): **Složtež mrzkou řeč z úst svých**, míní tím řeči tlachavé; hanebnost zajisté mluvíti o tom, co hanebno jest. **Čím srdce plno, tím ústa přetékají.** Jak škaredé musí tedy býti srdce tvé, ana ústa tvá tak ošklivými řečmi přetékají! Tou příčinou dí Kristus: **Kterak můžete dobré věci mluvíti, jsouce zlí?** (Mat. 12, 34.)

2. Budiž představena jim hříchu toho **škodlivost**.

a) **Rozmluvy zlé kazí mravy dobré**, což především o řečech nečistých místo má.

b) **Jazyk zlý**, tedy i jazyk nečistý, **jest** dle slov sv. Jakuba, **veškerost nepravosti, pln jedu smrtedlného.** (Jak. 3, 6. 8.) Peklo-li jej rozpálí v žár, všechno v oheň a plameny obrátí. Jak mnoho spůsobiti může jediné slovo tlachavé! **Jediný** toliko mluví, dí sv. Bernard, **a jediné jen slovo promluví a jediné toto slovo člověka jediného zabíjí duše přemnohých, jenž slyší slovo to.**

c) Na tlachači povýtečně se stvrzuje, co Písmo dí: **Rtové jeho jsou ku pádu duše jeho.** (Přísl. 18, 7.) I pohan (Seneka) učinil výrok ten: **Nemluv nic hanebného; neboť řeči takovou stydlivost ve zkázu ubíhá.**

3. Budiž představeno jim hříchu toho **nebezpečnoství.**

a) Nejen prohřešuje se v tom ten, kdo zúmýslně

a zjevně tlachá, nýbrž i ten, kdo dvojsmyslné řeči vede, kteréž za řeči tlachavé se považovati mohou. Jed jedem jest, byť bys ho i osladil.

b) Nejen prohřešuje se tím tlachal sám, nýbrž i ten, kdo tlachání jest příčinou. I tu **přechovávác roveň jest zloději**. Tlachač jest zlodějem, posluchač přechovávatelem, ba více — jeho pomocníkem; nebotě jazyk oněmí, nižádné-li ucho k němu se nekloní.

c) Nejen v tom prohřešuje se, kdo tlachači naslouchá, nýbrž i ten, kdo se **k tomu usmívá**. Kterak lze tomu se smáti, co Boha tak těžce uráží a bližnímu tak velice jest na škodu? I smíškům těchto platí slovo Spasitelovo: **Běda vám, kteříž se smějete, nebo kvileti a plakati budete.** (Luk. 6, 25.) Co prospěje, společnost-li celá se směje tlachům tvým, anděl-li však strážný nad vámi pláčou a teskní všecka nebesa?

B) Léky a skutky kajicné.

1. Nemysli na věci nečisté, pak i věci nečisté nebudeš mluvit.

2. Krot svou ctižádost a samolibost. Obyčejně se tlachává, aby se jiní bavili a vtip náš obdivoval. Co platno ti, jiným-li se líbíš, Bohu však se nelíbíš?

3. Pomni často na přísný účet, ježž budeš museti jednou ze všeho, co mluvíš, Bohu skládati. Jest-liže z každého slova prázdného účty bude nám klásti, což teprv z každého slova necudného!

4. Varuj se společnosti, kde se tlachá a nemůžeš-li se všem vyhnouti, aspoň k tomu nedávej příčiny a znáti dej, že řeči takové nerad posloucháš. Vážná tvář mívá často lepší účinek, než vážné slovo.

a) *Examen conscientiae quotidianum praesertim de loquelis impuris.*

b) *Pro quolibet sermone impuro in posterum — imponas tibi opus poenitentiae cum contritione et proposito.*

c) *Silentium per aliquod tempus.*

d) *Preces in coemeterio aut ossuario pro animabus, quae impudicos sermones in purgatorio luunt.*

VII.

Pro ty, jenž skutky hřeší. (Pro fornicariis.)

A) Napomenutí.

1. Budiž jim představena hříchu toho **velikost**.

a) Sv. Pavel uvádí hřích tento výslovně **mezi těmi, jenž z nebe vylučují**. (Ef. 5, 5.)

b) Zapomněla-li se dcera tak, že ztratila panenství své, tu zákon Boží ve Starém Zákoně velel, aby z domu otcovského vyvedena a ukamenována byla. **Ať umře, nebo dopustila se nešlechtnosti, a odejmeš zlé z prostředku obce**. (V. Mojž. 22, 21.)

c) Byť i zákon nynější tak přísně netrestal nepravosti té, patrně předce, jak velice nelíbí se Bohu.

d) **Těla naše, dí apoštol, jsou oudové Kristovi, i soudí odtud, jak velikým jest hříchem, vezmeme-li oudy Kristovy a učiníme je oudy nevěstky**. (I. Kor. 6, 15.)

2. Budiž jim představena hříchu toho **škodlivost**.

a) **Pro ty, kdož se ho dopouštějí. Kdož se připojuje k nevěstkám, nešlechtným bude; hnís a červy zdědí jej**. (Sir. 19, 3.) A byť i na světě tomto trestu

unikl, na onom mu jistě neujde. **Smilníky a cizoložníky souditi bude Bůh.** (Žid. 13, 4.)

b) Pro jiné, zvláště spoluvinníky. Jaká hanba a škoda z neřesti této pochází pro dívku padlou! Oka-mžitá pochoť tato, kolik dní i let plných bídy a tram-pot má v zápětí!

c) Pro osadu. Jaké pohoršení šíří tato ohavnost a jak mnohých hříchů jest příčinou, na př. na cti utržení, nenávisti a nepřátelství, tlachání a podobných přestupků! ***Exempla trahunt.***

3. Budtež připomenuty jim **povinnosti jejich:**

a) Nedovoleného obcování se odřeknouti. Co ne-spojil Bůh, člověk musí rozloučiti.

b) Dané pohoršení, pokud lze, napravit; sice se naplní pohrůžka Ježíšova: **Běda tomu, skrze něhož pohoršení pochází; lépe by bylo jemu atd.** (Luk. 17, 1.)

c) Možné následky pro matku i dítě, co možná ulehčiti. Co v ohledu tom předpisuje mravouka a zá-kon politický, musí padlým věrně a svědomitě na srdce se vložit.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Varuj se blízké příležitosti aneb aspoň ve vzdálenou ji proměň.

2. Dovolují-li okolnosti, vstup se spoluvinníkem (spoluvinnicí) ve sňatek manželský a býti-li to ne-může, tedy s osobou jinou. ***Melius nubere quam uri.*** (I. Kor. 7, 9.)

3. Zdrž se opojných a rozčilujících nápojů.

4. Varuj se zahálky a konej namáhavou práci tělesnou.

5. Sem náleží též ostatní léky předepsané pro smilníky *in genere*.

a) *In veteri ecclesia fornicariis, si publice peccaverunt, publica poenitentia injungebatur; nec non occulta fornicatio graviter puniebatur.*

b) *Juxta modernam vitam Ecclesiae praxim in satisfactionibus indulgentiae commendandae sunt.*

c) *In carne peccantes, in carne luant; ideo hisce peccatoribus non solum preces, sed etiam poenitentiae stricte tales, e. g. mortificatio, injungendae sunt, et semper spectata indole et conditione poenitentium.*

VIII.

Pro cizoložníky.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena cizoložníkům a cizoložnicím hříchu toho **velikost**.

a) Sem náleží vše, co o skutcích smilství vůbec řečeno.

b) Cizoložství jest ovšem i **křivopříisahou**. Manželé byli sobě před Bohem manželskou věrností slíbili. Tuto přísahu, tento slavný slib cizoložství ruší.

c) Manželství jest svátost a obraz spojení Kristova s Církví. Svátost tuto znesvěcuje a zneuctuje cizoložství.

d) Manželé mají se vroucně milovati, jedno srdce a jedno tělo býti mají. Povinnou tuto lásku uráží a zabíjí cizoložství.

2. Buďtež představeny cizoložníkům **škodlivé** hříchu tohoto **následky**.

a) **Již na tomto světě**. Čtemeť v knize Přísloví:

Kdo jest cizoložníkem, pro nedostatek srdce (pošetilost, nemoudrost) ztratí duši svou. Mrzkost a hanbu shromažďuje sobě, a hanba jeho nebude shlazena (6, 32. 33). Jak nesmírná škoda pochodí z toho pro stranu cizoložnou, pro stranu nevinnou pro dítky manželské! Jakým pohoršením jest cizoložství, vyjde-li na jevo, celé osadě! Jakou nespokojenost mezi manžely a jaká nepřátelství i vraždy ohavnost tato mívá v zápětí!

b) Na onom světě. Ani smilníci, ani cizoložníci nebudou královstvím Božím vládnouti, dí sv. Pavel, (I. Kor. 6, 9.).

3. Budiž představena jim hříchu toho trestuhodnost.

a) Ve Starém Zákoně ustanovil Bůh na cizoložství trest smrti, a sice ukamenováním. (III. Mojž. 20, 10.)

b) Jak přísně trestal Bůh hřích cizoložství na Davidovi!

c) Před časy bývalo dokázané cizoložství soudem světským smrtí trestáno.

d) Dle předpisů Církve musel se cizoložník těžkému veřejnému pokání podrobiti.

e) Původce manželství, dí sv. Augustin, souditi bude též znesvěcení lože manželského; nebotě Jej a ne pouze druhou polovici (stranu) manželskou jsi pohaněl a urazil.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Škoda cizoložstvím způsobená musí se dle možnosti napravit.

2. Bázeň Boží a pamatování na Jeho přítomnost: Každý člověk, který přestoupí lože své, dí Sirach,

bojí se jen očí lidských, a nepoznává, že oči Páně spatřují všechny skutky lidské a hledí do skrytých stran (23, 25, 27, 28.).

3. Zachování manželské lásky a svornosti.

4. Časté pomnění na slib manželský před oltářem učiněný.

5. Záliba v domácnosti a pracovitost.

6. Vystříhej se opilství a obcování s osobami druhého pohlaví.

Non inutile erit, adulteris poenitentiam, a canonibus antiquis contra hoc peccatum praescriptam, indicare, ut videant quantam pro peccatis suis secundum canones poenitentiales peragere debuissent poenitentiam, si illa aetate vixissent. Deinde iis congruens satisfactionis opus imponatur cum monitu, ut indulgentias lucrari annitantur. Haec satisfactionis opera eadem sunt, quae apud alia peccata contra castitatem jam allata sunt. Adde:

a) *Patientia in perferendis aerumnis conjugii.*

b) *Silentium ad opprobria et ingenium morosum alterius partis.*

c) *Eleemošyna.*

d) *Major industria in labore et parsimonia in vestitu.*

e) *Abstinentia a licitis delectationibus.*

IX.

Pro ty, jenž hřeší contra naturam. (Pro mollitiei deditis.)

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim hříchu toho ohavnost a velikost.

a) Již jméno neřesti té, němý hřích, hřích *contra naturam*, ukazuje hříchu toho ohavnost a velikost.

b) Hlouběji nemůže padnouti člověk, než pod zvíře-li upadne. Tak jestiž při těch, kdož hřeší *contra naturam*; činí, co nižádné zvíře nečiní. Zvíře pud od toho zdržuje, a člověka neměl by zdržeti od toho rozum a svědomí?

c) Kdo hříchu toho se dopouští, hřeší právě a vlastně proti tělu svému, przní sebe sama, čině tělo své, kteréž jest oudem těla Ježíše Krista a chrámem Ducha svatého, ohavou před Bohem i před lidmi.

2. Budiž představena jim hříchu toho **škodlivost**.

a) Hřích tento, jsa ovšem hříchem proti přírodě, ruší přírodu, čině člověka bídým mrzákem na duši i na těle. **Kdo hřeší před obličejem toho, kterýž jej učinil, upadne v ruce lékaři.** (Sir. 38, 15.)

b) Kdo tento hřích páše, jest téměř **samovrahem**; sám si zajisté brzkou smrt připravuje.

c) Jak hrozně Bůh hřích tento již **na tomto světě** tresce, učí příklad Sodomských a Onanův.

d) Byť Bůh na tomto světě na také hříšníky nekajicné nedeštil ohněm s nebe, **neujdou** dojista **ohni věčnému**. Byť netrestal smrtí náhlou, trestá jistě smrtí zlou.

3. Budiž představena jim neřesti této **nenapravitelnost**, ovšem-li zvykem se stala.

a) Jak mile se opakuje, stává se popud ku spáchání hříchu toho silnějším, odpor ale slabším. Posléze i naděje na polepšení se vzdáš a bez odporu náruživosti poddáš se.

b) Při jiných hříších proti čistotě nedostává se

často příležitosti a jich páchání a bázeň, aby se nevyzradily, od nich zdržuje. Při samoprznění jest ale příležitost vždycky a před prozrazením není bázně.

c) **Příležitost jest železná košile**, dí přísloví, což zvláště při tomto druhu hříchů se stvrzuje. Uvykl-lis tomu, tak snadno toho nezanecháš.

Příklad napomenutí.

Když tě pochoť ku hříchu tomu napadá, rcíž k sobě sám: Hle, v málo okamžích jest po pochoti, a co pak? Výčitky svědomí, hanba a lítost, umdlení, nespokojenost, omrzelost, bázeň před trestem atd. Přemohu-li popud ten, z lásky-li k Bohu se odřeknu hříšného skutku toho, jak blaze bude mi, jak radostně mohu k Bohu vzhlednouti, jak radovati se budou tomu nebesa, jak pokojně mohu pak žíti a umříti! Hle, jsem ovšem nyní sám, avšak dejme tomu, že bych nebyl sám, že by někdo na mne hleděl, co by si o mně pomyslíl a řekl, kdyby mne páchati viděl ohavnou neřest tu, kterak bych se styděl a předceť jen člověk jest! Kterak mohu spáchat hřích ten před tváří nebes, u přítomnosti Pána Boha mého!

B) Léky a skutky kajicné.

1. Dřímající pud ku hříchu tomu sám nesmíš probuditi, na př. rozpalujícími nápoji a pokrmy, pohlížením na necudné předměty, čtením oplzlých knih, zbytečným se dotýkáním svého těla a delším bezesným prodléváním na loži.

2. Ozývajícímu se pudu ku hříchu tomuto mu-

síš odporovati, ne tak kladně, jako spíše záporně vnitřní i vnější roztržitostí.

3. Hleď, abys uvaroval se toho modlitbou a rozjímáním čtyř posledních věcí člověka, přítomnosti Boží, umučení a smrti Ježíše Krista, dětinnou úctou k Rodičce Boží, sv. Josefu, sv. Aloysi a Stanislavu Kostkovi, k sv. andělu strážci a zvláště ku svému sv. patronu.

4. S pomocí Boží tak dlouho proti hříchu tomu bojovati musíš, až dobudeš úplného vítězství.

a) *Usus horum remediorum qua poenitentia salutaris injungatur.*

b) *Nec non tempus, intra quod proxima confessio fiat, per modum salutaris poenitentiae praescribi potest.*

c) *Satisfactionis opera, quae in materia luxuriae jam supra indicata sunt, pro his quoque poenitentibus adhibeantur.*

d) *Ut injunctam poenitentiam ardentius exequantur, ipsis severitas veteris ecclesiae in injungenda satisfactione proponatur.*

X.

P r o z á v i s t i v ě.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim nepravosti této **ohavnost**.

a) Vlastně to **neřeš ďábelská**; neboť **závistí ďábla přišla smrt na okršlek země**, dí kniha Moudrosti (2, 24.). Závistivý činí, co ďábel činí; dobré zajisté, jako ďábel nenávidí a raduje se zlému, dobré zameziti, zlé pak způsobiti usiluje.

b) Jestli to **nepravost všech nepravostí lásky**

nejprázdnější. Závistivý jest prázden lásky k Bohu; neboť, jak dí Ježíš, **oko jeho jest nešlechtné, proto že Bůh dobrý jest.** (Mat. 20, 15.) Okem zablídavým na toho pozírá, na nějž Bůh hledí očima milostivými, zlého přeje tomu, komu dobra přeje Bůh. Těší se z toho, nad čím Bůh se rmoutí a rmoutí se nad tím, z čeho Bůh se těší. Závistivý jest **prázden lásky k bližnímu;** neboť přikázání lásky k bližnímu velí: **Miluj bližního svého jako sebe samého.** (Mat. 19, 19.). Závistivý však bližního jako sebe nemiluje; neboť sobě každý vše dobré přeje, závistivý ale jiným štěstí závidí a zlého jim přeje. Závistivý jest prázden lásky **k sobě samému;** své vlastní blaho zajisté ruší. Netěšit ho ani, co má, jest stále mrzutý, nepokojný, smutný a nevrlý.

c) Jestliť to **nepravost nejnešpravedlivější.** Ne-ní-liž každý dar dobrý od Boha a nemůže-liž Bůh s tím, což Jeho jest, naložiti jak chce? Máš-li proto méně, že jiný více má, a neb-li více míti budeš, jiný-li bude méně míti?

2. Budiž představena jim nepravosti této **škodlivost.**

Závist právem **jedovatou nepravostí,** jedovatou závistí sluje; neboť jako travič sladký nápoj ve zákonosný proměňuje jed, tak závistivý proměňuje dobré v zlé, štěstí v neštěstí, prospěch ve škodu. **Závist,** vece sv. Augustin, **pád prvních lidí přivodila a smrt Kristovu.** Nejvíce však závistivý sobě škodí. **Člověk, který jiným závidí, dí Písmo sv., neví, že nouze na něj přijde.** (Přísl. 28, 22.) Ba ten již sobě sám spravedlivým trestem jest. **Hnis kostí jest závist** (Přísl. 14, 30.), a lid říká: **Závist závistivému z oka hledí.**

Tvář Kainova opadla; nebyl si podoben. Nic neškodí zdraví těla více nad hněv a závist. Jako jedovatý červ na kořeni byliny, tak hlodá hněv a závist a jiné nárůživosti na nitra života tak dlouho, až přežrána jest. Největší však škodou jest škoda na duši. V nebi pro závistníka místa není — náležít tam, kde věčná závist jest domovem, do pekla.

B) Léky a skutky kajené.

1. Příčinu závisti odstraň. Příčinou hlavní jest samoláska. **Zardus matku, dí sv. Augustin, a dcery nebude.**

2. Měj upřímnou lásku k Bohu, od Něhož vše dobré pochází; chval dárce v dařích Jeho, nechť se jich tobě aneb jinému dostává.

3. Ku všem bližním upřímnou lásku chovej. Jest-li že štěstí bližního uráží oko tvé, aneb neštěstí jeho by těšilo tebe, pomni neprodleně, žeť to bratr tvůj, tudíž ty sám v jiné osobě. Co má, prospívá i mně; čeho jemu se nedostává, nedostává se i mně.

4. Vyhledávej ve všem cti a slávy Boží. Když jenom Kristus se hlásá, mnou-li aneb jiným; když jen čest Boží se vyhledává, království Boží rozšiřuje, ctnost a spása duší na zemi se rozšiřuje, pak jedno jest, kým se to děje.

a) *Gratificatio in eum, cui invidisti, aut coram aliis praedicatio horum, ob quae te invidia premit.*

b) *Preces pro iis, quos invidia persecutus es.*

c) *Via Crucis cum consideratione, quod per invidiam Phariseorum mors Jesu procurata est.*

d) *Memoria novissimorum, si possibile in coemeterio vel ossuario.*

e) *Preces pro animabus, quae invidiam in purgatorio luunt.*

XI.

Pro nestřídmé v jídle.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim nepravosti této **ohavnost**.

a) Jestliž rozumného člověka nedůstojno, by v tom vyhledával rozkoše, v čem nerozumné zvíře ji nalézá.

b) Ve Starém Zákoně býval syn, jež rodičové z labužnictví a hltavosti obžalovali, k trestu smrti ukamenováním odsouzen.

c) **Kdo hříchu slouží, dí sv. Augustin, slouží pánu nejohavnějšímu.**

d) Sv. Pavel nestřídmé mezi **modloslužebníky** počítá; **jejich bohem, dí, břicho jest.** (Filip. 3, 19.)

e) Svět nesyťou opovrhne a posměch z něho si tropí.

2. Budiž představena jim hříchu toho **škodlivost**.

a) **Konec jejich, dí apoštol o těch, jejichžto bůh břicho jest, jest zahynutí a sláva v zahanbení jejich, kteříž o zemské věci pečují.** (Filip. 3, 19.)

b) Mlsavost Evina byla příčinou prvního hříchu a kterakou bídu přinesl na svět hřích ten!

c) Za krmi z šocovice prodal Esau prvorozenství své a jak teprve pykal on i potomstvo jeho, hltavosti té!

d) Hrobové žádosti na poušti jednotejný měli

nápis: **Trest za nestřídmost a žádostivost.** (IV. Mojž. 11, 34.)

e) **Běda vám, dí Kristus, kteříž jste (nestřídmostě) nasyceni; nebo lačněti budete.** (Luk. 6, 25.)

f) **Kdo miluje hodování, bude v chudobě, dí Duch svatý.** (Přísl. 21, 17.)

3. Budiž jim představen **mnohý užitek a prospěch střídmosti.**

a) **Střídmost zachovává zdraví.** Člověk střídmostý jest obyčejně zdrav.

b) **Střídmost prodlužuje život.** Jakého stáří dosáhli poustevníci! Proč? Poněvadž se živili kořínky a bylinami.

c) **Střídmost podněcuje chuť a lásku k práci.**
Plenus venter non studet libenter.

d) **Střídmost naladuje k zbožnosti.** Kdo se příliš nají, nemůže létat; zůstane sedět.

e) **Střídmost podporuje zámožnost.** Střídmostý nebude mít nedostatku.

B) Léky a skutky kajicné.

1. **Přemáhej hltavost. Tělo naše, dí sv. Lev, jest soumar, jež hladem krotiti třeba.**

2. **Často se rozpomeň na cíl a konec člověka. Ne k jídlu a pití stvoření jsme, dí sv. Chrysostom, nýbrž tolik jen jísti a pít máme, kolik třeba jest, abychom život zachovali. Království Boží není pokrm a nápoj, dí sv. Pavel, nýbrž spravedlnost a pokoj a radost v Duchu svatém.** (Řím. 14, 17.)

3. **Buď pamětliv přítomnosti Boží. Jedl-li bys a**

pil, varuj se pilně, abys nezapomenul na Hospodina. (V. Mějž. 6, 12. 13.)

a) *Abstinencia in cibo: quotidie minus sumendo, quoadusque regulae temperantiae satisfiat.*

b) *Cibatio pauperis esurientis.*

c) *Declinare invitationem ad convivium, ubi inter multiplicata fercula admodum difficile est, temperantiae limites non excedere.*

d) *Devota precatio ante et post mensam.*

e) *Recordatio novissimorum in coemeterio vel osuario et preces pro animabus, quae ob gulam in purgatorio torquentur.*

XII.

Pro opilce.

A) Napomenutí.

1. Budiž jim představena neřesti **ohavnost**.

a) Hanebné to nadužívání ušlechtilého daru Božího. **Víno**, dí Sirach (31, 35), **k obveselení stvořeno jest, a ne k opilství.**

b) Hanebné to zneuctění rozumu. Jen rozumem člověk od zvířete se liší. Opilstvím stává se člověk zvířetem, ba dle výroku sv. Chrysostoma, opovrženějším nad zvíře; neboť zvíře se neopíjí.

c) Obžerství, dí sv. Jan Zlatoustý, jest **dobrovolné bláznovství**. Viz jen opilého, kterak pošetile si počíná.

d) Jestli jako smilstvo zneuctěním chrámu Ducha sv., vlastního těla. Býti křesťanem a opilcem — kterak se to srovnává?

2. Budiž představena jim hříchu toho **škodlivost**.

a) Škodit **zdraví**. **Ti, jenž hledí pít, dí kniha Přísloví (23, 21), stráveni budou.** Kdo však střízliv jest, prodlouží život svůj.

b) Škodí **zámožnosti**. **Kdo miluje hodování, bude v chudobě, a kdo miluje víno a tučné věci, nezbohatne.** (Přisl. 21, 17.) Proč mají mnozí měšec prázdný, než proto, že mají plný žaludek?

c) Škodí **dobrému jmenu**. **Opilec nepožívá vážnosti, leč v hospodě.** Víme neb díme-li o kom, že pije, pozbyl důvěry.

d) Nejvíce škodí **duši**, ješto samo sebou jsouc neřestí ku mnohým vede neřestem. Vede **k nespokojenosti**. **Bujná věc jest víno, dí kniha Přísloví, a bouřlivé jest opilství. Komu svády? Komu rány? Komu červenost očí? Zdaž ne těm, kteříž meškají při víně a snažni jsou při vypíjení číši?** (Přisl. 20, 1. 23, 29. 30.) **Svádí k nečistotě: Ve víně jest chlipnost,** dí apoštol (Ef. 5, 18.) a kterak to pravda! Zdaž nepáše se nejvíce hříchu chlipnosti v opilství? **Svádí k zanedbávání povinností stavu svého.** Opilec jest obyčejně špatným hospodářem a vlažným křesťanem. Dítkám a podřízeným špatný příklad dává a pohoršení celé osadě. Právem tedy čítá apoštol opilce mezi ty nešťastníky, jenž do nebe nepřijdou, jestli se opravdově nepolepší; avšak jak řídkým bývá pokání a obrácení se opilce!

B) Léky a skutky kajicné.

1. Obnovení ctižádosti. Styď se býti otrokem smyslnosti a v opilství terčem vtipu a posměchu se státi.

2. Krot žíznavost, ukájeje ji vodou. Žízeň ovšem trápí, ale i voda ji hasí.

3. Varuj se příležitosti. **Příležitost dělá zloděje,** dí přísloví, a podobně lze říci: Příležitost dělá opilce.

4. Často na poslední věci pamatuj.

5. Šetrnost a oblíba domácnosti.

6. Spolek střídmosti, kde jest zaveden aneb dočasný slib, zdržovati se opojů.

a) *Quodsi poenitentes jam habitum ebrietatis contraxerint, plerumque absolutio sacramentalis differenda, et qua remedium principale praescribatur abstinencia omnimoda ab omni potu inebriante per aliquod tempus, nisi corporalis dispositio aliquando nimis debilitata hoc non admittat.*

b) *Aliis, qui hunc habitum nondum contraxerunt, injungatur poenitentia:*

α) *Abstinencia in potu, e. g. ut parcius bibant et potum largius aqua permisceant vel tantummodo bibant intra refectionis horam.*

β. *Per aliquod tempus devitare tabernas et socios, ebrietati addictos.*

γ) *Cibatio esurientis aut potatio sitientis,*

δ) *Via Crucis et actus contritionis cum proposito coram Statione, ubi Christus aceto et felle potatus est.*

ε) *Visitatio coemeterii et preces pro omnibus vivis et defunctis ebriosis.*

XIII.

Pro hněvivé.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim **hříšnost** hněvu.

a) Žalmista píše: **Hněvejte se, ale nehřešte.** (Žalm. 4, 5.) Hněv často bývá hříšný. Neboť **proč** se hněváš? Bez příčiny. **Na koho** se hněváš? Ne na hříchy, nýbrž na bližního. **Kterak** se hněváš? Bez míry a mezí.

b) Božský Vykupitel dí: **Kdož by koli se hněval na bratra svého** (ovšem hříšně) **hoden bude soudu.** (Mat. 5, 22.)

c) Nemírný hněv jest rozumného člověka nedůstojen. Rozumem může a má člověk všeliká nezřízená hnutí mysli ovládati.

d) Ještě nedůstojnějším jest hněv křestana, je- muž dal Kristus příklad tichosti. **Učte se ode mne, neboť tichý jsem.** (Mat. 11, 29.)

2. Budiž představena jim hněvu **škodlivost**.

a) **Škodí zdraví. Blázna zabíjí hněvivost.** (Job. 5, 2.) **Závisť a hněv ukracují duše života.** (Sir. 30, 6.). Viz, **kterak** hněvivý vypadá.

b) **Škodí duši.** Kolik hříchů z hněvu pochází! Co ve zlosti vše se mluvívá! **Hněv cti nemá**, dí přísloví, a tolikéž cti nešetří, neboť **hněv nemá milosrdenství.** (Přísl. 27, 4.) Ni Boha, ni Svatých Jeho neušetří. **Hněv**, dí sv. Bernard, **jest litá šelma, co se k ní přiblíží, na to zběsile se vrhá; sám dech její chrlí oheň a plameny. Muž hněvivý vzbuzuje sváry a**

hádky, dí písmo. (Přísl. 29, 22.) Jako oheň zaněcuje oheň, tak hněv rozněcuje hněv.

3. Vyvráceny buďtež jejich **omluvy**.

a) **Obj.** Nemohu jinak. Proti vůli mé hněv ve mně se bouří.

Resp. Dí Hospodin: **Pod tebou má býti žádost zlá a ty panovati máš nad ní.** (I. Mojž. 4, 7.) Co činiti máš, to i můžeš; Bůh zajisté nic nemožného nežádá.

b) **Obj.** Již od přirozenosti jsem k hněvu nakloněn. *Naturam expellas furca, tamen usque recurret.*

Resp. První přirozené rozčilení nečiní hněv hříchem, nýbrž později se k němu přidruží dobrovolný souhlas vůle a výbuch ve slova hříšná a skutky. Sv. František Saleský.

c) **Obj.** Kdož pak by se nehněval, když jiní tak jsou odporní, aneb tak nejapně si počínají?

Resp. A což ty vady nemáš? Kdyby byl každý bez chyby, jakou pak měli bychom příležitost k trpělivosti? Není chybou vše, co za chybu pokládáš.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Cvič se v pokoře. Hněv bývá obyčejně následkem tajné pýchy.

2. Potlačuj svévolnost. Člověk svéhlavý bývá vždy člověkem zlostným; hned zajisté se hněvá, nejde-li vše po jeho hlavě a rozumu.

3. Zabývej mysl svou jinými věcmi. Jak mile zpozoruješ, že hněv se v tobě bouří, odvrát neprodleně od předmětu či příčiny hněvu pozornost.

4. Střež se přenáhlení; ve zlosti nemluv a nečin ničeho; zaspí to.

5. Často o vlastních vadách a chybách přemýšlej.

6. Pomni často na příklad Ježíše Krista a Svatých.

a) *Oratio pro iis, quibus iratus fuisti.*

b) *Consideratio Passionis Domini, praesertim ubi alapa caesus est, cum contritione et proposito.*

c) *Singulis diebus mane renovatio propositi non irascendi et vespere examen conscientiae de ipsius impletione.*

d) *Imploratio divini auxilii pro executione propositi non irascendi idque tum per intercessionem Deiparae Virginis, inter omnes mitis, tum praecipue per immensae Christi mansuetudinis meritum.*

e) *Preces pro animabus, quae ob iram in purgatorio captivantur.*

XIV.

Pro zlolajce.

A) Napomenutí.

1. Budiž jim představena navyklosti této **ohavnost**.

a) Klení jest **řeč nemírného hněvu**. **Z plnosti srdce ústa mluví.** (Luk. 6, 45.)

b) Klení jest **řeči pohanův**, ne křesťanův. **Ústa jejich jsou plna zlořečení a hořkosti**, dí apoštol o pohanech (Řím, 3, 14.), což bohužel! i o křesťanech mnohých by mohlo se říci. **Žádná zlá řeč**, píše apoštol v listu k Efesským, **nevycházej z úst vašich, ale veskrze dobrá**. **Všeliká hořkost a hněv, i křik a rouhání buď odňato od vás.** (Ef. 4, 29. 31.) Pohané s ďáblem obcují, neboť modly jejich ďablové jsou.

Křesťan, jenž pravému Bohu se klaní, s nepřitelem Božím, ďáblem, nic činiti neměj, jej nevzývej a nevolej.

c) Klení jest řeč, která v pekle se mluví. Ne-navykej si tedy řeči pekla, chceš-li jednou s anděly Boha chváliti a velebiti.

d) Klení jest řeči nelaskavosti. Odkud to, dí sv. Jakub, že týmže jazykem, jímž dobrořečíme Bohu, zlořečíme lidem, jenž ku podobenství Božímu učnění jsou? že z jedněch úst pochází dobrořečení a zlořečení? Nemá to tak býti. Zdaliž studnice jedním pramenem vydává sladkou i hořkou vodu? (Jak. 3, 9—11.)

e) Klení jest řeči nerozumu. Což se klením věc promění neb polepší? Jak nerozumné jest zvláště, zlořečíš-li nerozumnému hovadu aneb věcem bezživotným! Mohou-liž za to, že následují pudu aneb zákona přírody? Oslice Balaamova rozumněji mluvila, než Balaam jednal. Jak často mohla by zvířata, jsouce proklínána, říci totéž, co řekla ona oslice.

2. Budiž představena jim neřesti této škodlivost.

a) Škodí **tvé cti**; jí zajisté ukazuješ, že nejsi pánem a mistrem hněvu svého a jazyka.

b) Škodí **tvému hospodářství**; neboť kterak má Pán žehnati těm, jímžto ty zlořečíš? Ženu-li svou, dítě, hovado ďáblem nazýváš, čím pak jsi ty? A pak-li ďáblu dáváš moc nad sebou a nad svojinci, nelze-liž se obávat, že tě Bůh za to potrestá, dopouštíže ďáblu, aby moc tu prováděl? *Dum maledicit impius diabolum, maledicit ipse animam suam.* (Eccl. 21, 30.) *Dilexit maledictionem et venit ei.* (Psalm. 108, 18.)

c) Škodí **tvému zdraví**; klení zajisté jest účinek hněvu a ten zdraví škodí.

d) Škodí **duši**. Zlolažci nebudou královstvím Božím vládnouti, dí apoštol (I. Kor. 6, 10.).

B) Léky a skutky kajicné.

1. Kroť hněv; i tu platí slovo sv. Augustina: **Zardus matku, a ovšem i dcera přijde o život.**

2. Kroť jazyk. Pozoruješ-li, žeš hněvivý, spoutej jazyk svůj a mlč.

3. Cvič se v trpělivosti. Každé zaklení jest důkazem netrpělivosti.

4. Boj se a miluj Boha. Kdo sobě neb jinému tvorů klne a zlořečí, ten ve tvorů zlořečí Bohu.

a) *Quoties in peccatum maledictionis relapsus fueris, toties aliquod poenitentiae opus suscipias, qualis esset, eleemosynam dare, jejunare, orationem aliquam recitare.*

b) *Praescribatur, ut maledictioni assuetus frequenter offerat Deo laudes recitando: Gloria Patri aut aliquot Pater immorando petitioni: Sanctificetur nomen Tuum.*

c) *Preces pro eo, cui maledixisti.*

d) *Vespere examen conscientiae de maledictionibus, per diem pronuntiatis, cum contritione.*

e) *Visitatio coemeterii seu ossuarii et suffragia pro iis, qui ob maledictiones horroribus purgatorii subjecti gemunt.*

XV.

Pro rouhače.

A) N a p o m e n u t í.

1. Budiž představena jim hříchu toho **velikost**.

a) **Nevezmeš jména Božího nadarmo.** (II. Mojž. 20, 7.) Je-li již marné jména Božího jmenování hříchem nemalým, jak velikým bude hříchem rouhání se jménu Božímu!

b) Ve starém zákoně byl na to trest smrti ustanoven.

c) V dřevních dobách bývalo rouhání též soudem světským těžce trestáno.

d) Jestli-že syn otci aneb poddaný králi svému na cti utrhá, za veliký platí to přečin. I považ nyní, že, Bohu-li se rouháš, svému Tvůrci a Spasiteli, svému Otci a Dobrodinci se rouháš. Jak veliký to tedy hřích!

2. Budiž představena jim hříchu toho **škodlivost**.

a) Byť i soudové světští rouhačů smrti netrestali, Bůh dojista svůj ortel smrti nezrušil. Kolik jest toho příkladů, že rouhači zemřeli smrtí náhlou, aneb později smrtí násilnou!

b) O rouhačích platí literně slovo Hospodinovo : **Odsoudí tebe ústa tvá.** (Job. 15, 6.)

c) Jaké pohoršení dáváš jiným? Zlořečení (klení) a rouhání nikdo nenaučí se sám od sebe; každý učí se tomu od jiných.

d) Jen ďábel v pekle Bohu Hospodinu se rouhá. Co z toho soudíš?

3. Vyvrát námitky.

a) **Obj.** Nerozvážil jsem si to, jen mi to tak vyklouzlo.

Resp. Důkaz to, že v srdci jména Božího nectíš, poněvadž je tak lehkomyslně slovy zneuctíváš.

b) **Obj.** Navykl jsem si to, nemohu jinak.

Resp. Tím hůře pro tebe, že s takového něco sobě navykl. Zvykni si opak toho.

c) **Obj.** Nerouhal jsem se Bohu samému, nýbrž toliko Svatým nebo svátostem.

Resp. Jako Bůh ctěn bývá ve Svatých svých, podobně bývá v nich zneuctěn. A co Bůh k posvěcení našemu učinil a trpěl, nemáme zneužívat k Jeho zneuctění.

B) Léky a skutky kajicné.

Za léky hodí se totéž, co při zlolajcích. Neprospívají-li, musí se rozhřešení odložit a jestli-že ani to neprospívá, musí se naprosto odepřít.

a) *Poenitentia pro hisce peccatoribus est determinanda ex gravitate blasphemiae, an directa vel indirecta, mediata vel immediata fuerit.*

b) *Pro qualibet blasphemia poenitens osculetur imaginem Crucifixi cum Gloria Patri.*

c) *Auditio Missae in satisfactionem ignominiae in Dei s. nomen.*

d) *Litaniae de ss. Nomine Jesu.*

e) *Consuetudini blasphemandi addictis eadem poenitentiae opera injungi possunt, quae apud maledicos supra indigitata sunt.*

XVI.

Pro ty, jenž nepřátelství a pomstu chovají.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim hříchu toho **ohavnost**.

a) Pakli nepřátelství v pomstu se mění, jest saháním do **práv Božích**, jenž pomstění křivdy sobě zůstavil. **Mně pomsta, jáť odplatím**, praví Pán. (Řím. 12, 19.)

b) Nepřátelství a mstivost jsou **pravým opakem nejpřednějších vlastností Božích: Bůh jest láska**.

c) Nepřátelství a mstivost jsou takřka vraždou. **Každý, kdo nenávidí bratra svého, vražedník jest**, dí apoštol Jan (1. Jan 3, 15.), t. j. zločinec podobný vrahu — aspoň smýšlením.

d) Nepřátelství a mstivost jsou **největším k Bohu nevďekem**. Tolik nám odpustil a my tak málo hotovi jsme odpustiti. On nám prominul a my prominouti nechceme.

e) Nepřátelství a mstivost jest **dábelská nepravost**, poněvadž ďáblu přísluší; proto sluje zlým duchem, zlobohem.

2. Budiž představena jim hříchu toho **škodlivost**.

a) Člověk nepřátelský a mstivý činí se **Bohu i lidem nenáviděným**.

b) Olupuje se o **vnitřní mír ducha i o pokoj zevnější**.

c) Ruší **zdraví své**; vře v něm jed a žluč.

d) Činí si **nové nepřátely**. Zlé splácí se mu zlým.

e) Připravuje se **o zásluhy všech dobrých skutků**

svých; ani oběť mše sv. Bohu se nelíbí, srdcem-li nepřátelským se koná.

f) Nedojde u Boha **odpuštění**, dokavadž jiným neodpustí a pak-li v nepřátelství zemře, ztracen jest na věky.

3. Vyvrát námitky.

a) **Obj.** Nemohu odpustiti.

Resp. Ty však odpustiti musíš, tedy můžeš, neboť Bůh nic nemožného od nás nežádá.

b) **Obj.** Jak mile tu osobu spatřím, bezděky se hněv ve mně bouří.

Resp. Ne bouření se hněvu jest hříchem, ale setrvání při něm. Co děláváš, když vařící voda překypuje? Studené k ní přileješ. Učiň podobně s překypujícím hněvem.

c) **Obj.** Já mu odpustím, ale zapomenouti to nemohu.

Resp. Zapomenouti, co se stalo, nemůžeme; můžeme však při každé opětne upomínce odpustiti a toho žádá od nás Bůh.

d) **Obj.** Nevšímám si ho a ničeho s ním nemluví.

Resp. Co tím míníš? Odvrátiti křivdy opětne? To dovoleno. Nové křivdy činiti? To není dovoleno. Jestli čas mlčeti a čas mluvit.

e) **Obj.** On mne urazil, ne já jeho, nechť tedy první odprosí.

Resp. Neučiní-li on povinnosti své zadost, ty povinnosti své prost nejsi. Musíš odpustiti, nechť bezpráví své uzná nebo ne, nechť je napraví nebo v něm

setrvá. Ne sedmkrát, nýbrž do sedmdesátkrát sedmkrát t. j. *toties quoties* musíš odpustiti.

f) Obj. Avšak on mne příliš urazil.

Resp. Tvá domněnka zveličuje urážku, a byť sebe větší byla, jak nepatrnou jest naproti urážce, kterouž jsi Boha urazil a na novo Jej urážíš, pak-li neodpustíš.

g) Obj. Jest mi to příliš těžko.

Resp. Jen začátek jest těžký; ten-li učiněn, pak snadno to. Jen toho zkus.

B) Léky a skutky kajicné.

Buďtež jim **důvody odpuštění** na srdce vloženy. K upuštění od nepřátelství pohniž tebe :

1. **Láska k Bohu.** I protivník tvůj jest a zůstane obrazem Božím. Miluj i v dítku zlém dobrého, nejlepšího Otce a odpusť mu pro Boha.

2. **Láska ku Kristu Ježíši.** Protivník tvůj jest a zůstane jeho vykoupencem, vykoupeným za Jeho krev. Skrze krev tuto prosí tě, abys mu odpustil, jako On mu odpustil a poněvadž mu odpustil.

3. **Povinná láska k bližnímu.** Protivník jest a zůstane bratrem tvým. Bratří však mezi sebou nepřátelství chovati nesmějí.

4. **Láska k sobě samému.** Cokoli chceš, aby ti jiní činili, čiň i ty jim. Chceš, aby ti jiní odpustili, nuže, odpusť jim i ty.

5. **Časné i věčné blaho tvé.** Nepřátelství a mstivost učiní tě časně i věčně nešťastným.

Všeobecný proti nepřátelství a pomstě recept — :

čtverý pohled: 1. **Pohled' — vzhůru**, 2. **pohled' — dolů**, 3. **pohled' — do vnitř**, 4. **pohled' — ven**.

1. **Pohled' vzhůru :**

a) **Pohled' vzhůru k Otci v nebesích**, jenž slunci Svému svítiti dává na dobré i zlé. Chceš-li Jeho býti dítětem, jednej jako On.

b) **Pohled' vzhůru k Ježíši na kříži**; ještě umíraje lkal: **Otče, odpusť jim!** Chceš-li Jeho býti učeníkem, modli se, jako se modlil On.

c) **Pohled' vzhůru ku Svatým všem**. Chceš-li účasten býti slávy jejich v nebesích, následuj trpělivosti jejich na zemi, protivníky své za dobrodince považuj; i vzpomohou ti vzhůru do nebe.

2. **Pohled' dolů :**

a) **Do hrobu. Pomni na poslední věci a přestaň nepřátelství provozovati.** (Sir. 28, 6.) Při záři svíčky úmrtní zcela jinak věc se ukáže, než při světle pochodu nesvornosti. Co nebudeš snad moci učiniti na loži úmrtném, učin ještě dnes, neboť nevíš dne ani hodiny.

b) **Pohled' dolů do očištnice.** O kterak snáze jest zde odkáti se za hříchy, než tam! A kdož ti více k tomu dopomůže nad protivníky tvé!

c) **Pohled' dolů do pekla.** Buď — anebo! Buď zde odpustiti, aneb tam věčně hořeti. Vol!

3. **Pohled' do vnitř :**

a) **Do srdce svého.** Čeho přeje si srdce, jiných-li jsi urazil? Aby ti odpustili; odpusť tedy i ty jim.

b) **Pohled' do svého svědomí.** Nebyl jsi snad sám příčinou, že jsi byl uražen? A byť i ne, zdaž neurazil

jsi sám Boha i bližního přecho? Ve prospěch svůj tolik omluv vyhledáváš, nechceš, aby též jiným platily?

4. Pohled ven :

Do světa. Jest pod sluncem něco dokonalého? Lidé, již jednou jsou, jací jsou, plni vad a křehkostí — hříchem prvotným zkažení, vychováním zmrzačení, všelijakými okolnostmi k bezpráví svádění. Nemyslí tak zle, jak se zdá; často se překvapí, nevědouce začasťe, co činí. Spíše jich politovati sluší, než se na ně hněvati a nepřátelsky se k nim chovati.

Ještě jiný recept sv. učitele Augustina. **Nepřátelství, praví, bedlivě se varujme, klidně snášejme a rychle skončujme.**

1. **Bedlivě se jich varujme;** varovati se tedy náleží všeliké pohnutky, z níž nepřátelství by vzniknouti mohlo, tedy všech nelaskavých řečí a skutků.

2. **Klidně je snášejme;** jsouce tedy vědomi sobě nevinnosti své a svého práva, bezpráví trpělivě snášejme, myslíce sobě: přijde den, kde se všechno objeví.

3. **Rychle je ukončme;** co tedy na nás jest, učinme vše, co by k odstranění nepřátelství prospělo, byť nás to i státi mělo obětí, jsouce pamětlivi slov: **Přinášíš-li dar na oltář** atd. (Mat. 5, 23. 24.)

a) *Opera beneficentiae erga inimicos — veluti igniti carbones, quae super capita eorum congeruntur.*

b) *Aliquot Pater pro offensoribus reputando secum quintam petitionem, vel oblatio Missae pro ipsis.*

c) *Suffragia pro defunctis, qui viventes nobis infensi fuerunt.*

XVII.

Pro netrpělivé.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim škoda, jakouž netrpělivost s sebou přináší.

a) Netrpělivost věc nezlepší, nýbrž zhorší. Nerád-li, dí Tomáš Kempenský, neseš kříž svůj, činiš jej sobě ještě těžším a nésti jej předce musíš. Jeden-li kříž odstraníš, najdeš jiný a snad větší.

b) Netrpělivost tě oloupí o zásluhu, kterou jsi snad mohl sobě získati.

c) Netrpělivost bude příčinou, že Bůh i lidé budou tě mítí v nenávisti. Bůh, poněvadž do vůle Jeho se nechceš oddati, a lidé, poněvadž je svou netrpělivostí k netrpělivosti popouzíš.

2. Budiž představen jim prospěch trpělivosti.

a) Ulehčuje vše, co těžké jest. *Levius fit patientia, quidquid corrigere est nefas.*

b) Činí utrpení záslužným. Soužení, dí sv. Pavel, trpělivost působí; a trpělivost zkušení ve ctnosti; a zkušaná ctnost působí naději a nadějeť nezahabuje. (Řím. 5, 3—5.) Duše trpělivě snášející jest jako lilie mezi trnám. Její barva bělostná a vůně její tím se neumenší, nýbrž rozmnoží.

c) Zjedná nám lásku a oblíbenost u Boha i u lidí. Toť jest milost, píše sv. Petr, jestliže kdo pro svědomí boží snáší zármutky, trpě nespravedlivě. (I. Petr. 2, 19.) A jak pravdivo jest i na tomto světě, co Kristus dí: *In patientia vestra possidebitis animas vestras.* (Luk. 21, 19.)

3. Budiž představen jim **příklad Ježíše Krista, Marie Panny a Svatých Božích.**

a) Něco-li ti za těžké připadá, dí sv. Jan Zlatoústý, rozpomeň se na trpělivost, jížto Kristus nesl kříž svůj; pak jistě kříž tvůj bude ti lehčím. — Celý život Ježíše Krista, dí blab. Tomáš Kempenský, nebyl, leč nepřetržitým mučenictvím, a ty bys stále mír a pokoj miti chtěl?

b) Jak velice a jak mnoho trpěla Maria! Pomni na sedmeronásobný meč jejích bolestí; meč tvůj ani píchnutí jehly není podoben.

c) Pomni na trpělivost Svatých Božích. Největší bylo jim radostí, trpěti něco pro Boha, což tobě největší mukou jest. Jaktě nepatrné, co ty snášeti musíš — naproti tomu, co oni snášeli; *nondum usque ad sanguinem resistitis*. (Hebr. 12, 4.).

B) Léky a skutky kajicné.

1. Pravá pokora. Pokorný jest vezdy člověk trpělivý; myslíť zajisté: Vše to jsem zasloužil, a ještě více.

2. Odevzdanost do vůle Boží, bez nížto ani vlas s hlavy, ani vrabec se střechy nespadne.

3. Nevážnost všeho, co časné jest a pomíjející. Všecko jen do času. Brzy i po tomto bude soužení.

4. Časté pamatování na poslední věci člověka. Kdo často a opravdově do onoho světa pohlíží, toho tento svět sotva opravdu netrpělivým učiní.

5. Rozumné uvážení věcí, které nás netrpělivými činí.

6. Časté rozjímání o trpícím Spasiteli, o bolestné Matce a všech Svatých.

a) *Via Crucis, contemplando passiones D. N. multo acerbiores.*

b) *Deprecatio ob impatientiam coram imagine Crucifixi.*

c) *Oblatio tribulationum in remissionem peccatorum unacum oblatione passionis D. N.*

d) *Preces coram s. Cruce feria quinta et sexta ad signum campanae in memoriam agoniae Christi Domini.*

e) *Ante quietem nocturnam examen conscientiae praesertim de peccatis impatientiae cum dolore et proposito.*

f) *Visitatio coemeterii et suffragia pro omnibus, qui propter impatientiam in purgatorio vincti jacent.*

XVIII.

Pro líně a vlažné.

A) Napomenutí.

1. Budiž jim představena vlažnosti **nebezpečnost**.

a) Čím jest schnutí těla, tím vlažnost a duchovní lenost duši. **Předchůdce to duchovní mrtvice.**

b) Člověk vlažný prvním krokem lenivým se stane — a člověk lenivý jest takřka **mravně mrtev**. Jako mrtví neslyší a necítí, podobně i vlažný neslyší a necítí, co ku spáse duše jeho jest. Nemá duchovní lačnosti po chlébu života, slově Božím a svatém přijímání. Nic duchovního se mu nelíbí, nižádná modlitba, pobožnost, nic jej nepohne, nic neprobudí jej z hříš-

ného jeho sna, živou jestiž mrtvolou. Tak z hříchu do hříchu padá a obyčejně umírá, jak žil, bez litosti a polepšení. **Viděl jsem, dí sv. Bernard, mnohé lichváře, kruté žoldnéře, nevěstky a pohany se obrátiti a polepšiti; ale chvěji se, neboť neviděl jsem, že by vlažný byl obrátil se ku Pánu.**

2. Budiž představena jim vlažnosti škodlivost.

Duch sv. přirovnává duši vlažného a lenivého člověka k poli, jež vzděláno není. (Přisl. 24, 30. 31.) Co roste tam? Nic, než bodláčí, trní a koukol. Tak jest i při vlažném a lenivém člověku; neužívaje sil svých k dobrému, užívá jich k zlému. Něco musí člověk dělati; nečiní-li něco dobrého, činí něco zlého, a není-liž to dosti zlé, že tolik milostí a posléze i nebe promaří? Nebe si zasloužiti musíme. **Spícím, dí sv. Lev, není království Boží zaslíbeno, nýbrž bdícím. Snažte se vejíti, dí Pán, neboť těsná jest brána a úzká cesta, která vede k životu. (Mat. 7, 14.)**

3. Budiž na srdce jim vloženo, že vlažnost Bohu se nelíbí.

a) Bůh jest bytost nejdokonalejší, nejsvětější a chce, abychom Jej v tom, seč síly stačí, následovali. Vlažný opak toho činí i hoden jest výčitky: **Co tu stojíte celý den zahálejíce? I nemůže vymlouvat se řka: Nikdo nás nenajal. Bůh nás všecky k práci najal, k tomu totiž, abychom Mu zde sloužili a jednou spaseni byli.**

b) Dí sám Hospodin: **Poněvadž nejsi ani studený ani horký, vyvrhnu tě z úst svých. (Zjev. 3, 16.)** Jako voda vlažná ošklivost působí a k dávení pudů, tak vlažnost ošklivostí jest Hospodinu. Ba, ně-

kdy hříšník lehkomyšlný milejším Mu jest nad vlašného. Do onoho lze nadíti se ještě polepšení, při tomto na polepšení naděje není; lenivý zajisté chce i nechce, nikdy nemíní opravdově se polepšiti i umírá tudíž, jak žil.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Křesťan vlašný a lenivý rozpomeň se často na cíl a konec svůj.

2. Rozpomeň se na slib učiněný na křtu sv.

3. Rozpomeň se na krátkost času. ***Hora est jam de somno surgere. Nunc enim propior est nostra salus, quam cum credimus.*** (Rom. 13, 11.)

4. Rozpomeň se na účet, jež skládati musí, že příležitost zanedbal, aneb milosti propůjčené zneužil aneb neužil.

5. Stanov si nový pořádek života a přísně jeho se drž.

6. Zvykniž sobě častější přijímání sv. Svátostí.

a) *Renovatio votorum Baptismi.*

b) *Preces matutinae et vespertinae cum examine conscientiae.*

c) *Si fieri potest, quotidie sacrificio Missae aut aliis divinis officiis devote interesse.*

d) *Breves orationes jaculatoriae, per diem repetitae e. g. O mi Jesu, quando in te delectabitur anima mea!*

e) *Rosarium quotidianum.*

f) *Orationes ferventes et perseverantes ad s. Spiritum ad obtinendas internas gratias.*

g) *Consideratio de perfectionibus divinis praesertim de immenso in nos amore et de promissa coelesti gloria.*

h) *Visitatio coemeterii et precatio pro omnibus aediosis christianis vivis et defunctis, in purgatorio detentis.*

XIX.

Pro pomlouvače.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim hříchu toho **velikost**.

a) Dobré jméno jest jedním z **největších statků**, jež člověk má; drahocenný tento statek odnímá mu pomlouvač.

b) Lež sama sebou jest hříchem ohavným; jak hanebnou teprv jest **lež pomluvy**.

c) Kdo dítěti krade čest, **krade ji i otci**; neboť v dítěti otec, v každém člověku Bůh sám, Jehož obrazem a dítětem jest, pohaněn a zneuctěn bývá.

d) Jen **člověk zlomyslný** může prostředku tak ohavného, jakým jest pomluva, užívat, aby bližnímu škodil.

2. Budiž představena jim hříchu tohoto **škoda**.

a) Pomlouvač škodí **tomu, jež pomlouvá**, na cti, na **statku jeho a majetku** tím, že pomluvou svou o důvěru jej připravuje, na **zdraví žalem a nevolí**, kterou pomluva mu působí, a často i na **duši hříchy**, k nimž pomluva jej pohání, n. př. nepřátelstvím, vzájemnými pomluvami.

b) Pomlouvač škodí **sobě**, neboť si utrží nenávisť

pomluveného, opovržení všech poctivých lidí a trest Boží, který ho jistě nemine.

3. Budiž jim na srdce vloženo, kterak **nutno jest pomluvu odvolati a škodu jí způsobenou napravit.**

Jako zloděj nahraditi musí majetek ukradený, podobně musí i zloděj cti, pomlouvač čest bližnímu odňatou navrátiti a spolu nahraditi mu škodu, kterou byl pomluvou spôsobil. Musí tedy před těmi, u nichž byl bližního pomluvil, pomluvu odvolati a sebe za lháře vyhlásiti. Musí snažiti se, aby, seč jest, všeliké následky zlé, jež pomluva měla v zápětí, napravil. V jistých případech musí pomluveného i odprostiti. Jak těžké to povinnosti, a předce nezbytné! Jaká to příčina, pomluvy příště se varovati!

Slyšme, co Písmo dí o pomlouvačích: **Hrob otevřený jest hrdlo jejich; jazyky svými lstivě činí, jed litých hadů pode rty jejich.** (Žalm. 13, 3.) **Ohavnost u lidí jest utrhač.** (Přisl. 24, 9.) **K utrhačům se nepřiměšuj: nebo vnáhle nastane zahynutí jejich.** (Přisl. 24, 21. 22.)

B) Léky a skutky kajicné.

1. Uprímná láska ku pravdě a nenávisť lži všeliké, zvláště škodlivé. Kdo rád lže, z pomluvy často nic si nedělá.

2. Srdečná láska k bližnímu. Kdo bližního jako sebe miluje, bude se střežiti, aby o jiných nic zlého nemluvil, byť i pravda bylo, čím ovšem více, pravda-li to není.

3. Časté upamatování se na soud Boží, kdež

z každého slova prázdnuého účet klásti musíme, čím více tedy z každé pomluvy!

4. Navyklost mlčeti, t. j. krocení nemírné mlavnosti. **Od nepravosti jazyka, dí sv. Augustin, nejlepším jest prostředkem: mlčeti.**

a) *Preces pro persona, tuis calumniis impetita, aut alia officia benevolentiae erga eum.*

b) *Via Crucis cum consideratione, quod per calumniam Phariseorum mors Jesu procurata est.*

c) *Ante quietem nocturnam examen conscientiae praesertim de peccatis calumniae cum detestatione propter Dei et proximi amorem.*

d) *Visitatio coemeterii vel ossuarii et preces pro omnibus inter vivos calumniando peccantibus.*

XX.

Pro utrhače.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim hříchu toho **ohavnost**.

a) Utrhač **zloděj** jest. Styděl bys se dojista ukrásti někomu peníze, a bližnímu čest a dobré jméno ukrásti se nestydiš?

b) Utrhač posuzuje jiných, sáhaje tím zpupně do práv velebnosti Boží, jenž sám jediný jest soudcem naším. (Řim. 14, 4.)

c) To neb ono o bližním říci u přítomnosti jeho si netroufáš; styd' se tedy říci to též v jeho nepřítomnosti.

d) Utrhačství jest takřka **úkladnou vraždou**; a kdož neopovrhne zákeřníkem?

2. Budiž představena jim hříchu toho **škodlivost**.

a) **Lepší jest jméno dobré, dí kniha Přísloví, než bohatství veliké.** (Přísl. 22, 1.) Utrhač tedy více než zloděj škodí a vrah.

b) Utrhač jednou ranou **tři rány škodlivé** zasazuje. **První** tomu, komu na cti utrhá, **druhou** tomu, kdo utrhačství jeho se zalíbením poslouchá, a **třetí** sobě.

c) Z utrhačství pochází **podezření, opovážlivé posuzování, nenávisť, nepřátelství, nesvornost v rodinách a tisíce jiné hříchy.**

d) Bůh dopouští, že utrhač v **tytéž** aneb u **větší ještě hříchy** padá, které byl o jiných vytroubil.

3. Budtež **vyvráceny obyčejné omluvy.**

a) **Obj.** Co jsem řekl, byla čistá pravda.

Resp. Tím hůře, pomluvu mohl bys odvolati, utrhačství však nikoli.

b) **Obj.** Mínil jsem to dobře.

Vesp. Škoda ale, kterou jsi spůsobil, dobrým míněním se nenapraví.

c) **Obj.** Už zapověděl jsem věc rozšiřovati.

Vesp. Co dovoluješ sobě, nemůžeš jiným zakázati; dělej co dělej, nikdo nebude toho dbáti.

d) **Obj.** Jiní nejednají lépe, než já.

Vesp. Quod tibi non vis fieri, alteri non feceris.

B) Léky a skutky kajicné.

1. **Pravá láska k bližnímu.** Kdo bližního jako sebe miluje, nebude mluvit o něm, co sám by nerad měl, aby se o něm mluvilo.

2. Poznání sebe a pokora. Kdo uznává pokorně vady své, nezachce se mu mluvit o vadách lidí jiných.

3. Láska k mlčelivosti a samotě. Snáze jest mlčeti, než bez hříchu mluvit.

4. Vystříhání se lidí, kteří rádi na cti utrhají. Slovo podá slovo a kdo rád poslouchá, sám brzo pomůže na cti utrhati.

5. Vystříhej se opovážlivého posuzování a zlého podezřívání. ***Ex abundantia cordis os loquitur.*** (Matth. 12, 43.)

a) *Preces pro infamato, aut alia opera benevolentiae erga eum.*

b) *Quoties in posterum detractioe contra proximum peccaveris, mulctam certam tibi imponas.*

c) *Silentium per aliquod tempus.*

d) *Preces in coemeterio vel ossuario pro animabus, quae ob detrectationes in purgatorio cruciantur.*

XXI.

Pro trpící.

A) Napomenutí.

Budtež jim představeny nejdopadnější důvody útěchy.

a) Protivenství jsou všeobecným člověčenstva údělem, Člověk narozený ze ženy, naplněn bývá mnohými bídami. (Job. 14, 1.) Zaneprázdnění veliké stvořeno jest všem lidem a jeho těžké na syny Adamovy, ode dne, v němž vyšli z života matky své, až do dne pochování do matky všech země. (Sir. 40, 1.)

b) Utrpení jest spasitelné. Blahoslavený člověk,

který od Boha trestán bývá. (Job. 5, 17.) Bůh-li nás zajisté soužením navštěvuje, buď hříchy naše trestati, neb ctnosti zkoušeti chce; obé ku spáse jest nám.

c) Soužením za hříchy na tomto světě se kajeme, abychom se za ně na onom světě káti nemuseli. *Hic ure, hic seca*, dí sv. Augustin, *modo in aeternum parcas*; tam zajisté, dí blah. Tomáš Kempenský, hodina muky bude bolestnější, než zde sto let nej přísnějšího pokání.

d) Soužení jest nejpevnější proti hříchu ohradou. Bůh ohraňuje nám cestu, vedoucí k zahynutí, trním, aby nám zašla chuť kráčet po ní. Jak snadno zapomněli bychom na Boha, kdyby nepřimísil do číše radostí tohoto světa trochu hořkostí. (Sv. Augustin.)

e) Soužení nás k Bohu zpět přivádí, jestliže jsme Jej [byli] opustili. Příkladem jest marnotratný syn. Bůh zraňuje a hojí. (Job. 5, 18.).

f) Soužením Bůh ctnost naši zkouší. Jako zlato v ohni, tak pravá ctnost v soužení třibena bývá. Jako hvězdy jen v temnosti noční svítí, ně však při jasnosti denní, podobně nerozestírá pravá ctnost nejkrasší svůj lesk v štěstí, nýbrž v neštěstí. (Sv. Bernard.)

g) Soužení nutká nás, u Boha útočiště hledati. Nouze učí modlitbě.

h) Utrpení nás Kristu připodobňuje. Učeník a sluha nepřej sobě, by lépe se měl, než mistr jeho a pán. Kristus trpěl za nás, pozůstaviv nám příklad, abychom následovali šlépějí jeho. (1. Petr. 2, 21.) Všelike tedy soužení jest částíčkou kříže, kterouž ovšem v uctivosti míti náleží.

i) **Po strasti radost. Mnoháť jsou soužení spravedlivých; ale ze všech těch vysvobodí je Hospodin.** (Žalm 33, 20.) **Blažení truchlíci, neboť oni potěšeni budou.** (Mat. 5, 5.) **Utrpení tohoto času nejsou rovna budoucí slávě, která se zjeví na nás.** (Řím. 8, 18.) **Skrze mnohá soužení musíme vcházeti do království Božího.** (Skut. 14, 21.)

k) **Jak krátce trvá všeliké soužení! Toto nynější kratičké a lehké soužení naše působí v nás převelmi velikou váhu slávy věčné.** (II. Kor. 4, 17.) ***Quid tibi dies et annos numeras? Transit hora, transit et poena.***

B) Léky a skutky kajicné.

1. Všecky uvedené důvody útěchy slouží za prostředky proti netrpělivosti.

2. Je-li soužení **zaviněno**, buďtež trpící napomenuti, aby je snášeli v duchu kajicnosti, co zasloužené tresty za hříchy spáchané, řkouce s lotrem na kříži: ***Nos quidem juste, nam digna factis recipimus.*** (Luc. 23, 41.)

3. Je-li soužení **nezaviněno**, buďtež trpící napomenuti, aby je s odevzdaností do vůle Boží snášeli, s Ježíšem řkouce: ***Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste; verumtamen non sicut ego volo, sed sicut Tu vis.*** (Matth. 26, 39.)

4. Pochází-li utrpení **ze zlomyslnosti jiných lidí**, buďtež trpící napomenuti, aby je bez hněvu a nenávisti proti původcům toho soužení v duchu křesťanské tichosti a smířlivosti snášeli. Sem hodí se léky, jichž při netrpělivých a mstivých užito.

Juxta axioma „Afflictis non est addenda afflictio“ confessarius talibus poenitentibus majora satisfactionis opera non injunget, cavebit tamen, ne solam patientiam in adversis pro satisfactione sacramentali constituat, quia sic certitudo de peracta satisfactione deque ipsius sacramenti complemento vacillaret. Attamen non cessabit, poenitentem monere, ut levi operi injuncto addat patientiam, unitam patientiae Christi, Mariae et omnium Sanctorum, utut opus valde satisfactorium et meritorium.

Iis, qui patientiae in adversis desunt, injungi possunt opera, quae pro impatientibus supra proposita sunt; iis autem, qui se accusant de ira et vindicta erga aerumnarum suarum auctores, illa satisfactionis opera, quae apud iratos et vindictae cupidos indigebantur.

XXII.

P r o l h á ř e.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim navyklosti této **ohavnost** :

a) **Bůh jest pravda**; nic se Mu tedy více nad nepravdu neprotiví.

b) Ježíš Kristus praví o sobě: **Já jsem pravda**. (Jan 14, 6.) Kterak býti můžeš Jeho učeníkem, sám-li o sobě díš: já lež jsem a klam. ***Nec inrentus est dolus in ore ejus.*** (I. Petr. 2, 22.)

c) **Ďábel jest lhář a otec lži**. (Jan 8, 44.) Chceš ďábla míti za otce a vzor? ***Si vis esse templum veritatis, frange dolum falsitatis.***

d) I svět lhářem pohrdá. A pravdou-li, co dí apoštol: ***Omnis homo mendax*** (Rom. 8, 4.), nikdo jím býti nechce.

2. Budiž představena jim hříchu toho škodlivost:

a) Lháře nenávidí Bůh, a tudíž trestán bude od Něho. Zahubíš všecky, kteří mluví lež, dí David. (Žalm 5, 7.) Ohavností jsou Hospodinu rtové lživí. (Přísl. 12, 22.) Kdo mluví lež, zahyne. (Přísl. 19, 9.)

b) Lhář škodí společnosti lidské; rušit zajisté obapolnou důvěru, kterouž společnost trvá. ***Mendaces faciunt, ut et vere dicentibus non credatur.*** (Hieron)

c) Lhář škodí sobě, neboť důvěry se zbavuje; ani pravda se mu nevěří. Zbavuje se dobrého jména, ješto lhář všady špatné požívá pověsti. ***Os, quod mentitur, occidit animam.*** (Sap. 1, 11) ***Semel captus, centies reus.***

3. Budtež vyvráceny omluvy navyklosti té.

a) ***Obj.*** Lhal jsem, abych zamezil zlé aneb způsobil dobré.

Resp. Účel neposvěcuje prostředkův. Není dovoleno činiti zlé, aby tím zabráněno bylo zlému. Co prospěje vypomáhati jiným lži, když se tím vlastní duši škodí, dí sv. Augustin.

b) ***Obj.*** Jen ze žertu jsem lhal.

Resp. S hříchem žertovati nelze; co Boha uráží, není žertem. Jen tehdaž může lež žertem býti, když jest makavá.

c) ***Obj.*** Musil jsem lháti, sice bych byl velikou škodu utrpěl.

Resp. Při hříchu není nutnosti. Co prospěje ti

celý svět, ztratiš-li duši svou? Někdy pravdu zamlčeti lze, nikdy však říci nepravdu.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Rozhodná láska ku pravdě z lásky k Bohu, jenž jest pravda věčná.

2. Krocení jazyka. Varuješ-li se chvástivosti, lže velice se vystříháš; této však ohavnosti chvástalové nesnadno se zdrží.

3. Upřímná láska k bližnímu. ***Quod tibi non vis fieri, alteri non feceris.*** (Tob. 4, 16.)

4. Paměť na přítomnost Boží, jenž do srdce ti zří a každé slovo slyší.

5. Vzájemná vážnost. ***Deponentes mendacium, loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo, quoniam sumus invicem membra.*** (Eph. 4, 25.)

a) *Quotidie vespertinum examen conscientiae de mendaciis per diem cum deprecatione.*

b) *Silentium per aliquod tempus exceptis necessariis loquelis.*

c) *Retractatio mendacii et confessio illius coram iis, apud quos illud divulgatum est.*

d) *Via Crucis, auditio Missae, aut visitatio coemeterii vel ossuarii et preces pro animabus, quae haec peccata in purgatorio luunt.*

XXIII.

P r o n e m o c n ě.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim nemoci **užitečnost**.

a) Nemoc těla bývá **často svévolně zaviněná**. Zpytuj svědomí své, neutržil-lis sobě sám nemoc svou, a pak co trest zasloužený ji považuj.

b) Pokud zdraví slouží, zapomínáme na Boha a věčnou spásu svou. Nemoc upomíná nás opět **na Boha a věčnost**. **V nemoci rozpomínám se, že člověk jsem.** (Sv. Leo.)

c) Nemoc těla jest ku zdraví duše. **Nic-li nám neschází, hřešíme; když nemoc nás zastihne, obrátíme se. Mnozí lidé zdraví jsou nešlechtní, kteří, kdyby churavěli, nevinní by byli.** (Sv. Augustin.)

d) **Nemoc není k smrti, nýbrž ke slávě Boží,** řekl Kristus o nemoci Lazarově (Jan 11, 4.); rcíž totéž o nemoci své.

e) **Nemoc těžká střízlivou činí duši.** (Sir. 31, 2.)

f) **Nemoc k tomu jest prospěšna, abychom nemohli hřešiti, i aby to více neškodilo, jestliže jsme zhřešili.** (Sv. Augustin.)

g) Zlato ohněm se čistí, spravedlivý na loži chorobném. ***Virtus in infirmitate perficitur.***

h) Tělo nechť stůně, jen když duše zdráva a nešlechtností prosta jest. Lépe jest trpěti horkost zimničnou, než horkost ohavností a jednou horkost pekelnou.

i) **I na člověku čistém nachází ještě nemoc co čistiti,** dí Tomáš Kempenský. A kdož může říci: já jsem bez hříchu?

2. Budiž jim vyložen **spůsob, kterak sobě nemoc záslužnou učiniti můžeme.**

a) Trpělivostí a odevzdaností do vůle Boží. *Si non potest transire calix iste, nisi bibam illum, fiat voluntas Tua. Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut Tu.* (Matth. 26, 39.)

b) Pravou kajicností. Trpím, co jsem zasloužil, ba mnohem méně, než jsem zasloužil. *Hic ure, hic seca, modo in aeternum parcas!* (S. Augustinus.)

c) Pevnou v Boha důvěrou. *Etiamsi occiderit me Dominus, in Ipso sperabo.* (Job. 13, 15.) *Si vis, potes me mundare.* (Matth. 8, 2.)

d) Spoj bolesti své s bolestmi a mukami božského Spasitele a všech Svatých Božích, i obětuj je ke cti a slávě Boží.

e) Buď poslušen všelikých nařízení lékaře a pilně užívej léků předepsaných.

f) Vroucně a srdečně se modli.

B) Léky a skutky kajicné.

Hlavní vady nemocných jsou:

1. Nedostatek kajicnosti. Mysl kajicná vzbuzena budiž upamatováním se na velikost viny hříchů.

2. Nedostatek trpělivosti. Budiž odstraněn všelikými důvody k trpělivosti.

3. Nedostatek důvěry v Boha. Budiž vzbuzena důvody důvěry ve všemohoucnost, dobrotivost, pravdivost a věrnost Boží.

4. Přílišné spoléhání na prostředky přirozené. Budiž umenšeno vyličením malomocnosti všeliké pomoci lidské bez přispění a milosti shůry.

a) *Injunctis precibus pro satisfactione sacramentali stricte tali, commendetur patientia et oblatio dolorum in satisfactionem peccatorum.*

b) *Actus fidei, spei et charitatis; graviter decumbentes autem potius aspirationes circa has virtutes eliciant.*

c) *Consideratio Passionis D. N. manu tenente imaginem Crucifixi.*

d) *Devotio erga Matrem dolorosam Mariam, contemplando illius dolores cum compassione.*

e) *Memoria novissimorum.*

f) *Eleemosyna pauperi aegroto aut nosocomio.*

g) *Preces in solatium animarum, quae in purgatorio luunt.*

XXIV.

Pro úzkostlivé.

A) Napomenutí.

1. Budtež upozornění na příčiny úzkostlivosti.

Příčiny tyto jsou:

a) Povaha. Mnohý člověk od přirozenosti jest úzkostliv.

b) Nedostatek důvěry v Boha. Kdo pevně v Boha se důvěřuje, kráčetí bude, jako sv. Petr, po vodě tak bezpečně, jako po pevné zemi. Jakmile však mizí důvěra ta, počne, jako sv. Petr, tonouti a v úzkostech se octne. *Modicae fidei, quare dubitasti?* (Matth. 14, 31.)

c) Tajná pýcha a nedostatek pravé pokory. Kdo v pravdě pokorný jest, nechce býti lepším jiných, dobře věda, že nic dokonalého není na tomto světě.

2. Buďtež upozornění na škodlivé úzkostnosti následky.

a) Člověk úzkostlivý přitěžuje sobě boj proti hříchu. Kdo úzkostně po ledě kráčí, padne snáze, než ten, kdo beze strachu po něm jde.

b) Úzkostný sám si život strpčuje. Nemáť klidného okamžiku, radostného doufání, útěchy v životě.

c) Úzkostný každému, s nímž obcuje, zvláště zpovědníku, namáhání a nevrlost působí.

d) Úzkostlivý zapuzuje od sebe přispění Boží; že nedůvěřuje v Pána, bude od Pána opuštěn.

e) Úzkostlivý hřeší proti Duchu svatému, zoufá-li nad milosrdenstvím Božím.

3. Přimlouvej jim, aby úzkostnost odložili.

a) Připomeň, jak dobrý a milosrdný jest Pán, jenž ku křehkostem lidským jest shovívavý a s nimi outrpnost má.

b) Ukaž, jak slabý a křehký jest člověk, ješto i spravedlivý sedmkrát padne a zase povstane. (Přísl. 24, 16.)

c) Představ jim, jak mocný jest Pán a jak silným bývá člověk jeho milostí. **Všecko mohu v tom, který mne posiluje.** (Filipp. 4, 13.)

d) Představ jim, že nic není hříšno, dokavadž svobodně k tomu nesvolíme a že hřích smrtelný vyžaduje dokonalého hříchu poznání a svobodného svolení.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Prvním a nejdůležitějším prostředkem jest: bezvýminečná poslušnost ve všem, co zpovědník přikáže.

2. Živá víra a pevná důvěra v Boha.
3. Stálé setrvání při jednom a témže zpovědníku.
4. Odvrácení mysli namáhavou prací tělesnou.
5. Varování se všeho, co úzkostlivost množí, n. p. čtení přepřísných duchovních kněh, opakování delších neb generálních zpovědí, obcování s jinými rovněž úzkostnými osobami.

a) *Aliquis actus strictae obedientiae.*

b) *Quotidianum exercitium virtutum theologicarum.*

c) *Auditio unius aut plurium missarum.*

d) *Nonnunquam s. Communio sine praecedente Confessione.*

XXV.

Pro rodiče.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim **důležitost povinností rodičů.**

a) Dítka jsou statek Bohem svěřený. On statek ten od nich jednou požádá. Běda jim, jejich-li vinou přišel v záhubu.

b) Děti jsou jako mladé opice, t. j. padělají vše, co vidí dělati rodiče. Jak staří zpívají, tak mladí vrkají. Jablko nepadne daleko od stromu. Děti mají ne jen uši, ale i oči. Co prospějí tedy dobrá naučení rodičů bez jejich dobrých příkladů?

c) **Běda tomu, dí Kristus, kdo by pohoršil jednoho z maličkých těchto. Lépe by bylo jemu atd. (Mat. 18, 6.). Platí-li toto „běda!“ o každém, čím více o rodičích, zapomínajících na povinnosti své.**

2 Budiž představena jim **záslužnost** plnění povinností rodičů.

a) **Syn moudrý obveseluje otce** (Přisl. 10, 1.)
A sv. Jan Zlat. dí: **Blaho dítě jest ziskem rodičův.**

b) **Co jste jednomu z malíčkových těchto učinili,**
dí Ježíš, **mně jste učinili, a kdo by přijal jedno takové pachole ve jménu mém, mneť přijímá.** (Mat. 18, 5.)

c) **Neníť nemalou u Boha zásluhou, dítky dobře vychovávatí.** (Sv. Jeroným.)

d) **Jakou radostí a útěchou jest rodičům na loži úmrtném, mohou-li říci s božským Spasitelem: Otče, z těch, které jsi mi dal, neztratil jsem žádného.** (Jan 18, 9.) O nebudiž vám tedy, rodičové milí, ni žádné líto obtíže, kterou obrátíte na dítky své. Jestliže jste učinili což na vás bylo, ostatek zůstavte Bohu. **Jest téměř nemožno, aby dítě zlým bylo neb zlým zůstalo, jsouc od rodičův dobrých dobře vychováno.** (Sv. Jan Zlat.)

3. **Buďtež napomenuti, aby chyby dítek přísně, ovšem ale při tom laskavě trestati. Koho Pán miluje, píše apoštol, toho tresce.** (Žid. 12, 6.) Opravdu-li tedy milujete dítky své, trestejte je, jako Bůh tresce dítky své:

a) **Z lásky, ne tedy z hněvu slepého.** Sečkejte tedy, až se rozčilení utiší, a pak teprv po metle sáhněte.

b) **S láskou, ne tedy slovy hanlivými a spíláním.** Chybující dítě pozorujž, že jen láska jazykem vaším hýbá a řídí rámě trestající, ne však slepá zběsilost, jenž dítě ubohé často ubije až k zmrzačení.

c) **Skrze lásku.** Dobré slovo často více pořídí než sto ran. Teprv když neprospívá dobrota, nastoupiti musí přísnost.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Střežte se, byste sami nečinili, z čeho káráte dítky.

2. Dejte pozor na řeči a skutky své. Děti jsou takřka samo oko a ucho, samá všetečnost a zvědavost. Et malitia saepe supplet aetatem. Neklejte a nezlořečte dětem, aby se od nás klení nenaučily, aby lání a zlořečení to na dítkách vašich se nenaplnilo.

3. Poučujte je často a pečujte, aby se poučovaly. Dobré vyučování z mládí jest největším jméním u věku starším, nejlepší to dítek dědictví.

4. Malých poklesků jim nepromíjejte, aby z nich nepovstaly větší, zvláště trestejte a kroťte svéhlavost. Pachole, kterémuž se depouští vůle jeho, zahanbuje matku svou. (Přísl. 29, 15.)

5. Každodenně se vroucně za dítky své k Bohu modlete. Nebude-li Hospodin stavěti domu, dí David, nadarmo pracují, kteříž stavějí jej. Nebude-li Hospodin ostříhati města, nadarmo bdí, kdož ostříhá ho. (Žalm 126, 1.) Podobně marno jest všecko naše pečování a bdění, Bůh-li spolu nepečuje a nebdí. Vy jen štípiti a zalévati můžete, zdar ale dáti musí Bůh. Modlitba a požehnání rodičů nejlepší jsou dítkám strážní andělé.

a) *Additio unius Pater et Ave precibus matutinis et vespertinis in honorem s. Familiae, Jesu, Mariae et Josephi.*

b) Ante cubitum nocturnum examen conscientiae de peccatis in educatione prolium per diem commissis.

c) Elargitio eleemosynae per manus liberorum in satisfactionem peccatorum educationis neglectae.

d) Suffragia pro propriis et omnibus parentibus, qui ob neglectam educationem prolium in purgatorio poenas luunt.

XXVI.

Pro dívky.

B) Napomenutí.

1. Budiž jim na paměť uvedena **vznešená cena nevinnosti a stydlivosti.**

*a) Proč miloval božský Spasitel dívky tak velice? **Nechtež dítek přijíti ke mně.** (Mar. 10, 14.) Pro jejich nevinnost. O zachovej, milé dítě, drahocenný poklad ten a varuj i střež se všeho, co by tě mohlo oň připraviti, každého hříchu, zvláště však všelikých hříchů proti šestému přikázání, i nečiň, aniž dovol něco s sebou činiti, co by urazilo tvou stydlivost.*

b) Proč má každý dívky tak rád, co se líbí všem lidem na dítkách nejvíce? Růžová barva nevinnosti na lících jejich. O zachovej, dítě milé, tuto barvu nevinnosti, zardi se při všem, co hříšno jest, styď se za každou nestydatou řeč neb za každý nestydatý čin. Stydlivost jest nevinnosti strážkyní. Dítě nestydaté jest k ošklivosti Bohu i lidem!

2. Buďtež napomenuty **k dětinné poslušnosti, k lásce a uctivosti k rodičům.**

a) **Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi. (V. Mojž. 5, 16.)**

b) **Jako kdo poklady shromažďuje, tak jest ten, kterýž cti matku svou. (Sir. 3, 5.)**

c) **Kdož se bojí Pána, ctí rodiče, a jako pánům sloužití bude těm, kteříž ho zrodili. (Sir. 3, 8.)**

d) **Dítě, jež opravdu ctí a miluje rodiče, musí ve všem, co hříšno není, jich býti poslušno.**

e) **Dítky, poslouchajte rodičů ve všech věcech; nebo to jest libé Pánu. (Koloss. 3, 20.)**

f) **Rodiče jsou na místě Božím; co oni velí, velí ti Bůh sám.**

g) **Ježíš, jsa dítětem, poddán byl rodičům svým, t. j. byl jich poslušen; následuj tedy za Jeho příkladem a přijda dnes domů, ukaž skutkem, že jsi ve sv. zpovědi poslušným se stal dítětem.**

3. Budiž jim představeno, kterak Bůh neposlušnost a neuctivost dítek k rodičům v ošklivosti má a obyčejně již na tomto světě trestá.

a) **Dítě, které pohrdá rodiči, pohrdá Bohem.**

b) **Oko, které se posmívá otci, a které pohrdá matkou svou, ať je vyklinou krkavci potoční a snědí je synové orlice. (Přisl. 30, 17.)**

c) **Kdoby zlořečil otci svému neb matce, smrti ať umře. (II. Mojž. 21, 17.)**

d) **Zlořečený, kterýž nectí otce svého a matky. (V. Mojž. 27, 16.)**

e) **Syna, jenžto by neposlouchal přikázání otce neb matky, kamením ať uhází lid města. (V. Mojž. 21, 18. 21.)**

f) Kdo sužuje otce svého a zahání matku, hanebný jest a nešťastný. (Přisl. 19, 26.)

g) Kdoby udeřil otce svého neb matku, smrtí ať umře. (II. Mojž. 21, 15.)

h) Kdo ubírá něco otci svému neb matce, a praví, že to není hřích, oučastník jest vražedníka (Přisl. 28, 24.), t. j. prozrazuje smýšlení tak pusté, jako vrah.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Bázeň Boží a pamatování na Jeho přítomnost.

2. Pamatování na vše, co rodiče pro děti učinili a zkusili.

3. Rozumná sebeláska a uvážení požehnání a kletby, jenž ustanoveny jsou na plnění neb přestoupení čtvrtého přikázání.

4. Upomínka na příklad božského Spasitele a svaté Jeho Mateře.

5. Upomínka na příklady dítek dobrých: Sema a Japheta, Isaaka a Jakoba, Josefa a Tobiáše, jakož i na příklady dětí zlých: Kaina, Chama, Esaua, bratři Josefových, na syny Heliovy, Absolona.

6. Časté sv. přijímání.

a) *Preces quotidiana pro parentibus.*

b) *Sedula executio aut omissio alicujus rei specialis, quam parentes in votis habent.*

c) *Preces matutinae et vespertinae cum examine conscientiae, praesertim de quarto praecepto Decalogi.*

d) *Filialis devotio erga Angelum Custodem.*

e) *Auditio Missae.*

f) *Preces pro defunctis parentibus et avis et pro*

liberis, qui ob transgressionem quarti praecepti in purgatorio puniuntur.

XXVII.

Pro manžely.

A) Napomenutí.

1. Budiž představena jim **svatosť svátosti stavu manželského.**

Tajemství toto veliké jest, dí sv. Pavel, v Kristu a v církvi. (Ef. 5, 32.) Sňatek manželský mezi manžely křesťanskými jest obrazem duchovního spojení mezi Kristem a Církví. Tak tedy, manželé křesťanští, vespolek chovati se musíte, aby sňatek váš důstojně vyobrazoval toto svaté spojení. Jako Kristus Církev a Církev Krista miluje, tak milujte se i vy, a jako Kristus za Církev a Církev za Krista se obětuje, tak i vy obětuje se za sebe.

2. Budtež jim představeny **povinnosti, jenž spojeny jsou se stavem jejich.**

Manželé jsou dvě osoby v jednom těle. *Erunt duo in carne una.* (Matth. 19, 5.) Slovy těmito jest řečeno vše, čím sobě manželé vespolek býti mají. Ne-náležíť již ni ten ni onen sobě samému, nýbrž jeden druhému. Mají býti netoliko, jako všickni praví křesťané, jedno srdce a jedna duše, nýbrž i jedno tělo. Kdož jest ale, jenž by nenáviděl vlastní tělo své? Mé a tvé, slovo toto chladné, nemá tedy, jakož mezi křesťany, tak i mezi manžely, ani slyšáno býti, majíť všecko míti společné, tudíž i jednu a touž mysl a vůli. Svéhlavost vůbec za nic nestojí, tím méně mezi manžely.

3. Budiž představeno jim štěstí v pravdě křesťanského manželství a neštěstí manželství nekřesťanského.

Ve třech věcech, dí moudrý Sirach, má zalíbení Hospodin: Svornost bratří, milování bližních a muž a žena dobře se snášející. (25, 1. 2.) Nic není krásnějšího a nic příkladnějšího, než viděti dva manžely, jenž žijí pospolu tak, jak živi býti mají, vespolek se ctí a milují, vespolek si pomáhají a se podporují, spolu se modlí a pracují, radosti i žalosti poctivě spolu snášejí, kde tedy jeden druhému jest, čím býti má: pomocníkem k dosažení časné i věčné blaženosti.

Jak nešťastné jest naproti tomu manželství, kde jeden neb druhý aneb oba nejsou, jakými býti mají, táhne-li jeden sem, druhý tam, když sobě jho manželské, které beztoho dosti těžké jest, ještě přitěžují. O takých manželech dvojnásobnou jest pravdou, co dí apoštol: *Tribulationem carnis habebunt hujusmodi.* (I. Cor. 7, 28.) Manželství jejich jest takřka peklem již zde na světě.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Častá upomínka na slib manželský před oltářem učiněný a uvažování snubního prstenu.

2. Varování se dětinské žárlivosti.

3. Mlčení v každém případě, kdež by mluvení škodilo manželskému pokoji.

4. Pozorování náklonností a nelibostí, křehkostí a předsudků strany druhé, by se dle toho chování vlastní řídití a spravovati mohlo.

5. Vzájemné služby neb dárky v pravý čas.

5. Varování se začátků sváru a všelikých vzájemných výčitek.

a) *Preces quotidianae pro gratia obtinenda ad officia status sui implenda.*

b) *Examen quotidianum de impletione horum officiorum.*

c) *Nonnunquam deprecatio ob commissum defectum.*

d) *Renuntiatio oblectationum, quae conjugalem concordiam disturbant, e. g. visitationis tabernae, ludi etc.*

e) *Renovatio sponsionis, in benedictione matrimonii factae.*

f) *Preces pro omnibus conjugibus in purgatorio.*

XXVIII.

Pro hospodáře a hospodyně.

A) Napomenutí.

1. Budtež na srdce jim vloženy jejich povinností.

Sv. apoštol Pavel píše: **Jestliže kdo o své a obzvláště o domácí péče nemá, zapřel víru, a jest horší, než nevěřící.** (I. Tim. 5, 8.) Chceš-li tedy, milý hospodáři, milá hospodyně, býti hospodářem, hospodyní věřící, křesťanskou, péči měj o svojince. Pečuj o tělesné, pečuj o duchovní blaho jejich. Hleď, aby pracovali, co jsou povinni; avšak hleď také, aby dostali, co ty's jim povinen. Pečuj, aby ti věrně a poctivě sloužili; ale též péči měj, aby Bohu věrně a poctivě sloužili. Hleď, aby ti neškodili u věcech časných; mnohem více ale péči měj, aby sobě neškodili na duši.

2. Budiž jim ukázán způsob a řád domácnosti křesťanské.

a) Ráno a u večer. Křesťanský hospodář, hospodyně první vstávej, poslední na lože se beř, modlitby ranní a večerní neopomeň a dbej, aby toho též domácí neopomíjeli.

b) Možno-li, slyš každý den mši sv. a buď toho neb onoho z domácích na mši sv. posýlej.

c) V neděli a ve svátek obcuj předpoledním i po-
poledním službám Božím sám a dbej, aby činili tak i domácí.

d) Častěji do roka sv. svátostí přijímej a též svojince k tomu měj.

e) Před prací i mezi prací dobrý úmysl vzbud a vše Bohu poroučej.

f) Varuj se klení, zaklínání, chvástání a na cti utrhaní sám a při svojincích toho netrp.

g) Ni sobě ni domácím nepoctivého činu nedovol.

h) Bdi, aby se strany podřízených ni v domě, ni mimo dům něco nespravedlivého se nestalo.

i) Dle možnosti chudým a trpícím uděluj.

k) Hry a pití se vystříhej.

l) Péči měj, aby pokoj v domě a se sousedy se nerušil.

m) Nádherného a okázalého oděvu domácím netrp.

n) Ve všech věcech za věrného hospodáře a náměstka Božího v domě se považuj a podle toho jednej.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Často rozpomeň se na přísný účet před Bohem, kdež ti řečeno bude: *Redde rationem villicationis tuae.* (Luc. 15, 3.)

2. Každodenně sebe i svojince do ochrany Boží poroučej.

3. Na sklonku dne pilně zpytuj svědomí, kterak jsi povinnosti stavu svého plnil.

4. V Boha pevně a dětinně se důvěřuj.

5. Hledej království Božího a spravedlnosti jeho a věci časných pouze za prostředky k dosažení toho považuj a užívej.

6. Lakomství i marnotratnosti stejně se varuj.

7. Blahoslavenou Pannu a Matku Boží, sv. anděla strážce a svatého patrona svého nábožně vzývej.

a) *Pro impetrandis 7 donis s. Spiritus 7 Pater et Ave.*

b) *Abstinentia rei licitae.*

c) *Preces quotidianae intra Missam, praesertim intra Consecrationem, pro omnibus domesticis.*

d) *Actus humilitatis aut liberalitatis erga famulantes*

e) *Quotidiana vel hebdomadalis devotio ad sanctissimam familiam, Jesum, Mariam et Josephum.*

f) *Preces pro defunctis domesticis et omnibus, qui ob delicta contra officia status sui in purgatorio detinentur.*

XXIX.

P r o č e l e d í n y.

A) Napomenutí.

1. Budtež jim ukázány **výhody jejich stavu**. Bůh tě do stavu čeledínů povolal. Daleko tě budiž, aby tě to hnětlo. Stav tento jest stav **ctihodný, záslužný a spasitelný**.

a) Stav **ctihodný**. Ježíš Kristus sám Si jej zvolil; nepřišel, aby mu slouženo bylo, nýbrž aby jiným sloužil. (Mat. 20, 28.)

b) Stav **záslužný**. Sloužíš-li z lásky k Bohu lidem, sloužíš Bohu samému. Mzda, již od lidí dostáváš, jest nepatrna; tím větší jest však odplata věčná, jenž tě očekává v nebesích.

c) Stav **spasitelný**. Snáze jest sloužiti, než poroučeti; neboť kdo má více co poroučeti, má více co zodpovídati.

2. Budtež upomenuti na **povinnosti stavu svého**.

Služebníci, dí sv. apoštol Pavel, **buďte poslušni panů tělesných (časných) s bázní a s třesením v sprostnosti srdce svého, jako Krista; ne na oko sloužíce, jako lidem se líbíce, ale jako služebníci Kristovi, činíce vůli Boží ze srdce, s dobrou vůlí sloužíce, jakožto Pánu, a ne lidem.** (Ef. 6, 5—7.)

Ve slovech těchto jest obsaženo vše, co čeledínové činiti, a čeho se vystříhati povinni jsou. Majíť panstvo své ctíti, ve všem, co hříšno není, ho poslouchati, ne jen na oko, nebo pokud na ně hledí, nýbrž i kdy přítomno není, jeho nepřelhávati, nýbrž upřímnými a po-

ctivými býti, ne k vůli lidem, nýbrž pro Boha sloužiti a ničeho nezpronevěřiti.

3. Budtež jim ukázána **nebezpečenství jejich stavu a obyčejné nectnosti čeledi,**

a) **Ohledem na Boha.** Nebezpečí netrpělivosti, nespokojenosti se svým stavem, reptání proti božské prozřetelnosti, zlořečení a rouhání, znesvěcování dnů nedělních a svátečních, zanedbávání modlitby a dobrého úmyslu.

b) **Ohledem na bližní.** Nebezpečenství neposlušnosti, nesvornosti, osočování, lichocení, lhaní, podvodu, krádeže, lenosti.

c) **Ohledem na sebe.** Nebezpečenství sebelásky, ctižádosti, hry (karbanu), smilstva (zvláště při služkách), opilství, nočního potulování, hněvu a trýznění zvířat (dobytka), pýchy a nádhernosti v oděvu.

B) Léky a skutky kajicné.

1. Pokorně do vůle Boží se odevzdej, jenž do tohoto stavu tě povolal.

2. Často příklad Ježíše Krista rozjímej, jenž jsa králem nebes i země, se nezdráhal státi se všechněch služebníkem, a učeníkům svým, chudým to rybářům, nohou umývati.

3. V osobě pána svého osobu Ježíše Krista považuj a v uctivosti měj.

4. V odplatu nebeskou doufej. **Měhoděk, služebníče dobrý a věrný: že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tebe ustanovím: vejdiž v radost pána svého. (Mat. 25, 21.)**

5. Varuj se blízké příležitosti a nelze-li se jí vy-

hnouti, vystup ze služby. Proč chtěl bys trvati ve službě, v nížto hrozí ti nebezpečí, mimo těžkou práci ztratiti duši a spasení?

a) *Pia intentio quotidiana ante labores.*

b) *Saepius intra laborem, impatientia exurgente, iteratio piae intentionis dicendo: Omnia ex amore Dei et ad maiorem Dei gloriam!*

c) *Maturius de lecto surgere, ut plus temporis in ecclesia orationi supersit.*

d) *Preces pro dominis.*

e) *Invocatio quotidiana vel hebdomadalis patrocinii famulae Nothburgae cum proposito imitationis ipsius virtutum.*

f) *Visitatio coemeterii vel ossuarii et preces pro omnibus in purgatorio detentis famulantibus.*

Stručný výťah

ze starých zákonů kajících.*)

Praeceptum I.

Dominum Deum tuum adorabis, et illi soli servies.

Qui a fide catholica desciverit, poenitentiam aget annis decem.

Qui auguriis et divinationibus servierit, quique incantationes diabolicas fecerit, poenitens erit annis septem.

Qui magos consuluerit, artemque magicam ad quodcunque adhibuerit, in poenitentia erit annis quinque.

Si quis in codicibus, aut in tabulis sorte ducta res futuras requisierit, poenitens erit dies quadraginta.

Praeceptum II.

Non assumes nomen Dei tui in vanum.

Quicumque sciens pejeraverit, quadraginta dies in pane et aqua, et septem sequentes annos poeniteat; et quot homines in peccatum induxerit, pro totidem perjuriis jejundet.

Qui compellit alium, ut falsum juret, quadraginta dies in pane et aqua, et septem annis in poenitentia erit

*) S. Caroli Bor. Instructiones pastorum.

Si quis nomen Dei juraverit, si semel nesciens fecerit, poenitens aqua et pane septem dies victitet, si secundo ac tertio monitus idem fecerit, dies quindecim.

Si quis Deum, vel beatam Virginem aut aliquem Sanctum publice blasphemaverit, prae foribus ecclesiae dominicis diebus septem, dum Missarum solennia agantur, stet in manifesto, ultimoque ex illis die sine pallio et calceamentis, ligatus corrigia circa collum, septemque praecedentibus feriis sextis in pane et aqua jejundet, ecclesiam tunc nullo modo ingressurus. Singulis pariter illis septem diebus Dominicis tres aut duos aut unum pauperem pascat, si potest; si non potest, poenitentiam aliter suppleat.

Praeceptum III.

Memento, ut diem sabbathi sanctifices.

Qui opus aliquod servile die dominico vel festo exercuerit, poenitentiam aget tres dies in pane et aqua.

Si quis in ecclesia confabulatur cum divina fiunt, poenitens erit dies decem in pane et aqua.

Qui in quadragesima jejunium violaverit, pro uno poenitentiam aget dies septem.

Praeceptum IV.

Honora patrem tuum et matrem tuam.

Qui parentibus maledixerit, quadraginta dies poenitens sit in pane et aqua.

Qui parentes injuria affecerit, tres annos.

Qui percusserit, annos septem.

Qui ejecerit, tamdiu poeniteat, quamdiu in hac impietate perseveraverit.

Praeceptum V.*Non occides.*

Si quis patrem aut matrem, fratrem aut sororem occiderit, toto vitae suae tempore non suscipiat corpus Domini, nisi in obitu; abstineat a carne et vino, dum vixerit; jejUNET secunda et quarta ~~et~~ sexta feria.

Si quis homicidium sponte commiserit, primo jejUNET quadraginta dies in pane et aqua, deinde poenitentiam agat annis septem.

Si quis per iram subitam, aut per rixam hominem necaret, poenitentiam agat annos tres.

Qui homicidii auctor fuit ob consilium, quod dedit, erit in poenitentia quadraginta dies in pane et aqua cum septem annis sequentibus. Idem constituitur in eum, qui alio instigante vel jubente homicidium fecerit.

Qui insidiatus est alicui, ut ab aliis occidatur, licet ipse non occiderit, eandem agat poenitentiam.

Qui mortem alicui per injustam accusationem arcessiverit, poenitentiam agat quasi homicida.

Si quis aliquem graviter vulneraverit, vel si aliquod membrum praeciderit, poenitentiam agat uno anno per legitimas ferias.

Si qua mulier sponte abortum fecerit, poenitentiam agat tres annos; si nolens, tres quadragesimas.

Mulier foetum suum perimens voluntarie ante quadraginta dies, poenitens erit annum unum; si post quadraginta dies, annos tres; si vero post partum filium filiamve sponte interfecerit, poenitentiam aget annos duodecim et nunquam erit sine poenitentia.

Paupercula, si ob difficultatem nutriendi id commiserit, annos septem.

Si quis explendae libidinis causa, vel odii meditatione, ut non ex eo soboles nascatur, homini aut mulieri aliquid secarit, vel potionem aliquam dederit, ut non possit generare vel concipere, homicida teneatur.

Si quis jussu domini homicidium perpetraverit, dies quadraginta in pane et aqua, et praeterea septem annos sequentes per legitimas ferias jejunabit.

Praeceptum VI.

Non moechaberis.

Si laicus solutus cum foemina soluta peccaverit, poenitens erit annos tres, et quando saepius, tanto majori afficietur poenitentia.

Vir solutus, si cum alterius uxore adulterium commiserit, poenitentiam agat annos septem; mulier quinque.

Mulier soluta cum alterius marito adulterans, decennali poenitentia afficietur, ille quinquennali.

Si quis maritus semel lapsus est, poenitentiam aget annos quinque; si saepius, amplior accedet poenitentia.

Si quis uxorem nolentem adulterium perpetrare coegerit, poenitentiam aget dies quadraginta in pane et aqua, et septem praeterea annos, e quibus unum in pane item et aqua.

Qui cum uxore sua turpiter concubuerit, poenitens erit quadraginta dies.

Si quis adolescens cum virgine peccaverit, poenitentiam aget annum unum.

Qui saepe fornicatur laicus cum laica, poenitentiam aget annos tres.

Cum duabus ^p sororibus fornicatus, poenitentiam aget toto vitae suae tempore.

Qui cum brutis coierit, poenitentia afficietur annorum decem et diuturniori etiam pro personae conditione.

Qui contra naturam coierit, si sit matrimonio junctus, poenitebit annos decem; si solutus, annos septem; si puer, dies centum. Laicus matrimonio junctus, si in consuetudine habet, annos quindecim.

Vir, semel se inquinans, dies decem; si iterum, dies viginti; si tertio, dies triginta; sique nefarie agere perrexerit, poenitentiae accessio ei fiat; si puer, dies quadraginta; si major quindecim annis, dies centum.

Qui complexu foeminae vel osculo polluitur, poenitentiam aget dies triginta; qui contactu inverecundo, menses tres.

Qui concupiscit mente, sed non potuit perficere, dies decem poenitentiam aget.

Qui lenocinium exercuerit, poenitentiam aget annos duos per legitimas ferias, neque accipiet communionem nisi in fine.

Praeceptum VII.

Non furtum facies.

Qui furatus est aliquid de ecclesiae suppellectili vel thesauro, quod sustulit, reddet, et tres carinas cum septem sequentibus annis poenitebit.

Pecuniam ecclesiasticam furatus, quadruplum reddet, et poenitens erit septem annos.

Qui hospitalis domus administrator aliquid de administratione subtraxerit, restituet; ac tres annos poenitens erit.

Clericus furtum capitale faciens, septennii poenitentiam implebit; laicus quinquennii, et quod furatus est, reddat.

Qui fregerit noctu alicujus domum, ut aliquid auferat, pretium reddat, et poenitentiam aget annum in pane et aqua; si non reddit, annos duos.

Si quis furtum de re minore semel aut bis fecerit, restituta re, poenitentiam aget unum annum.

Qui rem inventam non reddit, furtum committit, idcirco tamquam de furto poenitentiam agat.

Praeceptum VIII.

Non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium.

Qui falsum affirmarit, poenitentiam aget ut adulter; ut homicida, qui sponte id facinus admiserit.

Qui proximo falsum crimen objecerit, poenitentia afficietur, ut falsus testis.

Qui falso testimonio consenserit, poenitens erit annis quinque.

Si quis facile detraxerit falsumque in hoc dixerit, poenitens erit dies septem in pane et aqua.

Qui leviter detraxerit, tres dies poenitebit.

Si quis convicium manifestum fratri intulerit, diuturna expiabitur poenitentia pro modo peccati.

Qui falsitatem, fraudemque in ponderibus et men-
suris admiserit, praeter restitutionem poenitens erit
in pane et aqua dies viginti.

Praeceptum IX.*Non desiderabis uxorem proximi tui.*

Si quis presbyter concupiscit fornicari, poenitens erit annos quinque; si clericus aut laicus, annos duos.

Si quis in somnis ex immundo desiderio polluitur, surgat et cantet septem psalmos poenitentiales.

Si clericus aut laicus ex mala cogitatione et concupiscentia semen effuderit, poenitens erit dies septem.

Praeceptum X.*Non concupisces rem proximi tui.*

Rem alienam nefarie concupiscens avarusque, poenitens erit annis tribus.

Qui rem aliquam proximi pretiosam invenire cupit, ut illam sibi retineat, poenitentiam aget, ut dictum est de furto.

Canones poenitentiae.*De gula et ebrietate.*

Si quis nimio cibo se ingurgitaverit, et inde dolorem senserit, unum diem poenitentiam aget in pane et aqua.

Sacerdos imprudenter ebrius factus, in pane et aqua poenitentiam agat dies septem; si negligenter, dies quindecim; si per contemptum, dies quadraginta. Laicus graviter arguatur, et poenitentiam agere a sacerdote cogatur.

Qui prae ebrietate et crapula vomitum fecerit, si presbyter aut diaconus, poenitentiam agat dies quadraginta; si laicus, dies quindecim. Qui humanitatis

gratia alium inebriari cogit, poenitentiam agat dies septem; si per contemptum, dies triginta.

NB. De poenitentia per **legitimas ferias** constituta confessarius animadvertat, eo nomine intelligi feriam secundam, quartam et sextam, Canonum legibus poenitentiae jejuniaque praescriptam.

Carenae seu **Carentenae**, **Quadragenae** jejunium id appellatur, quod per quadraginta dies in pane et aqua fiebat.

Poenitentia per **tres quadragesimas** indicata ita intelligitur, ut, cui imponebatur, in anno pane et aqua jejunaret quadragesimas tres; quarum prima est ante diem Natalem Domini, altera ante Pascha Resurrectionis, tertia, quae scilicet per dies tredecim ante diem festum S. Joannis Baptistae agebatur.

Qui per **plures annos** ad poenitentiam agendam tenebatur, **primo anno** per ferias legitimas in aqua et pane jejunare debebat; ceteris vero diebus piscibus et fructibus arborum et leguminibus vesci et cerevisia uti poterat, ita tamen, ut a carnibus, caseo et vino abstinere cogeretur. Excipiebantur tamen dies Domini et festivi totumque tempus paschale. In **secundo** et **tertio** anno similiter jejunet, nisi quod tertiam feriam, quintam et Sabbatum potestatem habeat redimendi praetaxato pretio. Redemptio fiebat hoc modo: Poenitens pro quolibet die quinquaginta psalmos genuflexus in ecclesia recitare, ac eo die pauperem nutrire, vel centum genuflexionibus quinquaginta psalmos supplere debuit.

O B S A H.

	Stránka
Předmluva	3
Na neděli první adventní	7
Na neděli druhou adventní	8
Na neděli třetí adventní	10
Na neděli čtvrtou adventní	12
O vigílii Božího Hodu vánočního	14
Na Hod Boží vánoční	16
Na den sv. Štěpána	18
Na den sv. Jana, evangelisty a miláčka Páně	20
Na den Mladátek	22
Na neděli po Narození Páně	24
Poslední den v roce	28
Na den obřezání Páně	30
V neděli po Obřezání i v svatvečer Zjevení Páně	32
Na slavnost Zjevení Páně	34
Na neděli první po Zjevení Páně	36
Na neděli druhou po Zjevení Páně	39
Na neděli třetí po Zjevení Páně	40
Na neděli čtvrtou po Zjevení Páně	42
Na neděli pátou po Zjevení Páně	44
Na neděli šestou po Zjevení Páně	46
Na neděli Devítník	48
Na neděli první po Devítníku	50
Na neděli druhou po Devítníku	52
Na popeleční středu	54
Na neděli první v postě	57
Na neděli druhou v postě	59
Na neděli třetí v postě	61
Na neděli čtvrtou v postě	63
Na neděli pátou v postě	65
Na neděli květnou	67
Na Zelený čtvrtek	70
Na Veliký pátek	72
Na Bílou sobotu	73
Na Hod Boží velikonoční	75
V pondělí velikonoční	77
V úterý velikonoční	79
Na neděli první po Velikonoci	81
Na neděli druhou po Velikonoci	83
Na neděli třetí po Velikonoci	85
Na neděli čtvrtou po Velikonoci	87

	Stránka
Na neděli pátou po Velikonoci	88
Na den slavný Nanebevstoupení Páně	90
Na neděli šestou po Velikonoci	92
Na den slavný Seslání Ducha svatého	94
V pondělí svatodušní	96
V úterý svatodušní	98
Na den svaté a nerozdílné Trojice Boží	99
Na den Božího Těla	101
Na neděli druhou po sv. Duchu	103
Na neděli třetí po sv. Duchu	105
Na neděli čtvrtou po sv. Duchu	107
Na neděli pátou po sv. Duchu	108
Na neděli šestou po sv. Duchu	110
Na neděli sedmou po sv. Duchu	112
Na neděli osmou po sv. Duchu	114
Na neděli devátou po sv. Duchu	116
Na neděli desátou po sv. Duchu	118
Na neděli jedenáctou po sv. Duchu	119
Na neděli dvanáctou po sv. Duchu	122
Na neděli třináctou po sv. Duchu	123
Na neděli čtrnáctou po sv. Duchu	125
Na neděli patnáctou po sv. Duchu	127
Na neděli šestnáctou po sv. Duchu	129
Na neděli sedmnáctou po sv. Duchu	131
Na neděli osmnáctou po sv. Duchu	133
Na neděli devatenáctou po sv. Duchu	135
Na neděli dvacátou po sv. Duchu	137
Na neděli dvacátou první po sv. Duchu	139
Na neděli dvacátou druhou po sv. Duchu	141
Na neděli dvacátou třetí po sv. Duchu	143
Na neděli dvacátou čtvrtou po sv. Duchu	145
Na den nejsvětějšího jména Ježíš	147
Na slavnost sv. Škapulíře	149
Na slavnost Porciunkule	151
Na den sv. Andělů strážných	152
Na den Jména Panny Marie	154
Na slavnost sv. Růžence	155
Na slavnost Posvěcení chrámu	156
Na neděli Patrocinii B. M. V.	158
30. listopadu. Na den sv. Ondřeje, apoštola	160
3. prosince. Na den sv. Františka Xaveria	161
4. prosince. Na den sv. Barbory	162
6. prosince. Na den sv. Mikuláše	164
8. prosince. Na den nepoškvrněného Početí P. M.	166
13. prosince. Na den sv. Lucie	168
21. prosince. Na den sv. Tomáše, apoštola	169
15. ledna. Na den sv. Pavla, poustevníka	171

17. ledna. Na den sv. Antonína, opata	173
20. ledna. Na den sv. Šebestiána	174
21. ledna. Na den sv. Anežky	176
23. ledna. Na den Zasnoubení P. M.	178
25. ledna. Na den Obrácení sv. Pavla	181
27. ledna. Na den sv. Jana Zlatoústého	183
29. ledna. Na den sv. Františka Salesia	185
2. února. Na den Očišťování P. M.	186
3. února. Na den sv. Blažeje	188
6. února. Na den sv. Háty	190
24. února. Na den sv. Matěje, apoštola	192
2. března. Na den bl. Anežky České	194
19. března. Na den sv. Josefa	197
25. března. Na den Zvěstování P. M.	199
23. dubna. Na den sv. Vojtěcha	201
24. dubna. Na den sv. Jiří	203
25. dubna. Na den sv. Marka, evangelisty	205
1. května. Na den sv. apoštolů Filipa a Jakuba	207
2. května. Na den sv. Zikmunda	209
3. května. Na den Nalezení sv. kříže	211
4. května. Na den sv. Moniky	212
16. května. Na den sv. Jana Nepomuckého	214
6. června. Na den sv. Norberta	216
15. června. Na den sv. Víta	218
29. června. Na den sv. apoštolů Petra a Pavla	219
2. července. Na den Navštívení P. M.	221
4. července. Na den sv. Prokopa	223
5. července. Na den sv. Cyrilla a Methoděje	224
22. července. Na den sv. Maří Magdaleny	226
25. července. Na den sv. Jakuba, apoštola	228
26. července. Na den sv. Anny	230
31. července. Na den sv. Ignácia z Lojoly	232
10. srpna. Na den sv. Vavřince	234
15. srpna. Na den Nanebevzetí P. M.	236
24. srpna. Na den sv. Bartoloměje, apoštola	238
28. srpna. Na den sv. Augustina	240
29. srpna. Na den Stětí sv. Jana Křtitele	242
8. září. Na den Narození P. M.	244
16. září. Na den sv. Ludmily	246
21. září. Na den sv. Matouše, apoštola	247
27. září. Na den sv. Kosmy a Damiána	249
28. září. Na den sv. Václava	251
29. září. Na den sv. Michaela, archanděla	254
15. října. Na den sv. Terezie	256
18. října. Na den sv. Lukáše, evangelisty	257
21. října. Na den sv. Voršily	259
28. října. Na den sv. apoštolů Šimona a Judy	261

	Stránka
1. listopadu. Na den Všech Svatých	263
2. listopadu. Na den Všech věrných Dušiček	265
4. listopadu. Na den sv. Karla Boromejského	267
6. listopadu. Na den sv. Linharta	269
11. listopadu. Na den sv. Martina	270
12. listopadu. Na den sv. Benedikta s bratřími	272
15. listopadu. Na den sv. Leopolda	274
19. listopadu. Na den sv. Alžběty	275
21. listopadu. Na den Obětování P. M.	277
22. listopadu. Na den sv. Cecilie	279
25. listopadu. Na den sv. Kateřiny	280

Dodatek.

Napomenuti a kajiené úkony pro zvláštní druhy kajieníkův.

Pro pyšné (in genere)	282
Pro pyšné (in specie)	284
Pro lakomé	286
Pro smilnsky (in genere)	289
Pro smilnsky (in specie) - hřešící myšlenkami	292
Pro ty, jenž slovy hřeší	294
Pro ty, jenž skutky hřeší (pro fornicariis)	297
Pro cizoložníky	299
Pro ty, jenž hřeší contra naturam (pro mollitiei deditis)	301
Pro závistivé	304
Pro nestřídmé v jídle	307
Pro opilce	309
Pro hněvivé	312
Pro zlolažce	314
Pro rouhače	317
Pro ty, jenž nepřátelství a pomstu chovají	319
Pro netrpělivé	324
Pro líné a vlažné	326
Pro pomlouvače	329
Pro utrhače	331
Pro trpící	333
Pro lháře	336
Pro nemocné	339
Pro úzkostlivé	341
Pro rodiče	343
Pro děti	346
Pro manžely	349
Pro hospodáře a hospodyně	351
Pro čeledíny	354
Stručný výťah ze starých zákonů kajících	357